

Profeții și mărturii
creștine
pentru vremea de acum

*

Selecție de texte
de la Sfinții Părinți și autori
contemporani

*

Ediția a II-a
revăzută și adăugită

Apare cu binecuvântarea
Prea Sfințitului Părinte GALACTION,
Episcopul Alexandriei și Teleormanului

Editura Biserica Ortodoxă
Alexandria 2004

CUVÂNT ÎNAINTE

la ediția a doua

Apariția în ultima vreme a unui volum imens de carte religioasă la noi în țară și în lume, este un semn vădit al purtării de grijă a lui Dumnezeu pentru Biserica Sa și pentru tot omul. Aceasta pentru că El vrea ca “toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vină” (Tim 1, 2:4) și “nu vrea moartea păcătosului, ci să se întoarcă și să fie viu” (Iezech 33:10).

Este ca ploaia în vreme de secetă și ca o mare bogăție în sărăcia și pustiul aduse de curentul rece și turbure al depărtării de Dumnezeu.

Mulțumitori față de această prea mare purtare de grijă a lui Dumnezeu față de noi, aducem înaintea celor care vor să se apropie și să rămână cu Dumnezeu în chipul cel drept-cinstitor, texte și mărturii convingătoare ale multor autori mai vechi și mai noi, care conglăsuiesc spre lămurirea și întărirea noastră, asupra a ce fel de clipe trăim și asupra celor care vor veni.

Atât autorii, cât și textele selectate se completează în mod fericit, iar diversitatea reprezentată prin mărturii din epoci diferite, se regăsește în unitatea de Duh și de credință mărturisită, astfel că, oricare dintre cititori se poate regăsi într-unul sau în altul dintre materialele prezentate.

Reunite în conținut și sens, aceste texte dau o imagine cât se poate de profundă și de complexă a ceea ce trăim astăzi pe plan spiritual.

În acest context, atitudinea creștinului față de această realitate, trebuie raportată fidel și ancorată la aceea ce îi conferă cea mai puternică garanție a recunoașterii adevărului de credință și asumarea deplină a condițiilor de a rămâne în el până la sfârșit.

Convinși că aceste mărturii sunt de maximă trebuință în astfel de vremuri critice și pline de confuzia generată de păcat, rugăm pe Bunul Dumnezeu să reverse Harul Său peste toți cititorii, iar lectura acestei cărți să le aducă un folos cât mai mare spre mântuire.

Cuvânt înainte

la ediția întâi

Lucrarea de față reprezintă o selecție de texte în care societatea actuală se regăsește în elementele ei cele mai complexe. Prin natura lor aceste texte constituie o lămurire și un răspuns în același timp la marile frământări ale lumii creștine de astăzi. Textele selectate sunt așezate după autori, în ordine cronologică și formează două părți:

Partea întâi cuprinde profeții și mărturiile creștine pentru vremurile de acum.

Partea a doua cuprinde texte ziditoare de suflet privitoare la Preacinstirea Maicii Domnului și la virtuți fundamentale necesare trăirii creștine de astăzi (crediința, nădejdea, milostenia, smerenia).

Dorim ca această carte să aducă un real folos duhovnicesc celor care o vor citi, iar mărturiile cuprinse aici să contribuie o dată în plus la cunoașterea și trăirea cât mai curată a credinței.

La Duminica Ortodoxiei, 2004.

Partea întâi

Profeții și mărturiile creștine pentru vremea de acum

Sfântul Sfințit Mucenic Ipolit, papă al Romei¹ (260 d. Hr.)

*Și pe tot Proorocul, de îl
vei întreba, vei afla de obște
vestind pentru sfârșitul
lumii.*

Atunci se vor duce toți către dânsul² și-i vor zice: am auzit că ești mare împărat și veselești pe toți slujitorii tăi, pentru aceasta am venit, ca să ne închinăm ție, spre a ne hrăni, că pierim de foame. Atunci le va zice înșelătorul: veniți să vă punem pecetea (666) pe mâna dreaptă și pe frunte și vă voi da oricâte voiți. Pentru aceasta va pecetlui dreapta omului, ca să nu mai poată face cu mâna semnul cinstitei Cruci și să fie a lui desăvârșit. Se vede că numai cu câte o literă are să fie însemnată în pecetea lui antihrist, pentru fiecare cuvânt, care va fi zis al lepădării de Dumnezeu. Iar aceia, necunoscând înșelăciunea lui, vor sta ca să-i pecetluiască pe mâna dreaptă și pe frunte. Iar pecetea lui va avea numărul 666, după mărturisirea Sfântului Ioan Evanghelistul. Și îi va face pe cei mari și pe cei mici bogăți, va slobozi pe cei ce sunt în robie, ca pe mulți să-i amăgească, și nimeni nu va putea să vândă, sau să

---

¹ Monahul Zosima Pascal, *Sfârșitul omului*, Editura „Credința Strămoșească”, 1998, pag. 111-113.

² Către Antihrist

cumpere, fără numai aceia care vor avea semnul și numărul fiarei sau numărul numelui fiarei.

„Aici este înțelepciunea. Cel ce are minte, socotească numărul fiarei; că nume de om este și numărul ei este 666”. Iar înțelesul peceteii va fi așa: Mă lepăd de Făcătorul cerului și al pământului, mă lepăd de Sfântul Botez, mă lepăd de a sluji lui Hristos și mă fac rob al tău; mă lepăd de împărăția cerului și iubesc muncile cele veșnice; mă lepăd de Sfânta Cruce și primesc pecetea ta. Acestea vor fi scrise în pecetea înșelătorului antihrist. Care nu va voi să primească pecetea lui, va primi moartea din mâinile lui. „Fericit va fi cel ce va răbda în acea vreme, căci se va mântui și cu mucenicii cei mari va fi”, după cum zice Domnul, în Evanghelia de la Matei: „Cel ce va răbda până la sfârșit, acela se va mântui”. Și Sfântul Ioan Evanghelistul, zice în Evanghelia sa: „*Unii ca aceia mari se vor chema*”.

După acestea, antihrist va preface pe diavoli în chip de îngeri străluciți și mulțime multă de draci va pune ca să-l laude și să-l slăvească, zicând: Mare este împăratul vremii de acum, mare este stăpânirea și domnia lui, cine este Dumnezeu și cine este Domn afară de acesta? Acesta este Dumnezeu. Veniți, de vă închinați lui, veniți, de credeți lui!

Pentru aceasta ne poruncește Domnul în Sfânta Evanghelie de la Matei, zicând: „*Căutați să nu vă înșele cineva pe voi*”. Și atâta se va mândri înșelătorul, că va face multe feluri de năluciri cu vrăji și cu farmece și se va arăta prefăcându-se că se suie la cer și-l vor lua dracii și-l vor purta prin

văzduh. Apoi va face, cu năluciri, că omoară și înviază, făcând pe slujitorii lui a face cele poruncite cu multă frică și cutremur. Atunci va trimite prin munți, prin peșteri și prin crăpăturile pământului pe dracii lui, spre a căuta pe cei fugiți și ascunși de frica lui, cei care nu au voit să se pecetluiască. Și dacă vor veni pentru a se pecetlui, bine, iar de nu, cu atâtea pedepse îi va munci, de care nu s-au mai pomenit și nici nu s-au mai auzit în veac. Căci cu așa de cumplite munci îi va munci, încât numai de s-ar gândi cineva la ele, cu totul s-ar înfricoșa și cutremura. Fericiți vor fi aceia, care vor birui pe nelegiuitul antihrist, că acești Mucenici, se vor cinsti cu mult mai mult decât cei dintâi Mucenici. Pentru că cei mai dinainte mucenici au biruit pe slujitorii lui antihrist (oameni), iar aceștia îl vor birui pe însuși antihrist. Atunci toți, care se vor arăta slujitori râvnitori ai lui Hristos, se vor cinsti și se vor încununa de însăși mâinile lui Hristos, Dumnezeu Atotțiitorul.

Sfântul Chiril al Ierusalimului³ (313-386)

*Cunoști semnele Antihristului,
nu le reține numai pentru tine,
fii bun și înștiințează-i pe toți.*

---

³ Sfântul Chiril al Ierusalimului, *Cateheze*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003, pag. 249-259, 261.

Trec deci cele ce se văd și vin cele așteptate, cele ce sunt mai bune decât cele ce se văd; totuși nimeni să nu caute să afle timpul când se vor petrece acestea: „*Nu este în puterea voastră să știți, spune Domnul, anii și timpurile pe care Tatăl le-a pus în stăpânirea Sa*” (Fapte 1, 7). Să nu îndrăznești să hotărăști timpul când se vor petrece acestea; dar, iarăși, nici să dormi cu nepăsare: „*Privegheați, spune Domnul, că în ceasul în care nu vă așteptați va veni Fiul Omului*” (Matei 24, 44).

Dar fiindcă trebuia ca noi să cunoaștem semnele sfârșitului lumii și fiindcă așteptăm pe Hristos, pentru ca să nu murim înșelați și să fim rătăciți de falsul Antihrist, apostolii, mânați prin voința dumnezeiască, potrivit iconomiei dumnezeiești, se apropie de adevăratul învățător și spun:

– „*Spune-ne când vor fi acestea și care este semnul venirii Tale și al sfârșitului veacului?*” (Matei 24, 3). Așteptăm să vii din nou, dar Satana se preface în înger de lumină (II Corinteni 11, 14), întărește-ne, ca să nu ne închinăm altuia în locul Tău.

Iar Domnul, deschizându-Și dumnezeiasca și fericita Lui gură spune:

– „*Vedeți să nu vă amăgească cineva!*” (Matei 24, 4).

Și voi, ascultătorilor, care vă uitați acum la Domnul cu ochii minții, ascultați că vă spune și vouă aceleași cuvinte: „*Vedeți să nu vă amăgească*

cineva!”. Aceste cuvinte vă îndeamnă pe toți să luați aminte la cele ce vor fi spuse. Ele nu înfățișează istoria trecutului, ci sunt o profeție a celor viitoare, care negreșit vor veni. Nu suntem noi cei care facem profețiile acestea, căci suntem nevrednici; noi vă înfățișăm cele scrise și arătăm numai semnele. Tu ia aminte la cele care s-au întâmplat până acum și vezi care mai lipsesc încă și întărește-te pe tine însuși.

„*Vedeți să nu vă amăgească cineva, căci vor veni mulți în numele Meu, zicând: Eu sunt Hristos, și vor amăgi pe mulți*” (Matei 24, 4-5).

Cuvintele acestea în parte s-au împlinit. Așa au spus până acum Simon Magul, Menandru și alți eretici atei. Așa vor spune și alții și în vremea de acum, și mai târziu.

Al doilea semn: „*Vei auzi de războaie și de vești de războaie*” (Matei 24, 6). Este sau nu este acum război între romani și perși pentru Mesopotamia? Se scoală sau nu se scoală neam peste neam și împărăție peste împărăție? „*Și va fi foamete și ciumă și cutremure pe alocurea*” (Matei 24, 7). Acestea s-au întâmplat. Și iarăși: „*Vor fi semne înfricoșătoare din cer și furtuni mari*” (Luca 21, 11). Prin urmare, „*privegheați, zice Domnul, că nu știți în care zi vine Domnul vostru*” (Matei 24, 42).

Totuși noi căutăm un semn al venirii Domnului, propriu nouă. Noi, care facem parte din Biserică, căutăm un semn bisericesc. Mântuitorul spune: „*Atunci mulți se vor sminti se vor vinde unii pe alții și se vor urî unii pe alții*” (Matei 24, 10). Să

nu te tulburi dacă vei auzi că merg până la vărsarea sângelui episcopi împotriva episcopilor, clerici împotriva clericilor și popoare împotriva popoarelor. Lucrul acesta a fost scris mai dinainte. Nu te uita la cele ce se petrec acum, ci la cele scrise! Nu trebuie să pieri și tu dacă pier eu, dascălul tău! Se poate ca ucenicul să fie mai bun decât dascălul și să fie întâiul cel ce vine cel din urmă (Matei 20, 16), pentru că Domnul îi primește și pe cei care au venit în ceasul al unsprezecelea (Matei 20, 6-9). Dacă între apostoli a fost vânzare, te mai miri dacă între episcopi este ură de frați? Semnul acesta nu privește numai pe conducători, ci și popoarele, într-adevăr. Domnul zice: „*Din pricina înmulțirii fărădelegii dragostea multora se va răci*” (Matei 24, 12). Se va lăuda oare cineva din cei de față că are prietenie nefățarnică față de aproapele? Oare nu adeseori buzele sărută, fața surâde, ochii sunt aparent voioși, iar inima meșteșugește vicleșug și făurește rele în timp ce vorbește cu pace (Psalmul 27, 4)?

Mai ai și acest semn: „*Și se va propovădui această Evanghelie a împărăției în toată lumea, spre mărturie la toate neamurile, și atunci va veni sfârșitul*” (Matei 24, 14). Și după cum vedem, aproape toată lumea s-a umplut de învățătura lui Hristos.

Și ce se va întâmpla după aceasta? Domnul zice mai departe: „*Deci când veți vedea urâciunea pustiirii, ce s-a spus de profetul Daniel, stând în locul cel sfânt; cel ce citește să înțeleagă*” (Matei 24, 15). Și iarăși: „*Atunci, dacă vă va zice cineva:*

Iată Hristos este aici, sau: Iată este acolo, să nu credeți” (Matei 24, 23). Prin urmare, ura de frați face loc lui Antihrist. Diavolul pregătește mai dinainte dezbinările dintre popoare, ca să fie bine primit cel care vine. Să dea Dumnezeu ca nici unul dintre cei de aici și nici vreun alt rob al lui Hristos din altă parte să nu alerge la dușman. Apostolul Pavel scriind despre Antihrist, a dat un semn lămurit prin cuvintele: „Că va veni întâi lepădarea de credință și se va arăta omul fărădelegii, fiul pierzării, potrivnicul, care se înalță mai presus de tot ce se numește Dumnezeu sau sfânt, așa încât să sadă în templul lui Dumnezeu, arătându-se pe sine că este Dumnezeu. Nu vă aduceți aminte că vă spuneam acestea încă pe când eram la voi? Și acum știți ce-l oprește de a se arăta la vremea sa. Căci taina fărădelegii lucrează de pe acum; trebuie numai ca acela care o oprește acum să fie luat din mijloc. Și atunci se va arăta cel fără de lege, pe care Domnul îl va nimici cu duhul gurii Lui și-l va pierde cu arătarea venirii Sale. Venirea lui este prin lucrarea Satanei, însoțită de tot felul de puteri, de semne și de minuni mincinoase și de toată amăgirea nedreptății pentru cei ce pier” (II Tesaloniceni 2, 3-10). Acestea le spune Pavel. Lepădarea de credință se petrece în timpul nostru; oamenii au lepădat dreapta credință: unii mărturisesc filiopaternitatea, alții îndrăznesc să spună că Hristos a fost adus de la neexistentă la existentă. Mai înainte ereticii își mărturiseau rătăcirea lor pe față; acum însă este plină Biserica de eretici ascunși. Oamenii s-au

lepădat de adevăr, și neadevărul le încântă urechile. Se grăiește ceva care desfată urechile? Toți oamenii ascultă cu plăcere. Se grăiește ceva folositor sufletului? Toți se îndepărtează. Cei mai mulți oameni s-au lepădat de învățăturile cele drepte; este ales răul mai mult decât binele. Aceasta este deci „*lepădarea de credință*”. Trebuie așteptat dușmanul, în parte a și început de pe acum să trimită pe înaintemergătorii lui, ca să vină pregătit la vânătoare. Ai grijă de tine, omule, și întărește-ți sufletul! Biserica îți arată acum, înaintea Dumnezeului celui viu (I Timotei 6, 13), și te învață mai dinainte cele cu privire la Antihrist, înainte de venirea lui. Nu știm dacă vine în timpul vieții tale și nici nu știm dacă vine după trecerea ta din această viață. Este bine însă ca tu să cunoști semnele venirii lui și să te întărești mai dinainte.

Hristos cel adevărat, Fiul Unul-Născut al lui Dumnezeu, nu vine de pe pământ. Dacă va veni cineva din pustie, înșelând prin false minuni, să nu ieși (Matei 24, 26). Dacă vor spune: „*Iată, aici este Hristos, iată, acolo, să nu crezi*” (Marcu 13, 21). Nu te uita deci în jos și pe pământ, căci Stăpânul Se pogoară din ceruri (Fapte 1, 11). Nu Se va mai pogorî ca la întâia venire, singur, ci înconjurat de zeci de mii de îngeri. Nu va veni în ascuns, ca „*ploaia pe lână*” (Psalmul 71, 6), ci Se va arăta strălucitor ca fulgerul. El însuși a spus: „*Căci după cum soarele iese de la răsărit și se arată până la apus, tot așa va fi și venirea Fiului Omului*” (Matei 24, 27). Și iarăși: „*Și vor vedea pe Fiul Omului*

venind pe norii cerului cu multă putere și slavă, și va trimite pe îngerii Lui cu sunet de trâmbiță” (Matei 24, 30-31), și celelalte.

Dar după cum la prima Lui venire, când avea să Se întrupeze și se aștepta ca Dumnezeu să Se nască din Fecioară, diavolul a căutat să batjocorească acest fapt prin aceea că a născocit mai dinainte cu viclenie în idolatrie zei falși care se nasc și care au fost născuți din femei, cu intenția, după cum socotea el, de a nu se mai da crezare adevărului, o dată ce a pus minciuna înaintea, tot astfel, când are să vină adevăratul Hristos la a doua Sa venire, potrivit, luând ca pricină așteptarea celor fără de răutate, și mai cu seamă a celor din tăierea împrejur, va aduce un vrăjitor foarte iscusit în înșelătoria și reaua artă a fermecătoriei și vrăjitoriei; acesta va răpi stăpânirea împărăției romanilor și se va numi în chip mincinos pe sine însuși Hristos; iar prin această numire de Hristos va înșela pe iudeii care așteaptă pe Mesia, iar pe neamuri le va amăgi prin nălucirile sale vrăjitorești.

Acest Antihrist prezis va veni când se vor plini vremurile împărăției romanilor și se va apropia deci sfârșitul lumii. Se vor scula deodată zece împărați ai romanilor, poate în diferite locuri, și vor domni în același timp. Al unsprezecelea împărat după aceștia este Antihrist, care va răpi stăpânirea romană prin vrăjitoriile sale (Daniel 7, 24). Pe trei dintre împărații care vor domni înaintea lui „îi va umili” (Daniel 7, 24), iar pe ceilalți șapte îi va avea sub stăpânirea sa. La începutul domniei lui va lua masca

blândeții, a castității și a iubirii de oameni, arătându-se om învățat și înțelept. Dându-se drept Hristos cel așteptat, va înșela pe iudei prin semne, prin minuni și prin minciunile săvârșite cu ajutorul înșelăciunii vrăjitoarești, în urmă însă, va înscrie pentru domnia lui tot felul de răutăți ale neomeniei, încât va întrece pe toți nedreptii și nelegiuții care au fost înaintea lui (Daniel 7, 24). Va fi față de toți ucigaș, foarte crud, nemilos, dar se va îndrepta mai ales împotriva noastră, a creștinilor. Numai trei ani și șase luni va îndrăzni să facă aceste nelegiuiri, căci va fi nimicit prin a doua venire slăvită din cer a Celui Unuia-Născut, Fiul lui Dumnezeu, a Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, a lui Hristos cel adevărat. El va nimici pe Antihrist cu duhul gurii Lui (II Tesaloniceni 2, 8) și-1 va da în focul gheenei.

N-am născocit noi aceste învățături pe care vi le spunem; ele sunt aflate din dumnezeieștile Scripturi pe care le primește Biserica și mai cu seamă din profeția lui Daniel, de curând citită. Și arhanghelul Gavriil a tălmăcit-o, și spune așa: *„Fiara a patra va fi a patra împărăție pe pământ; ea va întrece toate împărățiile”* (Daniel 7, 23). Părinții bisericești ne-au predat că aceasta este împărăția romanilor. Cea dintâi împărăție mare a fost împărăția asirienilor; a doua, a mezilor și a perșilor la un loc; iar după acestea, a treia, a macedonenilor; a patra împărăție este cea de acum, a romanilor. Mai departe Gavriil tâlcuiește și zice: *„Cele zece coarne ale ei înseamnă că zece împărați se vor scula; după ei se va scula un alt împărat,*

care va întrece în răutăți pe toți cei dinaintea lui” (Daniel 7, 24). Gavriil nu spune că va întrece în răutăți numai pe cei zece, ci pe toți cei dinaintea lui. *„Și pe trei împărați va umili”* (Daniel 7, 24); adică pe trei dintre cei zece dinaintea lui. Iar dacă va umili pe trei dintre cei zece, urmează că el va împărați ca al optulea împărat. *„Și cuvinte va grăi, spune Gavriil, împotriva Celui Preaînalt”* (Daniel 7, 25). Bărbatul acesta va fi hulitor și nelegiuit; nu va moșteni împărăția de la părinții săi, ci va răpi domnia prin vrăjitorie.

Cine-i acesta sau cu a cui putere lucrează? Tălmăcește-ne-o, Pavele! *„Venirea lui este prin lucrarea Satanei, ne-o spune Pavel, cu puteri, cu semne și minuni mincinoase”* (II Tesaloniceni 2, 9). Aceste cuvinte lasă să înțelegem că Satana se folosește de el ca de o unealtă și că el însuși lucrează prin acesta. Satana știe că la judecata viitoare nu va mai găsi nici un pic de milă; pentru aceasta nu duce războiul ca de obicei, prin slugile sale, ci-l poartă el însuși pe față: *„cu toate semnele și minunile mincinoase”*, în adevăr tatăl minciunii (Ioan 8, 44) meșteșugește fapte ale minciunii ca să creadă mulțimile că văd înviat din morți pe cel neînviat; că șchiopii merg și orbii văd, cu toate că nu s-a făcut nici o vindecare.

Pavel urmează: *„Potrivnicul, care se înalță mai presus de tot ce se numește Dumnezeu sau sfânt”* (II Tesaloniceni 2, 4). *„De tot ce se numește Dumnezeu”*: Antihrist se va arăta în chip fățarnic urător al idolatriei, *„încât să șadă în templul lui*

Dumnezeu” (II Tesaloniceni 2, 4). Dar care templu? Templul cel dăruit al iudeilor. Să nu dea Dumnezeu să fie acesta, în care suntem noi acum! Pentru ce spunem aceasta? O spunem ca să nu se creadă că ne facem nouă înșine favoare! Căci dacă Antihrist vine la iudei ca Hristos cel așteptat de ei și dacă voiește să fie adorat de ei, atunci, spre a-i înșela mai mult, se îngrijește foarte mult de templu, ca să-i facă să creadă că el este cel din seminția lui David, care are să zidească din nou templul construit de Solomon. Antihrist atunci va veni, când, după hotărârea Mântuitorului, nu va rămâne din templul iudeilor piatră pe piatră (Matei 24, 2). Când se vor nimici toate pietrele lui – și prin pietrele lui nu înțeleg zidul împrejmuitor din afară, ci zidul interior al templului, acolo unde erau heruvimii –, fie că se vor surpa din pricina vechimii, fie că se vor dărâma spre a se face noi construcții, fie că se vor risipi din alte pricini, atunci va veni acela „*cu toate semnele și minunile mîncinoase*”; se va înălța mai presus de toți idoli; la început va lua masca iubirii de oameni, dar în urmă se va arăta neîndurător, mai cu seamă față de sfinții lui Dumnezeu. Scriptura, în adevăr, spune: „*Văzut-am, și cornul acela făcea război sfinților*” (Daniel 7, 21). Iar în altă parte zice: „*Și va fi vreme de necaz, cum n-a mai fost de când a fost neam de om pe pământ și până în vremea de acum*” (Daniel 12, 1). Cumplită este fiara, balaur mare, nebiruit de oameni, gata să-i înghită!

Cu toate că putem să vorbim mai multe despre Antihrist pe temeiul dumnezeieștilor Scripturi, totuși

ne mulțumim cu acestea, ca să aibă măsură cuvântarea noastră.

Pentru că Domnul a cunoscut cruzimea potrivnicului, a dat credincioșilor Săi unele îngăduințe, și spune: „*Atunci cei din Iudeea să fugă în munți*” (Matei 24, 16). Dar dacă cineva se știe pe sine că este foarte puternic să lupte cu Satana, să rămână – eu nu-mi pierd nădejdea în tăria Bisericii – și să spună: „*Cine ne va despărți de dragostea lui Hristos?*” (Romani 8, 35), și celelalte. Dacă ne temem, să ne punem în siguranță pe noi înșine; dacă suntem curajoși, să rămânem. Căci „*va fi atunci necaz cum n-a mai fost de la începutul lumii până acum și nici nu va fi*” (Matei 24, 21). Dar să aducem mulțumire lui Dumnezeu, Care a mărginit mărimea necazului la puține zile. Domnul spune: „*Dar din pricina celor aleși se vor scurta zilele acelea*” (Matei 24, 2). Antihrist va domni numai trei ani și jumătate. Aceasta o spunem nu pe temeiul scripturilor apocrife, ci pe temeiul lui Daniel, care zice: „*Și se va da în mâna lui până la vreme și vremuri și jumătate de vreme*” (Daniel 7, 25). „*Vreme*” este primul an, în care va crește deocamdată domnia lui Antihrist; „*vremi*” sunt ceilalți doi ani ai fărâdelegii, așa că avem la un loc trei ani; „*jumătate de vreme*”, sunt șase luni. Iar în altă parte, Daniel spune același lucru: „*Și s-a jurat pe Cel ce în veac este viu, că în vreme și în vremuri și în jumătate de vreme...*” (Daniel 12, 7). Unii au interpretat în același sens și cuvintele: „*O mie două sute nouăzeci de zile*” (Daniel 12, 11); și: „*Fericit*

cel care rabdă și ajunge la o mie trei sute treizeci și cinci de zile” (Daniel 12, 12). Pentru aceasta trebuie să ne ascundem și să fugim. Poate că nu vom sfârși cetățile lui Israel până ce va veni Fiul Omului (Matei 10, 23)!

Cine oare va fi fericitul care va primi atunci cu credință mucenicia pentru Hristos? Afirm că mucenicii de atunci sunt mai presus de toți mucenicii. Mucenicii dinainte de venirea lui Antihrist au avut de luptat numai cu oameni, pe când mucenicii din timpul lui Antihrist vor lupta chiar cu Satana față către față. Împărații prigonitori de dinainte ucideau numai, nu se făceau că învie morți, nici nu arătau năluciri de semne și minuni. Acum însă Antihrist este pornit să îngrozească și să înșele, *„încât să amăgească de va fi cu puțință și pe cei aleși”* (II Tesaloniceni 2, 11). Să nu se suie în inima vreunuia de atunci gândul: *„Ce minune mai mare a făcut Hristos? Cu ce putere săvârșește el aceste minuni? Dacă n-ar voi-o Dumnezeu, n-ar îngădui-o!”*. Apostolul te întărește și spune mai dinainte: *„Pentru aceasta Dumnezeu le va trimite lucrarea înșelăciunii; – cuvântul „trimite” este pus în locul cuvântului „îngăduie” –, nu pentru ca să aibă cuvânt de apărare, ci „ca să fie judecați”* (II Tesaloniceni 2, 12). Pentru ce? *„Pentru că n-au crezut adevărului, adică adevăratului Hristos, ci le-a plăcut nedreptatea”* (II Tesaloniceni 2, 13), adică Antihrist. Dumnezeu îngăduie acestea și în prigonitorile petrecute în cursul istoriei, cât și la sfârșitul lumii; nu înseamnă că este neputincios în a le împiedica, ci

încununează ca de obicei prin răbdare pe propriii Săi luptători, făcându-i asemenea profeților și apostolilor Lui. Pentru scurtul timp de suferință vor moșteni împărăția veșnică a cerurilor, după cum spune Daniel: „Și în vremea aceea se va mântui tot poporul Tău, care a fost scris în carte” – evident, în cartea vieții. „Și mulți din cei care dormeau în țărâna pământului se vor scula; unii spre viața veșnică, și alții spre ocară și rușine veșnică. Iar cei care au fost înțelegători vor străluci cum strălucește cerul; iar dintre drepți cei mulți vor străluci ca stelele în veac, și încă mai mult” (Daniel 12, 1-3).

Întărește-te pe tine însuți, omule! Ți-am dat semnele lui Antihrist. Întipărește-ți-le nu numai în memorie, ci răspândește-le tuturor fără invidie. Dacă ai copil după trup, învață-l de pe acum; iar dacă ai născut un fiu prin cateheză, întărește-l și pe acesta mai dinainte, ca să nu ia ca adevărat Hristos pe cel fals. Căci „taina fărădelegii lucrează de pe acum” (*II Tes. 2,7*). Mă înspăimântă războaiele dintre popoare, mă înspăimântă schismele din Biserici, mă înspăimântă ura dintre frați. Să fie spuse acestea! Să dea Dumnezeu să nu se întâmple venirea lui Antihrist în vremea noastră. Cu toate acestea, noi să ne întărim!

Acestea am avut de spus despre Antihrist.

* * *

Râu de foc curge (Daniel 7, 10), care lămurește faptele oamenilor. Dacă cineva are fapte de aur, va ajunge mai strălucitor, dacă cineva are fapte de

trestie și fără valoare, este ars de foc (I Corinteni 3, 12-15).

Sfântul Efrem Sirul⁴

(sec. al IV-lea)

Nu conteni să întrebi până ce nu afli totul întocmai, nu înceta să sari în ajutorul cunoșcuților, ca să afle și ei.

Căci celor ce au cunoștință, cu ușurință le va fi cunoscută venirea lui⁵. Iar celor ce își au mintea de-a pururea la lucruri lumești, și iubesc cele pământești, nu le va fi cunoscută venirea acestuia. Căci, cel ce de-a pururea este legat cu lucruri lumești, măcar dacă ar auzi, tot nu crede, ba îl urăște pe cel ce i-ar spune despre venirea lui antihrist.

Luați aminte frații mei! Covârșirea fiarei și meșteșugirea vicleniei ei de la pânțele începe! Căci, după ce va fi strâmtorat cineva, lipsindu-se de bucate, va fi silit a primi pecetea lui, dar nu peste toate mădulele trupului, ci pe mâna dreaptă și pe frunte, va fi pus păgânescul chip, ca să nu mai aibă stăpânire omul, să se pecetluiască cu mâna dreaptă cu semnul Sfintei Cruci, pe frunte, nici să nu se pecetluiască în numele Domnului, nici cu prea slăvita și cinstita Cruce a lui Hristos, Mântuitorul

---

⁴ Monahul Zosima Pascal, *Sfârșitul omului*, Editura „Credința Strămoșească”, 1998, pag. 126-127; 133.

⁵ a lui Antihrist.

nostru. Că știe ticălosul, că dacă se va pecetlui cineva cu Crucea Domnului îi risipește toată puterea lui și pentru aceasta pecetluiește dreapta omului, că aceasta este care pecetluiește toate mădularele noastre. Asemenea este și fruntea, care, ca un sfeșnic poartă făclia luminii, adică semnul Mântuitorului pe față.

Deci, frații mei, înfricoșată nevoie o să fie tuturor oamenilor, celor iubitori de Hristos, dar până la ceasul morții să nu se teamă cineva și nici să stea cu moleșire, când va începe a închipui balaurul pecetea sa în locul Crucii Mântuitorului. În acest fel se va osteni vrăjmașul, ca numele Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos să nu se mai pomenească deloc în vremea lui.

Și aceasta o va face, fiindcă se teme și se cutremură, necuratul, de sfânta putere a Mântuitorului nostru. Căci, de nu se va pecetlui cineva cu pecetea aceuia, nu se va robi de nălucirile lui, iar Domnul nu se va depărta de la unii ca aceștia, ci îi va lumina și îi va trage către El. A înțelege se cade nouă, fraților, cu tot dinadinsul, nălucirile vrăjmașului că nemilostiv și fără de omenie este. Iar Domnul nostru, cu liniște va veni la noi toți, ca să gonească de la noi meșteșugurile balaurului (fiarei). Deci noi, credința lui Hristos neabătută și curată ținând-o, ușor vom birui puterea tiranului. Gând neschimbat să ne câștigăm și bună statornicie, și se va depărta de la noi neputinciosul, neavând ce să facă. Căci eu, prea micul, vă rog,

fraților iubitori de Hristos, să nu ne moleșim, ci, mai ales, puternici să ne facem cu puterea Crucii.

Sfântul Ierarh Nifon al Constanțianeii⁶

(sec al IV-lea)

Vedenie despre înfricoșata Judecată

Într-o seară, după ce și-a terminat obișnuita rugăciune de noapte, Cuviosul s-a întins să doarmă pe patul de pietre ca întotdeauna. Era miezul nopții și el încă veghea, privind cerul înstelat și luna. Singur își socotea păcatele sale și se tânguia cu mintea, gândindu-se la înfricoșatul ceas al judecății.

Deodată, vede că se trage tăria cerului ca o perdea și apare Domnul nostru Iisus Hristos într-o slavă negrăită. În jurul lui, în văzduh, stăteau toate oștile cerești; îngeri, heruvimi și serafimi, erau în minunate și înfricoșate cete, rânduite fiecare după felul, frumusețea și strălucirea lor.

Domnul S-a adresat conducătorului unei cete și acela s-a apropiat luminos, cu teamă și respect.

„Mihaile, mai marele Așezământului, pregătește cu ceata ta tronul de foc al slavei Mele și mergi în valea lui Iosafat. Acolo să-l așezi ca prim semn al venirii Mele. Pentru că s-a împlinit ceasul când fiecare va lua plata după faptele sale. Grăbește-

---

⁶ *Viața și învățăturile Sfântului Ierarh Nifon*, Editura Episcopiei Romanului și Hușilor, 1993, pag. 62-79.

te, că a sosit ceasul! Voi judeca pe cei ce s-au închinat la idoli și s-au lepădat de Mine, Făcătorul lor. Pe cei ce s-au închinat la pietre și la lemne, pe care le-am dat spre trebuința lor. Pe toți îi voi sfărâma ca pe „vasele olarului”. Tot așa și pe dușmanii Mei, pe ereticii care au îndrăznit să coboare pe Duhul Mângâietor în rândul făpturilor. Vai de ei, ce foc îi așteaptă!

Acum Mă voi arăta și iudeilor, care M-au răstignit și n-au crezut în dumnezeirea Mea. Mi S-a dat toată stăpânirea și puterea și sunt Judecător drept. Atunci când eram pe Cruce, ziceau: „*Hoo! Tu Cel ce dăruiești Biserica... mântuiește-Te pe sine-Ți..*”. Acum a Mea este răzbunarea, le voi răsplăti! Voi judeca, voi cerceta, voi pedepsi aspru neamul jidovesc, cel stricat și viclean, pentru că nu s-a pocăit. Le-am dat vreme de pocăință, dar au nesocotit-o; vor lua acum răzbunare.

Le voi răsplăti și sodomiților, care au spurcat pământul și văzduhul cu nelegiuirea lor. I-am ars atunci și iarăși îi voi arde, pentru că au urât plăcerea Duhului Sfânt și au iubit plăcerea diavolului. Voi pedepsi pe toți desfrânații, nerușinații și întunecații care se aseamănă cu armăsarii. Nu s-au îndestulat cu căsnicia lor legiuită, ci s-au bălăcit în fărădelege și satana i-a aruncat legați în prăpastia de foc. Nu au auzit că înfricoșat lucru este a cădea în mâinile Dumnezeului Celui viu? Nu s-au temut că voi vărsa peste ei mânia Mea; i-am chemat la pocăință, dar nu s-au pocăit.

Voi judeca pe toți tâlharii care au făcut noian de rele, precum și pe ucigași și pe toți care au făcut mulțime de păcate. Eu le-am dat timp să se pocăiască, dar ei n-au luat în seamă. Unde sunt faptele lor cele bune? Le-am dat pildă și icoană pe fiul cel desfrânat și pe mulți alții, să nu se deznădăjduiască de păcatele lor. Ei însă, au disprețuit poruncile Mele și s-au lepădat de Mine. S-au îndepărtat de Mine și au iubit stricăciunea; pe Mine M-au nesocotit și s-au făcut robi păcatului. Să meargă, deci, în focul pe care ei singuri și l-au aprins.

Dar, și pe cei care au murit, ținând minte răul, îi voi trimite într-o înfricoșată muncă. Pentru că n-au dorit pacea Mea, ci au fost mânioși, răutăcioși și răzbunători. Pe lacomi, pe cei ce au luat dobândă și pe toți iubitorii de argint, care este închinare la idoli, îi voi nimici și distruge cu toată mânia Mea, pentru că și-au pus nădejdea în bani și pe Mine M-au nesocotit, ca și cum nu M-aș îngriji de ei. Pe acei mincinoși creștini care au învățat că nu este învierea morților și că există metempsihoză (reîncarnarea sufletelor) acum, aici pe pământ, îi voi topi pe toți în gheenă ca ceara; atunci se vor convinge de învierea morților. Magii, vrăjitorii și toți care se ocupă cu magia vor fi zdrobiți.

Vai și de cei care au petrecut cu chitare și instrumente; au cântat, s-au îmbătat, au jucat, au vorbit necurății și s-au dedat la rele! I-am chemat și nu M-au ascultat, ci M-au luat în răs. Acum viermele le va roade inima. Le-am dat la toți milă și

pocăință, dar nici unul nu a luat aminte. Voi închide în întuneric și pe cei ce au nesocotit Sfintele Scripturi, pe care le-a scris Duhul Meu prin mijlocirea sfinților. Voi judeca și pe cei ce se ocupă cu superstițiile și se încred în cuțite, găleți, furci și altele asemenea. Atunci vor înțelege, că trebuia să nădăjduiască în Dumnezeu și nu în creaturile Lui. Se vor tulbura și împotrivi atunci, dar nu vor avea nici o putere deoarece, „*a Mea este răzbunarea, Eu le voi răsplăti*”.

Voi pedepsi pe împărații și pe conducătorii care M-au amărât neconținut cu nedreptățile lor. Au judecat nedrept și cu mândrie, disprețuind pe oameni. Și aceștia vor plăti. Dreapta Mea putere nu primește mită. Îi voi pedepsi după fărădelegile lor. Atunci vor înțelege că sunt mai înfricoșat decât toți împărații pământului. Vai de ei, ce iad îi așteaptă pentru că au fost cruzi și au vărsat sânge nevinovat, sângele copiilor și al soțiilor lor.

Cu ce urgie voi pedepsi pe acei slujitori care n-au fost păstori adevărați ai Bisericii; care Mi-au păraginit via Mea și Mi-au risipit oile! Că au păstorit aur și argint și nu suflete și au căutat preoția pentru interes. Ce pedeapsă vor lua! Ce tânguire! Voi vărsa peste ei toată mânia Mea și urgia, și-i voi zdrobi. S-au străduit să câștige oi și boi care pier, iar de turma mea cea cuvântătoare nu s-au îngrijit. Voi pedepsi cu toiag fărădelegile lor și cu bici nedreptățile lor. Dar și preoții care glumesc, râd și se ceartă în biserică, îi voi arunca în foc și în tartar!

Am venit și vin. Cine poate să-Mi stea împotriva? Dar vai și amar de cel păcătos care va cădea în mâna Mea! Pentru că fiecare se va înfățișa înaintea Mea „gol și descoperit”. Cum va îndrăzni atunci să se arate nerușinarea păcătoșilor? Cum vor privi fața Mea? Unde-și vor ascunde rușinea? Se vor umplea de rușine înaintea Mea și a preacuratelor puteri cerești.

Voi judeca și pe monahii care și-au neglijat canonul și au nesocotit făgăduințele pe care le-au făcut înaintea lui Dumnezeu, a îngerilor și a oamenilor. Una au făgăduit și alta au făcut. Din înălțimea norilor îi voi arunca în prăpastia iadului. Nu le-a fost de-ajuns pieirea lor, ci au produs și altora sminteală ucigătoare. Mai bine le-ar fi fost să nu se fi lepădat de lume, decât să se lepede și să trăiască rău, în desfrânare. „A Mea este răzbunarea, Eu le voi răsplăti tuturor celor ce nu au voit să se pocăiască. Îi voi judeca pe toți ca un Judecător drept...”.

Cuvintele acestea pe care Domnul le-a rostit cu glas de tunet către Arhanghelul Mihail au umplut de spaimă nenumăratele puteri îngerești.

Apoi a poruncit să-i aducă cele șapte veacuri de la facerea lumii. Mihail a primit poruncă să îndeplinească și acest lucru. De aceea a mers degrabă la casa testamentului și le-a adus. Erau ca niște cărți mari, pe care le-a pus în fața Judecătorului. Apoi a stat de o parte privind cu respect, cum răsfoiește Domnul istoria veacurilor. Și a luat primul veac, l-a deschis și a zis: „Aici scrie, în

primul rând: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, un Dumnezeu în trei fețe. Din Tatăl S-a născut Fiul și Făcătorul veacurilor, deoarece cu Cuvântul Tatălui, prin Fiul, s-au făcut veacurile, s-au creat netrupeștile puteri, s-au întărit cerurile, pământul, adâncurile, marea, râurile și toate cele ce sunt într-însele”.

Apoi, după ce a citit puțin mai jos, a zis: „Chip al Nevăzutului Dumnezeu este primul om, Adam, cu femeia lui, Eva. Atotputernicul Dumnezeu și Făcătorul tuturor celor văzute și celor nevăzute, a dat lui Adam o poruncă. Aceasta era legea care trebuia ținută cu toată puterea și scumpătatea, spre cinstea Făcătorului său și ca să nu uite că Dumnezeu se află deasupra lui”.

După puțin, a citit mai departe: „Nelegiuirea în care a căzut chipul lui Dumnezeu prin înșelăciune sau mai bine zis din neatenție și din neglijență. A căzut omul și a fost izgonit din rai, cu dreaptă judecată și hotărâre a lui Dumnezeu. Nu putea să stea în aceste bunătăți începătorul nelegiurii!” Mai jos a citit: „Cain s-a aruncat asupra lui Abel și l-a omorât, după voia diavolului. Se cade să ardă în focul gheenei, pentru că nu s-a pocăit. Iar Abel va trăi în veșnicie”.

În același chip a răsfoit cele șapte cărți ale veacurilor. În sfârșit, a luat a șaptea carte și a citit: „Începutul veacului al 7-lea înseamnă sfârșitul veacurilor. Începe să se generalizeze răul, desfrânarea, nemilostivirea. Oamenii veacului al VII-lea sunt răi, invidioși, minciñoși, cu dragoste

fățarnică, iubitori de stăpânire și de argint, roboți de păcatele sodomicești și de celelalte păcate”.

A mers puțin mai departe, a citit ceva și îndată și-a ridicat în sus privirea mâhnită; a sprijinit o mână pe genunchi și cu cealaltă și-a acoperit fața și ochii și a stat așa cugetând în sine multă vreme, apoi a șoptit: „Într-adevăr, acest veac a întrecut cu nedreptatea și cu răutatea pe toate celelalte”.

A citit mai jos: „Grecii cu idolii lor au fost spânzurați cu lemnul, cu sulița și cu cuiele care au pironit trupul Meu, de viață purtătorul”. A tăcut câteva clipe și iarăși S-a aplecat asupra cărții: „Doisprezece comandanți ai Marelui Împărat, albi ca lumina, au tulburat marea, au închis gurile fiarelor, au înecat balaurii cei gânditori, au luminat pe orbi, au săturat pe cei flămânzi și au sărăcit pe cei bogați. Au pescuit multe suflete moarte, dându-le din nou viață. Mare este plata lor...”. Și apoi, după puțin a adăugat: „Eu, Iubitorul de oameni, am ales și mărturisitori, care au fost biruitori cu ajutorul Meu”. Prietenia lor a ajuns până la cer și iubirea lor până la tronul Meu! Dorul lor până la inima Mea și jertfa lor Mă arde cu putere. Slava și puterea Mea este cu ei!”.

După ce a întors multe file, a șoptit cu un zâmbet de mulțumire: „Omul care a ținut cu cinste cârma celor șapte coline (Constantinopolul) și a devenit împăratul lor a fost slujitorul dragostei Mele. I se cuvine împărăția cerurilor pentru că a fost râvnitor și următor Domnului Său”.

Apoi, trecând peste multe file, a zis: „O, Preafrumoasă și Preacinstită Mireasă! Câți vrăjmași

s-au străduit să te murdărească. Dar nu M-ai trădat pe Mine, Mirele Tău! Nenumărate erezii te-au amenințat, dar piatra pe care ai fost zidită nu s-a mișcat, pentru că „porțile iadului nu au biruit-o”.

Mai jos erau scrise toate păcatele oamenilor, pe care moartea le-a găsit neșterse prin pocăință. Și erau așa de multe, ca nisipul mării... Le-a citit Domnul nemulțumit și a dat din cap suspinând. Nenumărata mulțime a îngerilor stătea tremurând de frica dreptei mâini a Judecătorului.

Când Domnul a ajuns la jumătatea acestui veac, a zis: „Sfârșitul lui este plin de putoarea păcatului, de lucrurile omenești, care sunt toate mincinoase și întinate: invidie, ură, minciună, hulă, dușmănie, chefuri, beții, desfrânări, ucideri, avorturi, lăcomie, iubire de argint, ținere de minte a răului. Dar ajunge! Îl voi curma la jumătate! Să înceteze stăpânirea păcatului! Și zicând aceste cuvinte pline de mânie, Domnul a dat Arhanghelului Mihail semnalul pentru judecată. Imediat, acela cu ceata lui au luat prea strălucitul și negrăitul tron și au plecat.

Era așa de numeroasă ceata aceea încât pământul nu o încăpea. Și fugind, strigau cu glas de tunet: Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savat! Plin este cerul și pământul de slava Lui. Și de acest înfricoșat strigăt se cutremura cerul și pământul. Sfânt, Sfânt, Sfânt, mare și înfricoșat, minunat și proslăvit este Domnul în vecii vecilor.

Apoi a pornit Gavriil, cu ceata lui cântând; a urmat al treilea mare Arhistrateg, Rafail cu ceata lui,

înălțând cântarea: Unul Sfânt, Unul Domn Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu Tatăl. Amin.

În sfârșit, s-a pornit și ceata a patra. Comandantul ei era alb și luminos ca zăpada, cu privirea dulce. Și fugind, cânta cu putere: Dumnezeu, Domnul dumnezeilor a vorbit și a chemat pământul de la răsăritul soarelui până la apus. Din Sion măreția frumuseții Lui. Dumnezeu arătat vine, Dumnezeul nostru și nu va tăcea. Foc înaintea Lui va merge și în jurul Lui vifor mare! Și continua restul psalmului. Iar comandanții îi răspundeau: Vine Dumnezeu să judece pământul, că Tu stăpânești peste toate neamurile. Conducătorul acelei oști se numea Uriil.

După puțin, au adus înaintea Domnului Prea Cinstita Lui Cruce, care strălucea ca un fulger înfricoșat și revărsa o negrăită mireasmă. În urma lui veneau cu multă cinste cetele Stăpâniilor și ale Puterilor. Priveliștea era de o măreție uimitoare. Nenumăratele Puteri cântau cu o deosebită armonie. Unii ziceau cu multă teamă: Înălța-Te-voi Dumnezeul meu și împăratul meu și voi binecuvânta Numele Tău în veci! Alții ziceau: Înălțați pe Domnul Dumnezeul nostru și vă închinați așternutului picioarelor Lui, că Sfânt este. Aliluia, Aliluia, Aliluia!

Apoi a dat dumnezeiască poruncă să vină iarăși puternicul comandant Mihail, să stea lângă tronul Domnului. În acea clipă, a apărut un înger care ținea o trâmbiță. A luat-o Judecătorul în mâna Sa, a trâmbițat de trei ori și a zis trei cuvinte; apoi a dat-o

lui Mihail. „Mergi la Golgota, unde Mi-am întins preacuratele mâini și trâmbițează și acolo de trei ori!”.

Îndată ce a plecat Mihail, Domnul a chemat ceata Începătoriilor și a zis, adresându-se comandantului ei: „Îți poruncesc să iei dumnezeiasca ta ceată și să vă împrăștiați în toată lumea, ca să aduceți pe nori pe sfinți, de la răsărit și de la apus, de la miazănoapte și de la miazăzi. Să-i aduceți pe toți ca să Mă întâmpine, când va suna trâmbița”.

După toate acestea, Dreptul Judecător a aruncat o privire spre pământ și a văzut negură și întuneric, jale și vai și multă tânguire, din înfricoșata tiranie a satanei. Turbează și urlă balaurul. A dărâmat totul și le zdrobește ca pe iarbă. Pentru că vede pe îngerii lui Dumnezeu că îi pregătesc locul cel veșnic.

Dacă a văzut toate acestea, Judecătorul a chemat un înger de foc cu înfățișare aspră și înfricoșată, fără milă; era conducătorul cetelor îngerilor, care supraveghează focul iadului și i-a zis:

„Ia cu tine toiagul meu, care leagă și zdrobește. Ia și nenumărata mulțime de îngeri din ceata ta și pe cei mai înfricoșați care execută pedepsele celor din iad. Să mergeți la marea cea gânditoare ca să găsiți urmele domnului întunericului. Apucă-l cu putere și-l ține bine, lovindu-l fără milă cu toiagul, până când va preda ceata duhurilor celor rele. Leagă-i apoi tare pe toți cu puterea toiagului Meu, după porunca Mea

și apoi aruncă-i în chinurile iadului cele mai groaznice și fără milă”.

Când toate au fost gata, s-a făcut semn Arhanghelului care ținea trâmbița, să trâmbițeze puternic. Imediat s-a făcut o tăcere de moarte ca și cum s-ar fi liniștit toate.

La prima trâmbițare s-au alcătuit toate trupurile morților. La a doua, Duhul Domnului a pus sufletele în trupurile moarte. Spaimă și cutremur a cuprins toate; cele cerești și cele pământești tremurau. Atunci a sunat a treia oară și cea mai înfricoșată trâmbiță, care a zguduit toată lumea, când morții au înviat din morminte „într-o clipă”. Înfricoșată privesc! Erau mai mulți decât nisipul mării. În același timp se coborau din ceruri ca o ploaie deasă spre Tronul Judecării cetele îngerești, zicând cu glas de tunet: Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savaot, plin este tot pământul de frică și de cutremur!

Tot pământul și mulțimea nenumărată a cetelor îngerești stăteau așteptând. Tremurau plini de spaimă în fața înfricoșatei stăpâniri dumnezeiești, care se cobora pe pământ. Și pe când toți priveau în sus, au început cutremure, tunete și fulgere în Valea Judecării și în văzduh și toți au fost cuprinși de groază. Atunci tăria cerului s-a strâns ca o carte și a apărut cinstita Cruce strălucind și scânteind ca soarele. Îngeri o țineau înaintea Domnului nostru Iisus Hristos și Judecătorul lumii, care venea. Apoi se auzea un imn, o cântare străină: Binecuvântat este

cel ce vine întru numele Domnului, Dumnezeu este Domnul, Judecător, Stăpânitor și Domn al păcii.

Îndată ce s-a terminat această puternică slavoslovie, a apărut Judecătorul pe nori, șezând pe tron de foc. Cu preacurata Lui strălucire învăpăia cerul și pământul.

Atunci, din mulțimea morților care înviaseră, unii au început să strălucească ca soarele și îndată au fost răpiți de nori în văzduh pentru întâmpinarea Domnului lor. Cei mai mulți, însă, au rămas jos. Nimeni nu i-a luat la cer. Se tânguiau cu amar că nu s-au învrednicit și ei să fie răpiți de nori și mâhnirea și durerea umpleau de amărăciune sufletele lor. Au căzut toți în genunchi în fața Judecătorului și apoi s-au ridicat.

Înfrișosatul Judecător se așezase deja pe Tronul judecății și în jurul Lui se adunaseră toate puterile cerești cu frică și cu cutremur. Cei ce fuseseră răpiți pe nori pentru întâmpinarea Lui, stăteau de-a dreapta; ceilalți se aflau de-a stânga Judecătorului. Cei mai mulți dintre aceștia erau iudei, conducători, Arhieriei, preoți, împărați, mulțime de monahi și mireni. Stăteau rușinați și se jeleau de pierzarea lor. Fețele lor erau ticăloșite și suspinau cu adâncă mâhnire. O tânguire de moarte s-a lăsat peste toți și nici o mângâiere nu le venea de nicăieri.

Dar cei ce stăteau de-a dreapta Judecătorului erau veseli, luminoși ca soarele, cinstiți, slăviți, albi ca lumina, parcă aprinși de o dumnezeiască lumină.

Ca să îndrăznesc s-o zic, semănau cu Domnul și Dumnezeuul lor.

Deodată, înfricoșatul Judecător și-a aruncat privirea într-o parte și în alta. S-a uitat de-a dreapta bucuros și a zâmbit. Când însă s-a întors spre stânga, s-a tulburat; s-a mâniat tare și și-a întors îndată fața. Atunci, cu glas puternic și dumnezeiesc, a zis celor de-a dreapta:

– *Veniți, binecuvântații Părintelui Meu, de moșteniți Împărăția care a fost gătită vouă de la întemeierea lumii. Căci am flămânzit și Mi-ați dat să mănânc, am însetat și Mi-ați dat să beau, străin am fost și M-ați primit, gol și M-ați îmbrăcat, bolnav și M-ați cercetat, în temniță și ați venit la Mine.*

Atunci, aceia s-au mirat și au întrebat:

– *Doamne, când Te-am văzut flămând și Ți-am dat să mănânci, sau însetat și Te-am adăpat? Și când Te-am văzut străin și Te-am primit, sau gol și Te-am îmbrăcat, și când Te-am văzut bolnav și în temniță?*

– *Amin zic vouă, întrucât ați făcut unuia din acești frați ai Mei mai mici, Mie Mi-ați făcut.*

Apoi S-a întors și către cei „de-a stânga” și le-a zis cu asprime:

– *Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic care este gătit diavolului și slugilor lui. Căci am flămânzit și nu Mi-ați dat să mănânc, am însetat și nu Mi-ați dat să beau, străin am fost și nu M-ați primit, gol și nu M-ați îmbrăcat, bolnav și în temniță și nu M-ați cercetat.*

– *Doamne, i-au răspuns aceia, nedumeriți, când Te-am văzut bolnav și în temniță și nu Ți-am slujit Ție?*

– *Amin zic vouă, le-a răspuns Domnul, întrucât nu ați făcut aceasta unuia dintre acești mai mici, nici Mie nu Mi-ați făcut. Pieriți din ochii Mei, blestemați ai pământului! În tartar, în scrâșnirea dinților, acolo va fi plângere și tânguire fără de sfârșit!*

Cum a rostit Judecătorul această hotărâre, dinspre răsărit s-a pornit un uriaș râu de foc care curgea vijelios spre apus. Era lat ca o mare întinsă. Văzându-l, păcătoșii din stânga s-au îngrozit și au început să tremure de spaimă în deznădejdea lor. Atunci, nemitarnicul Judecător a poruncit ca toți, dreپți și păcătoși, să treacă prin râul cel arzător, pentru ca să fie încercați prin foc.

Au început cei din dreapta, care au trecut toți și au ieșit ca aurul curat. Lucrurile lor nu au ars, ci s-au arătat, prin încercare, mai luminoase și mai limpezi, iar ei s-au umplut de bucurie.

Apoi au început să treacă și cei din stânga prin foc, ca să fie încercate și lucrurile lor. Dar fiindcă erau păcătoși, flăcările au început să-i ardă, ținându-i în mijlocul râului. Și lucrurile lor au ars ca pleava, iar trupurile au rămas întregi, ca să ardă ani și veacuri nesfârșite, împreună cu diavolii. Nici unul nu a reușit să iasă din acel râu de foc. Pe toți i-a ținut focul, pentru că erau vrednici de osândă și de pedeapsă.

După ce păcătoșii au fost predați iadului, Înfrișatul Judecător S-a ridicat de pe tron și a pornit către dumnezeiescul palat, împreună cu toți Sfinții Săi. Îl înconjurau cu multă frică și cutremur Puterile cerești, cântând: Ridicați căpetenii porțile voastre și vă ridicați porțile cele veșnice și va intra Împăratul slavei, Domnul și Dumnezeuul dumnezeilor, împreună cu toți Sfinții Lui, care se vor bucura de veșnica moștenire.

Altă ceată răspundea și zicea:

„Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului, cu cei pe care i-a învrednicit Harul Său să se numească fiii ai lui Dumnezeu. Dumnezeu este Domnul, împreună cu fiii Noului Sion și S-a arătat nouă”. Și Arhanghelii, care mergeau după Domnul, Îl slavosloveau, cântând pe rând o cântare cerească: Veniți să ne bucurăm de Domnul și să strigăm lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru; să întâmpinăm fața Lui cu mărturisire și în psalmi să-i cântăm lui.

Iar altă ceată răspundea armonios: Dumnezeu mare este Domnul și împărat mare peste tot pământul. Că în mâna Lui sunt marginile pământului și înălțimile munților ale Lui sunt. Acestea și multe alte cântări armonioase cântau îngerii, încât toți care le auzeau se bucurau de o negrăită bucurie. Astfel cântând, au intrat Sfinții cu Domnul Iisus Hristos la ospățul cel ceresc din dumnezeiescul palat și inimile lor săltau de bucurie. Și îndată porțile palatului s-au închis.

Atunci, Împăratul ceresc a chemat pe mai marii îngerilor. Primii au venit Mihail, Gavriil, Rafail,

Urii și conducătorii cetelor. Au urmat apoi cei doisprezece luminători ai lumii, Apostolii. Lor le-a dat Domnul slavă strălucită și douăsprezece tronuri ca de foc, ca să stea cu multă cinste lângă Învățătorul lor, Hristos. Chipul lor scânteia de o negrăită lumină veșnică și hainele lor străluceau și erau luminoase ca chihlimbarul; și căpeteniile îngerilor îi cinsteau. Apoi li s-au dat și douăsprezece coroane minunate, împodobite cu pietre de mult preț, care străluceau cu o lumină orbitoare și îngeri slăviți le țineau deasupra capetelor lor.

Au venit apoi înaintea Domnului cei șaptezeci de Apostoli. De asemenea și aceștia au primit cinste și slavă, dar cununile celor doisprezece erau mai minunate.

Acum a venit rândul mucenicilor. Aceștia au primit cinstea și slava marilor oști îngeresti care s-au prăbușit din cer împreună cu Lucifer. Adică, Mucenicii au devenit îngeri și conducători ai cetelor îngeresti. Îndată li s-a adus o mulțime de coroane care au fost puse pe sfintele lor capuri. Cum strălucește soarele, așa străluceau și coroanele. Astfel, Sfinții Mucenici, îndumnezeiți, se bucurau de o nespusă bucurie.

Apoi a intrat ceata sfântă a Ierarhilor, preoților, diaconilor și a celorlalți clerici. Au fost încununăți și ei cu cununi veșnice, potrivit cu râvna, răbdarea și lucrarea lor. Cunună de cunună se deosebea în slava ei, precum se deosebește stea de stea. Și mulți preoți și diaconi erau mai slăviți și mai luminoși decât mulți arhieri. Lor li s-a dat și câte o

biserică, pentru ca să aducă pe jertfelnicul cel înțelegător, Sfânta Jertfă și slujbe bine plăcute lui Dumnezeu.

A intrat apoi cuvioasa ceată a monahilor. Chipul lor revărsa o tainică mireasmă și scânteia ca soarele. Domnul i-a împodobit cu șase aripi și prin puterea Sfântului Duh au devenit asemenea cu înfricoșății Heruvimi și Serafimi și au început să cânte cu glas de tunet: Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savaot, plin este tot pământul de slava Lui! Slava lor era mare, negrăită, și cununile lor felurite împodobite și luminoase; potrivit cu luptele și cu sudorile lor, au primit și cinstea.

A urmat apoi ceata proorocilor. Lor le-a dăruit Împăratul Cântarea Cântărilor, Psaltirea lui David, timpane și hore, lumină nematerialnică, strălucitoare, negrăită bucurie și slavoslovie Duhului Sfânt. Atunci, Stăpânul dumnezeiescului ospăț le-a cerut să cânte ceva. Și au cântat o cântare așa de melodioasă, încât toți săltau de fericire. După ce sfinții au primit aceste daruri din Preacuratele mâini ale Mântuitorului, așteptau acum pe acelea pe care ochiul nu le-a văzut și urechea nu le-a auzit și la inima omului nu s-au suit.

A intrat apoi toată ceata oamenilor care s-au mântuit în lume: săraci și domni, împărați și supuși, robi și liberi. Au stat toți înaintea Domnului, Care a despărțit dintre ei pe cei milostivi și curați și le-a dat desfătarea Raiului din Eden, palate cerești și luminoase, cununi de mult preț, sfințenie și bucurie, sceptruri și tronuri și îngeri ca să-i slujească.

Apoi au venit toți cei ce din dragoste pentru Hristos s-au făcut „*săraci cu duhul*”. Acum au fost slăviți foarte mult. Din Însăși mâna lui Hristos au primit cunună strălucită și moștenirea Împărăției cerurilor. Apoi „*cei ce plâng păcatele lor*” și-au primit marea mângâiere a Sfintei Treimi. Pe urmă, „*cei blânzi*” și fără răutate, care au moștenit cerescul pământ, unde se află dulceața și mireasma Duhului Sfânt. Și ei au fost cuprinși de o negrăită bucurie și plăcere, văzând că s-au învrednicit să moștenească pământul cel fericit; cununile lor ca de trandafiri, scânteiau.

Au urmat cei „*flămânzi și însetați de dreptate*”. Lor le-a dat plata dreptății ca să se sature și cu buna lor așezare s-au bucurat, văzând că împăratul Hristos este înălțat și slăvit de îngeri.

Apoi au intrat „*cei prizoniți pentru dreptate*”. Lor le-a dăruit sfânta slavoslovie și preaminunata viață. S-au așezat pentru ei tronuri minunate, pe care să stea în Împărăția cerurilor. Coroanele lor erau de aur sfânt și nematerialnice și străluceau așa de tare, încât de slava lor să se bucure și cetele îngerești. Au intrat apoi, ceata celor „*prizoniți pentru Hristos*”, Marele Dumnezeu și Mântuitorul sufletelor noastre. Pe ei i-a așezat pe tronuri de aur și au fost lăudați de Dumnezeu.

După aceștia a intrat marea mulțime de păgâni, care nu au cunoscut legea lui Hristos, dar din fire au ținut-o, ascultând de glasul conștiinței lor. Mulți străluceau ca soarele de nevinovăția și curăția lor și Domnul le-a dat Paradisul și cununi luminoase și

împletite cu trandafiri și crini. Dar pentru că au fost lipsiți de Dumnezeiescul Botez erau orbi. Pentru că Sfântul Botez este lumina și ochiul sufletului. Și nu vedeau deloc slava lui Dumnezeu. De aceea cine nu este botezat, deși moștenește bucuria Raiului și simte ceva din mireasma și dulceața lui, nu vede nimic.

După aceștia, a văzut Cuviosul Nifon o ceată de sfinți care erau copiii creștinilor. Toți păreau să fie ca de treizeci de ani. Mirele i-a privit cu față veselă și le-a zis:

– Haina Botezului este într-adevăr fără pată, fapte însă deloc. Vouă ce să vă fac?

Atunci și ei au răspuns cu îndrăzneală:

– Doamne, am fost lipsiți de bunătățile Tale cele pământești, cel puțin să nu ne lipsești de cele cerești!

A zâmbit Mirele și le-a dat bunătățile cele cerești. Au primit și cununa nevinovăției și a nerăutății și toate oștile cerești i-au admirat. Era minunat să auzi pe sfinții îngeri, care bucurându-se nespun de vederea tuturor cetelor sfinților, cântau dulci cântări.

După toate acestea, vede Nifon că vine înaintea Mirelui o dumnezeiască Mireasă. În jurul ei se revărsau miresme cerești și mir dumnezeiesc. Pe preafrumosul ei cap purta o neasemuită diademă împărătească, care scânteia. Îngerii o priveau uimiți și sfinții copleșiți. Harul Sfântului Duh o îmbrăca în haină aurită și preaînfrumusețată. Intrând în dumnezeiescul palat, o însoțeau o mulțime

nenumărată de fecioare, care cântau cu slavoslovii și imne măreția lui Dumnezeu.

Când a ajuns lângă Mirele Hristos, marea Împărăteasă s-a închinat de trei ori împreună cu toate sfintele fecioare. Atunci „Cel Preafrumos” a văzut-o și s-a bucurat. Și-a plecat capul și a cinstit-o ca pe Preacurata Sa Maică. Aceasta s-a apropiat cu multă evlavie și cinste și a sărutat nemuritorii și neadormiții săi ochi, precum și îndureratele Sale mâini. După dumnezeiasca sărutare, Domnul a dat fecioarelor haina strălucitoare și cununi prea luminoase și apoi au venit toate puterile cerești cântând și fericind-o și slăvind-o.

Atunci, Mirele s-a ridicat de pe Tronul Său, având de-a dreapta Sa pe Maica Sa, iar la stânga, pe cinstitul Prooroc și Înaintemergătorul Său, a ieșit din palat și a mers la dumnezeiescul ospăț, unde se aflau bunătățile pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit și la inima omului nu s-au suit, pregătite pentru toți cei ce au iubit pe Dumnezeu. În urmă veneau toți sfinții. Aceștia, cum au văzut bunătățile, s-au umplut de o nespusă bucurie și au început să umble prăznuind la minunatul ospăț. Dar pe acestea robul lui Dumnezeu Nifon nu a mai putut să le descrie. Deși l-am silit de multe ori, nu mi-a spus măcar cât de puțin.

– Nu pot, fiule, zicea suspinând, să înfățișez cu limba sau să asemuiesc cu vreun lucru pământesc lucrurile acelea. Erau mai presus de orice cugetare și închipuire, dincolo de toate cele văzute și nevăzute.

Deci, după ce Domnul a împărțit sfinților toate bunătățile cele negrăite și nemaiauzite, a poruncit Heruvimilor să înconjoare veșnicul ospăț, așa cum zidul înconjoară un oraș. A poruncit apoi ca Serafimii să înconjoare pe Heruvimi, Domniile pe Tronuri, Începătoriile pe Domnii, Stăpâniile pe Începătorii și în sfârșit Puterile cerurilor pe Stăpânii. Precum un zid înconjoară un oraș, așa și cetele cerești se înconjurau una pe alta.

De-a dreapta ospățului veacurilor stătea cu mare cinste Arhanghelul Mihail cu ceata lui; la stânga Gavriil cu ceata lui, Uriil stătea la apus și Rafail la răsărit. Toate acestea s-au făcut cu porunca Domnului nostru Iisus Hristos, a Marelui Dumnezeu și a Mântuitorului tuturor sfinților. Aceste patru cete erau foarte mari și împreună cu cetele preacuratelor Puteri înconjurau ospățul lui Dumnezeu cu mare strălucire.

Când toate acestea s-au terminat, atunci Însuși Dumnezeu Omul Iisus s-a supus „*Celui ce-I supusese toate*” și I-a predat toată stăpânia și domnia și puterea, care o luase de la El. Apoi El a intrat la dumnezeiescul ospăț, ca Moștenitor al Tatălui, Împărat și Arhiereu împreună moștenitor cu toți sfinții.

La sfârșitul tuturor tainelor pe care le-a văzut Sfântul Nifon, a văzut și cea mai înfricoșată descoperire. Însuși Tatăl Fiului Unul Născut, Născătorul, Lumina cea neapropiată și negrăită, a răsărit deodată, luminând deasupra preacuratelor Puteri, deasupra tuturor cerurilor și a cetelor cerești.

Lumina peste preacuratul ospăț cum luminează soarele lumea. Așa strălucea Tatăl milostivilor. Și precum buretele absoarbe și ține vinul, așa și sfinții se umpleau de nespusa Dumnezeire a Tatălui și Împăratului, neîntrerupt cu El în veci. De acum nu mai era pentru ei nici noapte, nici zi. Exista numai Dumnezeu și Tatăl, Fiul și Duhul, lumină și hrană, viață și strălucire, bucurie, veselie și desfătare în Duhul Sfânt.

Apoi s-a făcut o adâncă tăcere. Ochii Sfântului Nifon au primit o lumină curată, neamestecată ca să vadă. Primei cete, care înconjura ospățul, i s-a rânduit să săvârșească o cântare neîntreruptă și nesfârșită. Ea a fost cuprinsă de o negrăită și nespusă bucurie. Îndată dumnezeiasca și înfricoșata ceată a început o negrăită slavoslovie. Inimile sfinților săltau de bucurie și desfătare. De la prima ceată, măreața cântare de slavoslovie a trecut la ceata a doua a serafimilor. A început atunci și aceea să cânte cu multă măiestrie o cântare tainică. Ca o înșeptită dulceață răsuna slavoslovia și în urechile sfinților, care se bucurau negrăit cu toate simțurile lor. Ochii vedeau lumina cea neapropiată, mirosul lor mirosea mireasma Dumnezeirii, urechile lor auzeau dumnezeiasca cântare a preacuratelor Puteri, gura lor gusta Trupul și Sângele Domnului Iisus Hristos, nou, întru Împărăția Cerurilor, mâinile lor pipăiau veșnicele bunătăți și picioarele lor săltau la ospăț. Astfel, toate simțurile lor se saturau de negrăită bucurie.

După puțin, a doua ceată a transmis acea dumnezeiască cântare cetei a treia, la a patra și până la cea din urmă, producând cu dulceața cântării, plăcere și bucurie în inimile sfinților. Și era uimitor că cetele nu cântau mereu aceeași cântare, ci era o felurime nemărginită de cântări și noutate în cântările pe care le cântau. Când cele șapte cercuri ale cetelor au completat preacurata lor slavoslovie, a început ceata Arhanghelilor cântarea cea întreit sfântă: a cântat Mihail și a răspuns Gavriil; apoi a cântat Rafail și a răspuns Uriil. Se auzea o armonie extraordinară. Cei patru stâlpi de foc, Arhanghelii, erau mai presus; cântarea lor era înflăcărată și pătrunzătoare.

Mișcați de acea negrăită dulceață au început atunci și toți sfinții de la cerescul ospăț să cânte mărețiile lui Dumnezeu. Astfel pretutindeni, înăuntru și afară răsuna cântare îngerească. Cântare preasfântă care înflăcăra sfintele inimi cu o fericită plăcere în vecii nesfârșiți. După ce le-a văzut pe toate acestea de trei ori Fericitul Nifon când se afla în mare răpire și vedere, a auzit glasul lui Dumnezeu, zicându-i:

„Nifone, Nifone, frumoasă a fost prooroceasca ta vedenie. Scrie dar cu amănuntul toate cele ce ai văzut și auzit, pentru că așa se vor întâmpla. Ți le-am arătat ție pentru că Îmi ești prieten credincios, fiu al Meu iubit și moștenitor al Împărăției Mele. Încredințează-te deci acum, când te-am învrednicit să vezi înfricoșatele taine, de marea Mea iubire de oameni față de cei ce se închină cu smerenie

Împărăției și Stăpânirii Mele. Pentru că Eu Mă bucur să privesc spre cel blând și smerit și care se cutremură de cuvintele Mele”.

După ce i-a spus aceasta, Domnul l-a eliberat de acea înfricoșată și prea minunată vedenie care îl stăpânise timp de două săptămâni. Când și-a venit în sine, stătea îngrozit și se tânguia îndurerat. Lacrimile îi curgeau șiroaie și zicea:

„Vai de mine ticălosul! Ce-l așteaptă pe bietul meu suflet! Vai de mine mișelul! Oare în ce stare mă voi afla acolo, eu păcătosul? Cum mă voi îndreptăți față de Judecătorul? Ce scuză voi aduce pentru păcatele mele și unde voi ascunde mulțimea fărădelegilor mele? O, întinatule și ticălosule!... Suspin nu am, nici lacrimi și nici pocăință nu aflu; milostenie deloc, nerăutatea și blândețea se află foarte departe de mine. Vai mie! Ce să fac eu nevrednicul și întinatul? De unde să încep să-mi mântuiesc sufletul? Haina Botezului am întinat-o, Botezul l-am murdărit, sufletul mi l-am înnoroiat, mintea mi-am întunecat-o, viața mi-am cheltuit-o „în petreceri și în beții”. O, păcătosul de mine! Nu știu ce voi face. Ochii mei privesc lucrurile cele de rușine, urechile ascultă cântece lumești, mirosul adulmecă după miresme, gura îmi este pornită spre lăcomie. Vai mie, ticălosul! Mâinile mele se bucură în păcate; trupul meu dorește să se tăvălească în noroiul fărădelegii și caută paturi moi și mâncare aleasă.

O, nelegiuitul, întunecatul și întinatul! Unde să merg nu știu! Cine mă va scoate din acel foc amar?

Cine mă va izbăvi din întunericul cel mai dinafară al înfricoșatului tartar? Cine mă va izbăvi de scrâșnirea dinților? Vai, vai mie scârbosul și nelegiuitul! Mai bine era să nu mă fi născut!...

O, de ce slavă mă lipsesc eu înnegritul! De ce cinste și de ce cununi! Ce bucurie și veselie voi pierde fiindcă m-am robit de păcat! Ticăloase suflete, unde îți este umilința, unde luptele, unde virtuțile? Vai ție întinatule! În ce loc te vei afla în ziua aceea? Ai făcut vreun bine ca să plăci lui Dumnezeu? Vei merge în văpaie. Cum vei răbda vaiul și scrâșnirea? O, întinate suflete, cum ai poftit să te tăvălești mereu în necurăție, cum ai slujit neconținut pântecelui?

Nelegiuitule și stricatul, ce rușine vei suferi în fața lui Dumnezeu? Cu ce ochi te vei uita la dumnezeiasca Sa față? Spune-mi! Spune-mi! Ai văzut acele prea minunate priveliști pe care Domnul le va înfăptui cândva. Spune-mi deci, o, suflete, ai vreo faptă vrednică de acea slavă? Cum vei intra acolo, după ce ai întinat dumnezeiescul Botez? Vai de tine, ticăloase suflete al meu. Vei moșteni focul cel veșnic și unde va fi atunci păcatul și tatăl lui ca să te mântuiască? Ci, Doamne Dumnezeul meu, mântuiește-mă de foc, de scrâșnirea dinților și de tartar...

Cu aceste cuvinte se ocăra pe sine Fericitul, rugându-se. În zilele următoare, îl vedeam că se plimba târându-și picioarele, ofta cu amare suspinuri, tânguire și lacrimi. Se gândea la lucrurile

minunate pe care le văzuse și făcea tot ce se putea ca să le câștige.

Adeseori, când se gândea mai adânc și mai curat la vedenia sa, ieșea din sine. Ardea după vederea Sfântului Duh și zicea:

„O, ce bucurie, ce slavă, ce strălucire așteaptă pe sfinți în ceruri! Cum mă mai tem să nu fiu lipsit de ele!”.

Suspina adânc și adăuga: „Doamne, ajută și mântuiește întunecatul meu suflet!”.

Sfântul Cuvios Sava cel Sfințit⁷ (439-502)

În orice împrejurare trebuie să ne facem datoria

Odată, Cuviosul Părintele nostru Sava a hotărât să călătorească pentru a doua oară la Constantinopol, deoarece l-a rugat pentru asta Petru, patriarhul Ierusalimului. Scopul călătoriei sale era să mijlocească la împăratul să-și oprească mînia și înverșunarea sa împotriva creștinilor Palestinei și să-i apere de primejdiile ce-i amenințau, deoarece credea, prin clevetire, că ei s-au făcut pricina răzvrătirii samarinenilor.

Deci, cînd a ajuns în Cetate, împăratul Justinian l-a primit cu multă solemnitate și cinste. Pentru că,

---

⁷ Din înțelepciunea purtătorilor de Dumnezeu Părinți – Editura Ortodoxos Kypseli – Tesalonic – Grecia 1994 – pag.8-10.

abia văzîndu-l, s-a ridicat din tronul său și i-a sărutat capul cu multă evlavie. După aceea l-a pus să stea alături de el, și acela i-a istorisit scopul călătoriei sale. Împăratul, cum l-a auzit, nu numai că i-a îndeplinit cu bucurie cele ce i-a cerut, ci și a rostit solemn că ar fi o mare nefericire pentru sine, dacă nu i-ar face bine precum poate. Deci, i-a propus și l-a rugat stăruitor să primească un dar mare de bani pentru mănăstirile sale. Acela însă i-a răspuns:

"Îți mulțumesc, împărate, dar bani și cele necesare pentru întreținerea noastră ne va da Acela care poartă grijă de toată lumea și Care a hrănit cu îmbelșugare poporul cel îndărătnic în pustie, făcîndu-i să țîșnească apă din piatră. Și nu ne va da numai cele de trebuință, ci și altele multe ce ne vor prisosi! Dar fiindcă tu, împărate, vrei atît de mult să ne faci bine, există și alte multe feluri, importante și deosebite să ne arăți bunătatea ta".

Și a început să-i înșire cîteva cereri de folos obștesc. Mai întîi, să le facă scutire de impozite pentru o perioadă de timp, deoarece au pătimit mult rău de la samarineni. În al doilea rînd, să zidească o casă de oaspeți, în care să găzduiască pe toți cei ce călătoresc la Sfînta Cetate, ca să se închine Cinstitei Cruci. În al treilea rînd, să îngrădească pe eretici, care tulbură Sfînta Biserică. Și în urmă, să zidească o fortăreață în care să se refugieze frații mănăstirilor, cînd se fac năvăliri barbare.

Deci cum le-a prezentat acestea Sf. Sava împăratului, acesta, ca și cum le avea de mult timp în mintea sa și dorind să facă bine Sfîntului, îndată a dat

porunci și a trimis scrisori peste tot, ca toate acestea să se facă fără întârziere. Și ca să nu se întârzie deloc, și ca nu întârzierea să stingă ce a poruncit, a pus și pecetea sa împărătească. Și pînă să se facă cele ce le-a cerut, împăratul s-a retras împreună cu juristconsultul Tribonianos la Magnavra, luînd împreună cu el, ca sfătuitoar, și pe Sf. Sava. Dar cînd s-a înserat și a apus soarele, Sfîntul s-a ridicat și, părăsind pe împăratul, s-a retras la un loc mai depărtat și se ruga lui Dumnezeu, rostind psalmii lui David. Atunci s-a apropiat de el ucenicul său, Ieremia, și i-a spus: "Părinte, de ce ai părăsit pe împărat și te-ai retras aici, cînd el arată atît de mare rîvnă să împlinească toate cererile tale?"

Acela a ascultat cu blîndețe și i-a răspuns cu tărie: "Asta ce o fac, fiule, este ceea ce trebuie și corect. Asta este datoria noastră. Totdeauna trebuie să iei aminte, să nu fii atras niciodată la lingușire de vreo nevoie, nici să arăți cuiva slugărnicie. Ci trebuie să fii în toate măsurat, cuviincios și modest. Albina va face miere oriunde va merge. Și omul, oriunde s-ar afla, trebuie să înfăptuiască binele.

Proorociile Cuviosului Andrei cel nebun pentru Hristos⁸

Începuturile durerilor

---

⁸ *Sfântul Andrei cel nebun pentru Hristos*, Asociația Schitul Lacu, Sfântul Munte Athos, Editura Evanghelistos, 2002, pag. 181-195.

Epifanie s-a întâlnit odată cu Cuviosul și l-a luat în casa sa ca să se odihnească măcar o săptămână, de multele sale osteneli. S-au așezat undeva singuri și tânărul a început să-l întrebe:

– Cum va fi sfârșitul lumii? Ce sunt „începuturile durerilor” și când vor fi? De unde vor înțelege oamenii că se apropie sfârșitul și care vor fi semnele care îl vor face arătat? Ce sfârșit va avea cetatea noastră⁹, acest nou Ierusalim? Ce se va întâmpla cu cinstitele biserici? Ce se va întâmpla cu dumnezeieștile cruci, cu sfintele icoane și cu sfintele cărți? Unde se vor asigura sfintele moaște ale Sfinților? Explică-mi, te rog! Știu că pentru tine și pentru Sfinții care sunt asemenea cu tine, a spus Domnul: „Vouă vi s-a dat să cunoașteți tainele Împărăției Cerurilor”. Cu cât mai mult tainele lumii.

– Cetatea aceasta, a răspuns fericitul, care deține întâietatea între celelalte multe orașe și neamuri, va rămâne necucerită și liberă. O păzește Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu „sub acoperământul aripilor sale” și prin mijlocirile ei va sta necucerită. Multe neamuri vor asedia zidurile ei, dar puterea lor se va zdrobi și vor pleca rușinate. Din ea se vor îmbogăți mulți și se vor desfăta de bunătățile ei.

Dar o oarecare profeție spune că în cele din urmă, o vor cuprinde agarenii și vor junghia cu săbiile lor mulțimea poporului. Eu însă cred că va năvăli și rasa galbenă, a cărei denumire începe cu

---

⁹ Constantinopolul.

litera a șaptesprezecea a alfabetului (R). Va intra, va junghia și va așterne pe cei păcătoși la pământ. Vai și amar îi va fi ei de la acele două neamuri. Armele lor vor fi rezezi ca vântul și nimicitoare ca secera cea ascuțită, care taie vara holdele. Aceste arme nu vor putea fi împiedicate, întru început, dar după aceea se vor risipi.

Împăratul cel evlavios

Acum, fiul meu, cum să-ți povestesc fără de lacrimi cele despre „începutul durerilor” și despre sfârșit! În zilele cele de apoi va arăta Dumnezeu pe un oarecare împărat sărac. Acest împărat va stăpâni cu dreptate, vor conțeni toate războaiele și-i va îmbogăți pe cei săraci. Va împărați fericirea ca în vremea lui Noe. Oamenii se vor îmbogăți foarte mult, vor trăi în liniște și pace, vor mânca, vor bea, se vor căsători, se vor mișca în multă tihnă și se vor desfăta fără grijă de bunătățile pământului. Deoarece nu vor fi războaie, își vor preface săbiile lor în seceri, săgețile în țăruși și lăncile în pluguri pentru cultivarea pământului.

Mai târziu, împăratul se va întoarce spre Răsărit și-i va smeri pe agareni, pentru că Dumnezeu este mâniat pe ei pentru credința lor cea hulitoare și pentru păcatul sodomiei pe care îl fac. Firește, mulți dintre ei se vor boteza, vor bineplăcea împăratului și vor fi cinstiți. Ceilalți însă vor fi nimiciți, vor fi arși sau vor fi omorâți cu cruzime.

În vremea aceea Iliricul va reveni împărăției romanilor, în timp ce Egiptul va fi cucerit. Acest împărat își va întinde mâna sa cea dreaptă la neamurile cele dimprejur, va îmblânzi neamurile galbene și-i va birui pe vrăjmașii săi. Împărăția lui va dura 32 de ani. Timp de 12 ani nu va lua impozite și taxe. Va rezidi jertfelnicile cele dăruite și va reclădi sfintele biserici, în zilele lui nu vor fi judecați, dar nici nu va exista nedrept și nedreptățit. De acest împărat se va teme tot pământul, îi va constrânge pe oameni cu frica să se cumintească și va nimici pe căpeteniile care fac fărădelege.

În vremea aceea Dumnezeu îi va descoperi împăratului acestuia tot aurul, oriunde ar fi ascuns. Și el îl va împrăștia „cu lopata” în toată țara sa. De multă bogăție, căpeteniile vor trăi ca împărații, iar săracii ca și căpeteniile. Acest împărat va face mari izbânzi. Va porni cu multă râvnă ca să-i izgonească pe iudei, nici un israelitean nu va rămâne în această cetate. Nu se vor auzi petreceri cu instrumente muzicale, nici cântece necuviincioase. Nu se va întâmpla nimic necuviincios, pentru că va urî și va nimici „din cetatea Domnului pe toți cei ce lucrează fărădelegea” (Psalmul 100, 10).

Atunci va stăpâni mare bucurie și veselie. Pământul și marea își vor da din belșug bunătățile lor. Viața va decurge în liniște și pace, iar oamenii se vor veseli ca în vremea lui Noe, până ce a venit potopul.

Stăpânitorul Aran

După această împărăție, vor începe nenorocirile. Va veni în această cetate fiul pierzării, stăpânitorul Aran și va împărați trei ani și șase luni. Acesta îi va sili pe oameni să facă astfel de fărădelegi, asemenea cărora nu s-au făcut niciodată, de când s-a zidit lumea, nici se vor mai face. Va hotărî și va legiui să se unească, vrând-nevrând, tatăl cu fiica, fiul cu mama, fratele cu sora. Și cine se va împotrivi sau va grăi împotrivă, va fi omorât. Acela însă care va muri într-acest chip, va fi rânduit în ziua Judecății împreună cu Ioan Botezătorul.

Acest împărat va porunci să se căsătorească monahii cu monahiile, de asemenea și preoții. Astfel, fărădelegea amestecării va deveni mai rea decât cea a uciderii. El însuși va desfrâna cu mama și cu fiica sa. Așadar, de vreme ce desfrâul va deveni lege, toți desfrânații vor face orgii cu surorile lor. Duhoarea amestecării de sânge va urca la cer și Domnul Se va mânia foarte mult pe întreaga lume. Va da atunci poruncă și vor începe să cadă fulgere și tunete cu neasemănată mânie peste tot pământul. Multe orașe vor arde. Oamenii vor încremeni la zgomotul înfricoșător al tunetelor și unii vor muri cu moarte rea, în timp ce alții vor fi arși de fulgere.

Vai atunci pământului, pentru că se apropie înfricoșătoarea amenințare și urgia Atotțiitorului! Va fi foamete și mulțime mare de oameni vor muri de foame. Va urma un cutremur puternic și vor cădea toate clădirile. Mulți lucrători ai fărădelegii își vor

afla un sfârșit cumplit, fiind îngropați sub dărâmături.

Soarele va deveni negru și întunecos, în timp ce luna va fi ca sângele, din pricina oamenilor care s-au asemănat cu porcii. Stelele vor cădea pe pământ. Tot muntele și insula se va mișca din loc, de sila cutremurului și a amenințării. Preoții lui Dumnezeu, împreună cu cei virtuoși și cumpătați care vor fi rămas, vor scăpa în munți și în peșteri.

Atunci va fi pedepsit împăratul cel fărădelege și va fi aruncat întru întunericul cel mai din afară. Cei ce vor locui în Roma cea veche, în Arsenoi, în Strovila, în Armenopetra sau în Kariopoli, vor fi fericiți. În aceste orașe oamenii vor trăi în pace. În celelalte însă vor fi războaie și tulburări, precum este scris: „*Iar când veți auzi de războaie și de zvonuri de războaie*” (Marcu 13, 7) și cele următoare.

Împăratul închinător la idoli

După aceea, în această cetate va urca un alt împărat. Va fi crunt și negru, tăgăduitor al lui Dumnezeu și al Sfinților. Va cerceta cărțile păgânilor, va îmbrățișa credința lor și va război pe Sfinți și Biserica lui Hristos. După ce vor trece primele zile ale împărăției lui, va arde toate Sfintele Vase și va numi furcă Sfânta Cruce. Va distruge de asemenea clerul și va junghia jumătate din populație pe drumurile publice.

În acele zile se vor întoarce părinții împotriva copiilor, copiii împotriva părinților și se vor omorî între ei. Fratele va da la moarte pe frate și prieten pe prieten. Mulți, care vor mărturisi că Iisus Hristos este Dumnezeu și „Împărat a toate”, vor primi cununa muceniciei.

Acest împărat va duce pe locuitorii din insule în ținutul Traciei, al Macedoniei și al Stimonei, așa încât insulele se vor pustii. Din cer se vor auzi lovituri înfricoșătoare, pe pământ cutremure mari și surpare a orașelor. Neamurile și împărățiile se vor scula una împotriva alteia. Va fi mare distrugere pe pământ, iar oamenii vor cădea în mâhnire și întristare. În aceeași vreme se va arăta foc în cer, ca de cărbuni aprinși, care vor acoperi amenințător, cu repeziciunea fulgerului, întreg pământul. În văzduh va stăpâni o astfel de zăpăceală, încât o zburătoare va cădea peste alta. Pământul se va umple de șerpi care-i vor mușca pe păcătoșii nepocăiți. Și toate acestea vor fi „începutul durerilor”.

Sfârșitul împărăției romanilor

Când va muri împăratul necredincios va veni cineva din Etiopia, care va împărați după cum se spune, 12 ani. Împărăția lui va fi pașnică. Va reclădi sfintele biserici pe care le-au dărâmat înaintașii lui și-i va readuce pe oameni în insulele lor. Pentru bunătatea sa va fi iubit de Dumnezeu și de tot poporul. Cât timp va împărați, vor stăpâni bucuria și veselia în toată lumea.

După el va împărați un oarecare din Arabia, timp de un an. În zilele lui, cu un semn al Atotțiitorului se vor uni sfintele părți ale Cinstitei și de viață făcătoarei Cruci și se va dăruii întregă împăratului. Acela o va lua și va călători la Ierusalim. Când va ajunge la locul căpățâniei, va depune cu înseși mâinile sale coroana împărătească în vârful Crucii, o va înălța și va spune: „Doamne Iisuse Hristoase, s-au împlinit anii pe care i-ai rânduit de mai înainte pentru împărăția romanilor. Primește fericitul întru pomenire și minunatul tău Dar și cu el împreună și duhul meu”.

Îndată deci va coborî din cer îngerul Domnului și va lua cinstita Cruce cu diadema, precum și sufletul împăratului. Astfel se va sfârși împărăția romanilor, pentru că sprijinul ei fusese de la început, pentru creștini, cinstita Cruce. Fericii vor fi atunci cei ce vor pleca din acel oraș și vor scăpa în pustii și în peșteri.

Domnia comună

Pe urmă se vor arăta în Cetatea noastră trei tineri nerozi, nerușinați și stricați. Aceștia vor domni în unire, toți trei împreună, timp de 150 de zile. Însă curând va începe între ei un război înfricoșător. Va porni primul, va intra în Tesalonic și va spune: „Cetate a tesalonicenilor! Tu vei birui pe vrăjmașii tăi, pentru că ești fala sfinților și Domnul te-a sfințit”.

Va mobiliza pe cetățenii de la șapte ani în sus. Va mobiliza încă și pe preoți și pe monahi, va fabrica arme de război, va pregăti o flotă mare și va călători spre Roma. În fața porților ei va sta și va striga: „Bucură-te Romă, de trei ori puternică și cinstită! Porți sabie tăietoare și săgeți ascuțite. Ține cu statornicie credința ta și să nu o schimbi până la sfârșit și locuitorii tăi vor fi fericiți”. După aceea va mobiliza neamurile galbene și-i va aștepta pe ceilalți doi împărați.

Al doilea tânăr va mobiliza Mesopotamia și insulele Cicladelor¹⁰. Va mobiliza încă și pe preoți și pe monahi, aprins de o groaznică mânie împotriva celorlalți doi. Va porni atunci și va veni la „buricul” pământului. Spun unii că „buricul” lumii este Alexandria. Acolo deci îi va aștepta pe cei doi, cu care se va război.

Al treilea tânăr va porni și el din Constantinopol și va recruta Karia, Frigia, Asia, Armenia, Galatia și Arabia. Când va ajunge la Sileo, va spune: „Deși te-ai numit Sileo, nu vei fi jefuit, nici stăpânit de vreun vrăjmaș de-al tău”. După aceea se va alia cu un popor liber, care nu va fi supus nici lui, nici celorlalți doi împărați.

În sfârșit se vor aduna și vor lua poziție de luptă toți cei trei potrivnici, unul în fața altuia. Va porni o ciocnire mare și înfricoșătoare și se vor tăia ca oile la măcelărie. Cei trei împărați vor fi omorâți, precum și toată oștirea. Sângele romanilor va curge

---

¹⁰ În altă scriere: văile insulelor.

ca apa după o ploaie torențială. Nimeni nu se va izbăvi. Apa mării se va amesteca cu sânge pe o lungime de 12 stadii. Femeile vor rămâne toate văduve. Șapte femei vor căuta un bărbat și nu-l vor afla, până când vor auzi și vor veni alții, din cei străini. Cât pentru cei nevârstnici, când vor deveni bărbați, din multa desfrânare vor deveni nesimțitori ca porcii.

Fericiți vor fi atunci și de trei ori fericiți cei ce se vor nevoi pentru Domnul în munți și în peșteri, pentru că nu vor vedea răul care se va face în lume. Aceștia vor aștepta înfruntarea cu antihrist. Acestea sunt oile cele fără de răutate, care vor fi jertfite din pricina numelui lui Hristos de către vicleanul diavol, antihrist.

Împărăteasa cea scârbavnică

În vremea aceea, deoarece nu va exista bărbat vrednic, ci vor fi toți moleșiți, va veni din Pont o femeie vicleană și necuviincioasă și va domni în Împărăteasa cetăților. Aceasta va fi slujitoarea lui Bah, vrăjitoare și desfrânată; într-un cuvânt, fiica diavolului.

În zilele ei unul va unelti împotriva altuia și se vor face junghieri pe drumuri și în casele Cetății. Cel mai tare îl va omorî pe celălalt. Fiul pe tată, tatăl pe fiu, mama pe fiică și fiica pe mamă, fratele pe frate și prietenul pe prieten. Printre oameni va stăpâni multă răutate și ură. În biserici se vor face destrăbălări, preadesfrânări, desfrânări, amestecări

de sânge, dansuri și cântece satanicești, batjocuri și jocuri, pe care omul nici nu le-a văzut, nici nu le-a auzit.

Acea împărăteasă necurată se va numi pe sine zeiță și se va lupta cu Dumnezeu. Va spurca mai ales Sfintele Jertfelnice cu necurățiile. Își va spăla trupul, și cu această spălătură a rușinii va spurca tot poporul. Își va întoarce fața ei de la Dumnezeu. Va răpi Sfintele Vase din biserici, Cinstitele Cruci și Sfintele Icoane, Evangheliarele, Apostolul și orice altă carte sfântă. Și după ce le va aduna într-o grămadă mare, le va da foc și vor arde. Cât pentru biserici, le va dărâma până la pământ. Va căuta încă să afle Moaștele Sfinților ca să le ardă, dar nu le va găsi, pentru că Dumnezeu, cu putere nevăzută, le va duce în altă parte. Atunci ticăloasa va zdrobi Sfânta Masă a Marii Biserici a Înțelepciunii lui Dumnezeu și va distruge orice se află în ea. După aceea se va întoarce spre Răsărit și va spune Celui Prea Înalt cu obrăznicie: „Ei, Tu pe Care Te numesc oamenii Dumnezeu, nu cumva am șovăit să șterg fața Ta de pe pământ? Privește câte Ți-am făcut și Tu nu ai putut să-mi clintești nici un fir de păr. Așteaptă puțin și voi sfâșia cerul, voi veni să mă măsoar cu Tine și atunci voi vedea care Dumnezeu este mai puternic și mai tare”.

Acestea le va spune spurcăciunea și va săvârși lucruri încă și mai rele, scuipând spre cer și aruncând cu pietre. Însă lucrurile ei cele mai scârboase nu le voi spune.

Atunci Domnul Atotțiitorul Își va întoarce cu mânia arcul Său spre această cetate mare și va întinde mâna Sa asupra ei cu putere înfricoșătoare. O va apuca cu tărie, va tăia cu secera puterii Lui pământul pe care se sprijină și va porunci valurilor mării să o înghită. Acelea vor asculta și se vor năpusti din cele două părți cu iuțime amețitoare și cu vuiet mare. Atunci Domnul va dezlipi baza cetății de pământ și o va ridica la înălțime răsucind-o ca pe o moară, în timp ce locuitorii ei cu multă frică vor striga „vai”. După aceea o va arunca pe aceste valuri, care o vor inunda cu repeziciune, o vor acoperi și o vor târî în adâncul cel înfricoșător și nemărginit.

Acesta va fi, fiul meu Epifanie, sfârșitul Cetății noastre. Și câte ți-am spus că se vor întâmpla, sunt acele nenorociri pe care Domnul nostru Iisus Hristos le-a numit „începutul durerilor”. După nimicirea acestei cetăți vor urma faptele ce vor aduce sfârșitul lumii.

Sfârșitul lumii

După împlinirea timpului împărăției neamurilor, spun unii că Dumnezeu va reînființa statul israelitean, ca să domnească pe pământ până ce se va întregi veacul al șaptelea, adică până la sfârșitul lumii. Și aduc drept mărturie următorul loc de la Isaia: „Și în zilele cele de apoi, va ridica Domnul steag pentru neamuri și va aduna pe cei risipiți ai lui Israil și va strânge la un loc pe cei

împrăștiați ai lui Iuda în Sfânta Cetate Ierusalim. Și va fi Israel ca în ziua ieșirii din pământul Egiptului” (Isaia 11, 12-16). Ei aduc drept mărturie de asemenea și pe Apostolul Pavel, care spune: „Când va intra tot numărul neamurilor, atunci întregul Israel se va mântui” (Romani 11, 25-26).

Astfel, cu o gură susțin acestea, în timp ce Mucenicul Ipolit adaugă că după venirea lui antihrist, se vor rătăci mai întâi iudeii. De altfel, aceasta a adevărit-o mai-nainte și Hristos, spunându-le: „*Eu am venit întru numele Tatălui Meu și nu Mă primiți pe Mine; de va veni altul în numele lui, pe acela îl veți primi*” (Ioan 5, 43).

Este foarte dovedit că va aduna iarăși pe israeliți în Ierusalim și le va da iarăși câte au avut mai întâi. Și aceasta, ca să rușineze pretextul lor de până atunci, cum că pierzarea lor se datorează risipirii. Ar fi putut adică, în ziua Judecării, să se apere în felul următor înaintea lui Hristos: „Dacă ne-ai fi adunat în Ierusalim și ne-ai fi dat din nou câte aveam, atunci am fi crezut în Tine, de vreme ce n-ar mai fi existat pricină ca să pizmuim neamurile, care au fost preferate atât de mult, în paguba noastră”.

Așadar, se vor aduna toți împreună și vor redobândi cele de care s-au lipsit, dar vor rămâne în aceeași necredință. Și atunci, cum se vor mântui, când în aceeași vreme va veni în mijlocul lor antihrist și vor crede cu toții în el, potrivit cu cuvântul Domnului? Dumnezeu nu minte: „Eu sunt Adevărul” propovăduiește prin Fiul Său Cel Unul

Născut. Așadar, prin restabilirea lor, vor fi lipsiți în chip desăvârșit de această îndreptățire.

Zicând Apostolul Pavel că se vor mântui, nu se referă la faptul că se vor mântui de pedeapsa cea veșnică, ci din rătăcirea de atâția ani printre străini, de ocara celorlalte popoare și de rușinea cea nespusă. Adică se vor aduna în patria lor și se vor izbăvi de robia, de jugul și de batjocura pe care le-au suferit atâția ani. Însă nu se vor izbăvi de iadul cel veșnic. Dacă nu i-a convins întristarea să creadă în Hristos, cum îi va convinge harul, care lor încă li se pare că îl mai au, dar din care, de fapt, au căzut în mod jalnic?

Scufundarea Sfintei Sofii

– Părintele meu duhovnicesc, îi spuse Epifanie, să lăsăm acum acestea și să-mi explici, rogu-te, ceea ce se spune, cum că Sfânta Sofia nu se va scufunda împreună cu cetatea, ci va rămâne atârnată în văzduh de o oarecare putere nevăzută.

– Ce spui, fiul meu? a răspuns dreptul. De vreme ce se va scufunda toată cetatea, cum va scăpa biserica? Și cine va intra în ea ca să se închine?

Oare Dumnezeu locuiește în biserici făcute de mâini? Firește că nu. Totuși, în acest zvon există și ceva adevărat. Va rămâne adică numai stâlpul care se află în piață, pentru că are în el „cinstitele piroane”. Numai acesta va rămâne ca, trecând corăbiile, să-și lege de el frânghiile lor și să jelească acest babilon cu șapte coline, zicând: „Vai nouă!

Cetatea cea mare și veche s-a scufundat. Aici ne făceam cu izbândă negustoriile și schimburile noastre și ne-am îmbogățit”. Doliul ei va dura patruzeci de zile. Din pricina întristării acelor zile, se va da împărăția Romei celei vechi, precum, de asemenea, și Sileului, și Tesalonicului. Acestea se vor întâmpla atunci când se va apropia sfârșitul, când starea lumii se va înrăutăți, când durerile și nenorocirile se vor înmulți.

Neamurile cele scârboase

În anul acela Domnul va deschide porțile Indiilor, pe care le-a închis împăratul Macedoniei, Alexandru. Vor ieși atunci pe acolo șaptezeci și doi de împărați cu poporul lor, care se numesc neamuri scârboase, care sunt mai scârboase decât orice dezgust și duhoare. Acestea se vor împrăștia în toată lumea, îi vor mânca pe oameni de vii și vor bea sângele lor. Vor înghiți de asemenea cu mare plăcere muște, broaște, câini și orice altă necurăție.

Vai ținuturilor acelea, pe unde vor trece ei! Dacă este cu putință, Doamne, să nu existe atunci creștini! Știu însă că vor exista.

Zilele acelea se vor întuneca, ca și cum ar boci în văzduh pentru cele pe care le-au săvârșit cu dezgust neamurile cele scârboase. Soarele va deveni ca sângele, în timp ce luna și toate stelele se vor întuneca, văzând cum neamurile de pe pământ se întrec în necurăție. Aceste popoare vor săpa pământul, vor face din jertfelnice latrine, și vor

folosi Sfintele Vase la treburi necinstite. Atunci toți cei ce vor locui în Asia, să fugă în insulele Cicladelor – pentru că neamurile cele spurcate nu vor merge acolo – și va să fie mare întristare 660 de zile.

Antihrist

– Atunci se va întrupa satana, din seminția lui Dan, adică se va naște Antihrist. Însă nu se va face cu a lui putere, ci îi va plăsmui Dumnezeu un vas spurcat și scârbos, ca astfel să se împlinească cuvintele Proorocilor. Se va slobozi așadar din legăturile cu care îl legase Stăpânul Hristos când S-a pogorât în iad și va intra în acel vas care a fost plăsmuit pentru el. Astfel va deveni om, se va întări, va împărăți și atunci va începe să-și arate rățăcirea sa, precum spune cu privire la aceasta Ioan Teologul. Pe urmă va începe război cu Insulele Cicladelor. Insulele, precum zice Isaia, sunt Bisericele care au provenit din neamuri (24, 15; 45, 16; 49, 1; 66, 19).

Atunci se va arăta Enoh, care a trăit mai înainte de vremea legii mozaice. De asemenea se va arăta Ilie, care a trăit în timpul legii, precum și Ioan Teologul, care a trăit în timpul harului celui nou.

Aceștia vor propovădui în toată lumea pentru vremea sfârșitului și venirea înșelătorului, precum, de asemenea, și pentru a doua Venire a Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Vor săvârși semne și minuni.

Atunci, toți cei ce vor voi să-i omoare sau să-i nedreptățească în alt chip, nu vor putea, deoarece va ieși foc și-i va arde. Vor lucra cu mare stăpânire și-i vor muștra pe Antihrist. Vor fi uciși însă de acesta în Ierusalim, iar trupurile lor vor fi lăsate neîngropate în mijlocul Cetății. Acolo se vor aduna locuitorii și-i vor batjocori ca pe niște neocrotiți (Apocalipsa 11, 5-10).

Sfintele lor trupuri vor rămâne în piață trei zile întregi. Spre jumătatea celei de-a patra zi, va coborî din cer un porumbel strălucitor ca fulgerul. Acesta va umbla pe deasupra lor și le va dăruia viață. Atunci Sfinții se vor împuțernici și se vor ridica în picioare, iar toți cei ce îi vor vedea, se vor înspăimânta foarte tare. În clipa aceea se va auzi un glas din cer care va zice: „Suiți-vă, prietenii Mei, la Mine”. Îndată va coborî un nor, care îi va ridica și-i va așeza în Rai (Apocalipsa 11, 9-13).

Acel înșelat și deșert, Antihrist, îi va chinui foarte tare pe creștinii acelei vremi până la ultima lor suflare, cu necazuri și chinuri înfricoșătoare. Cel ce nu se va rătăci și nu va crede în el, se va arăta prieten ales și vrednic al lui Hristos. Desigur, toți Sfinții sunt fericiți. Însă de trei ori fericiți vor fi cei ce vor mărturisi în vremea lui Antihrist, îi va aștepta pentru totdeauna slavă și veselie nespuse de mare.

Va urma atunci un război înfricoșător între Antihrist și Stăpânul Hristos. Adică numai cât își va da seama Antihrist că lumea se apropie de sfârșitul ei, că se va împotrivi cu mânie cerului. Va arunca fulgere și tunete și va face astfel de zgomote, încât

de răsunetul zgomotului se vor cutremura toate și vor vui înfricoșător. Fiul meu, cine nu se va înfricoșa și nu se va teme atunci? Fericiți vor fi, precum am spus mai înainte, aceia cărora nu li se va clătina credința în Hristos, Adevăratul nostru Dumnezeu, Care S-a întrupat și S-a născut din Sfânta Fecioară Maria. De asemenea, fericiți vor fi aceia care vor muri pentru dragostea lui Hristos și vor muștra cu îndrăzneală pe balaur și înșelăciunea lui. Fericiți cei care vor sta împotriva lui și vor muștra cu vitejie faptele lui necuviincioase...

Acestea le spunea fericitul, în timp ce Epifanie se tânguia din adâncul sufletului său, auzind câte urmau să se întâmple în lume. După aceea l-a întrebat pe Cuviosul:

Spune-mi, te rog, cum vor dispărea oamenii de pe pământ și cum va fi învierea?

– Pe unii fiul meu, îi vor omori neamurile cele scârboase, alții vor fi omorâți în războaiele cele dese, în timp ce pe alții îi va nimici Antihrist. Celor ce vor crede și se vor închina lui Antihrist, le va trimite Domnul, potrivit cu proorocia lui Iezechiel, fiare întraripate care vor avea în coada lor țepușe pline de venin. Așadar, toți cei care nu vor avea pe frunțile lor pecetea lor nevătămată și întregă, vor suferi moartea înfricoșătoare a țepușelor și a veninului fiarelor. Atunci Sfinții care au păstrat cu multă nevoință pecetea lui Hristos întregă, vor pribegi prin munți și prin pustiuri. Însă Domnul, cu puterea Sa cea dumnezeiască, îi va aduna în Sfânta

Cetate a Sionului. Aceștia sunt cei care au fost scriși în Cartea Vieții.

Când Antihrist va fi biruit și va fi dus rob împreună cu ceilalți diavoli la judecată și va fi osândit pentru sufletele pe care le-a dus la pierzare, atunci trâmbița va trâmbița și morții vor învia nesticăcioși. După aceea, toți cei care vor fi rămași vii în ceasul celei de a doua Veniri, vor deveni, precum a zis Pavel, întru clipeala ochiului, din stricăcioși nesticăcioși și vor fi răpiți în nori împreună cu morții cei înviați, ca să întâmpine pe Domnul în văzduh (I Tesaloniceni 4, 17).

Așadar, cel ce va vedea neamurile cele scârboase venind în lume, să știe că toate câte urmează să se întâmple, se află „lângă uși” și că Judecătorul vine să răsplătească fiecăruia potrivit cu faptele lui.

Acestea le-a spus fericitul Andrei lui Epifanie fiind de față, desigur, și smerenia mea. Astfel am rămas treji toată noaptea. Când a bătut toaca, Epifanie a mers la biserică, în timp ce fericitul Andrei a rămas în casă rugându-se.

* * *

– Explică-mi mai adânc¹¹, a spus Epifanie, care este ipostasul veacurilor.

– Este nesfârșita lor prelungire, adică nîntrerupta succesiune a timpurilor și nemărginirea

---

¹¹ *Sfântul Andrei cel nebun pentru Hristos*, Asociația Schitul Lacu, Sfântul Munte Athos, Editura Evanghелиsmos, 2002, pag. 148-149.

anilor. Esența lor este un duh foarte frumos și minunat, care se fixează pe toată întinderea sa în șapte semne (puncte) (adică se împarte în opt perioade de timp).

De la veacuri au luat minte oamenii și îngerii. Și veacurilor le-a dat Domnul pornirea pentru călătoria neîntreruptă, în timp ce nouă și îngerilor ne-a dăruit viața. Astfel, prin călătoria lor neîntreruptă, veacurile ne îndeamnă să umblăm și noi în același chip.

Această călătorie a lor are început, sfârșit însă niciodată. A luat și Adam de la început acest drum al veacurilor, dar până astăzi nu a putut depăși veacul al șaptelea. Nu a putut din pricina noastră, deoarece, ca urmași ai săi cu același sânge, suntem la fel cu acela și călătoria noastră este comună. Până astăzi adică nu s-au împlinit cele șapte veacuri ale acestei lumi, pe care noi le măsurăm cu anii. Când se vor împlini, Cel Prea Înalt va ridica un vânt înfricoșător în toată lumea. Atunci se vor împreuna oasele oamenilor și se vor lipi în chip armonios unul cu altul. Peste ele se vor întinde nervii și după aceea cărnurile; și fiecare suflet, care a fost dezlegat de trupul său cel stricăcios, îl va primi nesticăcios.

Atunci va trâmbița un înger cu o trâmbiță înfricoșătoare și se va cutremura lumea. Mormintele se vor deschide, morții vor învia întru clipeala ochiului și va coborî Judecătorul, Care va răsplăti fiecăruia potrivit cu faptele sale. Atunci va începe veacul al optulea, precum zice Solomon: „*Fă parte la șapte și la opt*” (Ecclesiasticul 11, 2). Acest veac

nu va avea sfârșit. Pe cei drepți îi va aduce în veselia cea nespusă și în odihna cea veșnică, în timp ce pe cei păcătoși în pedeapsa cea nesfârșită. După învierea morților, oamenii vor deveni nesticăcioși și nemuritori, raiul – veșnic, iadul – nesfârșit și veacul acela, netrecut.

Sfântul Nil Athonitul¹² (1612-1692)

Boierul Raguill

După pocăința ninivitenilor, un boier bogat, de acolo de loc, cu numele Raguill, era fără de fii. Acesta a făcut masă în zilele acelea și a poftit pe oarecari boieri și prieteni. Și când zicea fiecare părerea sa la masă, asupra propovăduirii lui Iona, cum, adică, este cu puțință să se potopească un oraș ca acesta, și alte multele zicând, un filosof dintre dânșii, auzind acestea a zis: „Ascultați-mă, fraților! Lucrarea filosofiei celei rele mi-a arătat mie o înțelepciune ca o înțelegere spre pilda propovăduirii lui Iona. Și aceasta este: să se pună la un loc înalt un magnet de 50 de litre care poate să tragă un fier de 5000 de litre”. Iar ei au zis: „Aceasta este cu neputință”. El le-a zis: „La om este cu neputință, iar la propovăduirea lui Iona este cu puțință”. Iar ei, din

---

12 Cuviosul Nil Athonitul, *Învățăături și Proorocii*, Editura Pelerinul, Iași, 1997, pag. 40-42; 59-66; 79-81.

zavistia lor au zis: „Aceasta nu se potrivește la propovăduirea lui Iona”.

În cele din urmă, au ales patruzeci de bărbați împreună cu filosoful, ca să pună în lucrare cele zise cu meșteșug. Și au urcat magnetul la un loc înalt al muntelui ca să-l lovească din toate părțile vânturile și să nu tragă la sine magnetul pe fier, și așa să arate propovăduirea lui Iona că este înșelătoare. Când au isprăvit lucrul; au pus fierul înaintea magnetului și îndată l-a răpit magnetul, iar vânturile, suflând tare, n-au putut să-l dezlipsească de magnet.

După o vreme magnetul a lăsat fierul și a căzut, nu din sila vânturilor, ci din pricina ruginirii fierului. Atunci acel filosof s-a apucat și a curățat fierul de rugină și l-a pus înaintea magnetului și iarăși s-a lipit îndată. Filosoful a zis ninivitenilor: „O, bărbați, cunoașteți pricina pentru care a primit iarăși magnetul pe fier! Învățați-vă că magnetul are putere să tragă nu 5000 de litre de fier, ci 50000, dacă fierul nu are asupra sa rugină. Iar dacă va avea rugină, numaidecât îl lasă”.

Aceasta însemnează propovăduirea lui Iona cu adevărat. Că fierul însemnează firea omenească cea care locuia în niniviteni, iar magnetul, iubirea de oameni a lui Dumnezeu, care oprește și ține pe oameni, când se curățesc de păcate; precum zice: Fiți sfinți, că Eu sunt Sfânt (însă ninivitenii se întinaseră cu păcate și Dumnezeu i-a lăsat să se prăpădească). Și precum eu am ajuns de am curățat fierul de rugină și iarăși l-a primit magnetul, așa a ajuns și Iona cu propovăduirea pocăinței. Și noi,

pentru că ne-am pocăit de fărădelegile noastre, pocăința noastră a stat înaintea lui Dumnezeu și milostivirea lui Dumnezeu ne-a primit ca și la început”.

Acestea auzind atunci filosofii, pilda celui cu adevărat filosof, s-au mirat și i-au mulțumit, însă unii dintre ei l-au zavistuit în cugetele lor și cu chip îndemânic au ucis pe acel binecuvântat filosof.

Ascultați, o, părinți, iată că v-am spus propovăduirea lui Iona spre pildă, ca cel ce are urechi de auzit să audă și să nu se întoarcă către altele, spre vătămarea sufletului său. Precum a deslușit acel filosof propovăduirea lui Iona, așa și eu vă spun: precum magnetul nu a lăsat fierul, la înălțime de patru vânturi lovindu-se, și apoi din pricina ruginii l-a lăsat, și iarăși, după ce a fost curățit, l-a ridicat magnetul; așa este Doamna noastră, de Dumnezeu Născătoarea, Acoperământul binecredincioșilor, că a ținut muntele acesta¹³ până în ziua de astăzi, precum magnetul pe fier. Și dacă magnetul, fiind lucru neînsuflețit, are atâta putere, oare câtă putere și tărie și îndrăzneală are Doamna noastră de Dumnezeu Născătoarea? Singuri vedem cum ține muntele acesta cu atotțiitoarea putere. Însă cum clatină vântul magnetul ca să lase fierul, așa se ridică asupra acestui munte neamurile, și în tot chipul umblă să-l răpească din mâinile Maicii Domnului, dar nu pot.

---

¹² Athosul.

În sfârșit se va lăsa din mâinile ei, nu din pricina slăbiciunii ei, nici din puterea neamurilor, ci numai pentru păcatele celor ce locuiesc într-însul; pentru că acestea s-au făcut ca o rugină înaintea Maicii Domnului¹⁴. Că dacă veți subția gâtlejul vostru cu postul, ca pânza, și veți usca trupul vostru ca țărul, dar între voi nu aveți dragoste și unire, cu

---

¹⁴ *Porunca iubirii*, Asociația pentru Isihasm, Sibiu, 2003, vol. 1-2, pag. 241, „Sfântul Munte Athos și femeile”: „Pe 15 ianuarie 2003 Parlamentul Europei a aprobat cu o majoritate la limită (277 voturi contra 255) propunerea danezului Joke Swiebel de a ridica interdicția femeilor de a nu intra în Muntele Athos (rânduială stabilită în anul 1050) pe motiv că se încalcă egalitatea dintre oameni și se încalcă dreptul fundamental al cetățenilor de a circula liber în UE”.

Agenția de știri Mediafax: Recent într-o sesiune plenară a Euro-Parlamentului s-a adoptat o propunere-raport preparată de euro-deputata franceză Fode Sylla în legătură cu situația Drepturilor Fundamentale UE pentru 2002 care include, printre altele, o referință la statutul special de care se bucură comunitatea monastică a muntelui Athos din nordul Greciei.

Pe scurt, raportul face apel la guvernul Greciei să ridice interdicția accesului femeilor în Muntele Athos.

Raportul Sylla a primit voturi negative din partea euro-deputaților Partidului Socialist din Grecia aflat la guvernare în prezent. După votare, șeful delegației PASOK în Euro-Parlament D-1 Katiforis a depus o declarație Comitetului Prezident al Parlamentului European prin care justifică poziția luată.

Între altele, ei au menționat ca Muntele Athos beneficiază de un statut special, care a fost garantat de o declarație comună inclusă în tratatul de aderare al Greciei la Uniunea Europeană.

Aceasta este a doua încercare în acest an (2003) prin care parlamentarii europeni încearcă să impună ridicarea restricției de a intra, impusă femeilor la Muntele Athos.

curătenia trupului vostru, nici un rod al dreptății nu aveți.

Pentru al optulea sobor

După aceea va fi soborul al VIII-lea. Acesta va alege binele de rău, dreapta credință de eresuri, precum la arie, grâul de paie; grâul pentru oameni, iar paiele pentru foc. Și va fi pace puțină vreme și apoi iar se vor întoarce la viclesuguri și spre pieire.

Nu se va cunoaște ce este frate sau soră, tată sau mamă; fiul se va împreuna cu mama lui și nu vor cunoaște cununie, numai vor avea o aprindere spre des-frânare; ca la Sodoma și Gomora, și la cele mai rele. Că fratele va avea pe sora sa în loc de soție, și fiul pe mama sa de soție; va omorî fiul pe tatăl său, ca să facă desfrânare în voie cu mama sa. Și alte mii de răutăți se vor face și cât vor spori răutățile, atât și nerodire se va face.

Iubirea de avuții povățuiește spre pierzare, iar neagoniseala spre mântuire. Pentru că mântuirea omului se primejduiește să se prăpădească de iubirea de averi. Aceasta aduce sărăcia în lume, și prăpădește îmbelșugarea; aceasta pricinuieste neînțelegeri în lume și a intrat și între monahi în ziua de astăzi, la aschitei și la pustnici și mai vârtos în toată lumea. Iubirea de argint este scaun al lui antihrist.

Precum Proorocii au proorocit venirea Domnului Hristos, așa și aceasta, iubirea de avuții, a adus minciuna în lume și preamulta îngrijire a

pierzării și a fărădelegii; și momindu-se cu minciuna, oamenii fac fărădelege, nedreptătesc, răpesc, fiindcă adevărul l-au pierdut, iar minciuna împărătește. Adevărul este întruparea Mântuitorului Hristos și propovăduirea Evangheliei, iar minciuna este arătarea lui antihrist și împărăția lui, care va să aducă lipsa și pierzarea în lume.

Multa grijă îl întunecă pe om și el se face nesimțitor și se face gătire spre pierzare la antihrist. Iar lucrarea acestuia este multa grijă a celor deșarte, materia lucrurilor lumii și câștigarea metalelor pământului. Aceasta este capul răutăților, povățuirea pierzării și stricarea mântuirii. Fiindcă se prăpădește mântuirea când stăpânește pierzarea. Oamenii s-au obișnuit spre cele ale pierzării și s-au împrumutat de datorie grea a mântuirii lor. Că antihrist este și gânditor și simțitor. Simțitor va veni la vremea cea rânduită să săvârșească necredința și fărădelegile lumii; precum Domnul a plinit toată dreptatea și a ridicat păcatul lumii. Gânditor, antihrist se află și acum în lume și dintru început; de când a căzut din starea lui, și lucrează răutatea lui. A amăgit pe oameni cu multa grijă a celor deșarte și i-a făcut nesimțitori; fac desfrânare, preadesfrânare, păcatul sodomiei săvârșesc, s-au dat la neuguțătoriile cele trupești, mâncând și bând și au uitat pe Dumnezeu.

Dumnezeu S-a milostivit cu facerea chivotului ca să se pocăiască, dar ei s-au dat spre cele trupești și așa, nesimțirea lor a adus potopul. Tot astfel și astăzi, s-au dat la multa câștigare și grija vieții, a îndulcirii, a răpirii, a vânzării, a minciunii, a

desfrânării, a sodomiei, a lăcomiei, a mândriei, a necredinței, a deznădăjduirii, a lenevirii la cele bune, a învârtoșării inimii, a pomenirii de rău, a vrajbei, a iubirii de avere, a iubirii de argint.

Precum cei iubitori de avuții învistiерesc în vasul lor răpitor, așa și la venirea lui antihrist. Fiindcă mai înainte se vor întuneca mințile oamenilor cu nesimțirea întunericului și se vor întuneca oamenii de patimi, după cum zice Sfântul Apostol Pavel: Pentru că n-au primit Adevărul Evangheliei, dând cinstea și întâietatea patimilor, i-a dat pe dânșii Dumnezeu duhului înșelăciunii, ca să se plinească întru dânșii fărădelegea.

Înmulțirea fărădelegii

Când se va înmulți fărădelegea se vor aduna toate prihănimile și necurățiile lumii și se vor învistiери într-o necurăță fiică a desfrânării, care va fi locaș al preadesfrânării. Că precum Doamna noastră de Dumnezeu Născătoarea a fost Preacurată mai înainte de naștere și prin naștere și după naștere, Preasfântă Fecioară, și a născut pe Emanuel, care n-a știut de păcat; așa dimpotrivă, acea necurăță fiică, mama fărădelegilor va fi, că și mai înainte de naștere și în naștere și după nașterea spurcatului antihrist va fi desfrânată, necurăță și preadesfrânată în toată viața ei.

La această necurăță se vor aduna toate fărădelegile și o să nască pe fiul pierzării. Și din pricina lipsirii Darului Sfântului Duh la oameni,

pentru păcatele și fărădelegile lor, atunci se vor aduna și vor învia toate fărădelegile oamenilor în pântecele ei. Și după nașterea fiului păcatului o să vină toată lipsa la oameni.

Întâi se vor lipsi de dragoste, de unire, de curățenie. Apoi, tot locul și orașul se vor lipsi de păstori temători de Dumnezeu și de proiestoși credincioși; al treilea, bisericile lui Dumnezeu se vor lipsi de arhieriei, de duhovnici și de preoți evlavioși, precum de pe acum au început a se lipsi. După aceea o să se arate și acest necurat, după creșterea vârstei lui și o să se umple de putere satanicească și o să facă semne și minuni înaintea ochilor oamenilor celor pătimiși, precum a făcut Chinops mincinoasă înviere și altele; fiindcă la sfinți nu are lucrare înșelăciunea, ci numai la cei întunecați de patimi (precum Marele Macarie vedea pe femeie în firea ei, iar oamenii o vedeau ca pe o iapă). Și o să se fățărnicească cu blândețea, ca să plece pe popoare la înșelăciunea lui și ca să se facă împărat.

De asemenea, se va arăta pașnic și smerit, ca să i se închine toți. Hrana lui va fi tulburarea oamenilor; când se vor tulbura oamenii, el se va bucura. Aceasta este uitarea credinței, a fricii lui Dumnezeu, desfrânarea, preadesfrânarea, sodomia, iubirea de avuții, iubirea de argint, pomenirea de rău, zavistia, osândirea, minciuna, clevetirea și celelalte răutăți. Cu acestea o să se hrănească și o să stăpânească toate cetățile. Fiindcă nu va găsi altă persoană vrednică să stăpânească cetățile, pentru aceea și toată lumea o va stăpâni și o să-1 aibă pe

acesta atotțitor. Atunci, pe cât vor păcătui, vor socoti că-și lucrează mântuirea. Atunci o să se defaime Sfânta Evanghelie și Biserica lui Hristos și o să fie multă lipsă în lume, semne și arătări de la Dumnezeu în mijlocul lipșirii, foame îndoită: gândită și simțită.

Simțită, pentru că se va închide cerul ca în zilele lui Ilie, din pricina fărădelegilor oamenilor, și nu va da ploaie; vor fi oamenii flămânzi și de cuvântul lui Dumnezeu, pentru că nu se va mai găsi nici un drept cu fapte bune care să-i învețe cuvântul mântuirii. Se va ridica binecuvântarea lui Dumnezeu de la mâncare și de la băutură, pentru că, pe cât vor mânca mai mult, pe atât mai mult vor flămânzi. Atunci cei bogați își vor deschide comorile lor; aurul și argintul atunci vor fi defăimate, și se vor călca pe drumuri ca pietrele. Atunci o să se zămislească răutatea lucefărului în inimile oamenilor și o să viețuiască păgânătatea cu pecetea lui antihrist. Și se va ridica harul lui Dumnezeu de la oameni, precum Scriptura zice: Nu va locui Duhul lui Dumnezeu în oamenii aceștia, fiindcă sunt trupuri. Se vor împuțina și oamenii; vor slăbi și vor muri pe drumuri ca păsările; cei pecetluiți de antihrist vor mânca cărnuri de oameni morți, neputând suferi foamea și leșinarea, și, mâncând trupuri moarte, vor muri și ei.

Iar înțelesul peceteii lui antihrist este așa: Al meu ești și al tău sunt, de bună voie vin, nu de silă. Vai și amar celor pecetluiți! O să se facă tulburare mare în lume și auzind oamenii în altă parte de pace

se vor muta acolo, dar vor găsi acolo lipsă și mai multă. Și vor auzi de la locuitori: „O, cum ați venit în acest blestemat loc, unde n-a rămas la noi înțelegerea omenească?”.

Atunci, văzând Dumnezeu tulburarea omenească, o să poruncească mării să-și ia starea cea dintâi. Și o să se urce focul cel de sub pământ din care se înfierbântă apele cele calde și o să fiarbă apa mării, precum fierbe apa de la foc și atunci vor înceta oamenii de a se muta din loc în loc; din fierberea mării o să se ardă fața pământului și o să se usuce pământul; nu va mai răsări iarba și copacii nu vor mai odrăsli vlăstare; izvoarele apelor se vor usca, dobitoacele și păsările vor muri de aburii mării și a pucioasei. Și iată, vremea se apropie și voi nu înțelegeți!

Deci, Dumnezeu, purtând grijă de mântuirea oamenilor celor cu bună voință, o să trimită atunci pe Enoh, pe Ilie și pe Ioan Teologul să propovăduiască și să întărească în mărturisire pe cei puțini care se vor mântui și să învețe că cei care nu se vor pecetlui cu pecetea lui antihrist, se vor mântui; și să se însemneze cu semnul Sfintei Cruci, fiindcă semnul Sfintei Cruci izbăvește pe om de osânda iadului; iar pecetea lui antihrist îl dă osândeii iadului.

De flămânziți, răbdați, că Domnul vă va trimite ajutor dintru înălțime. Iar oamenii vor zice: „Iată câți s-au pecetluit, s-au mulțumit”. Și le vor zice: „Oamenii nu s-au mulțumit la însemnarea peceții pierzării, ci înșelăciunea i-a făcut nesimțitori

și nu cunosc mântuirea lor”. Oamenii cei materialnici s-au făcut diavoli și nu simt foamea, nici setea, pentru că s-au făcut într-o unire cu dânșii; dar flămânezec și însetoșează mai mult decât voi de șapte ori câte șapte. Răbdați puțin și veți vedea pe cei pecetluiți murind sufletește și trupește. Aceia dintre voi care vor răbda, vor trăi viață veșnică.

Atunci antihrist, văzând pe cei trei Prooroci propovăduind adevărul și vădindu-i înșelăciunea lui, o să se mânie și o să poruncească să-i aducă înaintea lui. Întâi o să-i momească, zicând: „Pentru ce voi nu vă pecetluiți cu pecetea cea împărătească?”. Atunci ei o să-l dojenească în față pentru înșelăciunea lui, zicându-i: „O, înșelătorule și amăgitorule antihrist! Nu-ți ajunge că ai pierdut atâtea suflete, ci ne amăgești și pe noi să te ascultăm? Blestemată este pecetea ta și slava ta și cu pierzarea ta a venit și sfârșitul lumii”.

Iar spurcatul, auzind dojana și blestemurile care i-au făcut Sfinții, singur o să ia sabia și o să-i taie. Și după moartea lor o să poruncească la ai săi să facă mulțime de răutăți, zic: desfrânări, preadesfrânări, sodomii, ucideri, răpiri, minciuni, furtișaguri, tiranii, vânzări de oameni și cumpărări de copii, parte bărbătească și femeiască, și o să facă desfrânare pe drumuri, la vedere, ca și câinii.

Iar oamenii, având slobozenia celui spurcat, o să stingă firea omenească cu multe chipuri ale răutății, silindu-se simțitor și gânditor, și din multă răutatea lor o să se prăpădească buna cuviință a oamenilor și o să-și iasă din mințile lor din multa

neastâmpărare și se vor face scurți la trupuri ca diavolii.

Păcatul și munca sodomitenilor

Când pângăriții diavoli îndeamnă și supără firea oamenilor spre lucrul cel păgânesc al sodomiei, și mult se nevoiesc până să-i aducă pe dânșii spre lucrarea acestui urât păcat, atunci se tem a sta înaintea lor în vremea lucrării păcatului. Că întâi seamănă gândurile cele spurcate și aprind spre poftire, iar când aceia fac învoire și vin spre lucrare, atunci întinații diavoli fug îndată de la sodomiteni. Că mai bine le este să se prăpădească de pe fața pământului și să se mistuiască în muncile iadului, decât să se afle înaintea lor când se lucrează sodomia.

De altceva nu se tem mai mult decât de cumplitul foc și muncă a sodomitenilor. De ce? Fiindcă nici un om nu cunoaște acea cumplită muncă și văpaie a sodomitenilor, ci numai diavolii o văd și se cutremură și se înfricoșează; că este mai cumplită decât orice altă muncă și foc al iadului. Pentru aceea fug să nu fie de față, ca nu cumva să-i urgisească Dumnezeu ca cei ce sunt voitori și îndemnători ai acestei lucrări fărădelege și să se osândească mai înainte de vremea osândirii lor, acolo în focul osândirii sodomitenilor.

De trei lucrări se tem diavolii: întâi, de spurcata faptă a sodomitenilor; al doilea, de sodomia cea peste fire care se lucrează cu femei; a treia, de

malahia tăvălirii stricăciunii (bărbat cu bărbat). De aceste trei fărădelegi peste fire se tem, căci pentru aceia care fac aceste stricăciuni s-a zidit acea flacăra deosebită. Că atunci când săvârșesc ticăloșii oameni – îndemnați de diavolul – aceste trei fărădelegi peste fire, fug departe ca să nu-i vadă când păcătuiesc și să se osândească în acea cumplită și mai înfricoșată decât toate muncile iadului, a celor ce peste fire păcătuiesc.

Diavolii se înfricoșează de această patimă pentru frica focului aceluia; pământul tremură de lucrarea cea peste fire a sodomiei. Cum îndrăzniți și lucrați această înfricoșată fărădelege a sodomiei, întunecându-vă de nesimțirea voastră, nesocotind ce vor pătimi aceia care lucrează această cumplită fărădelege și vă stricați curățenia? Acum este vremea să vă păziți. Diavolii se păzesc de focul acela, cu toate că se vor osânda acolo în ziua judecării celei înfricoșate. Voi însă puteți să vă izbăviți dacă vă veți păzi.

Însă în ziua de astăzi, când șuieră diavolul după obiceiul lui, auzind alergați la șuierătura lui cu căldură și vă învoiți la șuierăturile poftirii desfrânării, zavistiei, nemulțumirii, nedreptății, a iubirii de avuții, a malahiei, a sodomiei și a celorlalte patimi de moarte. Și iubiți unele ca acestea: frumusețea cea stricăcioasă a celor pământești, învistierirea celor stricăcioase, multa amețală a grijilor și multa tulburare a întunecărilor. Fiindcă această patimă trupească a relei poftiri la om este o mâncătură care se mănâncă singură de cel

pătimaș și se strică cu voința poftei lui, silindu-se cum să uneltească și să lucreze materie de patimă a stricăcioasei îndulciri cea mult tulburătoare. Și se întunecă cu multe chipuri de a învistieri și se nevoiește să zidească preafrumoase locuințe și palate ca să se tăvălească într-însele ca porcii în necurăția lor.

Alte profeții ale Sfântului Nil¹⁵

Mare nerecunoștința s-a arătat și se arată, și încă și mai mare se va arăta din partea monahilor din muntele acesta (Athos). Și în special se va arăta nerecunoștința către Maica Domnului. Pentru aceasta zic: când va veni de patru ori câte 25 ani, adică 100 de ani, de la 1775 până la 1875, oare atunci la ce stare o să ajungă viața monahicească? Și după aceasta când vor mai trece de trei ori câte 25 ani, adică de la 1875 la 1950, care este în mijlocul celui de-al optulea veac de la facerea lumii, adică 7500, oare câtă tulburare are să se facă de la 7400 până la 7500? Ce răpiri o să se facă? Amestecări de sânge, (adică se vor căsători rudeniile între ele), stricări de copii, sodomii, curvii, preacurvii și toate alte fărădelegi pierzătoare. Și o să se certe neîncetat, și nu o să găsească nici începutul nici sfârșitul. Și pe urmă are să vină și sfârșitul agarenilor (turcilor), cea mai de pe urmă și amară iarnă. Căci atunci are să fie scârbă și strâmtorare în toată lumea...

---

¹⁵ Profetii despre Antihrist – Dimitriu K. Skartsioni – Editura Credința strămoșească 2003 pag.99-100.

Sunt 25 de ani de când s-a întors sfera spre mai rău, adică de la anul 1785 încoace pierzarea a stăpânit. Dar când vor trece alți 25 de ani, la care ticăloasă stare are să înainteze lumea? Adică la 1835, și după aceea până la anul de la facerea lumii 7500, vor fi toate răutățile lui Antihrist... Fiindcă veacul deșartei viețuiri și rânduiala monahiceștii așezări, se desparte: Cei de dimineață se aseamănă cu flacăra focului, cei de amiazăzi cu cărbunii cei aprinși, iar cei de seară cu spuza cea amestecată cu cenușa care rămâne de la cărbunii cei aprinși... Că iubirea de argint îl face pe călugăr a urî calea cea strâmtă și a iubi mai mult odihna și lenevirea, care este povățuitoare și învățătoare a toată răutatea. De la patriarhi până la împărați și până la monahi și la cei mai de pe urmă săraci, aceasta nu ne lasă să intrăm prin ușa cea strâmtă. Pentru că iubim cele ale lumii și suntem pătimiși la ele, și cel dintâi este pântecelul.

Vai, vai, o, părinților! Plâng și mă vait după refacerea stării dintâi a acestui munte. Fiindcă după 1913 trecând 79 de ani se vor face toate răutățile profețite despre venirea lui Antihrist, ani de la facerea lumii 7500...

Sfântul Cosma Etolianul¹⁶ (1714-1779)

---

¹⁶ *Viata și Învățăturile Cuviosului și Sfințitului Mucenic Cosma Etolianul, Luminătorul Greciei și Apostolul săracilor*, Editura Deisis, Sibiu, 2001, pag. 139, 141, 173-175, 180.

Sfârșitul lumii

Dar ce să așteptăm? E trist să v-o spun, dar v-o spun: azi-mâine, așteptăm secete, foamete mare, când vom da mii de galbeni (florini) și nu vom găsi o bucată de pâine și apă. Azi-mâine așteptăm morți, boli mari, când cei vii nu vor ajunge să-i îngroape pe cei morți. Va fi un cutremur a toată lumea, care va face să cadă toate casele, și toți munții și toată lumea se va face un loc șes, marea va urca mai sus decât munții cei mai înalți, încât va fi cu cincisprezece coți peste lume, stelele vor cădea din cer, soarele și luna se vor întuneca. Cerul care se vede, pământul și toate vor arde și lumea va muri. Când se vor face acestea? Hristosul meu spune că acum ele se apropie repede, a ajuns cuțitul la os. Se vor face dintr-odată, ar putea să se facă și în noaptea asta. Oare n-au și început deja? Nu vedeți cum au pierit animalele voastre, recoltele voastre? Cum izvoarele și râurile s-au întors? Azi ne lipsește una, mâine alta, și Dumnezeu ni le dă tot mai puțin, iar noi, ca niște nesimțiți, nu ne gândim la ele.

Vă spun iarăși acest lucru și vă îndemn: chiar dacă cerul s-ar coborâ jos și pământul ar urca sus, chiar dacă lumea întreagă va pieri, cum are să piară azi-mâine, să nu vă îngrijiți ce va face Dumnezeu. De vă va arde trupul vostru, de vi-l va prăji, dacă vă va lua lucrurile voastre, să nu vă îngrijiți: dați-le, nu sunt ale voastre. De suflet și de Hristos aveți nevoie. Chiar dacă lumea întreagă ar cădea, nu vă va putea

lua acestea două, numai dacă nu le veți da de bunăvoie. Acestea două să le păziți, ca să nu se întâmple să le pierdeți.

Să ne pocăim!

Acum, frații mei, se cade să ne gândim ce suntem: drepți sau păcătoși? Dacă suntem drepți, suntem norocoși și de-trei-ori-fericiți. Dar dacă suntem păcătoși, se cade ca acum, cât avem timp, să ne pocăim de rele și să facem cele bune. Iadul ne așteaptă, când ne vom pocăi? Nu mâine, poimâine, și peste un an, ci în clipa aceasta, fiindcă nu știm ce vom păți mâine, fiindcă Hristosul nostru ne spune să fim mereu gata (Matei 24, 44).

* * *

„Toate credințele sunt mincinoase, false, toate sunt ale diavolului. Acest lucru l-am înțeles drept adevărat, dumnezeiesc, ceresc, corect, desăvârșit atât pentru mine însumi cât și pentru voi: că numai credința creștinilor ortodocși bine-cinstitori e bună și sfântă, ca să credem în ea și să ne botezăm în numele Tatălui, al Fiului și al Duhului Sfânt”.

Despre preoți – harul și datoriile lor

De aceea, vă rog, sfințiți preoți, să purtați de grijă de mireni ca să se mântuiască și ei și să vă mântuiți și sfinția voastră. Asemenea și mireni să-i cinstiți și arătați evlavie față de preoții voștri și să nu-i lipsiți de dani și alte plocoane, ca să aibă timp

să se roage lui Dumnezeu pentru sufletul vostru și pentru viața voastră. Și să știți că, cu acea danie care vor să le-o dați preoților, nu vă îmbogățiți, frații mei, dar dacă le-o dați, au vreme să se roage lui Dumnezeu pentru sufletul vostru și pentru viața voastră. Și dacă se întâmplă să întâlnești un preot și un împărat, să-l pui pe preot să șadă mai presus de împărat. Și dacă se întâmplă să întâlnești un preot și un înger, pe preot să-l saluți înaintea îngerului, fiindcă preotul e ca vrednicie mai presus decât îngerii. Acestea să le faceți voi, mirenii, spre binele vostru. Iar preotul, dacă vrea binele tău, să citească legea (Bisericii) să înțeleagă datoria lui. Despre sfințirii preoți n-am să spun nimic. Când întâlnesc un preot, am datoria să mă plec, să-i sărut mâinile și picioarele, și să-l rog să se roage lui Dumnezeu pentru păcatele mele, fiindcă toți împărații, toată lumea de s-ar ruga mii de ani lui Dumnezeu, nu pot să săvârșească Preacuratele Taine, dar un preot, fie el și păcătos, poate să le săvârșească cu harul Duhului Sfânt. Și așa nu mai am de spus nimic. Vorbesc numai despre tine, copilul meu, care vrei să te faci preot. Se cade mai întâi să fii curat ca un înger, să înveți carte grecească, să știi să explici Evanghelia și Sfânta Scriptură, și să te faci la optsprezece ani citeț, la douăzeci de ani ipodiacon, la douăzeci și cinci diacon. Și când împlinești treizeci de ani, dacă te roagă mirenii și episcopul, atunci să te faci preot, fără să dai un ban. Și să ai o chilie lângă biserică, pe care să o ții cum ține băcanul prăvălia lui, ca la orice oră te caută mirenii

să te găsească. Așa cum ciobanul colindă de jur-împrejurul oilor lui, tot așa și tu, preote, ai datoria, să colinzi pe la casele creștinilor ziua și noaptea, nu ca să mănânci și să bei și să iei lucrurile lor, ci ca să vezi care bărbat stă rău cu femeia lui, care părinte stă rău cu copilul său, care frate stă rău cu fratele lui, care vecin stă rău cu vecinul lui, și să-i pui să vină la iubire – aceasta e datoria preotului –, și să-ți pui viața și capul pentru creștini. Iar când liturghisești și isprăvești de citit Evanghelia, să o închizi, să o ții în brațe și să o explici creștinilor și să le spui ce le poruncește Hristos să facă, și să te gândești că ciucurii care sunt la epitrahilul pe care-l ai de gât, nu sunt ciucuri, ci sunt sufletele creștinilor și un singur suflet de pierzi dintre ele, Dumnezeu ți-l va cere de pe gâtul tău în ziua Judecării. Și să te gândești ce înseamnă felonul pe care-l porți și care n-are mâneci. Arată că preotul nu se cade să se ocupe de lucrurile lumești, ci să aibă întotdeauna mintea sa la cer. Și când îți desfaci felonul și el se face ca două aripi, ce anume arată? Arată că, dacă faci fapte bune ca un înger, ai să zbori și să te duci în Rai. Și așa cum îți speli cămașa și-i scoți murdăria și abia apoi o porți, tot așa și când vrei să liturghisești, dacă nu plângi mai întâi, ca să-ți speli și curți sufletul tău cu lacrimi, să nu îndrăznești să te cumineci cu Preacuratele Taine. Dacă faci aceasta, vei fi cu adevărat mai presus decât îngerii și nu sunt vrednic nici să mă plec să-ți sărut picioarele. Dar dacă ești nevrednic, neînvățat, needucat, întinat cu păcate ca mine, și te duci și dai bani (episcopului)

și-ți cumperi epitrahilul (preoția), să știi, părinte, că nu-ți cumperi epitrahilul, ci Iadul și vei arde pururea. Și când preotul se îngrașă și spune Evanghelia după care spune atâtea minciuni și atâtea blasfemii, vai preotului aceluia!, mai bine era să stea departe și să-și plângă păcatele ca să se îndure Dumnezeu să-l bage fără epitrahil în Rai, decât să-l ducă cu epitrahil în Iad să ardă pururea.

În vechime, atunci când oamenii voiau să pedepsească pe cineva, făceau jurământ și spuneau: „Să-ți dea Dumnezeu să te pună împreună cu preoții ce se vor afla în veacul al optulea (mileniul al optulea de la facerea lumii)!”. De aceea, frații mei, cu anevoie pot astăzi să se mântuiască patriarhii, preoții, duhovnicii și dascălii, fiindcă acum suntem în veacul al optulea (mileniul al optulea) din care au trecut și două sute optzeci de ani (anul 7280 = 1772). De aceea vă sfătuiesc, sfințiți părinți, acum cât mai aveți timp, să ședeți și să citiți ca să înțelegeți câtuși de puțin ce spune Sfânta Evanghelie.

Bucurați-vă că sunteți ortodocși!

Acum la sfârșit vă propun aceasta: Să vă bucurați și să vă veseliți de mii de or că v-ați învrednicit să fiți și voi creștini ortodocși binecinstitori și să plângeți și să vă tânguți pentru necinstitorii-de-Dumnezeu, necredincioși și eretici, care umblă în întuneric, în mâinile diavolului.

Sfântul Tihon din Zadonsk¹⁷ (1724-1783)

Noi, slavă lui Dumnezeu, încă nu am pierit; bunătatea lui Dumnezeu încă ne mai rabdă, încă ne mai îndeamnă la pocăință; încă mai puteam să ne pocăim și să ne mântuim. Ei bine, să ne întoarcem la Dumnezeu și să ne pocăim, ca să ne mântuim. Să ne sârguim de acum înainte a ne păzi de păcate, că prin acestea marele nume a lui Dumnezeu este necinstit; și să-I mulțumim din inimă lui Dumnezeu, care rabdă păcatele noastre, și să ne rușinăm de noi înșine, că ne-am purtat cu atâta nerușinare înaintea lui Dumnezeu și nu I-am dat cinstea și slava cuvenită. Să ne îngrijim a face aceasta atâta vreme cât bunătatea lui Dumnezeu încă ne mai rabdă și ne îndeamnă la pocăință, ca nu cumva fiind nepăsători față de bunătatea lui Dumnezeu să facem cunoștință pe pielea noastră cu lucrarea dreptății Lui: că nu este deșert cuvântul lui Dumnezeu, ci este adevărat la fel ca Dumnezeu Însuși, și ce vestește, aceea negreșit va fi și se va împlini. Se va împlini ceea ce s-a zis: va răsplăti fiecăruia după faptele lui.

* * *

„Creștinii care trăiesc fără frică de Dumnezeu, care nu fac adevărată pocăință și sunt lipsiți de roade

---

¹⁷ Sfântul Tihon din Zadonsk, *Îndatoririle creștinului față de Dumnezeu*, Editura Sofia, București, 2002 pag. 155, 161-162.

aduc ei, oare, jertfă lui Dumnezeu?”. Nicidecum. Ai văzut în ce stă jertfa creștină. Acei creștini nu se străduiesc să facă acele lucruri, prin urmare nu aduc nici o jertfă lui Dumnezeu.

„Dar mulți dintre ei zidesc biserici, îmbracă evangheliile în aur și argint, cos veșminte pentru biserică, aduc lumânări și tămâie”. Cu nimic nu le folosesc acestea, fiindcă ei rămân neîndreptați și nepocăiți, fiindcă lui Dumnezeu, deoarece este duh (v. Ioan 4, 24), nu Îi bineplăcem decât prin jertfa duhovnicească, adică prin credință, prin supunerea voii noastre față de voia Lui și prin celelalte roade ale credinței. Iar ei, deși fac faptele arătate mai sus, nu vor să aducă lui Dumnezeu jertfa ascultării, fără de care nimic nu Îi place lui Dumnezeu. Pe deasupra, mulți dintre ei clădesc biserici Domnului din piatră sau lemn, însă pe cele însuflețite le părăsesc sau, și mai rău, le strică. Evanghelia o împodobesc, dar de învățătura Evangheliei nici cu un deget nu vor să se atingă ș.a.m.d. Mulți cos veșminte preoțești și mai fac și altele, însă pe cei goi nu îi îmbracă și, mai rău, îi despoaie pe alții și mai fac și alte nedreptăți.

„Dar mulți merg la biserică ca să se roage, să Îl slăvească, să Îl cânte și să Îi mulțumească lui Dumnezeu!”. Nici asta nu le folosește fiindcă ei cu gura cântă și mulțumesc lui Dumnezeu, însă cu inima stau departe de El, precum spune Dumnezeu despre ei: Se apropie de Mine poporul acesta cu gurile lor și cu buzele lor Mă cinstesc, dar inima lor departe stă de Mine (Matei 15, 8) – și prin viața lor

cea nelegiuită necinstesc și hulesc numele lui Dumnezeu.

„Și atunci, se află într-o stare primejdioasă?” – Cu adevărat primejdioasă, fiindcă sunt supuși osândeii veșnice dimpreună cu închinătorii la idoli, cu care deopotrivă se află în rătăcire și nu-L cinstesc pe singurul Dumnezeu, ci își jertfesc voința și sufletul păcatului și prin păcat diavolului – dacă nu se vor întoarce fără fățarnicie și nu se vor pocăi.

„Și ei cred în Dumnezeu?” – Nicidecum, căci credința adevărată face roade bune și de lucrurile rele se depărtează – iar ei Îl mărturisesc pe Dumnezeu, însă cu inima și faptele se leapădă de El, precum învață Apostolul (Tit 1, 14). Despre aceștia vei afla mai multe din cele ce urmează. Totuși, tu nu te uita la ei și la credința lor și la faptele lor, ci ia aminte la ce ne învață cuvântul lui Dumnezeu și tâlcuitorii lui, Sfinții Părinți și Dascăli ai Bisericii.

Sfântul Ignatie Briancianinov¹⁸

(1807-1867)

Un oarecare părinte din Egipt a avut odată o stare de răpire și prin har a fost martor al unei vedenii duhovnicești. I s-au arătat trei călugări stând la malul mării. De pe celălalt mal a răsunit către ei

---

¹⁸ Sfântul Ignatie Briancianinov, *Ofrandă monahilor contemporani* sau *Binecuvântare pentru ospățul Mirelui*, Fundația Dosoftei, București 2003, pag. 159, 161, 163-165.

un glas care zicea: „Luați aripi și veniți la Mine”, îndată doi călugări au primit aripi de foc și au zburat repede la malul celălalt. Al treilea a rămas pe loc. A început să plângă și să suspine, în sfârșit, i s-au dat și lui aripi, dar nu de foc, ci unele neputincioase și a început să zboare deasupra mării cu mare trudă și caznă. Adesea puterile îl lăsau și se cufunda în mare, dar văzând că se îneacă, începea să se tânguiască cu jale. Apoi cu ultimele puteri se ridica din mare, din nou zbura încet și jos, dar puterile îi slăbeau iarăși și, din nou cădea în vârtoare. Cu un efort disperat striga cu deznădăjduire, se ridica și, istovit cu totul, a trecut marea în zbor. Primii doi călugări închipuiau monahii timpurilor de început, al treilea pe cei ai timpului din urmă, săraci atât ca număr cât și ca sporire.

* * *

Dumnezeu îi încununează pe nevoitorii de astăzi nu mai puțin decât pe cei de demult, deși nevoințele celor dintâi nu sunt atât de vădite precum ale celor de-al doilea. Nu trebuie să dezarmăm în fața ispitelor și să nu dăm curs slăbiciunii, deznădejdiei, inactivității. Dimpotrivă, să ne arătăm cât mai atenți și cât mai sărguincioși în păzirea poruncilor evanghelice, îndeplinind poruncile ni se vor deschide ochii sufletești și vom putea să descoperim nenumăratele viclășuguri ale vrăjmașului, acea ingeniozitate perversă cu care ispitele sunt combinate și apoi puse în lucrare. Vom vedea că necazurile și ispitele de astăzi, în aparență slabe și mai puțin virulente, urmăresc asemenea

necazurilor și năpastelor puternice din vechime, să-l îndeărteze pe om de Hristos, să distrugă creștinismul adevărat de pe pământ, lăsându-i doar o pojghiță subțire pentru o foarte comodă amăgire. Vom vedea că ispitirile ușoare, gândite însă și executate cu viclenie infernală de Satana, acționează cu mult mai mare succes decât ispitirile grele, vădite și directe.

* * *

„*Vai lumii, din pricina smintelilor! Că smintelile trebuie să vină*” (Matei 18, 7), zice Domnul. Căci venirea smintelilor și a dezastrului moral din pricina acestora sunt uneori de la Dumnezeu. Către sfârșitul veacurilor, în lume smintelile se vor întări și se vor răspândi într-o asemenea măsură: „*încât din pricina înmulțirii fărădelegii iubirea multora se va răci*” (Matei 24, 12); atunci: „*Fiul Omului când va veni, va găsi, oare, credință pe pământ?*” (Luca 18, 8), pe pământul lui Israel; Casa lui Israel – Biserica, va fi „*izbăvită prin sabie*”, de asaltul ucigător al ispitelor și al patimilor datorită cărora: „*Munții lui Israel, au fost mult timp pustiiți*” (Iezechiel 38, 8). Viețuirea întru Dumnezeu va deveni foarte anevoioasă. Va fi așa, fiindcă cel ce va trăi în mijlocul smintelilor și față către față cu ele nu se va putea să se sustragă înrâuririi acestora. Așa cum gheața sub acțiunea căldurii își pierde soliditatea și se preface în apă fluidă, tot astfel și inima, plină de intenții bune, supusă fiind influenței ispitelor, în mod permanent, slăbește și se schimbă devenind nestatornică.

Viețuirea întru Dumnezeu va deveni foarte grea din cauza amploarei pe care o va lua apostazia, a generalizării acesteia, înmulțindu-se apostazia, care vor continua să-și zică creștini și vor păstra aparența de creștini, se va ajunge ușor la persecutarea adevăraților creștini; înmulțindu-se cei ce-și vor renega de fapt credința creștină, aceștia vor urzi nenumărate uneltiri împotriva adevăraților creștini și vor ridica nenumărate piedici în calea dorinței lor de mântuire și de slujire lui Dumnezeu, așa cum arată Sfântul Tihon de Voronej și Zadonsk. Ei vor lucra împotriva robilor lui Dumnezeu atât făcând uz de forța autorității, cât și prin clevetire, sau prin uneltiri viclene, prin felurite tentații, și prin persecuții cumplite.

Mântuitorul lumii, în timp ce era persecutat, a găsit cu greu adăpost în îndepărtatul și neînsemnatul sat Nazaret, pentru a se ascunde acolo de Irod și de cărturarii, fariseii, preoții și arhieriei iudeilor care-L urmăreau cu ura lor. Tot astfel și în timpurile din urmă adevăratul călugăr cu greu va găsi un îndepărtat și neluat în seamă loc de refugiu, pentru ca să-L slujească acolo pe Dumnezeu, într-o relativă libertate și să nu cedeze forței constrângătoare a apostaziei și a renegaților, slujitori ai lui Satana. O, vremuri nenorocite! O, situație dezastruoasă! O, degradare morală, neluată în seamă de omul supus simțurilor firii, dar cu mult mai primejdioasă decât cele mai zgomotoase năpaste materiale! O, catastrofă care începe în timp și care nu se isprăvește în timp, ci trece în veșnicie! O,

nenorocirea nenorocirilor, e înțeleasă numai de adevărații creștini și de adevărații călugări, dar este trecută cu vederea de cei pe care îi doboară și-i dă pieirii, tăvălugul apostaziei.

Socotindu-ne pe noi martori ai unei asemenea viziuni duhovnicești, să rostim, din văpaia ispitelor, acea mărturisire și acel imn de slavă pe care l-au rostit cei trei fericiți tineri, în cuptorul de foc al Babilonului. Fie ca iubirea noastră să se unească cu a întregii omeniri, ce se află risipită pe toată fața pământului; în numele întregii omeniri, ca unii ce dorim să o înfățișăm înaintea lui Dumnezeu, să rostim, înălțând la cer, spovedanie, despre noi și despre toată omenirea; și doxologie în fața lui Dumnezeu, pe care să le revărsăm înaintea Lui prin această smerită rugăciune, pentru noi și pentru toată omenirea:

„Binecuvântat ești, Doamne, Dumnezeul părinților noștri, și lăudat și preamărit este Numele Tău în veci Că drept ești în toate câte ai făcut nouă, și lucrurile Tale sunt adevărate și drepte căile Tale și toate judecățile Tale adevărate. Tu ai dat hotărâri drepte în toate relele ce ai făcut să vină asupra noastră și asupra cetății celei sfinte a părinților noștri, Ierusalimul; că în adevăr și dreptate ai adus acestea peste noi din pricina păcatelor noastre. Că am păcătuit și am făcut fărădelege, depărtându-ne de la Tine. Și am greșit în toate, și poruncile Tale n-am ascultat, nici le-am păzit, nici le-am făcut, după cum ne-ai poruncit nouă, ca să ne fie bine. Și toate câte ai adus și ai făcut nouă în dreaptă judecată

sunt. Tu ne-ai dat în mâinile vrăjmașilor noștri, oameni fără lege și cei mai răi dintre nelegiuiți.

Nu ne părăsi pe noi pentru totdeauna, pentru Numele Tău, și nu strica legământul Tău. Și nu depărta mila Ta de la noi. Ci cu suflet zdrobit și cu duh umilit să fim primiți de Tine. Să nu ne rușinezi pe noi, ci fă cu noi după îndurarea Ta și după mulțimea milei Tale. Și ne scoate pe noi după minunile Tale, și dă mărire Numelui Tău, Doamne” (Cântarea celor trei tineri 1, 2-19).

* * *

„Nu am moștenit pocăința, pentru că încă nu îmi văd păcatul meu. Păcatul nu pot să mi-l văd atâta vreme cât mă îndulcesc de păcat și îmi îngădui gustarea lui fie și numai cu gândurile și cu încuviințarea inimii .

Păcatul poate să și-l vadă numai acela care cu o voință hotărâtă s-a desfăcut de orice prietenie cu păcatul, care s-a sculat priveghind și păzind porțile sale cu sabia scoasă din teacă – cu cuvântul lui Dumnezeu; cel care gonește și taie cu această sabie păcatul, în orice chip s-ar apropia de el.

Celui care săvârșește această mare faptă, învrăjbindu-se cu păcatul, smulgând de la el cu sila mintea, inima și trupul – acelaia Dumnezeu îi dă un mare dar: **VEDEREA PĂCATULUI SĂU**.

Fericit sufletul ce a văzut păcatul încuibat în sine! Fericit sufletul care a văzut în sine căderea protopărinților, învechirea vechiului Adam! Această vedere a păcatului său este o vedere duhovnicească, vedere a minții vindecate de orbire prin

Dumnezeiescul har. Sfânta Biserică de Răsărit ne învață să cerem de la Dumnezeu cu post și cu metanii vederea păcatelor noastre.

Fericit sufletul care neîncetat învață Legea lui Dumnezeu! În aceasta el poate să vadă chipul și frumusețea Omului Nou; punându-se alături de acesta, el poate să-și vadă și să-și îndrepte neajunsurile”¹⁹

O mărturie a Sfântului Ierarh Calinic de la Cernica (1787-1868)

Sfântul Calinic a trăit mai aproape de noi, între anii 1787-1868, și este ctitorul mănăstirii Cernica din apropierea orașului București, capitala României, căreia i-a fost stareț timp de 31 de ani. În prezent, în biserica mare a mănăstirii se află racla cu sfintele moaște ale cuviosului, care neconștient fac minuni și dau tămăduiri de tot felul de boli sufletești și trupești²⁰.

Starețul Calinic²¹, fiind om sfânt, mare nevoitor și cu alese daruri duhovnicești, în jurul lui

---

¹⁹ *Despre înșelare*, Schitul românesc Lacu, Sfântul Munte Athos, 1999, pag. 117.

²⁰ Dimitriu K. Skartsiouni *Profeții despre Antihrist*, Editura Credința Strămoșească, 2003, pag. 102.

²¹ Arhimandritul Atanasie Baldovin, *Viața și nevoințele cele monahale ale Preacuviosului Episcop al Râmnicului Noului Severin D. D. Calinic*, Tipografia Cărților Bisericești,

se adunaseră mulți monahi și chiliile din insula Sfântului Nicolae erau neîncăpătoare, fiind trebuință de noi chilii. De aceea se gândea să facă o mănăstire mai mare, în cealaltă insulă a Sfântului Gheorghe. Nu-i mai rămânea acum decât să înceapă lucrul, însă starețul Calinic stătea la îndoială și amâna începutul. Ce se întâmplase ? Un zvon circula în țară că nu peste mult timp, adică în 1848, aveau să aibă loc mari evenimente, un sfârșit de lume, un început de lume nouă. Frământat de aceste gânduri, într-una din nopți, întorcându-se la chilie de la slujba utreniei și așezându-se ca de obicei pe scaunul său - căci așa obișnuia să se odihnească cuviosul, șezând pe un scaun și niciodată întins pe pat -, în acel moment s-a aflat cu trupul în picioare, aievea nu în vis, în cealaltă insulă a Sfântului Gheorghe, având de-a dreapta pe Sf. Ierarh Nicolae și de-a stânga pe Sf. Mare Mucenic Gheorghe, care îl muștrău de ce nu a început zidirea mănăstirii în această insulă, pentru care deja primise bani. Cuprins de frică și de cutremur, starețul Calinic a răspuns: "Iertați-mă, sfinților ai lui Dumnezeu, dar citind eu unele prevestiri despre viitor, am crezut că la anul 1848 va fi sfârșitul lumii". Atunci sfinții i-au zis: "Uită-te spre răsărit". Și ridicând cuviosul ochii spre răsărit, nu se mai vedea cerul, ci numai o mare lumină dumnezeiască, iar el spăimântându-se, a căzut la pământ zicându-i: "Privește acum la răsărit și vei

---

București, 1899, în Revista *Biserica Ortodoxă Română*, (Anul 22), 1898-1899, pag. 1019-1020.

vedea taina cea mare a Providenței". Și fiind întărit de darul lui Dumnezeu, Sf. Calinic a văzut pe cer pe Sf. Treime, așa cum este zugrăvită pe sfintele icoane, iar dedesupt, pe un mare pergament luminos era scris cu litere mari: 7500²² ani de la Adam. Atunci sfinții care îl susțineau pe brațe, i-au zis: "Vezi că nu la 1848 va fi sfârșitul lumii, ci sfârșitul lumii va fi când se vor împlini 7500 de ani de la Adam ? Așadar, au adăugat sfinții, începe îndată a zidi marea mănăstire a Sf.M. Mc.Gheorghe".

Sfântul Ioan din Kronstadt²³ (1829-1908)

Descoperire cerească arătată în vis

Eu, mult păcătosul Ioan din Kronstadt, scriu această descoperire cerească văzută de mine și vă spun adevărul, tot ce-am auzit și am văzut într-o vedenie ce mi s-a arătat într-o noapte de ianuarie, în 1901.

Mă înfior de cele văzute, când mă gândesc ce va fi cu lumea cea păcătoasă. Mânia lui Dumnezeu ne va lovi în curând, pe neașteptate, pentru ticăloșia

---

²² Notă. Asupra acestei cifre găsim referiri precise și la următorii sfinți: Sf. Moise Egipteanul, Sf. Ierarh Nifon al Constanțianei, Sf. Nil Athonitul, Sf. Cosma Etholianul, la care se adaugă și Sf. Ierarh Calinic de la Cernica.

²³ Petru Botsi: *Portretul unui Sfânt, Ioan de Kronstadt*, Editura Bunavestire, Galați, 2003, pag. 5-12.

noastră. Scriu și-mi tremură mâinile, și lacrimile-mi curg pe obraz. Doamne, dă-mi tărie și putere, dă-mi adevărul Tău și voința Ta de la început până la sfârșit, ca să descriu tot ce-am văzut!

Această vedenie a fost așa: după rugăciunea de seară m-am culcat să mă odihnesc puțin de oboselile mele. În chilie era semiîntuneric, în fața icoanei Maicii Domnului ardea candela. Nu trecu nici jumătate de ceas și am auzit un zgomot ușor. Cineva s-a atins de umărul meu și o voce blândă mi-a zis încetișor: „Scoală-te, robul lui Dumnezeu, și să mergem cu voia lui Dumnezeu!”. M-am ridicat și am văzut lângă mine un minunat stareț, cu pletele albe, într-o mantie neagră, cu toiagul în mână; m-a privit binevoitor, iar eu de frică mai n-am căzut jos; mâinile și picioarele începură să-mi tremure, voiam să spun ceva, dar limba nu mi se supunea. Starețul m-a însemnat cu semnul crucii, și mi s-a făcut ușor și vesel pe suflet.

După aceea mi-am făcut eu singur semnul crucii.

Mi-a arătat apoi, cu toiagul, spre peretele de la asfințit. M-am uitat într-acolo. Starețul a desenat pe perete următoarele cifre: 1913, 1914, 1917, 1924, 1934. Apoi, dintr-odată, peretele a dispărut, iar eu l-am urmat pe Stareț, mergând peste un câmp verde. Și am văzut o mulțime mare de cruci de lemn, mii de cruci pe morminte: cruci mari de lemn, de lut, și de aur.

L-am întrebat pe Stareț: „Ale cui sunt aceste cruci?”. El mi-a răspuns cu blândețe: „Ale celor care

au pătit pentru credința în Hristos și pentru cuvântul lui Dumnezeu au fost uciși și au devenit mucenici!” și iarăși am mers mai departe.

Deodată am văzut un râu plin cu sânge, și l-am întrebat pe Stareț: „Ce sânge este acesta? Atât de mult s-a vărsat!”. Starețul a privit în jur, zicând: „Acesta este sângele dreptmăritorilor creștini!”. Mi-a arătat apoi spre un nor, și am văzut mai multe sfeșnice albe arzând, care începură să cadă la pământ, unele după altele, cu zecile, cu sutele. Și căzând la pământ, se stingeau, prefăcându-se în praf și cenușă. După aceea Starețul mi-a zis: „Vino și vezi!” și am văzut pe nori șapte sfeșnice arzând. Și am întrebat: „Ce înseamnă aceste sfeșnice căzătoare?”. „Așa vor cădea în erezie Bisericiile Domnului, iar cele șapte sfeșnice de pe nori sunt cele șapte Biserici Apostolești și Sobornicești, care vor rămâne până la sfârșitul lumii”.

Starețul mi-a arătat apoi în sus, și atunci am văzut și am auzit cântarea îngerilor. Ei cântau: „Sfânt, Sfânt, Sfânt este Domnul Dumnezeu!” Mulțime multă de norod înainta cu lumânări în mâini, cu fețe radioase și vesele. Erau acolo arhierii, monahi, monahii, și un mare număr de mireni, tineri, adolescenți și chiar copii. L-am întrebat pe minunatul Stareț: „Aceștia cine sunt?”. „Aceștia toți au pătit pentru Sfânta, Sobornicească și Apostolească Biserică și pentru sfintele icoane!”. L-am întrebat pe Marele Stareț, dacă pot să mă alătur și eu la această procesiune?

Starețul a răspuns: „E prea devreme pentru tine, mai rabdă, nu este binecuvântare de la Domnul!”.

Și am văzut iar un sobor de prunci, care au pățimit pentru Hristos din pricina lui Irod regele și au primit cununi de la împăratul Ceresc. Și iarăși am mers mai departe, și am intrat într-o biserică impunătoare.

Am vrut să-mi fac cruce, dar Starețul m-a oprit: „Nu se poate! Aici e urâciunea pustiirii!”. Această biserică era tare mohorâtă. Pe masa din altar – stea peste stea; în jur ardeau lumânări de smoală care trosneau ca vreascurile; potirul era plin cu ceva rău mirositor; prescurile – însemnate cu stele; în fața prestolului stătea un preot cu fața cătrănită, iar sub prestol – o femeie, roșie toată, cu stea în frunte, striga de răsuna biserica: „Slo-o-bo-o-da-a!” (Sunt liberă!).

Doamne ferește, ce grozăvie! Oamenii aceia începură să alerge ca niște smintiți în jurul prestolului, să țipe, să șuiere, să bată din palme și să cânte cântece dezmățate. Și deodată a străfulgerat, s-a auzit bubuitul unui tunet năpraznic, pământul s-a cutremurat, și biserica s-a prăbușit: și femeia, și oamenii aceia, și preotul – s-au prăvălit cu toții în adâncul beznei – în abis. Doamne ferește și apără, ce grozăvie!

Am privit înapoi. Starețul se uita la ceva, m-am uitat și eu. „Părinte, spune-mi, ce este cu această înfricoșătoare biserică?” – «Aceștia-s „cetățenii cosmosului”, ereticii, cei ce au părăsit sfânta și

soborniceasca Biserică și au primit inovațiile, care sunt lipsite de harul lui Dumnezeu; în astfel de biserică nu se postește și nu poți să te împărtășești!» M-am înfricoșat, zicând: „Doamne, vai nouă, ticăloșilor – moarte!”. Starețul m-a liniștit însă, spunându-mi: „Nu te scârbi, ci roagă-te!” și iată, am văzut o mulțime de oameni care se târau chinuiți de o sete cumplită, iar în frunte aveau stele. Când ne-au zărit, au început să strige: „Sfinți părinți, rugați-vă pentru noi. Atât de greu ne este, însă nu putem să ne rugăm. Tații și mamele noastre nu ne-au învățat Legea lui Dumnezeu. N-avem nici numele lui Hristos, n-am primit Sfântul Mir, nici pe Duhul Sfânt, iar semnul crucii l-am refuzat!”. Și au început să plângă.

L-am urmat pe Starețul care mi-a făcut semn cu mâna: „Vino și vezi!” și am văzut o grămadă de trupuri neînsuflețite, mânjite cu sânge. M-am speriat foarte și l-am întrebat pe Stareț: „Ale cui sunt trupurile acestea?”.

„Acestea-s trupurile celor din cinul monahicesc, care au refuzat să primească pecetea antihristică și au suferit pentru credința lui Hristos, pentru Biserica apostolească. Pentru asta s-au învrednicit de sfârșit mucenicesc, murind pentru Hristos. Roagă-te pentru robii lui Dumnezeu!”.

Deodată Starețul s-a întors spre nord, făcându-mi semn cu mâna. M-am uitat și am văzut un palat împărătesc. În jurul lui alergau câini, fiare turbate și scorpioni ce se cățarau, zbierau, își înfingeau colții. L-am văzut pe Țar, șezând pe tron. Cu fața palidă,

plină de bărbăție, citea rugăciunea lui Iisus. Deodată, a căzut mort. Coroana-i s-a rostogolit de pe cap. Unsul lui Dumnezeu a fost călcat în picioare de fiare. M-am îngrozit și am plâns amarnic. Starețul mi-a pus mâna pe umărul drept: îl văd pe Nicolai II – în lințoliu alb. Pe cap – o cunună de rămurele înfrunzite; cu fața palidă, însângerată, la gât purta o cruce de aur. Șoptea încetișor o rugăciune, apoi mi-a zis cu lacrimi în ochi: „Părinte Ioane, roagă-te pentru mine. Spune-le tuturor pravoslavnicilor creștini, că am murit curajos, ca un Țar – mucenic pentru credința lui Hristos și Biserica Dreptmăritoare. Spune-le păstorilor apostolești să slujească o panihidă frățească pentru mine, păcătosul. Să nu căutați mormântul meu!”.

Apoi totul a dispărut în ceață. Am plâns mult și m-am rugat pentru Țarul – mucenic. De frică îmi tremurau mâinile și picioarele. Starețul a rostit: „Voia lui Dumnezeu! Roagă-te și spune-le la toți să se roage!... Vino și vezi!” și iată, am văzut zăcând o sumedenie de oameni morți de foame, unii rodeau iarbă și verdeață. Cadavrele altora erau sfâșiate de câini și o duhoare cumplită umplea tot locul.

Doamne, nu mai au oamenii credință! Din gura lor ies cuvinte de hulă, pentru asta vine mânia lui Dumnezeu! și iată, am văzut o movilă înaltă de cărți și printre ele se târau niște viermi ce răspândeau o duhoare insuportabilă. L-am întrebat pe Stareț, ce fel de cărți erau acelea? – „Cărți ateiste, hulitoare de Dumnezeu, care-i vor sminti pe toți creștinii prin învățături străine!” Dar, îndată ce Starețul s-a atins

cu toiagul de cărți, ele s-au aprins și vântul a împrăștiat cenușa.

După aceasta m-am uitat și am văzut o biserică. Pe jos, de jur împrejur se tăvăleau vrafuri de pomelnice. M-am aplecat, vrând să le citesc, Starețul însă mi-a zis: „Aceste pomelnice zac de mulți ani și preoții le-au uitat: nu le citesc, nu au timp, iar cei răposați roagă să fie pomeniți!”. Am întrebat: „Și atunci, când vor fi pomeniți?”. Starețul a răspuns: „Îngerii se roagă pentru ei!”.

Am pornit mai departe, și Starețul mergea așa de repede, încât de-abia reușeam să mă țin după el.

„Vino și vezi!” – a spus Starețul. Și am văzut o masă mare de oameni, gonită din urmă de niște draci urâcioși, care-i băteau cu pari, cu furci și cu căngi. L-am întrebat pe Stareț: „Aceștia cine sunt?”.

Starețul a răspuns: „Aceștia-s cei ce s-au lepădat de sfânta credință și de Biserica Apostolească și Sobornicească și au schimbat credința”. Erau acolo preoți, monahi și monahii, mireni, care au nesocotit Taina cununii, bețivi, hulitori de Dumnezeu, clevetitori. Fețele lor erau strașnice, iar din gură ieșea o duhoare respingătoare. Lovindu-i fără milă, demonii îi mânuau într-o prăpastie îngrozitoare, din care izbucneau flăcări sulfuroase cu miros greu. M-am înspăimântat foarte și mi-am făcut semnul crucii: „Izbăvește-ne, Doamne, de o așa soartă!”.

Și iată, am văzut o mulțime de oameni, tineri și bătrâni, îmbrăcați în straie ciudate, cărând o stea imensă în cinci colțuri; la fiecare colț atârnavu câte

doisprezece draci; în centru, satana însuși sta proțâpît cu niște coarne zdravene, cu căpățâna de paie, iar din gură îi curgeau balele veninoase peste norod, de-a valma cu cuvintele: „Sculați voi cei pecetluiți cu blestemul...” Imediat s-a prezentat un cârd de draci, punându-le la toți pecețile: pe frunte și la mâna dreaptă. L-am întrebat pe Stareț: „Asta censeamnă?”. – „Acestea-s pecețile antihristului”. Mi-am făcut semnul crucii și l-am urmat pe Stareț. Deodată el s-a oprit, arătând cu mâna spre răsărit. Și iată, am văzut un sobor mare de oameni cu chipurile vesele, cu cruci în mână, pretutindenii – lumânări aprinse; în mijloc se afla un prestol înalt, alb ca zăpada: pe prestol – Crucea și Evanghelia, deasupra prestolului, în aer – o coroană împărătească de aur. Pe coroană era scris cu litere aurite: „Pentru puțină vreme”, în jurul prestolului stăteau patriarhii, episcopii, preoții, monahii, monahiile, mirenii. Toți cântau: „Slavă lui Dumnezeu în ceruri și pe pământ pace!”.

De bucurie mi-am făcut semnul crucii, mulțumindu-I lui Dumnezeu pentru toate! Deodată Starețul a făcut un semn cu crucea în sus de trei ori și am văzut o grămadă de cadavre zăcând în sânge omenesc, iar pe deasupra zburau îngerii, luând sufletele celor uciși pentru cuvântul lui Dumnezeu și cântând: „Aliluia!” Mă uitam și plângeam amarnic. Starețul m-a luat de mână, poruncindu-mi să nu plâng: „Voia lui Dumnezeu! Domnul nostru Iisus Hristos a pățimit, vărsându-și preacuratul Său sânge pentru noi. Așa și cei ce nu vor primi pecetea

antihristului – toți își vor vărsa sângele, dobândind mucenicia și luând cununa cerească!”.

Starețul s-a rugat mai apoi pentru robii lui Dumnezeu și a arătat spre răsărit. Se împliniră cuvintele Proorocului Daniel despre „urâciunea pustiirii”.

Și iată, am văzut deslușit cupola templului de la Ierusalim. Sus, pe cupolă, era înfiptă steaua. În interiorul templului se înghesuiau milioane de noroade, și încă alții mai încercau să pătrundă înăuntru. Am vrut să-mi fac semnul crucii, dar Starețul m-a oprit, zicând: „Aici este urâciunea pustiirii!”. Am intrat și noi în templu. Era plin de lume: am văzut tronul, peste tot ardeau lumânări de seau; pe tron sta imperatorul în porfiră de culoare stacojie; pe cap avea coroană de aur cu stea. L-am întrebat pe Stareț: „Cine este acesta?”. El a răspuns: „Antihristul!”. De statură, înaltă, cu ochii ca jăratecul, cu sprâncenele negre, având cioc, fioros la față, viclean, perfid, strașnic.

Sta cocoțat pe tron cu mâinile întinse spre popor, iar la degete avea gheare ca de tigru și răcnea: „Eu sunt imperatorul și dumnezeul și stăpânitorul. Cine nu va primi pecetea mea, aceluia, moarte!”. Toți au căzut la pământ și i s-au închinat, iar el a început să le pună pecetea pe frunte și pe mâini, ca să primească pâine și să nu moară de foame și sete. Între timp, slugile antihristului au adus câțiva oameni cu mâinile legate, ca să-i silească să i se închine. Dar ei au zis: „Noi suntem creștini, și credem în Domnul nostru Iisus Hristos!”.

Antihristul într-o clipă le-a tăiat capetele și s-a vărsat sânge creștinesc. După aceea au adus un tânăr la tronul antihristului, ca să i se închine lui, dar tânărul a strigat cu glas tare: „Eu sunt creștin, cred în Domnul nostru Iisus Hristos, iar tu ești trimisul și sluga satanei!”. – „La moarte!” – a răcnit antihrist. Iar cei ce primiseră pecetea, cădeau la pământ și se închinau lui.

Deodată s-a auzit un tunet, au strălucit mii de fulgere, lovind cu săgeți de foc în slujitorii antihristului. O săgeată uriașă a strălucit fulgerător și o vâlvătaie de foc a căzut drept în capul antihristului, coroana s-a făcut țandări: milioane de păsări zburau sfâșiindu-i pe slujitorii antihristului cu ciocurile lor. Am simțit cum Starețul m-a luat de mână și am mers mai departe. Și am văzut iar mult sânge creștinesc. Atunci mi-am amintit de cuvintele sfântului Ioan Teologul din Apocalipsă: „și va fi sânge... până la zăbalele cailor!”. Doamne Dumnezeule, mântuiește-mă! și am văzut îngerii zburând și cântând: „Sfânt, Sfânt, Sfânt este Domnul Dumnezeu!”.

Starețul a privit înapoi și a zis: „Nu te mâhni, sfârșitul lumii este aproape! Roagă-te lui Dumnezeu. Domnul este milostiv cu robii Săi”.

Timpul era pe sfârșite. Starețul a arătat spre răsărit, apoi a căzut în genunchi, rugându-se: m-am rugat și eu cu el. După aceea Starețul începu să se desprindă cu repeziciune de la pământ, înălțându-se spre cer: de-abia atunci mi-am amintit că nu știam cum îl cheamă, și am strigat: „Părinte, care îți este

numele?”. – „Serafim de Sarov!”, răspuse blând Starețul: „Să scrii tot ce-ai văzut pentru creștinii pravoslavnici!”.

Deodată, deasupra capului a răsunat parcă un clopot imens și, auzindu-i dangățul, m-am trezit

„Doamne, blagoslovește și ajută-mă pentru rugăciunile Marelui Stareț! Tu mi-ai descoperit această vedenie cerească mie, păcătosului Tău rob Ioan, iereul din Kronștadt! 1901”.

***

Această remarcabilă „Descoperire cerească...” a protoiereului Ioan din Kronștadt, marele purtător de duh și închinător al Țării Rusești a circulat vreme îndelungată în manuscris, fiind copiată și răspândită de către credincioși.

În anii de restriște această viziune a slujit creștinilor prigoși drept mângâiere și consolare.

***²⁴

Când bate vântul aprig de miazănoapte și soarele se ascunde în nori măcar pentru o clipă, se face întuneric și frig. Așa se întâmplă și cu sufletul creștinesc după îndepărtarea de la el a harului Sfântului Duh. Din nepăsarea lui și după ascunderea Soarelui Dreptății Hristos în urma lenevirii și neîmpărtășirii lui cu preacuratul Trup și Sânge al lui Hristos, în suflet se face frig și întuneric. Astfel, atât în lumea văzută cât și în cea duhovnicească toate sunt legate de legea cauzelor și efectelor, și ca atare

---

²⁴ Sfântul Ioan de Kronstadt, *Despre tulburările lumii de astăzi*, Editura Sofia, București 2004, pag. 120-121, 152, 155-156.

făpturile cuvântătoare, zidite după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, sunt datoare să se țină în apropierea Soarelui gândit al Dreptății – a lui Hristos, și să fie luminate de El fără conținere prin credință și prin rugăciunea cea cu osârdie și prin împărtășirea Dumnezeieștilor Lui Taine. Dar ce se întâmplă cu cei care se depărtează cu totul de acest Soare al vieții, de această Lumină Veșnică – Hristos – prin părerea de sine, viclenie, trufie, prin viață necurată și necredință și nu se roagă și nu se împărtășesc cu Sfintele Taine ? O, ei se află în întunericul diavolesc și viață nu au în sine, după nemincinosul cuvânt al Mântuitorului, și partea lor în viață, în moarte și după moarte va fi de plâns în vecii nesfârșiți.

***

Cu adevărat, aproape este ziua venirii Înfricoșatului Judecător spre Judecata tuturor oamenilor, fiindcă a venit deja apostazia proorocită și s-a descoperit deja înainte-mergătorul lui Antihrist, *al fiului pierzării, potrivnicul, ce se va înălța mai presus de tot ce se numește Dumnezeu sau se cinstește cu închinare... Taina fărădelegii se și lucrează, doar că nu se va săvârși până ce va fi luat din mijloc cel care o oprește acum*(2 Tes.2,3-4).

***

În hulirea credinței ortodoxe i-a întrecut pe toți contele Lev Tolstoi, lepădat cu desăvârșire de Dumnezeu, închinător al propriului „eu”, închinător al rațiunii omenești oarbe. În virtutea mincinos înțelesei libertăți a cugetării și a închinării la oarba

rațiune omenească, el a tăgăduit pe Dumnezeu, a tăgăduit și facerea lumii, și căderea omului, și rezidirea lui, și îndeobște toată istoria sfântă, toată credința, toată nădejdea bună, dreaptă, de Dumnezeu dăruită oamenilor – a lepădat tot ce e sfânt și n-a lăsat omenirii nimic afară de păcatele, durerile, necazurile, bolile, morțile sale, fără vreo luminare, fără vreo nădejde într-o lume mai bună, veșnică. Aceasta este libertatea veacului de acum și a omenirii apostate de acum? Asta e libertate, să omori de tot credința și nădejdea poporului?

Păcătuit-au strămoșii noștri, dar ei numeau păcat păcatul - iar liberalii de acum se străduie să îndreptățească păcatul ca și cum el ar fi un lucru legiuit. Luați păcatele poftei trupești: după învățătura lor, toate acestea nu sunt doar simple slăbiciuni ale firii omenești, ci și legi ale firii, cerințe ale ei. Se află între ei unii care își fac dumnezeu chiar din pofta trupească, ca în vechime închinătorii Afroditei.

Starețul Varsanufie de la Optina²⁵ (1845-1913)

Uneori, atunci când am vizitatori, nu ca acum jumătate și jumătate, ci numai bărbați, care trăiesc în

---

²⁵ Mitropolitul Meletie de Previsa, *Starețul Varsanufie*, Editura Evanghелиsmos, București, 2002, pag. 180-181; 93; 139.

mare parte cu mintea (femeile trăiesc mai mult cu inima și sentimentul), îi aud adeseori plângându-se că trăim într-o epocă grea, că azi are libertate completă orice fel de învățătură ateistă și erezie, că Biserica s-a făcut ținta atacurilor multor dușmani. Și că începe să stăpânească frica ca nu cumva aceste valuri sălbatice ale necredinței și ale eresurilor s-o înece. Eu însă le spun:

– Nu vă neliniștiți. Nu vă temeți pentru Biserică. Ea nu se va pierde. „Porțile iadului n-o vor birui”. Ea va rezista până la a doua Venire. Nu purtați grijă pentru Biserică, ci trebuie să vă temeți mai degrabă pentru voi înșivă. Pentru ce epoca noastră este foarte grea? Ce anume o face să fie grea? Iată ce: faptul că azi este foarte ușor ca cineva să apostazieze de la Hristos. Iar când se întâmplă așa ceva – a venit pierzarea.

Toți cei ce urmează lui Hristos, cuvioșii Lui, vor împărăți împreună cu El. Dar cunoaștem și alți oameni, care s-au îngrijit să urmeze și să imite nu pe Hristos, ci pe satana. Cu siguranță cunoașteți și astfel de predicatori și învățători. Dacă nu și lucrările lor, cel puțin numele lor: Nietzsche, Renan și alții. Ce au făcut? Au răsturnat principiile morale. Care va fi partea lor când ei au făcut tot ce au putut ca să semene diavolului în orice cruzime și în orice murdărie? După moartea lor, ce altceva i-a putut aștepta decât căderea în stăpânirea aceluia? Un proverb rusesc spune: „Fă-te cu sila frate fratelui tău”. Cei ce se silesc a-I plăcea lui Hristos, vor împărăți cu El. „Fă-te cu sila frate fratelui tău”. Azi

este foarte ușor să cazi de la Hristos și să ajungi în ghearele stăpânitorului întunericului. Mergi pe stradă și într-o vitrină vezi expusă o carte, care se pare că vorbește despre dumnezeirea lui Hristos. Atunci gândul îți spune: „Hai, cumpăr-o și citește-o!”. E bine ca omul să nu dea importanță unui astfel de gând, ci să cugete: „Cine mi-a adus acest gând?”. Cine altul decât diavolul, de vreme ce cartea are ca scop să defaime învățătura Bisericii? Un altul a mers, a cumpărat-o, a citit-o și a trecut de partea cealaltă; s-a lepădat de Hristos.

Unde este începutul căderii? În gândul viclean. Oare Tolstoi nu s-a pierdut din pricina gândurilor viclene? Altfel ar fi putut și el să fie sfânt.

* * *

Nu trebuie să deznădăjduim niciodată. Să nu uităm că și în cele mai înfricoșătoare căderi se ascunde mila cea nesfârșită a lui Domnului. Într-un chip de neînțeles și de nepătruns nouă Domnul „ne zidește”. Chiar și pierderea părinților duhovnicești este, în planurile sfinte ale lui Dumnezeu, pentru mântuirea noastră. Crede-mă!

* * *

Odată a venit la mine (la mărturisire) un schimonah și mi-a spus:

Părinte, am ajuns la deznădejde. Nu văd în mine nici o schimbare spre mai bine. Și am mai luat pe deasupra și marea schimă îngerească. Și știu că Domnul va cerceta ce de-ămăntul care a fost cu adevărat monah și care a fost numai un purtător de

schimă. Cum să mă îndrept? Cum să mor păcatului?
Îmi simt toată slăbiciunea.

– Ai dreptate, i-am spus. Am dat „faliment” cu totul. Dacă Domnul ne va judeca după lucrurile noastre, ne vom pierde în vecii vecilor, deoarece nu avem nimic să-I aducem.

– Mai este oare vreo nădejde de mântuire?

– Sigur că este. Rostește cât poți de des rugăciunea și le lasă pe toate în mâinile lui Dumnezeu.

– Dar care este folosul rugăciunii, dacă nu participă la ea și mintea și inima?

– Un folos uriaș. Se știe că rugăciunea are mai multe trepte. De la rostirea simplă a cuvintelor rugăciunii până la rugăciunea făcătoare de minuni. Și chiar de ne-am afla pe treapta cea mai de jos a rugăciunii, dar și atunci ea ne este foarte folositoare și mântuitoare. Uneltirile vrăjmașului nostru se depărtează de la omul care rostește rugăciunea. Iar unul ca acesta cu siguranță se va mântui.

– Am înviat, a strigat schimonahul. De acum înainte nu voi mai cădea în trândăvie și în deznădejde.

Starețul Nectarie de la Optina²⁶ (1853-1928)

---

²⁶ *Viața Sfântului Stareț Nectarie de la Optina*, traducere din limba rusă de Preot Prof. Teoctist Caia, Schitul românesc Prodromu, Sfântul Munte Athos, 2002, pag. 83-88.

În convorbirile sale, Starețul Nectarie nu o dată a prevestit timpurile grele care aveau să vină curând, pregătindu-și fiii duhovnicești pentru încercările viitoare. Cu mult timp înainte de revoluție, Domnul i-a descoperit vederea catastrofei ce avea să fie.

Odată, Părintele Nectarie i-a destăinuit lui Serghie Nilus, că cineva dintre călugări (nu el însuși) a avut un vis deosebit. Era ca și cum mergea spre Ușile Împărătești, iar acolo i se arată imaginea fiarei apocaliptice. Monstrul și-a schimbat de trei ori înfățișarea, rămânând însă aceeași fiară.

* * *

Chiar după revoluție, Starețul Nectarie a povestit această vedenie, pe care o avusese un monah cu mult timp înainte de răzmeriță. Șezând în pridvorul chiliei sale el a văzut deodată că totul a dispărut: și casele, și copacii și în locul lor, până la cer, șiruri de sfinți; iar între rândul de sus și cer rămăsese un spațiu foarte mic și monahului i s-a descoperit că atunci când acest spațiu se va umple va veni sfârșitul lumii.

„Iar spațiul era deja foarte mic”, a spus Starețul.

Devreme, încă din 1910, Nilus a consemnat alte cuvinte proorocești ale Starețului despre ceea ce văzuse în vis. „Acest vis a durat aproape toată noaptea”, spunea Părintele Nectarie. Nu pot să vă relatez toate detaliile, căci ar dura prea mult. Iată esențialul: văd o câmpie imensă, unde are loc o

bătălie cumplită între nenumărate gloate de apostatați și o mică oaste de creștini. Toți apostatații sunt foarte bine înarmați și duc lupta după toate științele războiului; creștinii sunt însă fără arme. Eu, cel puțin, nu văd la ei nici o armă. Și deja se poate ghici, spre îngrozirea mea, deznodământul acestei lupte inegale: survine momentul biruinței totale a gloatelor de apostatați, deoarece dintre creștini nu a mai rămas aproape nimeni. Îmbrăcați sărbătorește, apostatații, împreună cu soțiile și copiii lor triumfă și deja sărbătoresc victoria... Deodată, un grup neînsemnat de creștini, printre care sunt femeii și copiii, execută un atac neașteptat împotriva apostataților și într-o clipă imensa câmpie de luptă se acoperă de trupurile oștii atee și toată nenumărata adunătură este nimicită și, pe deasupra, spre uimirea mea, fără ajutorul vreunei arme. Și l-am întrebat atunci pe un ostaș creștin, ce stătea lângă mine:

– Cum ați putut înfrânge această nenumărată oaste?

– Dumnezeu ne-a ajutat! a fost răspunsul.

– Dar cu ce? întreb eu. Doar nu ați avut nici un fel de arme.

– Cu ce s-a nimerit, a răspuns oșteanul.

Cu aceasta s-a sfârșit visul meu”, a încheiat Starețul.

Când un frate a fost certat de față cu Părintele Nectarie pentru pasiunea sa de a aduna cărți, acesta, spre tulburarea multora, l-a încurajat: „Curând va fi o foamete de cărți duhovnicești, nu se vor putea procura cărți duhovnicești. Este bine că el își face o

biblioteca duhovnicească, un tezaur duhovnicesc. Ea va fi foarte, foarte folositoare”. Și mai departe a povestit despre vedenia catastrofei, descoperită vederii lui duhovnicești: „Timpurile grele vin chiar acum. În lume a sosit numărul șase și vine numărul șapte. Vine veacul tăcerii. Vei tăcea, vei tăcea, spunea Starețul și lacrimile i se rostogoleau pe obraji... Și iată, Măria Sa nu va mai fi el însuși, câte umilințe nu va îndura... Anul 1918 va fi și mai greu: Măria Sa și toată familia vor fi uciși. Da, acest împărat va fi mare mucenic”, confirma el. Starețul s-a dus la el în chilie și vreun ceas și jumătate s-a rugat acolo. După rugăciune a ieșit concentrat, a luat de mână pe fiul său duhovnicesc și i-a zis: „Eu știu foarte multe despre tine, dar nu orice cunoștință îți va fi de folos. Va veni foamete, vei flămânzi... va veni timpul când și mănăstirea noastră va fi distrusă. Și atunci cred că voi veni și eu în sat la voi. Atunci să mă primiți, pentru dragostea lui Hristos. Să nu mă refuzați. Nu voi avea unde să mă duc”.

Nina D., prin anii '20, l-a întrebat pe Starețul Nectarie:

– Se spune că toate semnele celei de A Doua Veniri s-au împlinit...

– Nu, nu toate, – a răspuns Părintele. Desigur și cei ce au o vedere simplă observă că multe se împlinesc, dar celor duhovnicești li se descoperă mai înainte. Biserica era un cerc imens în întreg orizontul, iar acum este un cerculeț. Iar în ultimele zile înainte de venirea lui Hristos ea își va păstra acest chip: un singur episcop ortodox, un singur

preot ortodox, un singur laic ortodox. Eu nu îți spun că nu vor mai fi biserici, dar Ortodoxia se va păstra doar în acest chip. Tu ia aminte la aceste cuvinte, și înțelege că așa va fi în întreaga lume.

Și monahia Nectaria l-a întrebat pe Stareț despre sfârșitul lumii. El a răspuns: „De ce mă întrebați pe mine, cel cu minte mărginită? – mergeți la monahii din Optina”. Sunt oameni care se ocupă cu cercetarea semnelor sfârșitului lumii, dar nu se îngrijesc de sufletele lor. Oamenii nu au nici un folos dacă știu timpul celei de A Doua Veniri. „Privegheați și vă rugați” (Matei 26, 41), a spus Mântuitorul. Înseamnă, deci, că nu trebuie să ghicim evenimentele. La timpul lor toate vor fi descoperite.

Toate acestea vor fi, dar acestea sunt o mare taină. În zilele lui Noe, Dumnezeu, timp de o sută de ani, a spus că va fi potopul, dar oamenii nu au crezut, nu s-au pocăit, și dintr-o mulțime de oameni s-a găsit doar un singur drept cu familia lui. Așa va fi și la venirea Fiului Omului” (Matei 24, 37).

Mulți, cunoscând darul proorocesc al Părintelui, îl întrebau: „Ce ne așteaptă pe noi?”. Starețul Nectarie răspundea: „Sfântul Serafim a prevăzut revoluția și schisma bisericească, dar spunea: „Dacă în Rusia se vor păstra doar câțiva credincioși ortodocși, Dumnezeu o va milui; iar noi avem astfel de drepti”. Oamenii aveau presimțirea unor catastrofe sociale. Toate acestea se simt prin instinct, precum furnicile. Dar credincioșii nu au pricini să se teamă, căci pe ei îi ocrotește harul. În ultimele timpuri, credincioșilor li se vor întâmpla

aceleași lucruri care li s-au întâmplat Apostolilor înainte de Adormirea Maicii Domnului. Fiecare credincios, oriunde ar fi, va fi adus pe nori în Corabia-Biserică. Doar cei ce se vor afla în ea vor fi mântuiți”.

Și nu o dată repeta: „Țineți cu tărie Ortodoxia... Noi trăim acum timpuri însemnate în Apocalipsă, cele despre care îngerul a strigat: „Vai de cei ce trăiesc!” – înainte de venirea lăcustelor. „Istoria ne arată că Dumnezeu conduce popoarele și dă lecții de morală întregii lumi”. Viața socială se măsoară cu anii, secolele, mileniile, dar principalul este: „A fost dimineață, a fost seară, ziua întâi” (Facerea 1, 5). „Va veni ziua rugăciunilor– învăța Starețul pe fiii săi duhovnicești. În timp ce lucrezi, spune rugăciunea lui Iisus: mai întâi cu buzele, apoi cu mintea, apoi ea singură trece în inimă”. Și le dădea o rugăciune compusă de el însuși, pe care le porunca să o învețe pe de rost: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, Care vei veni să judeci viii și morții, miluiește-ne pe noi păcătoșii, iartă căderile noastre în păcat din această viață și ne acoperă pe noi de fața antihristului în pustia tainică a mântuirii Tale”. Și făcea o observație: „Cele mai grele dureri ale noastre sunt asemenea înțepăturilor insectelor, în comparație cu durerile veacului ce va să fie”.

Despre viitorul Rusiei prezicea că peste ani de încercări ea se va trezi și nu va fi bogată materialicește, dar va fi bogată cu duhul, și la Optina vor fi din nou șapte luminători, șapte stâlpi.

Cu puțin timp înainte de revoluție, Starețul îi spunea lui Serghei Nilus: „Atâta timp cât se mai menține la Optina stărețismul făgăduințele lui se vor împlini. Când vor sigila „bordeiele” stărețești și vor pune lacăte la uși, atunci te vei putea aștepta la toate”.

Și iată că acele timpuri au venit...

Sfântul Inochentie al Odesei

(sec. al XIX-lea)

Despre biruința Sfintei Cruci

Este lucru vrednic de toată lauda și stima, când soldatul se mândrește cu stindardul sub care se află, cu stindardul care-l îmbărbătează în timp de campanie, îi merge înainte pe câmpul de luptă și-l duce la biruință și glorie. Dar și creștinul, după cuvintele Sfântului Apostol Pavel, este soldatul lui Hristos, soldatul duhului și al credinței (*// Tim. 2, 3*) și, prin urmare, și el trebuie să aibă propriul stindard cu care să se mândrească și să se laude, care să-i meargă pretutindeni înainte și să-i arate care dintre numeroasele căi ale vieții este adevărata cale a mântuirii și să-l întărească în această cale. Un astfel de stindard al creștinismului nu poate fi altul decât Crucea, acel semn de biruință cu care Domnul nostru Iisus Hristos a călcat puterea morții și a învins stăpânirea iadului și pe care El l-a dăruit următorilor Săi, ca pe o armă tare și pecete sfântă a împărăției Sale.

De aceea întreaga viață a creștinului, de la naștere până la mormânt, trebuie să fie călăuzită de stindardul crucii. Chiar de la sfântul botez, când pentru prima oară primește numele de creștin, omul intră sub stindardul crucii, intră în rândurile ostașilor lui Hristos. Din acest moment, semnul sacru al crucii nu trebuie să-l mai părăsească pe creștin nici un singur minut. Cu acest semn, ca și cu o pecete sfântă, trebuie să se însemneze spre a se deosebi de lumea necredincioșilor; pe acest stindard, ca pe o armă tare a puterii dumnezeiești neînvinsă, trebuie să se rezeme în lupta cu vrăjmașii mântuirii în toate zilele vieții sale; în fine, creștinul, ca un bun ostaș al lui Hristos, nici chiar în timpul morții nu trebuie să lase din mână stindardul crucii și, în adevăr, creștinul și în mormânt se pogoară tot cu crucea în mână.

Ce se întâmplă însă cu soldatul care nu se mândrește cu stindardul său și-l pierde din vedere? Un astfel de soldat niciodată nu se va încununa cu lauri de biruință. Răpiți stindardul armatei celei mai mari și mai victorioase din lume și ea nu numai că va înceta de a mai fi victorioasă, chiar va înceta chiar să mai existe. Cu atât mai mult va trebui să se întâmple acest lucru cu armata spirituală care luptă pentru lucrul mântuirii. Pierzându-ne stindardul credinței noastre creștine, noi slăbim, ne împușinăm cu spiritul și negreșit pierdem lupta, deoarece, după cuvintele Sfântului Ioan Gură de Aur, stindardul crucii se deosebește de toate celelalte stindarde din lume, pentru că el este totodată arma cu care se câștigă biruințele asupra vrăjmașilor nevăzuți; fără cruce, creștinul nu poate sta tare și neclintit, după cum nu poate sta nici soldatul fără armă.

Pentru aceasta Sfântul Apostol Pavel se întristează amarnic că unii, fiind creștini numai cu numele, nu țin cu demnitate stindardul crucii, ba chiar îl aruncă și se fac vrăjmași ai crucii lui-Hristos. „Mulți umblă, zice el, despre care adesea v-am vorbit, iar acum și plângând vă vorbesc, că sunt vrăjmași ai lui Hristos; al căror sfârșit este pieirea, al căror Dumnezeu este pântecul și a căror mărire este în rușinea lor, căci cugetă cele pământești" (Filip. 3, 18-19).

Având în vedere, fraților, reproșul pe care Apostolul îl face celor ce nu se îngrijesc de slava crucii lui Hristos, suntem datori să luăm seama foarte bine și să vedem: nu cumva necinstim și noi cu ceva stindardul sfânt al credinței noastre creștine ?

Sfântul Iona de la Odessa²⁷ (1855-1924)

„Cum aş putea să-mi las slujba și turma în aceste vremuri atât de cumplite? Ar fi un păcat de neiertat”²⁸.

„Nu mi-e frică de moarte. Dumnezeu conduce totul. Să distrugi religia este curată utopie. Fiți siguri că religia se va întări cu atât mai mult în rândul poporului, cu cât va fi mai persecutată de sovietici”.

---

²⁷ Protoiereu Mihail Polski, *Noii martiri ai pământului rus*, Schitul românesc Prodromu, Sfântul Munte Athos, 2002, pag. 284.

²⁸ Sfântul Iona a fost preot de mir; sfintele moaște i se păstrează în Catedrala Adormirii Maicii Domnului din Odessa.

Sfântul Tihon²⁹, Patriarhul Moscovei (1865-1925)

*Mult iubiți Părinți și frați!*³⁰

Tocmai am răspuns cu formula rituală „mulțumesc și primesc”, dar ar trebui mai degrabă să plâng.

Cât de grea este această ascultare! Câte lacrimi cere ea! Și mai ales în aceste vremuri atât de tulburi!

Precum Moise, spun și eu lui Dumnezeu: „De ce-l chinui, Doamne, pe robul tău? De ce pui pe umerii mei greutatea unui popor întreg?”. Da! De acum înainte pe mine se reazemă povara tuturor bisericilor din Rusia și soarta mea este să-mi jertfesc zilnic viața pentru ele.

Facă-se voia Domnului! El, Care îmi impune această sarcină, va ști să-mi ușureze povara.

Gândul că această alegere s-a îndeplinit și cu voia Prea Sfintei născătoare de Dumnezeu, a cărei sfântă icoană a vegheat asupra celor două adunări, este pentru mine o încurajare și o mângâiere!

---

²⁹ Protoiereu Mihail Polski, *Noii martiri ai pământului rus*, Schitul românesc Prodromu, Sfântul Munte Athos, 2002, pag 198-203.

³⁰ Cuvânt pe care l-a ținut când a fost ales Patriarh al Rusiei în anul 1917.

Mă adăpostesc sub Sfântul ei Acoperământ, rugând-o să mă întărească și să cruțe acest oraș și întreaga Rusie de mizerie și de suferință.

* * *

Eu sunt cel mai mic dintre frații mei, cum era David. Și totuși Domnul a îngăduit să fiu ales.

Cine sunt eu, Doamne? De ce m-ai chemat?

Doamne! Binevoiește acum să-l binecuvântezi pe robul Tău. Dă-i inimă luminată și minte înțeleaptă spre cârmuirea poporului Tău pe calea mântuirii. Fă-l să ardă de dragoste pentru fiii Bisericii Tale!

Lărgiște această inimă! Lucrarea unui episcop este o faptă de iubire.

Iată restabilită Patriarhia în Rusia, dar în niște vremuri foarte amenințătoare, sub salve de focuri nimicitoare.

Pentru a reface ordinea în Biserică, conducătorul ei va trebui să ia cu siguranță niște măsuri restrictive pentru a-i îndrepta pe răzvrățiți.

Plângând ca Profetul Ilie, putem și noi spune: „Doamne, fiii Rusiei au părăsit credința Ta, ei au distrus altarele Tale și au tras în biserici și în lăcașurile sfinte din Kremlin; i-au masacrat pe preoții Tăi! Dar, precum oarecând Profetului, vocea Ta murmură încetșor inimilor noastre: *„Am încă șapte mii de oameni care nu și-au plecat genunchii în fața Baal-ului modern, și care nu l-au părăsit pe adevăratul Dumnezeu”* (I Regi 19, 14).

Și aud parcă vocea Domnului care îmi spune: Mergi! Și adună-i pe cei datorită cărora mai dăinuie

încă pământul rus, dar nu părăsi oile rătăcite și vrednice de milă, sortite pierzaniei și morții. Du-le să pască într-o pășune binefăcătoare. Adu înapoi oaia cea pierdută, gândește-te la oaia cea rănită, întărește-o pe cea bolnavă, dar lipsește-te de oaia grasă și neascultătoare.

Fie ca Păstorul Cel mai mare să-mi vină în ajutor, pentru rugăciunile Prea Curatei Maicii Sale și ale Sfințiților Patriarhi moscoviți. Să ne binecuvânteze pe toți cu harul Său. Amin.

* * *

Într-un mesaj adresat credincioșilor, în care descria persecuțiile împotriva credinței creștine și masacrele bestiale ale nevinovaților uciși fără să fi fost judecați, Patriarhul scria: „Ne întoarcem cu profundă durere spre acești monștri și le adresăm un avertisment de care să se teamă: Smintiților! Reveniți-vă! Încetați masacrele! Purtarea voastră nu e numai crudă, ci cu adevărat satanică, vrednică de focul cel veșnic în viața viitoare și de un blestem înfricoșător asupra urmașilor voștri aici pe pământ! În numele puterii pe care ne-a dat-o Dumnezeu, vă excomunicăm, aruncând asupra voastră anatema, dacă purtați încă numele de creștin, căci prin naștere ați aparținut Bisericii Ortodoxe”.

Și voi, credincioși copii ai Bisericii lui Hristos, depărtați-vă de acest neam ucigaș, după cuvintele Sfântului Apostol Pavel: „*Îndepărtați pe cel rău din mijlocul vostru*” (I Corinteni 5, 13).

Ei smulg Bisericii puterea și bunurile ei datorită armelor ucigașe, dar voi rezistați prin

puterea credinței, îndreptând către Domnul rugăciunile voastre de cerere.

Dacă e necesar să suferim pentru Hristos, vă îndemn, copiii mult iubiți ai Bisericii, să suferiți împreună cu noi! ³¹ (Scrisoare pastorală din 19 ianuarie 1918).

* * *

Tuturor vă lansez o chemare, vouă păstorilor și vouă episcopilor, fii și fiice întru Hristos: Grăbiți-vă să propovăduiți pocăința! Rugați-vă să înceteze acest conflict fratricid și aceste distrugeri!

Chemați la pace, la dragoste, la unire!

În sfârșit, într-un mesaj pe care l-a adresat Consiliilor comisarilor poporului cu ocazia primei aniversări a revoluției, Patriarhul le spunea:

Când ați luat puterea, îndemnând poporul să aibă încredere în voi, i-ați făcut promisiuni. Cum le-ați respectat?

I-ați dat, cum scrie în Evanghelie, o piatră în loc de pâine, un șarpe în loc de pește (Matei 7, 9-10).

Ați schimbat patria pe o Internațională lipsită de suflet. Ați împărțit națiunea în tabere dușmane, ați aruncat-o într-un război fratricid, de o cruzime nemaîntâlnită.

Ați înlocuit iubirea creștină prin ură. În loc să aduceți pacea, ați stârnit în chip artificial lupta între clase, folosindu-vă de muncitori și de țărani, datorită mirajului revoluției mondiale...

---

³¹ *Scrisoare pastorală din 19 ianuarie 1918.*

Ați promis libertatea, dar fiecare se simte amenințat și trăiește cu groaza percheziției, a jafului, a arestării, a deportării, a execuției.

Încălcați această libertate, cu atât mai mult în ceea ce privește credința creștină, victimă a blasfemiilor și nelegiuirilor din presa voastră.

Ați acaparat bunurile Bisericii care i-au fost date de generații de credincioși.

Ați închis o parte din mănăstiri și biserici și interziceți accesul în Kremlinul Moscovei, acest loc scump întregului popor creștin.

Preot Iosif Trifa³² (1888-1938)

Căința fiului pierdut este chipul căinței adevărate. El nu pune vina pe nimeni, ci numai pe sineși. El nu se gândește și nu plănuiește cum să-și scuze rătăcirea când va ajunge în fața tatălui, ci își depune toată greșeala lui și toate lacrimile lui în rugăciunea: «Tată, greșit-am la cer și înaintea ta!»... (Fiul cel pierdut, Ed. a III-a, 1998, pag. 39-40)

* * *

Sunt în viața noastră clipe binecuvântate când ne apucă dorul mântuirii, când se trezește în noi dorul, dorința de a-L căuta pe Mântuitorul și

---

³² Pr. Iosif Trifa, *Cuvinte de aur, cugetări și îndemnuri duhovnicești*, Editura Oastea Domnului, Sibiu, 2001, pag. 436-438.

mântuirea. Ferice de cel ce știe folosi aceste clipe binecuvântate! (Zacheu, Ed. a V-a, 1999, pag. 14).

* * *

Aceasta e cerința și pregătirea sufletească pentru primirea Duhului Sfânt: retragerea din zgomotul lumii, retragerea din păcate, rugăciunea stăruitoare și dorința după mântuire Sufletească. (Tâlcuirea evangheliilor, Ed. a V-a, 200, pag. 202).

* * *

Căința și hotărârea noastră contra păcatelor trebui să fie însoțite și de întoarcerea la Dumnezeu, altcum mântuirea sufletului nu câștigă nimic. Atâția și atâția oameni își plâng păcatele, dar nu se lasă de ele. Atâția și atâția oameni își pun în gând să se lase de răutăți, dar nu se lasă... (Fiul cel pierdut, Ed. a III-a, 1998, pag. 42).

* * *

Căința, numai singură, încă nu e mântuirea. Oricâte lacrimi ar ploua din ochii noștri, oricât de mare ar fi ploaia lacrimilor noastre – în noaptea cea fioroasă a păcatului încă nu se poate face ziuă până nu răsare „soarele”, până nu sosește lumina Celui Răstignit pe Crucea Golgotei pentru păcatele noastre și mântuirea noastră. Căința trebuie să ne ducă la picioarele Crucii. Peste lacrimile noastre trebuie să cadă Sângele Crucii. A te căi înseamnă a cădea plângând în brațele Crucii! Lângă păcat, lângă căință, trebuie pusă Crucea Golgotei... (Oastea Domnului, nr. 49, 1934, pag. 3).

* * *

Vremurile ce le trăim nu sunt vremuri schimbate, ci sunt vremuri biblice... Trăim vremuri biblice! Trăim vremuri ce strigă după noi să ne trezim din răutăți... Vremurile noastre sunt glasul celui ce striga în pustie: „*Pocăiți-vă, căci s-a apropiat împărăția Cerurilor!*” (Trăim vremuri biblice, Ed. a III-a, 2000, pag. 5-6).

* * *

Pentru noi nu are prea mare însemnătate întrebarea despre când se va sfârși lumea. Pentru noi are rost întrebarea despre cum va fi sfârșitul nostru. Pentru acest sfârșit trebuie să fim totdeauna gata. Pentru mine sfârșitul lumii și venirea Domnului este sfârșitul vieții mele, este ziua și ceasul când voi muri. Pentru acest sfârșit trebuie să mă pregătesc (Trăim vremuri biblice, Ed. a III-a, 2000, pag. 11).

* * *

Trăim vremuri biblice! Oamenii suspină după vremuri bune..., oamenii așteaptă vremuri de ușurare, dar nici bine nu ne va veni până nu ne vom întoarce la Tatăl Ceresc. Din urgiile vremurilor noastre numai o singură cale de scăpare avem: să ne împăcăm cu Tatăl Ceresc, „*să facem pace cu El, da, să facem pace!*” (Isaia 27, 5).

(Trăim vremuri biblice, Ed. a III-a, 2000, pag. 32).

* * *

Semnul că cineva a intrat cu adevărat în harul pocăinței este tocmai acesta: când începe a-și

mărturisi fără nici o rușine trecutul său și păcatele sale... (Tâlcuirea evangheliilor, Ed. a V-a, 2000, pag. 117).

* * *

Din pricina păcatelor și a necredinței noastre sunt toate relele. Să ne întoarcem la Dumnezeu și, ca prin minune se vor schimba toate, spre bine, după cum este scris: Toate lucrează împreună spre binele celor ce se tem de El... (Lumina Satelor, nr. 11, 1922).

Sfântul Serafim de Virița³³ (1866-1949)

„Domnul este puternic să ridice lucrători ai Săi dacă Îl vom ruga. Hai să ne rugăm și să cerem, și atunci și din pietre Domnul îi va ridica pe aleșii Săi“.

***

„În cele mai grele timpuri se va mântui mai ușor acela care în măsura puterilor sale se va nevoi cu rugăciunea lui Iisus, trecând de la chemarea numelui Fiului lui Dumnezeu la rugăciunea neîncetată“.

La întrebarea unui fiu duhovnicesc despre viitorul Rusiei, starețul i-a zis să se apropie de geam și să privească. Acela a văzut Golful Finic și o

---

³³ Alexandru Trofimov, *Sfântul Serafim de Virița*(1866-1949), Editura Bunavestire, Galați, 2003, pag. 59-62.

mulțime de vapoare care navigau sub diferite pavilioane.

– Cum să înțeleg aceasta? l-a întrebat el pe batiușka.

Starețul a răspuns:

– Va veni o vreme când va fi în Rusia o înflorire duhovnicească. Se vor deschide multe biserici și mănăstiri și chiar cei de alte credințe vor veni să se boteze la noi pe astfel de corăbii. Dar aceasta nu va fi pentru mult timp, ci pentru aproximativ 15 ani, iar apoi va veni antihristul.

***

Va veni vremea când Rusia va fi sfâșiată în bucăți. La început o vor împărți, iar apoi vor începe să jefuiască bogățiile ei. Occidentul va concura în toate felurile posibile la distrugerea ei și va da partea ei răsăriteană până la o vreme în stăpânirea Chinei. Extremul Orient îl vor acapara în mâinile lor japonezii, iar Siberia – chinezii, care vor veni în Rusia, se vor face căsătorii mixte, iar în final prin viclenie și perfidie vor lua teritoriul Siberiei până la Urali. Când China va voi să treacă mai departe, Occidentul se va opune și nu va permite.

Multe țări se vor întoarce împotriva Rusiei, dar ea va rezista, pierzând mare parte din pământurile sale. Acesta este războiul despre care spune Sfânta Scriptură și proorocii că va deveni pricină pentru unirea întregii omeniri. Oamenii vor înțelege că nu se poate trăi așa pe mai departe fiindcă tot ce este viu va pieri și vor alege un

guvern unic care va fi antecamera împărățirii lui Antihrist.

Apoi vor începe prigoanele asupra creștinilor; când în adâncul Rusiei vor ieși primele eșaloane din orașe trebuie să se grăbească cineva să iasă între primii, căci mulți dintre cei ce vor rămâne vor pieri.

Va veni împărăția minciunii și răului. Va fi atât de greu, atât de dificil și îngrozitor încât să nu dea Dumnezeu să trăiești până atunci. Dar noi nu vom prinde acele vremuri.

***

Dacă oamenii din toată lumea, toți până la unul, în același timp s-ar fi pus în genunchi să se roage măcar cinci minute lui Dumnezeu spre a prelungi viața, ca să mai dea Domnul vreme de pocăință. Dacă poporul rus nu va veni la pocăință, se poate întâmpla iarăși să se ridice fratele împotriva fratelui.

Va veni vremea când nu prigoana, ci banii și înșelăciunile lumii acesteia îi vor îndepărta pe oameni de Dumnezeu și vor pieri mai multe suflete ca în vremea prigoanei ateiste. Pe de o parte vor înălța cruci și vor auri cupole, iar pe de altă parte se va instaura împărăția minciunii și răului. Biserica adevărată totdeauna va fi prigonită, iar să se mântuiască cineva va putea numai prin boli și amărăciuni, căci prigoanele vor avea un caracter cât mai subtil și neprevăzut, înfricoșător va fi să ajungă cineva la acei ani“.

***

Starețul vorbea despre rolul important al tineretului în viitoarea renaștere a Bisericii. El spunea că vor veni vremuri (și deja au venit!!) când destrăbălarea și decăderea moravurilor tinerilor vor atinge ultimele limite, cele mai de jos. Aproape că nu vor rămâne din cei nedepăvați. Ei vor considera că totul le este permis pentru satisfacerea poftelor și plăcerilor, în bande și găști, vor jefui și corupe.

Dar va veni vremea când se va auzi glasul lui Dumnezeu, când va înțelege tineretul că în continuare nu se mai poate trăi așa și vor ajunge la credință pe diferite căi, se va întări râvna pentru nevoință. Cei care erau până atunci păcătoși, bețivi vor merge la biserică, vor simți o mare sete de viața duhovnicească, mulți se – vor face monahi, se vor deschide mănăstirile, iar bisericile vor fi pline de credincioși. Atunci vor merge tinerii în pelerinaj prin Sfintele Locuri, va fi o vreme slăvită. Iar pentru faptul că acum păcătuiesc, mai apoi se vor pocăi fierbinte. Ca și lumânarea care înainte de a se stinge pâlâpie mai luminos, luminând totul cu ultima lumină, așa va fi și viața Bisericii. Și acest timp este aproape.

Sfântul Lavrentie de la Cernigov³⁴ (1868-1950)

---

³⁴ Sfântul Lavrentie de la Cernigov, *Viața, învățăturile și minunile*, Editura „Credința Strămoșească”, 2003, pag. 15, 19-21, 46, 58, 68, ,149, 169-176, 178-180.

Din cauza prigoanei împotriva Bisericii, fiii săi duhovnicești doar noaptea puteau să bată tainic în geamul Părintelui. Dar nu-i primea pe toți. Ci, având darul înainte-vederii, el îi știa pe toți când vin și pentru ce.

Astfel, el a prevăzut prigoana și închiderea bisericilor și le spunea:

– Citiți și păstrați cărțile, că de ele o să aveți mare nevoie. Pentru că încă vor mai fi mănăstiri, și vor mai fi și arhierii drept-credincioși și toate cărțile vă vor fi de mare folos.

Înainte de începerea războiului, Părintele a prevăzut marea nenorocire a poporului. Neîncetat se ruga și plângea, spunând că mult sânge nevinovat va curge.

Încă înainte de începerea războiului din 1941 Părintele a prorocit spunând direct:

– „Pentru tot ce se face în afara rânduielilor bisericesti și în sărbători, totul se va ruina și va arde. Iar apoi se vor deschide mănăstirile și oamenii se vor căi și se vor ruga lui Dumnezeu, iar Dumnezeu, după mare mila Sa, le va mai da puțin timp, până când se vor completa rândurile îngerilor căzuți”. Cu lacrimi în ochi, adeseori, el repeta aceste cuvinte.

* * *

Era încă în viață Părintele când măicuțele se ocupau din ce în ce mai mult cu lucrul manual, făcând icoane, iar el era nemulțumit și mereu le spunea:

– „Toate câte le faceți, le faceți fără rugăciunea lui Iisus și fără de rânduiala Bisericii și, pentru aceasta, mănăstirile nu vor dăinui cât trebuie și multe se vor închide”, ceea ce s-a și împlinit.

Dimineața, când se aprindeau luminile prin chilii, Părintele, cu mintea sa clarvăzătoare, știa unde și ce se întâmplă, știa cine se roagă și cine se ocupă cu altceva. Odată, când Părintele se îndrepta spre biserică, i-a spus măicuței ce-l însoțea să intre în chilia de lângă biserică și să vadă cu ce se ocupă acolo măicuțele. Intr-adevăr, ele se ocupau cu diferite treburi și nimeni nu se grăbea să meargă la biserică.

Părintele s-a supărat foarte tare și a spus:

– „În felul acesta mănăstirea nu o va mai duce mult”, ceea ce s-a și împlinit.

El mereu le spunea că pentru monah rugăciunea este la fel de necesară ca și aerul, altfel el se va asemăna cu o „statuie neagră”, rău mirositoare. Și le mai spunea:

– „Fericii sunt cei care sunt scriși în Cartea Vieții”.

Iar la întrebarea surorilor:

– Cine este scris în Cartea Vieții? el le răspundea:

– „Cei care au râvnă și merg cu bucurie la biserică, aceia sunt scriși în Cartea Vieții”.

Avea, de asemenea, darul rugăciunii neîncetate cu rugăciunea lui Iisus.

Odată, pe când spălam holul – își amintește una din măicuțe – Părintele, trecând pe lângă mine, mi-a spus:

– Lucrează, lucrează, dar să nu uiți de rugăciunea lui Iisus. În minte trebuie introdusă permanent rugăciunea, altfel mintea umblă pe unde se nimerește, și acest lucru ni-l repeta fiecareia când ne porneam la drum.

Despre Sfânta Liturghie, Părintele ne spunea mereu:

– „Dacă trebuie neapărat să pleci de la Sfânta Liturghie, atunci pleacă după „Tatăl Nostru”, iar dacă s-au scos Sfintele Daruri, atunci să stai cu frică și să te rogi pentru că aici este prezent însuși Dumnezeu cu Maica Domnului și cu toate puterile cerești, iar dacă poți, varsă măcar o lacrimă cât de mică pentru nemernicia ta. Căci îngerul tău păzitor se va bucura pentru tine. Dacă te întreabă atunci cineva ceva, tu răspunde-i, dar foarte scurt. Iar tu singură să stai în biserică precum stă lumânarea”.

* * *

Mereu le spunea că: la sfârșitul lumii (în vremurile cele de pe urmă) cei ce se vor întoarce cu toată inima lor la dreapta credință și vor chema numele Domnului se vor mântui. Mai ales cei feciorelnici vor completa rândurile îngerilor căzuți. Spunea despre Dumnezeu că este atât de milostiv încât și pe evreii adevărați, cei ce trăiesc după legile lui Moise, la a doua venire a Sa îi va ridica și îi va așeza în al treilea cer.

* * *

În predica sa „despre ispitele trupești și despre patimi”, Părintele spunea că diavolul este foarte înverșunat pe ultimii drept-credincioși „fecioare”, (ai acestui veac), îi invidiază și vrea să-i atragă în păcat, căci aceștia urmează să completeze rândurile îngerilor căzuți.

Ca ciupercile după ploaie

A apărut prin locurile noastre o „prezicătoare” și toată lumea mergea la ea, ne povestește L. M. M - am dus și eu dar când m-am apropiat, ea a început să bolborosească ceva sub nas. Spunându-i Părintelui de cele întâmplate, el mi-a zis:

– „Nici să nu pomeniți despre ea în chilia mea! Trebuie să fiți foarte atenți, că uite, va veni așa un timp când prezicătorii de acest fel se vor înmulți ca ciupercile după ploaie. Să vă păziți de ei. Citește rugăciunea lui Iisus, dar nu uita nici pe Maica Domnului”.

* * *

Părintele spunea adeseori că vor veni timpurile când slujitorii bisericii vor începe să schimbe și să scurteze slujbele, la început Psaltirea, apoi ceasurile. Dumnezeu nu va răbda acestea și așa are să-i mai trântească, cu viteza cu care zboară sunetul clopotului spre cer. De spaimă, mulți vor chema numele Domnului și după credința lor se vor salva în al unsprezecelea ceas.

* * *

Mult iubitorul Părinte Lavrentie ne spunea nouă că va apare o mică libertate. Se vor deschide bisericile și mănăstirile și vor fi reparate și toate învățăturile cele mincinoase (false) vor ieși la suprafață cu dracii și cei strâmb credincioși (catolicii, uniații, ucrainenii autocefali și mulți alții) și tulburare mare va fi în Ucraina, căci mulți se vor opune unității Bisericii Ortodoxe Ruse. Această organizație eretică va fi condusă de puteri necurate, de aceea le vor lua ortodocșilor bisericile și pe cei drept-credincioși îi vor prigoni. Atunci Mitropolitul Kievului, (nevrednic de acest nume), împreună cu arhieriei și protoieriei vor cârți grav împotriva Bisericii Ruse. Toată lumea se va mira de fărădelegile lui și mult se va înfricoșa. El singur își va semna sentința la moartea veșnică și se va pierde ca și Iuda.

Dar toate aceste ispite și sminteli ale diavolului vor dispărea, căci Rusia are adevărați rugători și va fi din nou o Biserică Ortodoxă Unică Rusă.

Antihristul – un singur împărat

Părintele deseori își arăta dorința să discute cu ucenicii săi, („cu copiii săi iubiți”), despre vremurile de apoi, ca să-i învețe cum să se ferească de cărările greșite și să fie veghetori.

– Acum, când noi îi votăm pe conducătorii noștri suntem fie cu cei „de dreapta” fie cu cei „de

stânga”. Dar nu ăsta e amarul, căci va veni o vreme când vor impune lumii să-și aleagă un singur împărat. Iar când omenirea va vota pentru un singur împărat, să știți că acela „el e” – antihristul – și să te ferească sfântul de vei vota. Apoi adăuga:

– Va fi un asemenea război mare încât atât de mulți se vor pierde că vor rămâne foarte puțini care vor supraviețui, dar cei ce vor rămâne nu vor putea scăpa decât dacă se vor adăposti prin crăpăturile pământului, prin peșteri.

Spunea că în acest război se vor distruge atâtea state încât până la urmă vor mai rămâne doar două sau trei. Atunci ei se vor hotărî să-și aleagă un singur împărat peste tot pământul.

În ultimele timpuri, la sfârșit, va începe prigoana împotriva adevăraților creștini, care vor trebui să scape fugind, (evadând), iar cei neputincioși și bătrâni măcar de remorcile lor să se prindă și să fugă.

Deseori starețul repeta cu tristețe în discuțiile despre antihrist următoarele cuvinte:

– „Vor veni așa vremuri când vor umbla din casă în casă ca lumea să semneze pentru acel «singur împărat» pe pământ și se va face un recensământ al populației foarte drastic. Vor intra în casa omului iar acolo sunt soțul, soția și copiii, și soția îl va ruga pe soț să semneze căci altfel nu va putea cumpăra nimic pentru copii: «hai, soțule, să ne înscriem și noi căci avem copii și dacă nu ne înscriem nu vom putea face nimic», iar soțul îi va răspunde: «iubita mea soție, tu fă cum vrei eu însă sunt pregătit să mor mai bine

pentru Hristos, decât să semnez ceva pentru antihrist». Așa de tragic viitor vă așteaptă.

Vine timpul, și nu e departe, povestea starețului, când foarte multe biserici și mănăstiri se vor deschide în slujba Domnului și se vor repara, le vor reface nu numai pe dinăuntru ci și pe dinafară. Vor auri și acoperișurile atât ale bisericilor, cât și ale clopotnițelor, dar preoțimea nu va lucra la sufletul credinciosului ci numai la cărămizile lui Faraon. Preotul nu va mai face și misiune. Când vor termina lucrările nu se vor putea bucura de slujbe duhovnicești în ele că va veni vremea împărăției lui antihrist și el va fi pus împărat. Rugați-vă ca Bunul Dumnezeu să mai lungească acest timp ca să ne putem întări în credință, căci vremuri groaznice ne așteaptă. Luați aminte la toate cele ce vă spun căci totul se pregătește cu foarte mare viclenie (perfidie). Toate bisericile și mănăstirile vor fi într-o bună stare imensă, pline de bogății, ca niciodată, dar să nu mergeți în ele. Antihrist va fi încununat ca împărat în marea biserică din Ierusalim cu participarea clerului și a Patriarhului.

Intrarea și ieșirea din Ierusalim va fi liberă pentru orice om, dar atunci să vă străduiți să nu vă duceți, căci totul va fi spre a vă linguși pe voi, ca să vă atragă în ispită.

Antihrist va proveni dintr-o femeie curvă, o evreică dintr-al doisprezecelea neam de preadesfrânați. Deja de la adolescență se va deosebi de semenii săi prin capacitățile sale intelectuale deosebite, care se vor manifesta la el mai ales după

vârsta de 12 ani când, plimbându-se prin parc cu mama lui, se va întâlni cu satana care ieșind din beznă (din adâncul iadului) va intra în el. Băiatul se va cutremura de spaimă dar satana îi va spune: „nu te teme și nu te înspăimânta, eu te voi înălța pe tine”. Acest copil îi va uimi pe toți cu inteligența sa. Și așa, din el va încolți și se va coace în chipul omului „antihristul”.

Când satana va fi întronat, în timpul punerii coroanei se va citi Simbolul Credinței – Crezul –, dar el nu va permite ca acesta să fie citit corect, iar acolo unde vor fi scrise cuvintele „și întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu” el se va lepăda de acestea și se va recunoaște doar pe sine. La încoronare, antihristul va avea mănuși pe mâini, iar când le va da jos ca să-și facă Sfânta Cruce, Patriarhul va observa că el în loc de unghii are gheare și aceasta îi va întări bănuiala sa că acesta este antihristul. Atunci Patriarhul va exclama: „Acesta este antihristul” pentru care Patriarhul va fi omorât.

Din cer se vor coborî proorocii Enoh și Ilie care de asemeni vor explica lumii și vor striga: „Acesta este antihristul! Să nu-l credeți!”. Iar el îi va omorî pe ei, însă după 3 zile, cu puterea lui Dumnezeu, vor învia și se vor înălța la ceruri.

Antihrist va fi foarte învățat și va cunoaște toate vicleniile satanicești și va face multe minuni false și semne amăgitoare. Pe el îl vor vedea toți și îl va auzi lumea întreagă (prin televiziune, radio, etc.). Pe oamenii săi el îi va ștampila cu semnul său. Însă

pe adevărații creștini, care i se vor opune, are să-i urască cu ură mare. Atunci va începe ultima și cea mai mare prigoană a creștinilor care vor refuza ștampila satanei (semnul 666). Prigoana va începe îndată de pe pământul Ierusalimului iar apoi se va extinde pe tot globul și se va vărsa ultima picătură de sânge în numele Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Dintre voi, copiii mei, mulți veți ajunge aceste vremuri îngrozitoare. Ștampila lui satana (666) va fi de așa natură încât toți vor vedea dacă a primit omul sau nu semnul satanicesc.

Creștinul care nu va primi semnul satanei (666) nu va putea nici să vândă și nici să cumpere nimic. Dar nu vă pierdeți nădejdea și nu vă descurajați, că Dumnezeu nu-Și va părăsi turma Sa. Să nu vă fie frică, nu cumva să vă deznădăjduiți!

Bisericile vor fi deschise, dar creștinul ortodox (trăitor, viu cu sufletul) nu va putea intra în ele să se roage, căci în ele nu se va mai aduce jertfa fără de sânge a lui Iisus Hristos. În ele va fi toată „adunarea satanică”.

Și iată că, pentru aceste fărădelegi, pământul nu-și va mai da roadă și va fi o secetă așa de mare, încât pământul va face așa niște crăpături că va putea să cadă omul într-însele. Creștinii vor fi omorâți sau izgoniți în locuri pustii, dar Dumnezeu are să-Și îngrijească turma Sa, dându-le de mâncare și apă de băut celor ce urmează Lui.

Pe evrei de asemenea îi va goni într-un loc. Mulți evrei care au trăit cu adevărat după legea lui Moise, nu vor primi pecetea lui antihrist. Ei vor sta

în așteptare, urmărindu-i toate activitățile lui. Ei știu că strămoșii lor nu L-au recunoscut pe Hristos drept Mesia, dar aici va lucra Dumnezeu, căci ochii lor se vor deschide și ei nu vor primi ștampila lui satana, iar în cel de-al unsprezecelea ceas îl vor recunoaște pe Iisus Hristos drept Mesia, vor trece la Ortodoxie, iar pentru credința lor se vor mântui.

Restul poporului, fiind slab în credință, va merge după satana. Iar când pământul nu va mai rodi, oamenii vor merge la satana cerându-i pâine, la care el le va răspunde: „dacă pământul n-a rodit, eu nu pot face nimic”. Vor seca râurile și lacurile, și nu va mai fi nici apă în fântâni. Acest dezastru se va lungi vreme de trei ani și jumătate, dar pentru aleșii Săi Dumnezeu va scurta aceste zile.

În aceste grele vremuri încă vor fi luptători puternici, adevărați stâlpi ai Bisericii Ortodoxe care vor avea harul Rugăciunii lui Iisus (rugăciunea inimii) și Dumnezeu îi va acoperi pe ei cu harul Său cel sfânt și binefacerea Sa cea atotputernică și ei nu vor vedea acele minuni și semne false care vor fi pregătite de antihrist pentru toți oamenii și pe care le va vedea restul lumii, unele chiar în bisericile creștinilor, încă o dată vă repet să nu mergeți în aceste biserici, căci Hristos și binefacerea Lui nu vor fi acolo”.

Una din surori, ascultând această discuție, a întrebat:

– Ce să fac, Părinte? Tare n-aș vrea să ajung vremurile acelea!

– Tu ești încă tânără, s-ar putea să ajungi, i-a răspuns Părintele.

Atunci sora, îngrozită, a căzut la picioarele Părintelui, exclamând:

– Părinte, mi-e frică, ce să fac?

– Păi, tu alege una din două, sau cele cerești sau cele pământești.

Va fi război, continuă Părintele povestirea, iar locurile prin care el va trece vor fi pustiite, vor dispărea și oamenii și toate viețuitoarele. Dar înainte de aceasta Dumnezeu va trimite tot felul de boli pentru oamenii cei slabi și ei vor muri. Când va veni antihrist la putere, bolile însă vor dispărea. Cel de-al treilea război mondial nu va fi pentru pocăință, ci pentru nimicire, pentru distrugere.

O soră l-a întrebat pe Părintele:

– Asta înseamnă că vom pieri cu toții?

– Nu, a răspuns Părintele. Cei credincioși își vor vărsa sângele pentru credință și atunci ei vor trece în rândul mucenicilor, iar cei necredincioși vor merge direct în iad. Până când nu se vor completa rândurile îngerilor căzuți, Dumnezeu nu va veni la judecată. În timpurile cele de apoi, Dumnezeu și pe cei vii înscriși în cartea vieții îi va trece în rândurile îngerilor, completând astfel rândurile.

Restaurarea bisericilor se va face până la venirea antihristului și în toate va fi o bunăstare materială nemaipomenită. Iar voi, cu reparațiile în biserica noastră să mai îngăduiți, fiți modești și cu măsură în aspectul ei exterior, ci mai bine să vă rugați mai mult și să umblați la biserică atâta timp

cât încă se mai poate, și mai ales să veniți la Sfânta Liturghie unde se aduce Jertfa fără de sânge a Mântuitorului pentru păcatele întregii lumi. Să vă spovediți cât mai des și să vă împărtășiți cu trupul și sângele lui Hristos, și Dumnezeu vă va întări.

Dumnezeu este mult milostiv. El îi va mântui și pe evreii care vor refuza să primească ștampila lui antihrist și vor exclama că: asta e amăgire și minciună, că acesta este necuratul și nu Mesia nostru, și nu-l vor recunoaște de mesia.

Părintele discuta cu ierodiaconul Gheorghe despre timpurile de apoi și vărsând lacrimi amare, spunea:

– Mulți duhovnici și slujitori ai Bisericii își vor pierde sufletul în vremea antihristului! Ierodiaconul Gheorghe întrebă:

– Părinte, spuneți-mi, eu cum să fac să nu pier, sunt doar diacon. La care el i-a răspuns că nu știe.

Atunci ierodiaconul Gheorghe a început să plângă căzând la picioarele starețului și-l ruga pe Părintele Lavrentie să se roage bunului Dumnezeu pentru el ca să nu ajungă în iad. Părintele Lavrentie s-a ridicat și a înălțat o rugăciune la Ceruri, apoi i-a spus:

– Se mai întâmplă și așa, că omul se îmbolnăvește, moare și ajunge în împărăția Cerurilor.

Această proorocie s-a împlinit întocmai. Noi îl cunoaștem pe acest diacon de la Lavra din Kiev. Era un călugăr foarte râvnitor și făcea multă milostenie.

S-a îmbolnăvit așa, dintr-o dată, și la scurt timp a murit.

De fiecare dată când Părintele se ruga sau când povestea despre viața de dincolo plângea amarnic. Surorile îl linișteau, dar el le răspundea vărsând și mai multe lacrimi:

– Cum să nu plâng, când întunericul cel veșnic (bezna-iadul) este plin de suflete omenești!

Părintele Lavrentie a avut o dragoste duhovnicească puternică către toți și Bunul Dumnezeu l-a înzestrat cu darul rugăciunii inimii și cel al înainte-vederii.

* * *

Ne povestea foarte des despre timpurile de apoi. În ultimul timp, Părintele, stând pe lângă coriști, ne povestea foarte des despre timpurile de apoi și despre sfârșitul lumii acesteia.

În timpurile acelea nu vor mai fi draci în iad, ci toți vor fi pe pământ și în oameni. Va fi o mare calamitate atunci pe pământ, nici măcar apă nu va mai fi, apoi va fi războiul mondial (al treilea). Vor fi niște bombe atât de puternice, încât și fierul și pietrele se vor topi. Focul și fumul se vor ridica până la cer și pământul va arde, vor rămâne foarte puțini oameni, și atunci ei vor striga: „Terminați cu războiul și să ne alegem un singur împărat pe tot globul!”.

Și vor alege de împărat pe unul ce va fi născut dintr-o desfrânată evreică din cel de-al doisprezecelea neam de desfrânați, din neamul împărătesc, și va fi „el” frumos pentru cei

necredincioși, iar cei drept-credincioși îi vor vedea fața lui adevărată: urâtă și înspăimântătoare. Când se va plimba în mantie împărătească prin grădină cu mama sa, și se va gândi cum va fi el în viitor să-și conducă împărăția, deodată se va deschide pământul, va izvorî apă, iar din apă va sări ceva, și lui îi va părea că cineva e în spatele lui și se va întoarce cu fața înapoi să vadă. Atunci va vedea ceva groaznic, o grozăvie, și, de frică, va deschide gura să țipe; atunci diavolul se va sălășlui în el și din acel moment el va deveni antihrist.

Nu o dată Părintele ne spunea: „antihristul va fi încoronat la Ierusalim. Acum însă diavolul este legat în iad, dar Dumnezeu îl va dezlega și el se va sălășlui în împăratul-antihrist”.

Iereii Nechifor și Grigorie și protoiereul Vasile Ganzin îl contrazic pe Părintele Lavrentie, că el despre asta a mai spus o dată, dar puțin diferit, iar el le-a răspuns.

– Frații mei și onorați părinți, voi un lucru nu-l pricepeți și nu-l știți. Eu nu spun doar pentru Rusia noastră, ci pentru întreaga lume. Cuvintele mele sunt adevărate, iar mie mi le-a arătat pe toate Duhul Sfânt, prim milostivirea Bunului Dumnezeu asupra mea.

* * *

În anii 1930, când timpurile erau foarte grele, venisem la Părintele Lavrentie să-i cer sfatul despre greutățile pe care le întâmpinam, iar el îmi spune:

– În pericole să nu-ți fie frică, dacă te vor aresta – nu te înspăimânta, de te vor amenința și

șantaja tu să fii curajos. Să nu te uiți la înfricoșările lor. Citește Psalmul 90: „Sprijinitorul meu ești și scăparea mea, Dumnezeu meu, și voi nădăjdui spre dânsul...”, rugăciunea: „Să învie Dumnezeu și să se risipească vrăjmașii lui...”, și Condacul I din Acatistul Născătoarei de Dumnezeu: „Apărătoare Doamnă, pentru biruință mulțumiri, izbăvindu-ne din nevoi, aducem ție, Născătoare de Dumnezeu, noi robii tăi.(...)”. să citești acestea de 24 de ori iar la sfârșit „Vrednic ești!” și otpustul. Acum du-te și promite că vei primi sfânta schimă când vei ajunge în libertate.

La scurt timp după această întâlnire pe mine m-au arestat și amenințările au fost multe, iar acuzațiile curgeau că sunt contrarevoluționar și împotriva conducerii. Dar mai ales când mi-au spus că mă vor împușca dacă nu recunosc că sunt dușman al poporului m-am înspăimântat rău de tot. Atunci îmi vine în minte cuvintele Psalmului 90, 5: „*Nu te vei teme de frica de noapte, de săgeata ce zboară ziua...*” și mă bucuram, dar imediat m-a cuprins iar frica. Deodată văd în fața mea pe Părintele Lavrentie care îmi spune:

– Puțin credinciosule, de ce te-ai îndoit și te-ai deznădăjduit? Și de ce ai uitat cuvintele mele despre salvarea ta?

Îndată inima mea s-a înveselit și sufletul meu s-a bucurat iar chipul Părintelui a dispărut. Eu imediat am început să mă rog cu aceste trei rugăciuni, pe care le-am repetat de 24 de ori. În timp ce mă rugam au venit și m-au amenințat că am să fiu

împuşcat imediat. Atunci eu mi-am pus toată nădejdea în Dumnezeu şi am căzut în genunchi, cerându-mi iertare pentru neascultarea şi uitarea mea: „iartă-mă pe mine cuvioase Părinte şi binecuvintează ca asupra mea să coboare mila lui Dumnezeu pentru rugăciunile Sfinţiei tale”. Nu mai simţeam nici o frică. Eram pregătit deja pentru a înfrunta moartea şi nădăjduiam la viaţa veşnică. M-au scos să mă împuşte, dar înainte de asta au hotărât să mă treacă prin camera de tortură. Mă loveau şi mă chinuiau neomeneşte, iar durerile erau insuportabile dar nu conteneam să spun: „Vrednic este!”. La un moment dat aud ca prin vis glasul unuia din ei, care opreşte această nelegiuire şi-mi spune: „Pleacă şi să nu te mai văd pe aici!”.

Mergând pe drum spuneam otpustul, mulţumindu-i Împărătesei Cereşti şi Părintelui Lavrentie pentru rugăciunile sale mijlocitoare.

* * *

„Kievul nu a avut niciodată patriarh. Patriarhii au fost şi au trăit totdeauna la Moscova. Feriţi-vă de biserica autocefală ucraineană”.

Părintele Kronid de la Lavra Pecerskaia l-a contrazis pe părintele, spunându-i că ucrainenii care singuri se sfinţesc şi uniaţii au dispărut din Ucraina. Părintele însă cu tristeţe i-a răspuns: „Diavolul va intra în ei şi ei cu mare putere diavolească se vor uni împotriva Bisericii Ortodoxe. Dar sfârşitul lor va fi ruşinos, iar cei ce îi vor urma vor fi pedepsiţi de Cel de sus”.

Notă: Acum, (în zilele noastre, 1993), a apărut un singur arhiepiscop (ucrainean singur sfințitor) și s-a numit Patriarhul Kievului, dar unde? În America.

* * *

„Țara noastră e veșnic ortodoxă! Cuvântul „Biserica e liberă” e o denumire dată de eretici. La noi Biserica e Ortodoxă. Se dezbină și intră în erezie cei ce nu cred în Una Sfântă, Sobornicească și Apostolească Biserică! Biserica Ortodoxă este trupul Mântuitorului (oare se poate rupe trupul lui Hristos?). Și ei (ereticii) nu țin minte că unul este Dumnezeu, una este Credința și una este Sfântul Botez. Iisus Hristos a creat o singură Biserică (și nu biserici) ce nu va fi învinsă nici de porțile iadului. Una este, doar Biserica Ortodoxă Sobornicească și Apostolească, celelalte se numesc „biserici”, nu sunt biserici, ci sămânță stearpă a diavolului în lanul de grâu al lui Hristos”.

Părintele, după ce a spus acestea, a început să plângă și să se roage pentru toți cei rătăciți. Apoi a spus:

Nu, nu-i va chema pe ei Dumnezeu la pocăință, și nu-i va dezlega, căci nu iartă Dumnezeu acest păcat. Acest lucru mi-a fost arătat mie de către Împărăteasa Cerească și Sfântul Înger Păzitor.

Părintele mărturisea:

Maica Domnului mi s-a arătat de câteva ori, atât singură, cât și însoțită de Arhangheliu Mihail și Gavril.

Părintele îi spunea arhimandritului Varlaam:

– În ei (cei ce singuri s-au abătut de la dreapta credință) nu se sălășluiește Sfântul Duh – mântuirea și câștigarea Împărăției Cerești. Noi, ortodocșii, nu urmărim decât salvarea sufletului și câștigarea Împărăției Cerești și acest lucru ni-l poate da Maica noastră, biserica Ortodoxă. Slavă lui Dumnezeu! Lepădarea de biserică este un păcat de neiertat, atât în viața asta cât și în viața cealaltă. Asta-i hulă împotriva Duhului Sfânt.

Terminând această discuție, Părintele s-a luminat cu o lumină nepământească, apoi a adăugat:

– „Cei ce au urechi, să audă și cei ce au ochi, să vadă!”. Iar apoi, a adăugat cu tristețe: „dar vor fi mulți surzi și mulți orbi”.

Sfântul Episcop Ioan³⁵

Convorbirea a durat peste un ceas și părintele ar fi dorit să nu se mai termine niciodată, căci nu mai vorbise cu un om mai cuvios ca Episcopul Ioan. Câte nu ar fi dorit să-l mai întrebe, căci cunoștea că prin el vorbea darul Duhului Sfânt. Și întrucât era

---

³⁵ Arh. Ioanichie Balan, *Sfântul Episcop Ioan*, Editura Episcopiei Romanului, 1999. Episcopul Ioan a fost vicar al Mitropoliei din Kiev, între anii 1915-1919, refugiat în România din cauza prigoanei ateiste din Rusia. În 1920 este întâlnit la Schitul Crasna, jud. Gorj, după care este întâlnit în 1930, în Munții Sihlei de către Pr. Ilie Cleopa. Ultima dată a fost văzut în pădurile din jurul Mănăstirii Sihăstria în 1951.

încă război și mare frământare între popoare, părintele Teodul l-a întrebat:

– Preasfințite, dar ce să fie cu atâtea războaie și cumplite vremuri ce s-au abătut peste lumea de azi?³⁶

– Părinte Teodul, acestea sunt vremuri apocaliptice. Ca să le înțelegi mai bine, citește Evanghelia după Sfântul Matei, capitolele 24 și 25. Acum au început să se împlinească cele scrise acolo...

Sfânta Matrona³⁷ (1881-1952)

Pe cei apropiați maica îi compătimea: „Mi-e milă de voi, veți ajunge până în vremurile de apoi. Viața va fi din ce în ce mai insuportabilă. Va fi greu. Va veni timpul când vă vor pune în față crucea și pâinea și vă vor spune: alegeți!”. „Noi vom alege crucea, răspundeau ei, căci cum altfel se va putea trăi?!”. „Ne vom ruga, vom lua pământ, vom face biluțe, ne vom ruga iarăși lui Dumnezeu, le vom mânca și vom fi sătui!”.

Altă dată spunea, pentru a încuraja într-o situație grea, că nu trebuie să avem frică de nimic,

---

³⁶ Convorbirea a avut loc între Părintele Teodul (duhovnicul Mănăstirii Agapia, între anii 1940-1981) și Episcopul Ioan în Munții Sihlei, în vara anului 1945.

³⁷ *Viața și minunile Sfintei Matrona din Moscova*, Editura Sofia, București, 2003, pag. 38.

oricât de îngrozitor ne-ar fi: „Îl pun pe copil în sanie și nu am nici o grijă! Dumnezeu singur va face totul!”.

Matrona repeta adesea: „Dacă poporul pierde credința în Dumnezeu, atunci îl lovesc toate calamitățile, iar dacă nu se căiește, atunci pierde de pe fața pământului. Câte popoare au dispărut, însă Rusia a existat și va exista. Rugați-vă, cereți, căți-vă! Dumnezeu nu vă va lăsa și va păstra pământul nostru!”.

Episcop Nicolae Velimirovici³⁸ (1880 - 1956)

Scrisoarea a 115 – a

*Frăției „, Sfântului Ioan”, despre fenomenele
apocaliptice din vremea noastră*

V-ați cam speriat. Ați citit Apocalipsa lui Ioan, și v-a cuprins frica. Vi se pare că acele culmi ale grozăviilor descrise acolo sunt legate tocmai de vremea noastră. Cineva v-a tâlcuit că toți acești înfricoșători balauri și fiare au venit deja în lume: și balaurul roșu în chipul socialismului, și fiara neagră cu zece coarne în chipul masoneriei, și fiara cu două coarne în chipul ereziilor. Si toți acești monștri se războiesc împotriva Creștinismului !

---

³⁸ Episcop Nicolae Velimirovici, *Răspunsuri la întrebări ale lumii de astăzi*, Editura, Sofia, Bucuresti, 2002, pag. 245-247.

Chiar și de-ar fi așa, fraților. Chiar și dacă în vremea noastră iadul și-a ridicat toate oștirile împotriva lui Hrisos, adevăratul creștin trebuie să privească fără teamă înainte, cu credință și nădejde tare în Cel ce singur este Nebiruit. Nu le-a zis Domnul următorilor Săi atunci când erau doar o mână de oameni în mijlocul uriașei împărății romane: *nu te teme, turmă mică, că bine a voit Tatăl vostru să vă dea vouă împărăția* (Luca 12, 32) ? Și aceste cuvinte proorocești s-au împlinit. Următorii lui Hristos au biruit împărăția romană și multe alte împărății de pe pământ, cucerind totodată cea mai însemnată împărăție: împărăția cerurilor.

Apocalipsa este o carte care, cred eu, are însemnătate proorocească pentru toate generațiile creștine, până la sfârșitul vremurilor. Ca atare, fiecare generație a adaptat înțelesul acestei cărți la epoca sa – fiindcă în fiecare epocă s-a ridicat împotriva credinței în Hristos câte un balaur. Înarmat cu toate armele pământeste, cu toate armele luptei împotriva lui Dumnezeu, fiecare balaur s-a ivit, a crescut, a șuietat, a scuipat otravă, dar în cele din urmă a plesnit și s-a destrămat în cenușă. Si Atotputernicul Hristos a rămas totdeauna biruitor asupra fiecărui monstru apocaliptic care a apărut.

Așa a fost de-a lungul tuturor veacurilor, și așa va fi și în veacul cel de pe urmă, dinaintea Judecății lui Dumnezeu. Citiți cu luare aminte ce spune vizionarul apocaliptic: cum toate fiarele, toți șerpicii și toți începătorii minciunii se vor ridica împotriva Mielului lui Dumnezeu, și cum Mielul lui Dumnezeu îi va birui

pe toți. Aceștia vor face război cu Mielul, și Mielul îi va birui pe ei, că este Domnul domnilor și Împăratul Împăraților.

Ce vreți mai mult decât această chezășie a biruinței lui Hristos ? Fiindcă Hristos este înfățișat aici ca Miel. În războaiele pământești pentru avere și stăpânire nu s-a știut niciodată dinainte cine va birui, și totuși mulți ostași se luptă de amândouă părțile cu vitejie și cu nădejde – iar noi ducem lipsă duhovnicească, căreia i s-a chezășit biruința dinainte de către Însuși Dumnezeu, și i s-a proorocit, și i s-a prevestit, și i s-a îmtărit până în ziua de astăzi prin foarte multe biruințe ale Nebiruitului Hristos asupra tuturor apostolilor minciunii și organizațiilor întunericului.

Să fie aceasta cea din urmă ? Cine știe ! Fiindcă El a zis: *ziua și ceasul acela nimeni nu știe , nici îngerii din ceruri, ci numai Tatăl Meu.* Să fie aceasta cel din urmă război pentru Hristos și împotriva lui Hristos ? Măcar de-ar fi ! Măcar de-ar fi cel din urmă: tocmai de aceea să ne bucurăm și să ne veselim ! Fiindcă deși în acest ultim război lupta va fi cea mai crâncenă și cununile slavei vor fi cele mai strălucitoare. Cel din urmă război și cea mai măreață biruință a Mielului. Care dintre creștini nu ar dori cu inima să fie părtaș tocmai acestei biruințe a biruințelor ?

Nu vă temeți, deci: biruința credinței lui Hristos este chezășuită mai neîndoielnic decât temeliile lumii. El, după a Sa voie, amână biruința cea de pe urmă – poate pentru ca s-o poată vedea, din cer și de pe

pământ, un cât mai mare număr de ochi omenești și să se poată veseli de ea un cât mai mare număr de inimi.

Sfântul Ioan Iacob Românu (Hozevitul)

(1913-1960)

*Nădejdea celui căzut*³⁹

„Prin nădejde ne-am mântuit” zice Sfântul Apostol Pavel.

A întreat un frate pe un bătrân zicând:

„Părinte, ce însemnează Proorocul prin cuvintele acestea: «*Nu este mântuire lui, întru Dumnezeu lui!*»”.

Și a zis bătrânul:

„Însemnează gândurile deznădăjduirii, cari vin de la draci la cel ce greșește și zic: De acuma nu îți este ție mântuire întru Dumnezeu! Prin asta îl ispitesc de vrăjmași, ca să-l arunce întru deznădăjduire. Asupra lor trebuie să se lupte omul zicând: «*Domnul este mântuirea mea și El va scoate din cursă picioarele mele!*».

Cred că le este cunoscută la toți pilda cea din Pateric cu fratele care cădea în păcatul desfrânării în toate zilele și iarăși în toate zilele îmblânzea pe Domnul prin pocăința lui cea cu multe lacrimi și rugăciuni. Se pocăia și iarăși cădea în noroiul

---

³⁹ Sfântul Ioan Iacob-Hozevitul, *Hrană duhovnicească*, Editura „Lumină din Lumină”, București, 2000, pag. 261-263.

păcatului, însă nu se deznădăjduia de mântuire niciodată. Deși se arăta mincinos întru făgăduința lui, dar Prea Milostivul Dumnezeu nu se întorcea de către el, ci răbda fărădelegea fratelui și aștepta întoarcerea lui. Și această cădere a fratelui însoțită de mustrare a urmat vreme de 10 ani de zile și mai mult. Desigur că vrăjmașul mântuirii s-ar fi bucurat să-l vadă pe frate că vine la deznădăjduire după atâtea căderi și după atâtea făgăduințe mincinoase. Se aștepta de asemenea, pizmașul să vadă că și Domnul se mânie și nu-l mai primește pe cel care își calcă mereu făgăduința și nu se îndreaptă, însă cu părere de rău vede că nici fratele nu se deznădăjduiește de mântuire și nici Milostivul Dumnezeu nu se mânie, ci îl primește în toate zilele când se pocăiește.

N-a mai putut suferi ucigașul atâta răbdare, pe care o arăta Domnul către cel căzut. Pentru aceasta a început a striga către Sfânta Icoană a Domnului, zicând: O, ce este mie și Ție, Iisuse Hristoase? Milostivia Ta cea nemăsurată mă biruiește și mă surpră, pentru că primești pe acest curvar, care se arată mincinos în toate zilele înaintea Ta, defăimând stăpânirea Ta! Pentru ce nu-l arzi pe el, ci îndelung rabzi și suferi? Și multe zicând și iuțindu-se balaurul a tăcut. Atunci s-a făcut glas ca de la Sfântul Jertfelnic, zicând:

„O, balaure prea viclene și pierzătorule, nu te-ai săturat de socoteala ta cea rea, că ai sorbit lumea? Ci încă te silești să răpești și să înghiți pe cel care a venit la mila Mea cea nespusă?

Oare ai tu atâtea greșeli ca să le pui în cumpănă și să tragă întocmai cu Sângele cel scump, carele l-am vărsat pe Cruce pentru dânsul?

Iată Junghierea Mea și moartea au afundat (adică au biruit) fărădelegile lui! Însă tu când vine el la păcat, nu-l gonești pe el, ci îl primești cu bucurie, nădăjduind că-l vei dobândi pe el și Eu oare nu-l voi ierta la el, oare nu-l voi milui, Eu cel atât de milostiv și iubitor de oameni? Carele am poruncit verhovnicului Meu Petru Apostolului, ca să ierte celui care greșește în fiecare zi până la șaptezeci de ori câte șapte? Așa cu adevărat (îl voi ierta) că de vreme ce aleargă la Mine, nu mă voi întoarce de către el, până ce îl voi moșteni. Că pentru păcătoși, Eu m-am răstignit și prea curatele Mele palme pentru dâșii le-am întins, ca cel ce va voi să se mântuiască, să alerge și să se mântuiască. Că de către nimenea Eu nu mă întorc, pe nimenea nu gonesc; măcar deși de nenumărate ori într-o zi de va greși și de nenumărate ori va veni către Mine, nu va ieși afară scârbit. Că Eu nu am venit să chem pe cei dreți la pocăință, ci pe cei păcătoși!

Și făcându-se glasul acesta sta diavolul tremurând și neputând să fugă. Și iarăși s-a făcut glas, zicând:

„Ascultă amăgitorule pentru cele ce zici că sunt nedrept, că Eu către toți sunt drept. Că în ceea ce aflu pe cineva, întru acea îl judec. Deci iată pe acesta l-am aflat stând înaintea picioarelor Mele și biruitor peste tine arătându-te. Îl voi lua deci pe el și voi mântui sufletul lui, pentru că nu s-au

deznădăjduit de mântuirea sa. Iar tu vezi cinstea lui „crapă de zavistia ta și rușinează-te!”.

Deci stând fratele cu fața în jos și târguindu-se și-a dat duhul. Și îndată urgie mare venind ca focul, a căzut peste satana și l-au mistuit pe el.

De aice să cunoaștem, fraților, milostivirea și iubirea de oameni a lui Dumnezeu cea nemăsurată și niciodată să nu deznădăjduim de mântuirea noastră, „îndrăzniți că Eu am biruit lumea” (zice Domnul în Sfânta Evanghelie) și Sfântul Apostol în cartea sa către Romani zice: „Prin nădejde ne-am mântuit și dacă Dumnezeu este pentru noi, cine ne poate fi împotrivă?... Căci câte s-au scris mai înainte, spre învățătura noastră s-au scris, ca prin răbdarea și prin mângâierea ce ne-o dau Scripturile să ne păstrăm nădejdea... și Dumnezeul nădejzii să vă umple de toată bucuria și pacea prin credință, ca prin puterea Duhului Sfânt să vă îmbogățiți întru nădejde. Amin” (din cartea către Romani a Sfântului Apostol Pavel).

Motivele care ne duc la patima deznădejdi⁴⁰

Însemnare: Să nu mire pe nimeni dacă eu amintesc cam des despre boala aceasta a sufletului. Astăzi lumea este bântuită mai mult ca oricând de răutatea aceasta și cele mai multe crime – despre care aflăm din ziare – sunt urmările deznădejdi.

Nu este nici o patimă din care vrăjmașul să aibă atâta câștig, precum este patima deznădăjdirii.

---

⁴⁰ Ibidem, pag. 265-267.

Din cauza ei se întâmplă sinuciderile, omorurile și lepădările de credință.

Iar dacă unii deznădăjduiți nu se omoară singuri trupește (adică nu se sinucid) aceasta se datorează mai mult împrejurărilor, însă ei sufletește sunt morți înainte de mormânt. Căci deznădejdea este moartea duhovnicească, de vreme ce omul își întoarce fața de către ajutorul lui Dumnezeu și se dă în stăpânirea celui rău. „Cel care deznădăjduiește își ucide singur sufletul său!”, zice Sfântul Ioan Scărarul în cuvântul 5 pentru Pocăință. Toate păcatele aduc dușmănie între om și Dumnezeu. Sunt însă unele păcate mai grele, care se cheamă păcate de moarte și anume: Mândria, Iubirea de Arginți, Zavistia, Curvia, Lăcomia Pântecului, Mânia și Trândăvia. Acestea se cheamă păcate de moarte, pentru că sunt împotriva celor două porunci din Sfânta Evanghelie (a iubi pe Dumnezeu și pe aproapele) și ele pricinuesc moarte sufletului, adică osândă veșnică. Din acestea șapte odrăslesc toate celelalte păcate.

Însă milostivul Dumnezeu a pus la îndemâna omului taina Pocăinței prin care se poate vindeca sufletește, oricât de păcătos ar fi el.

Vrăjmașul mântuirii a mai născocit o răutate, care nu are vindecare și aceasta este patima deznădăjduirii.

Deși păcatele amintite mai sus se cheamă păcate de moarte, toate se iartă prin pocăință curată. Numai păcatul deznădăjduirii, când stăpânește pe om, nu are vindecare, căci deznădăjduirea este însăși

părăsirea pocăinței și întoarcerea de către mila lui Dumnezeu.

Pentru aceasta Soborul al șaptelea de la Niceea a hotărât că numai păcatele cele nepocăite sunt spre moarte. Deci putem spune că numai acolo unde se cuibărește deznădăjduirea, nu mai este vindecare și nici iertare. Să ne înfricoșăm de răutatea aceasta și să fugim de ea ca de veninul șarpelui, căci ea este lepădarea darului sfânt și defăimarea milostivirii celei nemăsurate a lui Dumnezeu.

Mulți dintre credincioșii creștini, care se adapă cu mustul deșertăciunii lumești, își dau seama de primejdia sufletească în care se află și doresc mântuirea, dar nu mai au curajul s-o caute. Ei zic că mântuirea lor s-a șters din „Condica lui Dumnezeu” și orice ar face, nu mai este îndreptare pentru ei. Socotesc că prea mult s-au abătut din calea Sfințelor Porunci și pentru aceasta, Dumnezeu nu-i mai primește. Partida aceasta de oameni au pierdut nădejdea mântuirii și sunt asemenea unor răniți, care nu mai primesc nici o doctorie spre vindecare, iar rănilor se cangrenează și putrezesc.

Slăbănogirea aceasta sufletească (cu îndoială și deznădejde) vine și la mulți credincioși, care au hrană pentru suflet precum și liman prielnic de mântuire, dar nu știu să le prețuiască.

Și anume sunt unii care au cunoscut deșertăciunea vieții, s-au trezit din somnul păcatului și au luat drumul pocăinței.

Dar pricepând ei cât de mult sunt datori lui Dumnezeu pentru păcatele lor și văzând că nu poți

împlini canonul pocăinței așa cum se cuvine, încep să se împruțineze la suflet și pierd nădejdea mântuirii. Sunt însă și unele persoane care s-au păzit de viermele stricăciunii lumești, au destule cunoștințe duhovnicești, însă au o oarecare împruținare de suflet și îndoială pentru mântuirea lor.

Cercând mai cu de-amănuntul diferite cazuri, vom vedea că împruținarea de suflet și deznădejdea se ivesc din următoarele motive:

1. Înainte de toate și la cei mai mulți este lipsa de povățuitori duhovnicești; apoi

2. Necunoașterea Sfințelor Scripturi pentru care ne robesc părerile greșite și înșelăciunea minții;

3. Vătămarea dreptei credințe când facem prietășug cu ereticii, cu masonii și comuniștii,

4. Trândăvia duhului (adică părăsirea celor duhovnicești și nesimțirea) fără căință;

5. Nemărturisirea curată (când o facem de mântuială sau cu ascunsuri și pricinuiți);

6. Împărtășirea cu nevrednicie (când știm că nu suntem în regulă și ne apropiem cu obraznicie, de ochii oamenilor);

7. Când suntem stăpâniți de mândrie și nu ne plecăm spre vindecare;

8. Când am căzut sub legătură cu afurisenie de la arhiereu sau de la preot și nu căutăm dezlegare de la slujitorul pe care l-am scârbit;

9. Când am făcut vreo nedreptate mare (prin furțișag sau prin clevetire și nu căutăm a repara greșeala, împărtășindu-ne neîmpăcați);

10. Când ne lăsăm robiți de întristare peste măsură, căci această întristare este însăși deznădejde;

11. Când din zavistie hulim Sfânta Credință, ori numele lui Dumnezeu ori persoanele sfințite;

12. Când blestemăm (pe noi sau pe alții) și ne jurăm fără socoteală și nu căutăm vindecare.

*Nădejdea mântuirii
este stâlpul vieții noastre⁴¹*

La temelia vieții noastre sunt trei pietre mari și anume: Credința, Nădejdea și Dragostea. Dintre toate, nădejdea alcătuiește sprijinul cel mai puternic al sufletului omenesc. Fără piatra nădejzii, clădirea vieții noastre se dărâmă. Dacă cumva se zdruncină această piatră de la temelie, atunci pietrele clădirii se zdruncină și cad, adică toate virtuțile omului slăbesc și se pierd. Când slăbește mai ales nădejdea pentru mântuirea sufletului, atunci credința slăbește, iar dragostea creștinească se răcește și viața omului n-are nici un rost.

Taina vieții creștinești se sprijină pe nădejdea mântuirii, după cum și copacul se sprijină în rădăcină. Dacă nădejdea aceasta a sufletului, adică rădăcina sufletului se usucă, atunci de unde să mai odrăslească faptele cele bune, de unde să mai înflorească sfânta credință și cum poate să mai rodească mântuirea? După cum copacul își trage

---

⁴¹ Ibidem, pag. 344-345.

hrana din pământ prin rădăcină, tot așa sufletul omenesc își trage puterea de viață prin nădejdea mântuirii.

Sfinții Părinți aseamănă nădejdea cu o ancoră. Viața omului este întocmai ca o corabie care se poartă pe valurile vieții și de multe ori se primejduiește de furtuna ispitelor. Dacă n-ar avea omul ancora nădejdiei, atunci ar fi biruit de valuri totdeauna. Fără sprijinul acesta sufletesc, omul n-ar putea ajunge niciodată la limanul mântuirii.

„Prin nădejde ne mântuim” zice Sfântul Apostol Pavel. „Din straja dimineții până în noapte să nădăjduiască Israel spre Domnul”, zice Sfântul Prooroc David. Nădejdea mângâie pe cel bolnav, întărește pe cel slab și sprijină pe cel împovărat de bătrânețe. Nădejdea dă curaj celor care se luptă cu necazurile și cu ispitele vieții. Prin nădejde se câștigă biruințele asupra celor văzuți și nevăzuți vrășmași. Nădejdea se naște o dată cu sufletul omenesc și alcătuiește stâlpul de bază al vieții. Dacă n-ar fi virtutea nădejdiei, atunci nici credința și nici dragostea n-ar putea locui în sufletul omenesc și viața s-ar pierde. Ea este puterea cea minunată a sufletului, care ridică din groapă pe cei răniți cu păcatele și-i aduce la pocăință. Nădejdea este raza cea luminoasă pentru cei din întunericul necunoștinței, care îi îndreaptă la adevăr, în puține cuvinte, putem zice că omul care are nădejde nestrămutată în suflet, nu este biruit niciodată de furtunile și de greutățile vieții.

*Cuvânt de nădejde celor fără de nădejde*⁴²

Trăim în veacul cel de pe urmă și vrășmașul mântuirii se silește mai tare cu meșteșugul lui, văzând că se apropie sfârșitul. Sunt zilele smintelilor și este mare secetă de cuvântul lui Dumnezeu, lipsește povăța cea sănătoasă pentru mântuire. Astăzi, mulți dintre cei credincioși ajung la deznădăjduire, din cauza lipsei de povățuitor, căci „a lipsit cel cuvios”, cum zice psalmistul.

Mai dureros însă este că boala deznădejdiei se strecoară și în inima celor care au îmbrăcat „haina mântuirii”, ba chiar și la unii din clerici, îndoiala pentru mântuirea sufletului se vede astăzi la mulți creștini și nu numai la cei robiți de patimi sau străini de Biserică, ci și la unii care merg pe calea pocăinței, cu râvnă pentru adevărul sfânt. Ei văd stricăciunea dimprejurul lor, văd apoi lipsa cea mare de povățuitori, uneori văd și lipsa de credință la „cei din sfeșnic”, care trebuie să lumineze, și pentru asta se împuținează la suflet bieții creștini și unii se deznădăjduiesc.

Cei care îmbrățișează viața monahală sunt mai adăpostii de valurile lumești, dar și ei văd lipsa de spor duhovnicesc și pentru asta îi cuprinde un fel de îndoială pentru mântuire, slăbănogindu-se la suflet. Prin aceste rânduri, eu nu caut să judec nici să osândesc pe cei ce au îndoială pentru mântuirea lor,

---

⁴² Ibidem, pag. 345-348.

ci mă silesc să le pun la îndemână un „tonic”, adică o doctorie întăritoare pentru suflet.

Îndreptarea noastră și izbăvirea de osândă am dobândit-o prin jertfa cea de pe cruce a Domnului nostru Iisus Hristos. Deci, după cum n-au putut să scape de osândă toți aleșii lui Dumnezeu din legea veche, cu toate bunătățile lor, tot așa nici noi, cei de azi, nu putem să ne mântuim prin faptele noastre, fără darul lui Dumnezeu, întâi este sfântul dar și pe urmă faptele noastre, care ajută la mântuire. Aceasta o spun din cauză că sunt mulți dintre creștini și mai ales dintre monahi, care se bazează mai mult pe faptele lor și mai puțin prețuiesc darul lui Dumnezeu. Când unii ca aceștia pătimesc vreo alunecare la patimi, sau când slăbesc cu trupul și nu mai pot împlini faptele cele bune sau nevoințele lor obișnuite, atunci se deznădăjduiesc de mântuire. Căci nădejdea lor era la nevoințele și la bunătățile lor, iar nu la mila lui Dumnezeu. Pentru ei, când s-a terminat voinicia trupului sau când au suferit vreo alunecare în păcate mari, atunci s-a terminat și cu mântuirea, după socoteala lor. Fraților și surorilor, care vă îndoiiți de mântuire, să vă întipăriți bine în minte că:

De-ar face omul toate bunătățile și chiar de s-ar da și la moarte pentru apărarea dreptății, însă fără darul cel sfânt al Domnului nu este mântuire. „A Domului este mântuirea și peste poporul Său binecuvântarea Sa”, cum zice Proorocul David în Psalmi. Și iarăși: de-ar săvârși cineva toate răutățile din lume, însă dacă nu-și pierde nădejdea în

Dumnezeu și dacă aleargă la pocăință, tot se mântuiește. „Deșartă este mântuirea omului” zice psalmistul, adică toată strădania omului este zadarnică fără ajutorul lui Dumnezeu. Fiecare om este luptat de felurite păcate și se rănește de ele. Deci noi singuri, oricâte bunătăți și oricâte nevoințe am face, nu suntem în stare să ne vindecăm și să dobândim nevinovăția. Darul lui Dumnezeu împlinește toate lipsurile noastre și ne vindecă spre mântuire. Nimeni dintre drept credincioșii creștini să nu se împruțineze la suflet încât să zică sau să cugete că nu mai este mântuire pentru el. Împruținarea aceasta a sufletului și îndoiala pentru mântuire vine de la vrășmaș. Șarpele care a îndemnat odinioară pe strămoși să mănânce din rodul oprit și nu vor muri niciodată, acum și-a schimbat glasul și le șoptește la mulți, zicând: „Zadarnic mâncați pâinea vieții” căci „nu mai este mântuire pentru voi!”. Auziți ce glas înșelător răsună astăzi? Sfântul Prooroc David pricepea glasul acesta, pentru aceasta zice la Psalmi 3,2: „Mulți zic sufletului meu: nu este mântuire lui întru Dumnezeul lui!”. Dar el se întărea cu nădejdea în Dumnezeu, zicând: „ pentru ce ești mâhnit, suflete al meu și pentru ce te tulburi? Nădărduește spre Dumnezeu, că-L voi lăuda pe El, mântuirea feței mele și Dumnezeul meu” (Psalmul 41 6-7). Și aceste cuvinte Proorocul le rostește de mai multe ori, arătând cu asta primejdia care vine din deznădejde. Citiți cu băgare de seamă la Psaltire și veți vedea cât de întărit este împăratul David cu nădejdea mântuirii. El nu era nici botezat și nici

bucuria învierii Domnului n-a cunoscut-o arătată, ci numai în chip tainic, dar nădejdea mântuirii răsună în toți psalmii lui. Afară de asta nici el n-a fost scutit de rănilor păcatului, ba încă a pățimit cele mai grele răni, din preacurvie și din ucidere. Dar nădejdea lui nu s-a împrăștiat și pentru aceasta s-a mântuit și s-a sfințit. Socotiți apoi că tâlharul cel credincios era în gura morții cu sufletul împovărat de rele, dar nădejdea lui a rămas neclintită până la urmă. Căci de n-ar fi avut nădejde, atunci n-ar fi îndrăznit să zică: „Pomenește-mă, Doamne, când vei veni întru împărăția Ta!“. Cât de dureros este când vezi că mulți din cei ce s-au îmbrăcat întru Hristos prin Taina Sfântului Botez și se împărtășesc cu Pâinea Vieții, adică cu Trupul Domnului, cu alte cuvinte, când vezi pe cei chemați să moștenească împărăția cerurilor că se deznădăjduiesc de mântuire! Mare durere pentru Sfânta Biserică, maica noastră duhovnicească, care se silește ca pe toți să ne mântuiască!

Toți Sfinții Părinți mărturisesc într-un glas că nici un păcat nu este așa de vătămător, precum este păcatul deznădăjduirii, căci el e aproape ca și lepădarea de Dumnezeu. Pentru aceasta, fraților, să ne doară inima pentru păcatele noastre, căci prin ele am supărat pe Bunul Dumnezeu, dar întristarea noastră să fie totdeauna însoțită cu nădejdea în mila Părintelui Ceresc și niciodată să nu avem îndoială de mântuire. Obiceiul vrășmașului este să aducă în inimă frica cea dobitocească și tulburare, ca prin asta să arunce pe om în deznădejde. Dar tu, frate

creștine, chiar dacă L-ai vedea pe însuși Domnul că își întoarce fața Sa de la tine și nu te mai socotești între oile Sale, tu nici atunci să nu te împutinezi, ci roagă-te cu stăruință de El, precum se ruga și văduva cea necăjită către judecătorul nedreptății, cum spune la Sf. Evanghelie, și nu vei rămâne rușinat. Strigă cu îndrăzneală la gândurile cele otrăvite, cum striga și Sf. Prooroc David, zicând: „Domnul este luminarea mea și mântuitorul meu, de cine mă voi teme?” și apoi zi: „Nădejdea mea este Tatăl, scăparea mea este Fiul, acoperământul meu este Duhul Sfânt!”.

*Ce înseamnă o mică clătinare din
rădăcina credinței⁴³*

Acum vreo șaisprezece veacuri în urmă strălucea în părțile Egiptului ca o stea luminoasă Cuviosul Paisie cel Mare. Din numărul cel mare al ucenicilor săi, Cuviosul Paisie avea pe unul mai de aproape pe care îl iubea mult pentru nerăutatea și pentru simplitatea lui. Odinioară acest ucenic a mers în cetate spre a vinde lucrul mâinilor. Întorcându-se în schit după câteva zile, ucenicul vede cu mirare că duhovnicescul lui părinte, adică Paisie, care îl avea la atâta dragoste, acum nu-i mai dă nici o atenție. Nici măcar blagoslovenia obișnuită nu i-o mai dădea bătrânul, ba încă se ferea de el ca de un străin. Se uita lung la el ca și cum nu l-ar cunoaște. Mirat de această străină schimbare, ucenicul îl întreabă:

---

⁴³ Ibidem, pag. 337-339.

„Părinte, de ce te ferești așa de mine?”. „Dar cine ești tu că eu nu te cunosc!”. „Îi răspunde bătrânul. „Cum nu mă cunoști, nu sunt eu cutare ucenic, pe care îl iubeai așa de mult?”. „Ucenicul acela era creștin, răspunde el, nu așa cum ești tu. Chipul tău din afară seamănă cu dânsul, dar sufletul tău a murit duhovnicește. Semnele credinței celei vii s-au pierdut de la tine și ești ca un mort între noi. Spune-mi, ce ai pățit pogorându-te în cetate?”. „N-am pățit nimic și nici n-am săvârșit nici un rău”, răspunde ucenicul. „Ticălosule, îi zice bătrânul, ai suferit cea mai mare pagubă și mai zici că n-ai pățit nimic! Atâta de nesimțitor ești! Fugi acum de la mine căci nu mai pot sta de vorbă cu cel care s-a lepădat de Hristos!”. „Cum părinte, eu m-am lepădat de Hristos!” a strigat cu spaimă ucenicul și a început a plânge cu suspine.

Apăsător de mustrea cea aspră, bietul ucenic și-a adus aminte despre o întâmplare pe care a avut-o când mergea spre cetate. Și anume s-a întâlnit pe cale cu un evreu foarte meșter la cuvânt și viclean. Acesta se arăta a fi un om învățat și iscusit în cuvintele Scripturii. Văzând el pe ucenic că este simpluț și cam sfios a început să discute despre Domnul nostru Iisus Hristos. Între altele, jidovul cel viclean și-a vărsat veninul lui de șarpe, zicând că nu este Hristos adevărat acela pe care îl cinstesc creștinii, ci altul este Hristos, adică acela pe care îl așteaptă jidovii. La aceste vorbe hulitoare, ucenicul, din cauza prostimii lui, n-a îndrăznit să mustre pe spurcatul nepot al lui Iuda, nici nu și-a astupat

urechile și nici nu s-a tulburat ca să se depărteze de el, ci a mers cu el înainte pe cale. S-a sfiit de vicleanul jidov și în loc să-l mustre, a căutat să-i țină hangul la vorbă și anume a rostit că poate să fie așa cum zice el. Prin cuvântul „poate” ucenicul a dat să înțeleagă că nu este nici el sigur de venirea Domnului, ca și cum ar zice că nici el nu este departe de părerea jidovului necredincios. Îndoiala cea de o clipă, care s-a strecurat în mintea lui cea proastă, a fost socotită ca o lepădare de Hristos și Cuviosul Paisie a cunoscut cu duhul căderea ucenicului și s-a tulburat. Nepăsarea și sfiala pe care a arătat-o ucenicul față de jidovul hulitor a fost ca o trădare a sfintei credințe; pentru asta se ferea cuviosul de ucenic. Abia după o pocăință cu multe lacrimi fierbinți, ca și oarecând Sfântul Apostol Petru, a fost primit ucenicul iarăși în slujbă de către Sfântul Paisie.

Din această pildă putem cunoaște câtă atenție aveau Sfinții Părinți când era vorba de taina Credinței. Lepădarea ucenicului s-a făcut prin neștiință, din cauza prostimii lui. Iar dacă se întâmpla cumva ca cineva să tăgăduiască cu bună știință sfânta și dreapta Credință, atunci toți se tânguiau pentru el, ca și pentru cel mort, și nimeni dintre credincioși nu avea voie să facă legături cu cel lepădat. Mai tare se fereau de el, decât de cel bolnav de ciumă.

În asemenea cazuri, Biserica pune legătură de afurisenie pentru cel căzut din credință și numai după o lungă pocăință era primit din nou între

credincioși, însă nu avea voie să se împărtășească până în ceasul morții, iar dacă era cumva cleric, atunci pierdea dreptul la slujbă pentru toată viața. Așa era în vremea veche. Dar astăzi, ce ne este dat să vedem în lumea creștinilor noștri? Cutare frate sau cutare cleric predică învățătura comunistă, laudă dogmele cele fără Dumnezeu ale ateilor, ba fac și tovarășie cu dâșii și nimeni nu se ferește de el și nici nu i se dă pedeapsa cuvenită. Unii se mai feresc puțin de cei înșelați, alții însă se sfiesc, temându-se de răzbunare, iar alții mai habotnici îi laudă pe unii ca aceștia că au îndrăzneală și sunt râvnitori pentru dreptate (Dumnezeu Sfântul să ne păzească de asemenea înșelăciune!).

Dacă socotim bine, vedem că înșelăciunea comunistă, cu întunericul masoneriei și cu toată ceata ateilor din Apus nu este altceva decât o lepădare de Credință. Ca să fie protejați de guvernul ateilor, păstorii cei duhovnicești ascund astăzi toiagul muștrării și pleacă steagul credinței în fața stăpânirii lumești. Ba unii îi laudă pe stăpânitorii comuniști și le fac paradă (Te deum-uri). Se tem păstorii să nu jignească pe fiarele cele cuvântătoare.

Ispita creștinilor cu adevărat ortodocși⁴⁴

În Pateric scrie că sfinții Părinți ai Schitului au profețit despre neamul cel de pe urmă. „A întrebat unul: Ce lucrăm noi? Și răspunzând unul dintre

---

⁴⁴ Ibidem, pag. 537-538.

dânșii, Marele Avă Ishirion a zis: noi am lucrat poruncile lui Dumnezeu. Și iarăși întrebând a zis: Cei de după noi ce vor face oare? Și a zis: vor face numai pe jumătate din cât am lucrat noi. Dar cei de după dânșii ce vor face? Și a zis: neamul acela nu va putea face nimic; ci le va veni ispită și cei care se vor afla încercați în vremea aceea vor fi mai mari decât noi și decât părinții noștri.

Ce ispită înfricoșătoare va fi oare, să se arate lămurii cu toate că nu vor avea nici o lucrare și vor fi mai mari decât pustnicii cei mai minunați?”.

Ispita neamului celui de pe urmă a și sosit, mai grozav acum, cu apropierea venirii lui Antihrist încât amenință să-i piardă pe cei aleși.

Și nu-i atât de periculoasă ispita care vine de la vrăjmașii lui Dumnezeu, de la atei, de la cei cu grija numai la cele pământești sau de la cei destrăbălați care nu pot ușor să vatăme pe creștini. Pericolul vine de la frații cei mincinoși, care sunt dușmani ascunși cu atât mai periculoși, cu cât cred că ei sunt frați curați. Predică și ei Ortodoxia, dar oarecum schimbată și prefăcută după placul lumii acesteia și a stăpânitorului acestei lumi. Predica lor e ca o hrană prielnică care a început să se strice și în loc să hrănească otrăvește pe cei care o mănâncă. Ei aduc tulburare în rândurile creștinilor. Aceștia sunt ispita cea mare a neamului celui de pe urmă. Despre ei a profețit Domnul că vor fi în veacul cel de apoi. „*Mulți vor veni întru numele meu și pe mulți vor înșela*” (Matei 24, 5).

Vorbesc și frații mincinoși de sfânta și preadulcea Ortodoxie, de dragoste, de curăție, pentru fapta bună, de smerenie și de virtute, și ajută obștile creștinești. Cât e de greu pentru ortodocșii cei curați și simpli să înțeleagă pe cine au înaintea lor. Cât e de ușor să fie atrași de ideile lor cele «filosofice» și să îi creadă. Dacă răscolește cineva adânc în sufletele acestor oameni, va găsi nu dragostea cea fierbinte pentru Dumnezeu, ci închinarea unui idol care se numește „om” (tradusă din grecește).

* * *

De multe ori înșeală răutatea, prefăcându-se în chipul faptei bune. După cum a spus și Sfântul Dorotei: „Nici o răutate și nici unul dintre eresuri, nici însuși Diavolul nu poate să înșele pe cineva, numai dacă se preface în chipul faptei bune. După cum și Sfântul Apostol zice că însuși Diavolul se închipuie un Înger luminat. Neghină numește Sfântul Vasile cel Mare pe ereticii care strică învățăturile Domnului și amestecându-se ei cu trupul cel sănătos al Bisericii ca, fiind neobservați, să facă vătămare (Din Catehismul Sfântului Chiril Patriarhul Ierusalimului pag. 121).

Profeția Sfântului Moisi Arapul⁴⁵

(Despre călugării din neamul cel de pe urmă)

Sfântul Moisi Arapul a profețit, zicând: în zilele cele de pe urmă ale veacului al șaptelea și

---

⁴⁵ Ibidem, pag. 538-539.

jumătate, viața monahicească se va defăima cu totul și monahii nu vor mai ține socoteală de mântuirea sufletului. Ei vor umbla prin mijlocul tulburărilor și al gâlcevilor, întunecați, fără nici un folos și leneși, neîngrijindu-se nicidecum de fapta bună, robiți de patimile păcatului, pentru că de acolo de unde 1-au ars pe satana nevoitorii cei dintâi, tot de acolo și el are să ardă și să pârzolească. Și de unde s-a biruit, va birui și el pe monahii cei leneși și defăimători. Unde a sporit dreptatea, acolo va prisosi mai mult păcatul și fărădelegea, pentru că se va răci dragostea multora și monahii vor petrece prin mijlocul lumii și a mirenilor fără frică, cu mâncări și băuturi, amăgindu-se de poftele trupului, prin deșertăciuni, în necurații și fapte rușinoase. În acele zile va fi urâciune, zavistie, sfezi și bătăi în mânăstirile de obște până la sânge, tot așa și în lavre, unde nu este viață de obște, din răutatea unuia asupra celuilalt și pentru că s-au defăimat sfintele canoane și nevoința cea duhovnicească, se vor pune egumeni și stareți oameni neîncercați în fapta bună, fără credință, nepricepuți, de nici un folos și simpli, nedeosebind binele de rău, leneși, fără fapte bune, îngrijindu-se numai de cele pământești, purtându-se cu nerușinare în slujbe.

Răpind cu sila egumeniile, cu daruri, și neștiind să învețe și să povățuiască turma și frățimea, neștiind că ei sunt chip și pildă de folos pentru cei care urmează fapta bună și neînțelegând că ei au să dea seamă lui Dumnezeu în ziua judecății pentru turma lor. Și din pricina nepăsării egumenilor

care nu poartă grijă de turmă, se vor pierde, se vor osândi nu numai cei leneși și trândavi, ci și frații cei cu viață bună și înfrânați.

După aceea, robul lui Dumnezeu, Moisi, a văzut că nor și vârtej, negură întunecoasă și ispите foarte înfricoșate au venit asupra monahilor din partea de la miazănoapte, căci îi alerga pe monahi și cinul cel monahicesc se împrăștia de blestematele eresuri și sileau pe mulți să lepede hainele monahicești și să se însoare. Atunci, puțini nevoitori care vor fi încercați ca aurul și argintul în cuptor în necazuri multe, în prigoană și strâmtorare, se vor lămuri. Și câți se vor afla încercați și vor birui atâtea ispите înfricoșate, se vor preamări, se vor preaslăvi și se vor cinsti de Dumnezeu mai mult decât acei care au răbdat căldura și zăduful zilei și gerul nopții.

După aceea, robul lui Dumnezeu, Moisi, a văzut că a trecut iarna aceea a necazurilor și ispitelor și prigoana acelor înfricoșate eresuri și s-a făcut liniște. Și după ce vor trece câțiva ani; iarăși se va disprețui ceata monahilor cea îngerească și vor veni iarăși ispите asupra lor mai multe și mai silnice. A văzut că monahii vor petrece împreună cu călugărițele și împreună cu pofta cea rea va veni și tirania, căci și cei ce nu vor voi, se vor batjocori cu sila.

Preoții se vor spurca prin păcatul desfrâului și preotesele lor vor preacurvi, asemenea și ei vor preacurvi cu altele. Atunci va veni mânia cea mare a lui Dumnezeu și va distruge tot neamul acela viclean și-l va trimite în focul cel veșnic.

Deci, fericiți vor fi câți nu se vor pleca la cea mai mare fărădelege a necurăției, care este mai silnică și mai grea decâtuciderea, ci se vor împotrivi și vor muștra fărădelegea ca Sfântul Ioan Botezătorul și vor stărui, muștrând amestecarea de sânge. Și vor fi uciși de cei prea fărădelege, spurcați și prea necurați oameni din vremea aceea și apoi se vor odihni în sânul lui Avraam, Isaac și Iacob prea slăviților Patriarhi și vor locui în împărăția cerurilor cu toți Sfinții, bucurându-se și veselindu-se, de care bucurie să ne învrednicească Dumnezeu și pe, noi, cu darul Lui cel Sfânt. AMIN.

*Descoperirea ce s-a făcut Sfântului Moisi Arapul
despre nevăzutul război al Sfinților⁴⁶*

Cuviosul Moisi Etiopianul a mers odinioară la Avva Isidor și i-a zis lui: „Părinte, nu pot să stau în chiliea mea, fiind luptat de patimile trupești”. Fericitul Isidor luându-l pe el, l-a suit în vârful chiliei sale și i-a zis: „Caută spre Apus!”, și căutând Moisi a văzut o mulțime de oameni înfricoșați gâlcevind și gătindu-se spre război. Apoi iarăși a grăit Avva Isidor: „Caută spre Răsărit și privește”. Și căutând, a văzut o mulțime de Sfinți îngeri purtători de lumină, așijderea și ei gătindu-se de război.

Atunci Sfântul Isidor a zis către Moisi: „Cei dinspre Apus ridică război împotriva Sfinților lui

---

⁴⁶ Ibidem, pag. 539-540.

Dumnezeu, iar cei dinspre Răsărit se trimit de la Domnul spre ajutor nevoitorilor celor buni. Însă vezi că sunt mai mulți cei ce ne ajută nouă decât cei ce se ridică asupra noastră”. Cu o vedenie ca aceasta și cu cuvintele starețului întărindu-se, Moisi s-a întors la chilia sa și se îndeletnicea în ostenele lui cele obișnuite.

Sfântul Ioan Maximovici⁴⁷ (1896-1966)

Discuție despre Judecata de Apoi

Astăzi suntem în Săptămâna înfricoșatei Judecăți și este firesc să vorbim despre Înfricoșata Judecată și despre semnele sfârșitului lumii. Nimeni nu cunoaște ziua aceea, afară de Dumnezeu-Tatăl, dar semnele apropierei ei sunt date și în Evanghelie, și în Apocalipsa Sfântului Apostol Ioan Teologul. Apocalipsa vorbește despre evenimentele sfârșitului lumii și despre înfricoșata Judecată cu precădere în simboluri și în ghicitură, dar Sfinții Părinți au tâlcuit-o și există o tradiție autentică a Bisericii care ne vorbește și despre semnele apropierei sfârșitului lumii, și despre Judecata de Apoi.

Înainte de sfârșitul vieții pe pământ vor fi tulburare, războaie, frământări civile, foamete,

---

⁴⁷ Sfântul Ioan Maximovici, *Predici și Îndrumări Duhovnicești*, Editura Sofia, București, 2001, pag. 162-168.

cutremure. Oamenii vor suferi de spaimă, vor muri de așteptarea nenorocirilor (Luca 21, 26). Nu va fi nici viață, nici bucuria vieții, ci o stare chinuitoare de pierdere a legăturii cu viața. Dar nu se va pierde numai legătura cu viața, ci și cu credința; și Fiul omului, venind, va găsi oare credință pe pământ? (Luca 18, 8). Oamenii vor fi mândri, vor fi nemulțumitori, vor respinge Legea lui Dumnezeu: alături de pierderea legăturii cu viața, va slăbi și morala. Binele va slăbi și răul va crește.

Despre aceste vremuri vorbește și Sfântul Apostol Ioan Teologul în lucrarea sa insuflată de Dumnezeu, numită Apocalipsa. El însuși mărturisește că „a fost în Duh”, ceea ce înseamnă că însuși Duhul Sfânt era în el când i s-au descoperit în diferite imagini simbolice destinele Bisericii și ale lumii; de aceea Apocalipsa este o descoperire a lui Dumnezeu.

El prezintă destinul Bisericii în chipul unei femei care se ascunde în acele zile în pustie: ea nu se arată în viață, așa cum se întâmplă acum în Rusia.

În realitate, vor avea importanță hotărâtoare forțele care pregătesc venirea lui Antihrist. Antihrist va fi un om, iar nu diavolul întrupat. Cuvântul „anti” înseamnă „vechi” sau „în loc de” sau „împotrivă”. Acel om dorește să fie în locul lui Hristos, să ocupe locul Său și să aibă ceea ce ar trebui să aibă Hristos. El dorește să aibă aceeași putere de fascinație și aceeași stăpânire asupra întregii lumi.

El va primi acea putere înainte de pieirea sa și a întregii lumi. El îl va avea ca ajutor pe un mag

care, prin puterea falselor minuni, îi va împlini voia și-i va ucide pe cei ce nu recunosc stăpânirea lui Antihrist. Înainte de moartea lui Antihrist vor apărea doi drepti, care îl vor da în vileag. Magul îi va omorî și timp de trei zile trupurile lor vor rămâne neîngropate. Aceasta va fi cea mai mare jubilară a lui Antihrist și a tuturor slujitorilor lui. Dar, deodată, acei drepti vor învia și toată oștirea lui Antihrist va fi în mare tulburare și se va îngrozi, iar Antihrist va cădea deodată mort, omorât de puterea Duhului.

Dar ce se știe despre omul-Antihrist? Originea lui exactă nu se cunoaște. Tatăl este cu totul necunoscut, iar mama este o femeie stricată care se dă drept fecioară. El va fi evreu din seminția lui Dan. Pentru aceasta avem semn că Iacov, murind, a spus că printre urmașii săi „Dan va fi șarpe la drum, viperă la potecă, înveninând piciorul calului, ca să cadă călărețul” (Facerea 49, 17). Aceasta ne indică metaforic că el va acționa prin viclenie și răutate.

Ioan Teologul vorbește în Apocalipsă despre mântuirea fiilor lui Israel, că înainte de sfârșitul lumii o mulțime de evrei se vor întoarce la Hristos, dar din șirul semințiilor mântuite lipsește seminția lui Dan. Antihrist va fi foarte inteligent și va ști cum să se poarte cu oamenii. Va fi fermecător și prietenos.

* * *

Până la venirea lui Antihrist în lume, venirea lui este deja pregătită. „Taina lucrează deja” și forțele care-i pregătesc apariția se luptă, în primul

rând, împotriva împărăției legiuite. Sfântul Apostol Pavel spune că Antihrist nu poate apărea până nu va fi îndepărtat „cel care o împiedică” (II Tesaloniceni 2, 7). Sfântul Ioan Gură de Aur tâlcuiește că „cea care o împiedică” este stăpânirea legiuită cinstitoare de Dumnezeu.

Această stăpânire (Regalitatea) se luptă cu răul. „Taina” (Lucrarea lui Antihrist) care lucrează în lume nu dorește aceasta, nu dorește lupta cu răul prin mijloacele forței: dimpotrivă, ea dorește stăpânirea fărădelegii și când o va obține, nimic nu va mai împiedica venirea lui Antihrist. El nu va fi doar inteligent și fermecător, dar va fi milostiv, va face acte de caritate și fapte bune pentru întărirea stăpânirii sale. Iar când și-o va întări într-atât, încât îl va recunoaște întreaga lume, atunci își va arăta fața.

Capitala pe care o va alege va fi Ierusalimul, pentru că aici Mântuitorul Și-a descoperit învățătura dumnezeiască și Persoana, aici întreaga lume a fost chemată să guste fericirea binelui și a mântuirii. Dar lumea nu L-a primit pe Hristos și L-a răstignit la Ierusalim. În timpul lui Antihrist, Ierusalimul va deveni capitala lumii, care i-a recunoscut stăpânirea.

* * *

El va crea condiții de viață Bisericii, îi va îngădui să slujească, va promite că va construi biserici splendide, cu condiția recunoașterii lui ca „ființă supremă” și ca lumea să i se închine. Va avea o ură personală față de Hristos. Va trăi din această ură și se va bucura de lepădarea oamenilor de

Hristos și de Biserică. Va fi o apostazie generală și, pe deasupra, mulți episcopi vor trăda credința, iar ca justificare, vor arăta spre starea strălucită a Bisericii.

Căutarea compromisului va fi atitudinea caracteristică a oamenilor. Fermitatea mărturisirii va dispărea. Oamenii vor căuta cu asiduitate să-și motiveze căderea, iar răul, ca o moleșeală malignă (în textul rusesc: „laskovoe zio”), va susține această stare generală. Oamenii vor avea obișnuința lepădării de dreptate, a dulceții compromisului și a păcatului.

Antihrist va îngădui oamenilor totul, numai ca ei „căzând în fața lui, să i se închine”. Nu este o atitudine nouă față de oameni: și împărații romani erau gata să le redea libertatea creștinilor cu condiția ca ei să le recunoască divinitatea și suprema putere divină și îi chinuiau doar pentru că ei mărturiseau că „*Domnului Dumnezeului tău să te închini și Lui Singur să-i slujești*” (Matei 4, 9-10).

Întreaga lume i se va supune și atunci el își va descoperi fața și ura față de Hristos și de creștinism. Sfântul Ioan Teologul spune că toți cei ce i se vor închina vor avea un semn pe frunte și pe mâna dreaptă. Nu se știe dacă aceasta va fi cu adevărat un semn pe trup sau este o exprimare simbolică a faptului că oamenii vor recunoaște și cu mintea necesitatea închinării la Antihrist și că întreaga lor voință îi va fi supusă. În timpul unei astfel de supunerii totale a întregii lumi – și cu voința, și cu conștiința – vor apărea cei doi drepti de care am

amintit, care vor propovădui fără teamă credința și îl vor da în vileag pe Antihrist.

Sfânta Scriptură spune că înainte de venirea Mântuitorului vor apărea două „sfeșnice”, doi „măslini arzători”, „doi drepți”. Pe aceștia Antihrist îi va omorî cu puterile magului. Cine sunt dreptii aceștia ? După Predania Bisericii, sunt cei doi drepți care nu au gustat moartea: profetul Ilie și profetul Enoh. Există o proorocie că acești drepți care nu au gustat moartea o vor gusta pentru trei zile, iar peste trei zile vor învia.

Moartea lor va fi o mare bucurie pentru Antihrist și pentru slugile lui. Învierea lor de peste trei zile îi va aduce într-o stare de nespusă groază, de înfricoșare și tulburare. Atunci va veni sfârșitul lumii.

Sfântul Apostol Petru spune că prima lume a fost creată din apă și a pierit prin apă. „Din apă” este tot un simbol al haosului masei fizice, și a pierit prin apa potopului. Iar lumea de azi este păstrată pentru foc (II Petru 3, 5-7). „Pământul și lucrurile de pe el se vor mistui” (II Petru 3, 10), toate stihiiile se vor aprinde. Această lume de acum va pieri într-o singură clipă, într-o clipă totul se va schimba.

Și se va arăta semnul Fiului lui Dumnezeu – adică semnul Crucii. Întreaga lume care s-a supus de bunăvoie lui Antihrist „va plânge”. Totul s-a sfârșit. Antihrist a fost omorât. Este sfârșitul împărăției sale, a luptei cu Hristos. Este sfârșitul și vremea răspunsului pentru întreaga viață, răspuns dat Adevăratului Dumnezeu.

Atunci, din munții Palestinei va apărea chivotul Legii: profetul Ieremia ascunsese chivotul și Focul sacru într-o adâncă fântână. Când din acea fântână a fost luată apă, ea s-a aprins. Dar chivotul nu a fost găsit.

Când privim acum la viața din jur, cei ce pot vedea văd că tot ce a fost prezis despre sfârșitul lumii se împlinește.

Cine este, dar, acest om, Antihrist? Sfântul Ioan Teologul îi dă în mod simbolic numele 666, dar toate încercările de a înțelege acest însemn au fost zadarnice.

În viața contemporană putem avea o viziune destul de clară despre posibilitatea arderii lumii, când „toate stihiiile se vor aprinde”. Această viziune ne-o oferă fiziunea atomului.

Sfârșitul lumii nu înseamnă distrugerea ei, ci schimbarea ei.

* * *

Proorocul Daniel, vorbind despre Judecata de Apoi, povestește despre un Bătrân Judecător așezat pe tron, în fața căruia este un râu de foc. Focul este elementul curățitor. Focul mistuie păcatul, îl arde și dacă păcatul s-a altoit de sufletul omului, atunci îl mistuie și pe om. Acest foc se va aprinde înlăuntrul omului: văzând Crucea, unii se vor bucura iar alții vor cădea în disperare, se vor tulbura, se vor îngrozi. Astfel, oamenii se vor despărți dintr-o dată: în relatarea evanghelică unii se așează la dreapta, în fața Judecătorului, iar alții la stânga: i-a despărțit conștiința. Însăși starea sufletească a omului îl

aruncă într-o parte sau în cealaltă, la dreapta sau la stânga. Cu cât mai sârguincios și mai insistent a năzuit omul spre Dumnezeu în viața sa, cu atât mai mare îi va fi bucuria când va auzi cuvântul: „Veniți la Mine, binecuvântaților!” și, dimpotrivă, aceleași cuvinte vor stârni focul groazei și al chinului celor care nu L-au dorit, L-au evitat ori chiar s-au luptat cu El sau L-au hulit în timpul vieții.

Judecata de Apoi nu cunoaște martori sau listă de protocol. Totul este scris în sufletele oamenilor și aceste însemnări, aceste „cărți” se vor deschide. Totul se va descoperi tuturor și fiecăruia în parte, și starea sufletească a omului îl va face să meargă la dreapta sau la stânga. Unii, la bucurie, alții la chin.

Când se vor deschide „cărțile”, toți vor înțelege limpede că rădăcinile tuturor viciilor sunt în sufletul omului. Iată bețivul, desfrânatul: când moare trupul, unii cred că moare și păcatul. Nu e așa, în suflet exista o înclinație, pentru suflet păcatul era dulce. Și dacă nu s-a pocăit de păcatul respectiv, dacă nu s-a eliberat de el, sufletul va veni la Judecata de Apoi cu aceeași dorință a dulceții păcatului și niciodată nu își va satisface dorința. Va suferi de ură și de răutate. Și aceasta e o stare infernală. „Gheena de foc” este focul lăuntric, este flacăra viciului, flacăra neputinței și a răutății și aici va fi „plânsul și scrâșnirea dinților” răutății neputincioase.

Părintele Arsenie⁴⁸ (1894-1975)

Multă ceartă s-a făcut între voi. Este grea și insuportabilă viața în lagăr. Știm unde vom sfârși. Pentru aceasta am devenit atât de duri. Toate putem, dacă vrem, să le explicăm și să ne îndreptăm. În nici un caz nu avem dreptul să brutalizăm și să înjunghiem. V-am auzit că judecați puterea, sistemul, pe oameni. Și pe mine m-ați adus aici numai și numai ca să găsiți un aliat să vă ajute să înfrângeți partea cealaltă. Spuneți așadar de comunism că a dărâmat bisericile, a închis credincioșii, a războit Biserica. Da, așa este. Să cercetăm lucrurile mai în adâncime, să vedem de unde au provenit.

Cu mult mai înainte poporul nostru și-a pierdut credința, și-a disprețuit tradiția, și-a uitat istoria, negând cele sfinte și cuvioase ale lui. Cine este de vină pentru acestea? Puterea de acum? Noi suntem de vină. Secerăm ce am semănat...

Să ne amintim ce exemplu au dat poporului intelectualii, nobilii, comercianții, funcționarii statului și mai întâi de toate ce exemplu am dat noi clericiei. Am fost cei mai răi dintre toți. Pentru aceasta și copiii preoților, văzând în familiile lor imoralitate și iubire de bani, au devenit cei mai

---

⁴⁸ Părintele Arsenie – *Acuzatul «ZEK-18376»*. *Un Sfânt din lagărele comuniste*, Editura Bunavestire, Bacău, 2001, pag. 100-101.

fanatici atei, cei mai aprinși revoluționari. Cu mult înainte de Revoluția din 1917, clerul își pierduse orice putere de conducere a poporului. Devenise – vai de mine! – o ceată de meseriași, unde împărățea necredința și corupția. Din mulțimea de mănăstiri din țara noastră, numai cinci-șase erau faruri luminoase ale creștinismului: Valaam, Optina cu marii ei stareți, Diveievo, Sarov și poate încă una-două. În celelalte, nici credință și nici virtute nu găsea nimeni, ci se sminteau de ideile lor lumești și demonstrația neghioabă.

Ce putea să ia poporul de la asemenea purtători de rasă, de la asemenea așa-ziși reprezentanți ai lui Dumnezeu? Noi l-am împins la revoluție, pentru că nu i-am dat exemplul bun, nu i-am insuflat credința, dragostea, răbdarea, smerenia. Nu uitați toate acestea. Pentru aceasta ne-a părăsit atât de repede poporul; pentru aceasta a negat împreună cu noi și pe Dumnezeu; pentru aceasta a dărâmat bisericile.

Nu pot așadar, nu pot să judec statul, puterea de astăzi, deoarece sămânța ateismului a căzut atunci pe pământul pe care noi înșine l-am pregătit cu greșelile și decăderea noastră. Aceasta a fost cauza și începutul răului. Toate câte au urmat, încă și acest lagăr și martiriul nostru, jertfele fără sens ale atâtor oameni nevinovați, nu sunt decât consecințe inevitabile. Câte se întâmplă, desigur, sunt înfricoșate, dar ca preot și patriot trebuie să vă spun și vouă câte le spuneam și fiilor mei duhovnicești: țara noastră, în orice stare s-ar găsi, trebuie să o

iubim, să o sprijinim, să o apărăm. Suferințele de astăzi vor trece; toate se vor îndrepta cândva.

Părintele Dimitrie Gagastathis⁴⁹

(1975)

Trăiesc astăzi și mărturisesc că Dumnezeu păzește fiecare ființă umană care Îi rămâne credincioasă.

***

Nu mă rog pentru mine. Îi iubesc pe oameni atât de mult încât mă rog numai pentru ceilalți.

****

Aveți dragoste între voi, smerenie și ascultare. Dumnezeu și îngerii se bucură de acestea... Iubiți cel mai mult pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, pentru că ea mult ajută neamul nostru omenesc și păcătos.

***

Scopul tuturor rugăciunilor și slujbelor pe care le facem, este să ne apropiem mai mult de Dumnezeu și să ajungem să-L iubim mai mult.

***

Vedem că astăzi, în vremea noastră, este imposibil să lucrezi bine în viață după voia lui

---

⁴⁹ Părintele Dimitrie Gagastathis, *Amintirile unui sfânt – Un preot de mir, prieten al Sfinților Arhangheli*, Editura Bunavestire, Galați, 2003, pag. 37, 105, 108-109, 114-117.

Am fost încercuiți de Francmasonerie și mulți luptă împotriva Bisericii noastre, dar cred că încercările lor sunt zadarnice, deoarece Conducătorul Bisericii este Însuși Hristos; iar Biserica nu va pieri cu nici un chip.

***

Tinerii, fete și băieți, au luat-o razna și astfel nu vor putea nici să audă, nici să vadă, în vreme ce nimeni nu se ostenește să-i oprească. Și totuși, cum ar putea să o facă cineva, când și cei mari merg spre mai rău?...

***

Cel ce aleargă la înșelători și la ghicitori este un înșelat și un ticălos la care nici Dumnezeu nu Se mai uită.

***

Nu-mi amintesc nimic din această viață; numai povara cea grea a păcatelor.

Părintele Constantin Sârbu⁵⁰ (1905-1975)

Previziuni

Părintele Constantin Sârbu și-a prevăzut sfârșitul. Ana Cristea ne povestește:

---

⁵⁰ *Un Sfânt printre noi, Părintele Constantin Sârbu*, Editura Bunavestire, Galați, 2002, pag. 184-185.

Pe data de 3 octombrie 1975 urma să plec la băi. Aveam canon să nu mă împărtășesc până de Crăciun. Totuși, la sfârșitul lui septembrie, știind că plec, Părintele îmi spune:

– Pregătește-te să te împărtășești duminică.

– Dar cum, Părinte? Am canon să nu mă împărtășesc până la Crăciun.

– Știu eu ce-ți spun. Tu pregătește-te, duminică te împărtășesc.

De atunci presimțea el sfârșitul lui. La întrebările noastre, Matilda (Cocuța) Mircea își încheie amintirile spunându-ne:

În vara anului când a murit, l-am visat pe Părintele Constantin Sârbu în curtea bisericii unde totul era uscat: pomii, florile, iarba. Când i-am povestit mi-a zis:

– Când voi pleca eu.

– Dar unde te duci?

– Vreau să mă duc în străinătate (nu voia să spună că va muri).

– Dar ce să cauți acolo, Părinte?

– Așa o să vă uscați și voi cum e pădurea asta uscată. Aveți grijă că vor veni timpuri grele. La urmă de tot n-or să mai fie preoți, ușile încuiate, au să plângă lacătele la uși, că nu va mai fi cine să facă slujbă. Să vă duceți după un preot cu un picior încălțat și unul descălțat. Cât îi aveți acum, cercetați-i și împărtășiți-vă. Atunci se va închide cerul și nu veți mai avea de unde lua credință. Acea pe care o aveți, aceea să o păstrați. Să nu vă mândriți, să nu mințiți, faceți bine, căci dacă faceți

păcate pierde și credința. O părticică mică în adâncul inimii stă ascunsă acolo și dacă faceți o faptă bună mai prinde și ea viață, e veselă. Dar dacă voi nu faceți nimic, nu postiți, nu vă rugați, nu faceți milostenii, se micșorează, se micșorează... și gata.

**Antonie Mărturisitorul Arhiepiscop de
Mihailov și Golânsk⁵¹**
(1889-1976)

*Se apropie așa niște vremuri, încât
fără îndeplinirea pravilei de rugăciune,
nimeni nu va rezista, indiferent de ce rang
duhovnicesc va fi.*

Veacul nostru nu este un veac al postului, ci al răbdării și al bolilor.

Iar dacă vom lua asupra noastră un post aspru și peste puterile noastre, atunci pur și simplu nu vom fi în stare să-l ținem. Noi avem nevoie de un post lăuntric pentru a ne înfrânge pe noi înșine și pentru a deveni blânzi, smeriți și răbdători. Dacă Domnul ne îngăduie să suferim, trebuie să primim aceasta cu smerenie. Căci ceea ce este îngăduit de Domnul, trebuie primit ca din mâna Lui și trebuie să răbdăm tot. Adevăratul post este atunci când omul suportă cu răbdare și fără supărare toate atacurile și jignirile,

---

⁵¹ Vlădica Antonie Mărturisitorul, *Calea rugăciunii lăuntrice*, Editura Bunavestire, Galați, 2003, pag. 24-25, 28, 31, 34.

considerând că le-a meritat pe bună dreptate. Pentru ce? Pentru viața pe care a avut-o în trecut și pentru tinerețea ușuratică.

Mândria noastră este asemenea unei fiare care, dacă este atinsă oricât de ușor, atunci este gata să sară și să-i sfâșie pe toți. Dar este de datoria ta să o împingi și să nu o lași să iasă. Chiar dacă cineva te-a supărat și te-a mâniat și-ți dorești să-i zici tot ceea ce crezi despre el, atunci procedează altfel și spune-i mândriei tale: „Stai acolo și nu ieși!”. Și-n loc să-i răspunzi cu brutalitate, tu, dimpotrivă, vorbește-i cu blândețe. Astfel se dobândește smerenia. Aceasta este și mucenicia cea fără de sânge. Sfinții mucenici au pățimit cumplit dar pentru scurt timp. Aici este un chin nesângeros și nu doar pentru o perioadă de un an sau doi, ci pentru întreaga viață. Iar dacă Domnul va îngădui mari suferințe sau va începe o adevărată prigoană atunci, zice Vlădica, trebuie să-ți imaginezi că mergi la moarte pe Golgota. Înainte de moartea sa (a lui Vlădica) cred că Dumnezeu a îngăduit să ne spună ceea ce ne așteaptă pentru că la un moment dat a zis: „Iar voi încă este posibil să suferiți. Și, de va veni această vreme să nu vă înfricoșați, ci să mergeți la moarte pe Cruce cu mare curaj, și cu pieptul deschis, neavând nici o îndoială și nepărându-vă rău pentru nimic. Să primiți totul cu bucurie, pentru că atunci puterea lui Dumnezeu vă va lumina și vă va întări și voi veți rezista. Iar dacă în gândul tău vei renunța la Cruce, dacă se va strecura îndoiala și vei fugi fiindu-ți frică pentru tine și pentru cei apropiați ai tăi, să știi că-n acea clipă

va interveni puterea demonică, harul se va îndepărta de tine, și nu vei face față suferințelor. Trebuie să fii conștient de faptul ca ți-a venit ceasul când trebuie să-ți mărturisești credința și devotamentul față de Domnul. Să mergi la moarte cum făceau Sfinții mucenici pe care Domnul îi întărea astfel încât ei nu simțeau durerile, iar dacă le simțeau, atunci înțelegeau că ele sunt trimise pentru curățirea de păcatele de mai înainte. Cereți-I ajutor lui Dumnezeu pentru copii și pentru cei apropiați, însă nu vă speriați, deoarece prin suferințele noastre, îi vom ajuta și Domnul îi va milui pe ei. Se apropie așa niște vremuri, încât fără îndeplinirea pravilei de rugăciune, nimeni nu va rezista, indiferent de ce rang duhovnicesc va fi.

* * *

Adesea Vlădica spunea: „Suferințele generației ce vine au fost aruncate cu zeci de ani în urmă peste acei oameni”. Spunând aceste, el îi avea în vedere atât pe Noii Mucenici și Mărturisitori din vremea Revoluției (1917) cât și pe cei din timpul prigoanei comuniste. Această jertfă ne-a eliberat pentru puțin timp din suferințele exterioare pentru că ei le-au luat asupra lor. Ei pentru noi au suferit, iar Domnul se îndură de noi pentru sângele lor vărsat.

Creștinii de acum au doar suferințe lăuntrice. Și împotriva acestor suferințe și boli ale noastre nu există decât un singur leac: acela de a te lupta cu tine însuși. De te vei învinge pe tine și te vei ridica la rugăciune, atunci Domnul îți va da tărie și putere și nu vei fi biruit de vrăjmași. Dar dacă îți va fi milă

de tine, atunci vrăjmașul te va doborî de tot și îți va fi foarte greu să te ridici.

* * *

Mulți din timpurile de astăzi cred că vremea nevoițelor ascetice deja a trecut și că Vlădica Antonie nu este decât o excepție. Dar viața lui plină de nevoițe este o muștrare vie pentru noi cei puțin credincioși și nepăsători. Căci și în vremea noastră se poate trăi în nevoițe, slujindu-L pe Dumnezeu din toate puterile și iubindu-L din tot sufletul. Adesea, Vlădica aducea drept exemplu viața Sfântului Ioan de Kronștandt. El se întrista foarte mult de starea monahismului contemporan în care nu vedea o adevărată viață duhovnicească. Spunea: „Peste tot – zicea el – e numai aparență: se împodobesc, se îmbuibă, iar ostenele și rugăciunea lipsesc”.

Vlădica avea vârsta de peste 80 de ani și tot mergea să-i cerceteze pe fiii săi duhovnicești, iar atunci când ei îl sfătuiau să contenească călătoriile, el le spunea: *„Maica Domnului nu mă binecuvintează să stau pe loc, ci îmi poruncește să merg și să păstoresc turma”*.

* * *

Bătrân fiind, el era foarte bolnav cu picioarele, cu plămâni, cu inima și auzea foarte greu. Singurul lucru cu care se ținea era doar rugăciunea. A dus cu adevărat o viață de rugăciune. Spre întărirea celor din jur, adesea repeta că nimic nu se face fără îngăduința lui Dumnezeu și că trebuie să crezi cu

adevărat că tot ce vine de sus trebuie suportat cu răbdare și în nici un caz nu trebuie să învinuiești pe acei oameni prin care a venit ispita. Despre închisori și lagăre amintea foarte rar și zicea: „Tot ceea ce s-a petrecut pe vremea lui Stalin trebuie considerat ca pe o pronie a lui Dumnezeu”.

Arhimandritul Iustin Popovici⁵² (1894-1979)

Trăind în păcat, omul se izolează, se cunoaște numai pe sine însuși și face din sine însuși centrul întregii existențe. Cu cât se cufundă mai mult în păcat, cu atât prăpastia între timp și veșnicie devine mai mare în conștiința și în inima lui. Întors către lumea din afară, omul păcatului simte și vede o îngrozitoare ruptură între el însuși și ceilalți oameni, între el și celelalte ființe. Cufundat într-o izolare egoistă tot mai adâncă, el pierde treptat-treptat simțământul atoateunității (svejedinstva) neamului omenesc, până ce-l pierde cu desăvârșire. Prăpastia dintre el și întreaga creație devine tot mai adâncă și de netrecut. El nu se mai vede decât pe sine însuși și pe nimeni altcineva și nimic altceva, nici deasupra, nici în jurul lui. Totul în el nu mai e decât el însuși, inpostor mizerabil al divinității întronizat pe cloaca

---

⁵² Arhimandritul Iustin Popovici, *Omul și Dumnezeu-Om*, Editura Deisis, Sibiu, 1997, pag. 50, 152-154, 160.

lui. De aici vine și faptul că există atât de mulți oameni cu gânduri meschine, cu simțăminte mici, care nu pot să iasă din ei înșiși și să ajungă la altul. Schilodite și mutilate de iubirea de sine, gândurile și simțămintele egoismului nu mai recunosc nici omul, nici pe Dumnezeu, pentru că nu mai ajung la ceea ce este veșnic și la ceea ce este divino-uman. O prăpastie tragică se deschide în gânduri, în simțăminte, în viață: o sfâșiere blestemată în conștiință, în inimă, în suflet, o ruptură ce pustiește, ca în Faust, chipul său de om: „Două suflete locuiesc în pieptul meu”. (Goethe, Faust). Sfântul Macarie Egipteanul scrie că păcatul este în om ca „un alt suflet cu sufletul” (Omilia 11, 15, P.G. 34, 556 C).

* * *

Arianismul⁵³ nu a fost înmormântat încă; astăzi el este mai la modă și mai răspândit decât oricând. E răspândit ca un adevărat suflet în trupul Europei contemporane. Dacă priviți la cultura Europei, în adâncul ei veți găsi ascuns arianismul: toate se rezumă aici la om și numai la om, și chiar Dumnezeul-om Hristos a fost redus la cadrele unui om. Cu plămada arianismului s-a plămădit și filozofia Europei, știința ei și civilizația ei și, în parte, și religia ei. Pretutindeni și în chip sistematic

---

⁵³ Arianismul este erezia potrivit căreia Domnul Iisus Hristos nu este Dumnezeu, nu este de-o-ființă cu Tatăl, ci prima Sa creatură. A fost condamnată de Sinodul I Ecumenic din Niceea la 325.

Hristos este pogorât la starea de simplu om; Dumnezeu-om este dezbrăcat continuu de ceea ce este în realitate; opera lui Arie se săvârșește în mod continuu. „Religia în limitele rațiunii pure” a lui Kant nu este altceva decât noua ediție a arianismului. Dacă vom primi pe Hristos cu măsura lui Kant ce rezultat credeți că vom avea? –Vom avea un Hristos om, un Hristos înțelept, dar nicidecum un Hristos Dumnezeu-om. Dacă vom judeca pe Hristos cu criteriul lui Bergson, nu vom avea, iarăși, ceva mai mult decât un om simplu. În acest fel, și un criteriu și altul, ca și toate criteriile tuturor filozofilor după om, pogoară pe Dumnezeu-om la condiția de om. Știința europeană nu rămâne mai prejos decât filozofia în raportul ei arian față de Hristos. Din multe puncte de vedere, prin mulți dintre reprezentanții lui, Protestantismul l-a depășit în arianism chiar și pe Arie. Diferiții socinieni și Schleiermacher sunt puternici competitori ai lui Arie la dez-întruparea Dumnezeului întrupat. Iar papismul cu etica lui este în mare măsură arian. Simte el oare ce metafizică stă în spatele acestei îngrozitoare etici? Toate acestea laolaltă au izbutit să otrăvească, cu abominabilul lor arianism, marile mase ale Europei. Cine nu cunoaște abominabilul arianism al intelectualilor noștri? Mulți dintre intelectualii noștri spun adesea: Hristos este un mare om, un om înțelept, cel mai mare filozof dar, oricum, nu este Dumnezeu.

De unde atâta arianism astăzi? De acolo că omul a devenit astăzi măsura tuturor lucrurilor,

măsura tuturor ființelor și lucrurilor văzute și nevăzute. Măsurând după sine însuși toate, omul european respinge tot ceea ce este mai larg decât omul, mai mare decât omul, mai infinit decât omul. Măsura lui strâmtă îngustează pe Dumnezeu-om reducându-l la om. Colivia păcatului reduce puterile de zbor ale minții celei mândre și aceasta nu mai vede și nu mai cunoaște nici o realitate mai mare decât ea însăși. Isprava mai presus de minte a credinței în Dumnezeu-om Hristos sfârșeamă această colivie și deschide mintea realităților infinite. Sinodul I Ecumenic a hotărât o dată pentru totdeauna rolul minții în explicarea Persoanei Dumnezeului-om Hristos; rolul ei este acela al supunerii. În Creștinism, credința conduce, iar mintea este condusă; cunoașterea este roadă a credinței care lucrează prin iubire și e activă în speranță.

Relativismul european contemporan e o moștenire a arianismului. Relativismul metafizic a dat naștere și relativismului moral. Nu există nimic absolut sau deasupra lumii ori a omului, nici în lume sau în om și nici, iarăși, în jurul lumii sau al omului. Din acest relativism modern, ca și din vechiul relativism arian, salvează numai credința în divino-umanitatea Mântuitorului Hristos, în de-o-ființimea Lui cu Dumnezeu-Tatăl; salvează adică minunatul cuvânt „de-o-ființă”. Încearcă-ți credința ta și controlează-o cu Simbolul Credinței. Dacă credința ta nu corespunde întru totul Simbolului – ești eretic. Dacă respingi cuvântul „de-o-ființă”, nu ești al lui

Hristos, ești al lui antihrist, ești al lui Iuda, pentru că Biserica numește pe Arie „al doilea Iuda”.

* * *

Dogma aceasta (infaibilitatea papală – *nota edit.*) are o semnificație istorică mondială pentru întreg destinul Europei, mai ales pentru timpurile apocaliptice în care aceasta a intrat deja. Prin dogma aceasta și-au dobândit idealul și idolul toate umanismele europene; omul a fost declarat divinitate supremă, divinitate universală; panteonul umanist european și-a dobândit în sine Jupiterul său.

Fericitul Filotei Zervakos⁵⁴ (1884-1980)

O povestire demnă de luat aminte

Când Constantinopolul a fost cucerit de către turci, sultanul Mahomed al II-lea s-a instalat în palatele împăraților bizantini, bucurându-se de biruințele sale, de măcelurile și jafurile trupelor otomane. Într-o zi a oferit un prânz oficialităților sale: înalți demnitari, aghiotanți, generali și ofițeri superiori, în timpul petrecerii, pe când toți erau în formă, sultanul, privind spre zidul camerei, a văzut o vedenie: o mână goală cu palma și cele 5 degete

---

⁵⁴ *Mărturie ortodoxă iubitoare de Dumnezeu*, Publicație a editurii „Ortodoxos Kipseli” (Stupul ortodox), Caietul 64, 1995, pag. 41-52.

deschise. Înfricoșat, a întrebat pe invitați dacă și ei văd acea vedenie și ce să însemne oare? Cu toții au răspuns că o văd, dar ce înseamnă nu cunosc. Atunci, sultanul a început să se tulbure și căuta să afle înțelesul acelei vedenii. Unii i-au zis să apeleze la ghicitori și magi, căci numai ei pot să-i descopere sensul acestei drame. S-au prezentat, într-adevăr, mulți ghicitori și magi, otomani și arabi, însă nimeni n-a putut să-i explice ce înseamnă acea vedenie. Văzând bucătarul sultanului – care era grec, dar fidel mai marelui său –, că era în mare supărare și mâhnire, deoarece nu o dată, ci de multe ori vedea mâna aceea goală cu degetele deschise, i-a zis: „Luminăția voastră, caută să găsești un sfânt creștin, căci numai el va putea să-ți arate înțelesul acestei vedenii”.

Într-adevăr, sultanul a întrebat pe mulți creștini dacă cunosc vreun sfânt, făgăduindu-le că vor primi de la el mare răsplată. Atunci câțiva creștini i-au zis: „Cunoaștem un om cu viață sfântă, pe înțeleptul Gheorghe Scholarul. Îndată, împăratul a trimis după el, l-a chemat la palat și i-a zis: „dacă poți să-mi tâlcuiești vedenia pe care o văd, orice îmi vei cere, îți voi da”. Iar înțeleptul Gheorghe Scholarul a răspuns lui Mahomed: „Luminăția ta, vedenia pe care o ai, nu pot s-o tâlcuiesc cu puterea, cunoștința și înțelepciunea mea; numai adevăratul Dumnezeu în Care cred și Căruia mă închin poate să mi-o descopere. Te rog, dă-mi un răgaz de 7 zile să postesc și să mă rog ca să mi-o descopere”. Împăratul a fost mulțumit de cuvintele înțeleptului

Scholarul și i-a acordat timpul cerut. Iar după împlinirea celor 7 zile, s-a prezentat la palat și a zis cu curaj împăratului: „Domnul și Dumnezeu meu Căruia m-am rugat și m-am închinat, Care ne-a făgăduit că orice vom cere, cu credință, se va da nouă, – ajunge să fie spre folosul sufletului nostru –, Acela mi-a arătat semnificația vedeniei tale. Află, deci, o, împărate, că cele cinci degete ale mâinii pe care le vezi înseamnă că n-ai fi pătruns în acest oraș dacă ar fi existat aici 5 creștini adevărați”. Împăratului i-a plăcut această explicație și i-a zis: „Întrucât te văd om înțelept și mi-ai dezlegat nedumerirea, izgonindu-mi mâhnirea, cere-mi orice dorești și sunt gata să îți ofer”. Iar Scholarul i-a zis: „O favoare cer de la tine, Luminăția ta! Să dai ordine supușilor tăi să înceteze măcelurile împotriva creștinilor, chinurile, prigoanele, răpirile și jafurile”. Într-adevăr, Mahomed a dat dispoziție să i se împlinească dorința, iar pe Gheorghe Scholarul l-a numit etnarh, adică căpetenia neamului său. Astfel, grecii nedreptățiți de turci puteau să se adreseze lui, în calitate de căpetenie, iar el raporta cazul respectiv împăratului. Din ceasul acela, au început să se împruțineze chinurile și necazurile creștinilor. Mai târziu, Mahomed a acceptat să fie hirotonit patriarh, numindu-se Ghenadie, și i-a acordat mari onoruri. Cu acest prilej, i-a oferit o masă festivă la palatul imperial, apoi l-a însoțit afară în curte, l-a așezat pe un cal ales, precum se obișnuia la regi, și a ordonat căpeteniilor curții să-l urmeze, în ordine, până la biserica Sfinților Apostoli. În acest mod, cu ajutorul

și harul lui Dumnezeu și prin credința și înțelepciunea patriarhului Ghenadie Scholarul, a fost salvat creștinismul ortodox din Constantinopol.

Faptul că, atât Biserica cât și statul, înainte de căderea Constantinopolului, erau într-o situație jalnică și că erau părăsiți de Dumnezeu, din cauza păcatelor multe ale clerului și ale poporului, – motiv pentru care a fost predat orașul în mâinile otomanilor –, este menționat de mulți istorici, în chip deosebit de eruditul și înțeleptul predicator al Bisericii, noul Ioan Gură de Aur: cuviosul monah Iosif Vryenios, profesorul Sfântului Marcu Efesiul și al Patriarhului Ghenadie Scholarul. Relatăm în continuare mărturia acestui bărbat sfânt și iubitor de adevăr despre situația jalnică și vrednică de lacrimi a poporului și a clerului vremii sale.

Dacă cineva, văzând pedepsele trimise de Dumnezeu asupra noastră, s-ar afla în nedumerire, să aibă în vedere nu numai pe aceștia, ci și păcatele care se fac de către noi și să laude pe Dumnezeu, căci pe drept sunt îngăduite, ca să ne îndreptăm. Deoarece, nu există vreun fel de răutate pe care să nu o fi săvârșit în viața noastră. Cei mai mulți dintre noi, nu numai că ignoră faptul că sunt creștini, dar nici măcar semnul crucii nu știu să-l facă sau, dacă îl știu, le este rușine să-l facă.

Că preoții noștri sunt hirotoniți pe bani și mulți dintre ei au legături cu femeile lor înainte de căsătorie;

Că duhovnicii acordă iertarea păcatelor și împărtășesc pe cei nevrednici, în schimbul darurilor;

Că dumnezeiescul nume înjurat și hulit nu-l apărăm, când suntem datori chiar să murim pentru el;

Că pe noi înșine și pe alții îi afurisim zilnic și-i supunem la multe blesteme;

Că deseori jurăm fără frică pe numele înfricoșător și sfânt al Dumnezeului și Mântuitorului nostru, apoi îl călcăm, iar aceasta fără nici o trebuință;

Că de multe ori cântim împotriva lui Dumnezeu, ba că plouă, ba că nu plouă; de ce este cald sau de ce este frig? De ce unora le-a dat bogăție, iar altora a îngăduit să sufere de foame? De ce suflă crivățul? Într-un cuvânt, am devenit niște judecători necruțători ai lui Dumnezeu. Iar mulți dintre noi defăimează credința ortodoxă, crucea și legea cea sfântă a lui Dumnezeu, ca niște necredincioși și nimeni din cei ce ascultă nu protestează;

Că atât bărbații, cât și femeile nu se rușinează să umble goi pe stradă;

Că pe fiicele lor le predau să fie corupte;

Că femeile au început să poarte îmbrăcămintea bărbaților;

Că sărbătorile sfinte le petrec în cântece și dansuri satanice, cu beții și obiceiuri străine și nu se rușinează;

Că tot mai mult împărtășim credința magilor și a ghicitorilor; ba și în caz de boală apelăm la ajutorul lor;

Că fugim tot mai mult de virtute și ne îndreptăm spre păcat;

Că s-a îndepărtat milostivirea și s-a înmulțit ura și obrăznicia;

Că conducătorii noștri sunt nedrepti și răpitori; judecătorii iau daruri, cei ce duc tratative sunt mincinoși, orășenii batjocoritori, țăranii – fără de minte și toți – într-o stare jalnică, de plâns;

Că fecioarele noastre sunt mai nerușinate decât desfrânatele, femeile văduve tot mai ciudate, cei căsătoriți nesocotesc și nu păzesc fidelitatea căsătoriei, tinerii sunt depravați, iar bătrânii bețivi; preoții au uitat de Dumnezeu, călugării s-au abătut de la drumul cel bun, iar cei din lume și-au ieșit cu desăvârșire din fire;

Că chipul nostru a devenit nerușinat și prilej spre păcat și chiar dacă facem toate relele le socotim neînsemnate. Am devenit cu toții nerușinați. Zadarnice s-au făcut toate învățăturile, fără folos cuvintele de povață. Acum sunt mai cinștiți cei ce trăiesc imoral decât cei ce se nevoiesc cu virtutea;

Că nu trece zi sau ceas în care să nu supărăm pe frații noștri cu calomnii și judecăți;

Că mulți dintre noi trăiesc în beție, desfrânări, adultere, necurăție, dușmăanii, invidii, corupție și furturi;

Că am devenit mândri, trufași, iubitori de arginți, egoiști, nerecunoscători, nesupuși, dezertori, răpitori, trădători, ticăloși, nedrepti, nepocăiți, necruțători; să spun și ceva mai rău? – că mulți clerici, păcătuind, se apropie și slujesc la cinstita și

Sfânta Masă. Iartă-mă, Doamne! Aceasta, mai mult decât toate celelalte ne face să fim urâți de Dumnezeu și vinovați de nenumărate pedepse. Iar celelalte, câte se fac public sau pe ascuns, de către cei mai mulți, le trecem sub tăcere. Acestea, deci, și multe altele asemenea lor, au atras pedepsele lui Dumnezeu asupra noastră”.

* * *

Acest călugăr înțelept și sfânt⁵⁵, viețuitor într-un schit din afara Constantinopolului, a fost chemat de patriarh și împărat în capitală, ca să țină conferințe religioase și predici spre pocăința, folosul și mântuirea sufletească a creștinilor, întrucât cunoștea decăderea morală a poporului și a armatei – căci tocmai pentru aceasta l-au invitat. Monahul Iosif s-a înfățișat împăratului, patriarhului și altor demnitari și, cu curaj, le-a zis: „Pentru că m-ați chemat să predic cuvântul lui Dumnezeu, am venit cu plăcere, dar dacă și voi nu mă veți sprijini, în zadar m-ați adus aici. Cer și eu o favoare de la patriarh și împărat: patriarhul să arate interes și să îngrădească cu asprime abuzurile și relele care se fac de către clerici, iar împăratul – pe cele săvârșite de armată și popor; și, atunci, cu ajutorul lui Dumnezeu, va urma îndreptarea”. Amândoi au promis să facă ceea ce i-a rugat, însă nici patriarhul, nici împăratul n-au luat măsuri pentru îndepărtarea răului și a păcatelor care se înmulțeau tot mai mult și de aceea a fost nevoit să plece din Constantinopol

---

⁵⁵ Iosif Vryenios

la sihăstria sa. Înainte să plece, luându-și rămas bun de la patriarh, împărat, cler și popor, a rostit un ultim cuvânt, arătând cauza pentru care pleacă din oraș: „Plec mâhnit; și să știți că nu va trece mult timp și eu voi muri. Însă orașul acesta, pentru păcatele multe ale celor ce locuiesc în el, cu îngăduința lui Dumnezeu, va fi cucerit de turci; credința ortodoxă însă va fi păzită”. Atunci, marele duce Luca Notara a zis cuviosului Iosif: „Nu este cu putință ca Dumnezeu, Care a zis lui Avraam ca n-ar fi distrus orașele Sodoma și Gomora, dacă ar fi aflat în ele 10 drepti, să predea un astfel de oraș mare în mâna necredincioșilor. Este adevărat că există foarte mulți păcătoși, dar există și mulți drepti și, desigur, nu zece, nici o sută, ci mii!...”.

„Că există mulți – a răspuns înțeleptul Vryenios – o știu, dar și aceștia se fac vinovați de păcatele celor mulți și, de aceea, pe drept, Dumnezeu va preda orașul în mâinile turcilor. Tu, când orașul va capitula, îți vei aduce aminte de cuvintele mele”.

N-au trecut mulți ani și orașul a fost cucerit de către turci, iar când Notara și-a văzut copiii măcelăriți sub ochii săi, din ordinul sultanului Mahomed, și-a adus aminte de înțeleptul Vryenios.

Drept ești, Doamne! În starea jalnică și vrednică de lacrimi în care se găsea atunci neamul și pe care iubitorul de adevăr Vryenios o descrie cu amărăciune, în aceeași stare, și poate chiar mai rea, se găsește lumea astăzi. Cu toate suferințele pe care le-am îndurat, nu ne-am învățat minte. Și, dacă nu

ne vom pocăi cu sinceritate și nu ne vom întoarce la Dumnezeu, de Care am fugit, disprețuind și încălcând poruncile Sale, ne va pedepsi și pe noi, după cum a pedepsit dintru început pe toți păcătoșii, nelegiuții și călcătorii de Lege. Astfel, pe oamenii nemernici din vremea lui Noe i-a pedepsit cu potop. Pe desfrânații cetăților Sodoma și Gomora i-a ars cu foc și pucioasă. Asupra lui Faraon și a întregului Egipt a trimis Dumnezeu zece plăgi, deoarece n-a ascultat de porunca Sa, transmisă prin Moise, de a lăsa pe israeliteni să plece din țara robiei și să meargă în pământul Făgăduinței. Pe evrei iarăși i-a pedepsit, predându-i de multe ori în mâna altor neamuri, care i-au robit și exterminat. Astfel a predat și Imperiul Bizantin ca să fie subjugat de turci.

Dacă nici noi nu ne vom pocăi, vom fi nimiciți. Este cu neputință să nu fim pedepsiți, câtă vreme persistăm în păcat. Ne-o spune clar și cu voce puternică învățătorul neamurilor, predicatorul lumii, Apostolul Pavel, gura lui Hristos:

„Căci dacă s-a adevărit cuvântul grăit prin îngeri și orice călcare de poruncă și orice neascultare și-a primit dreapta răsplătire, cum vom scăpa noi, dacă vom fi nepăsători la astfel de mântuire care, luând obârșie din propovăduirea Domnului, ne-a fost adevărită de cei ce au ascultat-o...?” (Evrei 2, 2-3). Ne-o spune, de asemenea, Însuși Domnul nostru Iisus Hristos: *„Dacă nu vă veți pocăi, toți veți pieri la fel”* (Luca 3, 3).

Să ne pocăim, aşadar, cu sinceritate, ca să fim izbăviți de chinurile vremelnice și de cele veșnice și să ne învrednicim toți de bunătățile cele cerești. Amin.

Cuvinte de învățătură

Zice cuvântătorul de Dumnezeu Apostolul Pavel: „...*orice calcare de lege și orice neascultare și-a primit dreapta răsplătire, cum vom scăpa noi, dacă vom fi nepăsători la astfel de mântuire?*”. Dacă orice călcare de lege și orice neascultare și-a primit pedeapsa cuvenită, încă de la întemeierea lumii, cum este posibil ca noi, cei ce suntem nepăsători la o astfel de mântuire, să scăpăm de dreapta răsplătire? Deschideți istoria Bisericii și aflați că, de când s-a făcut lumea, într-adevăr, orice călcare de lege și neascultare au fost pe drept pedepsite. Pentru călcarea de lege și neascultare au fost izgoniți, din rai protopărinții noștri. Tot pentru aceasta a nimicit Dumnezeu omenirea prin potop în vremea lui Noe. Pentru călcarea de lege, neascultarea și desfrânările Sodomei și Gomorei a nimicit Domnul prin foc și pucioasă cincisprezece zile. Pentru călcarea legii și neascultare oștirea lui Faraon a fost înecată în adâncul Mării Roșii. Pentru călcarea legii și neascultare, de multe ori a pedepsit Dumnezeu pe poporul israelitean moștenitor, iar în cele din urmă, pentru uciderea lui Hristos, l-a părăsit și a fost distrus de trupele romane. Pentru călcarea legii și neascultare de multe ori a pedepsit

Dumnezeu pe creștini, încât până azi călcarea de lege și neascultarea și-au primit dreapta răsplătire.

Pe nedrept acuză oamenii pe unul sau pe altul c-ar fi pricinuitoari ai războaielor, deoarece adevărata lor cauză este păcatul care îndepărtează pe om de Dumnezeu. Îndepărtându-se de Dumnezeu, oamenii pier. O spune clar Duhul Sfânt prin gura Proorocului David: „*Cei ce fug de Tine, Doamne, pier*”. Cum pier? Unii în război, alții prin foc, alții prin sabie alții de foame, alții, de boli, alții de cutremure, alții de potop și în multe alte chipuri. Un mijloc de pieire a oamenilor este și războiul. Prea Bunul Dumnezeu și Împăratul tuturor, în vremurile de demult, a dat prin Moise zece porunci care se rezumă însă la două mai mari: iubirea față de Dumnezeu și iubirea față de aproapele. Ce vă închipuiți, iubiților, dacă toți oamenii, toate neamurile și, mai ales, cele creștine, ar fi avut dragoste față de Dumnezeu și față de aproapele (aproapele este fiecare om, nu numai creștin, ci și musulman, evreu, barbar, rob sau liber), ar fi avut loc vreodată război? Desigur, niciodată; căci, cine iubește și invidiază în același timp? Nimeni, niciodată!

„*Acestea vă poruncesc: să vă iubiți unul pe altul*” – ne poruncește Unul-Născut, Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu. „*Poruncă nouă dau vouă: să vă iubiți unul pe altul*”; vă dau poruncă nouă, să iubiți nu numai pe cei care vă iubesc, ci și pe dușmanii voștri, iar celor care vă fac rău, voi să le faceți bine...

Cine păzește astăzi această poruncă, adică să iubească și pe dușmanii lui? Porunca lui Dumnezeu, porunca iubirii a fost încălcată și disprețuită cu desăvârșire... Dar celor ce-au păzit poruncile Lui, Domnul le va zice la a doua Sa venire: „*Veniți binecuvântații Tatălui Meu, moșteniți Împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii*” și „*bine slugi bune și credincioase, peste puține ați fost credincioase, peste multe vă voi pune; intrați întru bucuria Domnului vostru*”.

*Pentru mulțimea păcatelor
vine mânia lui Dumnezeu*

Nu trebuie să aruncăm toată răspunderea asupra patriarhilor, arhierilor și celorlalți clerici. Greșesc, desigur, și ei mai mult sau mai puțin, dar greșesc și laicii; cu excepția câtorva aleși, toți sunt păcătoși, ucigași. În fiecare an sunt uciși 3000 de prunci în pântecele mamelor lor de înșiși părinții lor. Niciodată nu s-a auzit, în veacurile trecute, o astfel de crimă înfricoșătoare! Toate animalele sălbatice își îngrijesc și-și iubesc puii, pe când mamele „creștine” îiucid în pântecele lor. Înfricoșează-te, soare! Suspină, pământule și te cutremură! De aceea se cutremură pământul, cerând să înghită pe păcătoși, pe ucigași, pe criminali, pe cei mândri, pe invidioși, pe nedrepti, pe hoți, pe lacomi, pe iubitorii de arginți, pe desfrânați, pe adulteri și pe toți cei ce fac răul. De aceea, a zis Domnul: vă voi da căpetenii după inimile voastre. Pentru păcatele cele multe va

veni mânia lui Dumnezeu asupra fiilor neascultării. Mă tem că vom păți ceea ce a pățit orașul Ierusalim, din cauza păcatelor celor ce locuiau în el.

Pe la anul 614, se afla în pustia Palestinei un pustnic sfânt, viețuind acolo împreună cu 12 ucenici. Într-o dimineață, chemându-și ucenicii, le-a zis: “Tubiții mei fii duhovnicești, să știți că mare mânie vine peste noi dinspre răsărit. Noaptea trecută am avut o vedenie înfricoșătoare. Mă aflam la sfântul jertfelnic în Biserica Învierii Domnului nostru Iisus Hristos, unde erau și alți clerici: arhierii, arhimandriți, preoți și monahi. Deodată, prin ușa mare de la intrarea în Biserică, a pătruns un val cu fel de fel de murdării puturoase, acoperind pardoseala întregii biserici, apoi, prin sfintele uși, a intrat și în sfântul altar, înconjurând Sfânta Masă. Speriat, am alergat și am urcat pe treptele sfântului altar, ca să nu-mi ud picioarele și rasa cu murdăriile acelea. Și, întorcându-mă către ceilalți clerici, care rămăseseră nemișcați, în timp ce murdăria le acoperise picioarele până la genunchi, iar ei râdeau și căscau gura ca și cum nimic nu se întâmpla, cu mânie și indignare le-am zis: Ce faceți? Nu vedeți murdăriile? Nu vă îngrijiți să curățați Biserica? Dar ei rămăneau mai departe nepăsători. Apoi, văzând aproape de scări doi îngeri cu chipurile frumoase, i-am întrebat de unde vine această murdărie atât de puturoasă și cum poate fi îndepărtată? „Vezi această murdărie? – îmi zic îngerii. Ea provine, parte de la clerici, iar alta de la laici, dar mai mult de la clerici. Ea va fi îndepărtată prin foc și pucioasă”. Dimineața

următoare au intrat perșii în Ierusalim; pe unii i-au ucis, pe alții i-au luat în robie, iar sângele celor măcelăriți curgea pe drumuri ca un râu. Atunci au luat perșii ca pradă de război și cinstita cruce a Mântuitorului pe care apoi împăratul Heraclius, după ce i-a înfrânt pe perși, a adus-o și a așezat-o pe Golgota.

Într-adevăr, iubiților, multă murdărie există pe drumuri, în piață, pe pământ, pe mare, ba chiar și în biserici, din pricina unor clerici, încât nu mai există nici un loc curat. Puțini laici și clerici au rămas curați, iubind pe Dumnezeu și poruncile Lui. Pe aceștia, Domnul – după spusa Proorocului și împăratului David – îi va păzi, „*Domnul păzește pe cei ce Îl iubesc, iar pe toți cei ce păcătuiesc îi va pierde*” (Psalmul 144, 20).

* * *

Vă rog pe toți, bărbați și femei, tineri, bătrâni și copii, lăsați răutatea și păcatul, căci nu aveți nici un folos, ci mai mult pagubă, atât în viața aceasta, cât și în cealaltă; părăsiți hula, nedreptatea, lăcomia, minciuna, invidia, calomnia, beția, desfrâul, necuviința etc.

*Mare urgie va veni, mai ales
din cauza desfrâului și a avorturilor*

După cum văd, toată lumea aleargă spre cel viclean, ca și păcătosul spre păcat. Neînfrânați sunt oamenii – și popor și cler; ca și caii cei nărăvași aleargă spre păcat. Nu se gândesc nici la Dumnezeu,

nici la moarte, nici la judecată sau răsplată, la nimic; numai pentru materie, trup și plăceri trupești se interesează. Pentru Dumnezeu, suflet, virtute – nimic! Foarte puțini sunt cei care au interese adevărate și poate datorită acestor prea puțini mai ține Dumnezeu lumea.

Satana face ultimul asalt și în acești ani în care ne găsim, mare necaz și strâmtorare vor veni în lume... În vremea proorocului Ieremia, Dumnezeu a hotărât de mai multe ori să pedepsească pe israeliți, însă Ieremia Îl ruga să se milostivească de creatura Sa și de poporul Său cel ales. Odată, însă, i-a zis lui Ieremia că va distruge Ierusalimul. Atunci proorocul a început să-L roage: *„Dumnezeul meu, nu distruge orașul și nu pedepsi pe cei ce locuiesc în el...”*, însă Dumnezeu i-a răspuns: *„Nu mă ruga, Ieremia, căci nu te ascult; voi preda orașul în mâinile babilonenilor”* (care deja se apropiaseră de Ierusalim). Atunci a zis Ieremia către Dumnezeu: *„Cum este posibil să intre dușmanii în cetate, căci zidurile sunt puternice?”*. *„Eu le voi deschide porțile ca să intre”* – a răspuns Domnul. *„Dacă nu-l voi preda Eu, ei nu pot intra. Mâine dimineață să șezi pe un loc înalt și vei vedea cum îl voi preda...”*. Și a văzut un înger deschizând poarta dinspre răsărit, apoi și pe cele dinspre apus, miazăzi și miazănoapte, iar cheile le-a ascuns sub o piatră, zicând: *„Primește, piatră, cheile orașului acesta păcătos și să le păzești până se vor întoarce din robie”*, apoi a strigat îngerul: *„Intră, putere a caldeilor!”* și au intrat dușmanii în cetate; au ucis și au pustiit, luând

mulți robi, printre care și pe Ieremia. De aceea zice Sfântul Ioan Gură de Aur că, atunci când păcatele oamenilor sunt multe, iar printre păcătoși se găsesc și drepti, câteodată, Dumnezeu ia împreună cu păcătoșii și pe drepti...

Așadar, mare mânie va să vină. Multe răutăți se întâmplă în lume, îndeosebi două: desfrâul și avortul. Un rău atât de mare nu s-a întâmplat în nici o vreme, ca mamele să ucidă 6-10 copii și să nu simtă deloc muștrare de conștiință, când, dacă ar fi avut o cât de mică urmă de pocăință și simțire, ar fi trebuit să-și deschidă mormintele și să intre de vii în ele ca să se chinuie, dar sunt nepăsătoare... Se spovedesc uneori, dar fără să se pocăiască sincer. Aceasta una, iar a doua – goliciunea femeilor. Umblă acum goale, – deși bărbații nu sunt mai prejos, – însă mai mult femeile, iar aceasta nu este cu puțință s-o rabde Dumnezeu. A răbdat pe păcătoșii din vremea lui Noe, pe cei din Sodoma și Gomora, dar parcă nu ajunseseră la acest stadiu, să umble goi pe stradă și să-și arate trupurile lor mizerabile la bărbați, ca să-i atragă spre păcat.

Dumnezeu este îndelung răbdător, iar o mie de ani înaintea lui Dumnezeu sunt ca o oră. Rabdă îndelung, însă și răbdarea Sa are margini. Nu este cu puțință ca Dumnezeu, Care totdeauna pedepsește păcatul, să îngăduie a se face atâtea păcate fără să le pedepsească... Numai să fim pregătiți. S-avem credință în Dumnezeu; în El să ne punem nădejdea și dragostea și nu ne va părăsi. Fie ca nimic să nu ne despartă de iubirea lui Hristos.

Acum, ne aflăm în pragul mării mâinii; se apropie sfârșitul sfârșitului. Sfinții Părinți ai Bisericii noastre au socotit moartea și a doua venire a Mântuitorului necesare pentru mântuirea omului, iar cei care le-au avut întotdeauna în minte, au fost izbăviți de chinurile veșnice. Din nefericire, oamenii au exemple rele din partea mai marilor societății și ai Bisericii, care și-au învârtoșat inimile mai rău decât evreii.

*Vedenia a doua*⁵⁶

Cu puține zile după marele dezastru petrecut în Asia Mică în anul 1922, într-o noapte am văzut cum mă aflam împreună cu alții departe de mănăstirea mea, pe marginea unei văi, în înaltul cerului fiind un nor întunecos, negru care tocmai începea puțin câte puțin să se destrame. Și de cum s-a luminat s-a arătat deslușit fiara Apocalipsei, având șapte capete și zece coarne. La început zbura ca un avion, la înălțime, apoi a coborât și s-a apropiat de mine ca la 15 metri. Și am văzut așezați pe capetele și coarnele ei pe mulți dintre stăpânitorii pământului: împărați, regi, conducători, prim-miniștri, precum și dintre mai-marii Bisericii: Papa, patriarhi, arhieri. Îmbrăcați toți în veșmintele lor, mai-marii popoarelor cu coroane pe cap și sceptre în mâini, iar mai-marii Bisericii în veșmintele preoțești, cu mitre,

---

⁵⁶ *Călător către cer* – Viața și predicile Fericitului Filotei Zervakos, Editura Biserica Ortodoxă, Alexandria, 2002, pag. 243, 247-252.

cu mantii, cu toate însemnele. M-a cuprins frica și groaza și mâhnit în inimă am zis: „Vai și amar de viețuitorii acestei lumi! Câtă întristare va să vină peste oameni, dacă stăpânitorii lor sunt slujitori și robi ai antihristului!”.

Vedenia a șaptea

La 18 iulie 1963 am urcat la Biserica Tuturor Sfinților de pe Vârful Parosului. La 29 a aceleiași luni, împreună cu fratele Ieroteu Paramani, am prăznuit ziua Proorocului Ilie. La Liturghie a participat și iubitul nostru frate Nicolaos Arcaș, teolog din Paros, care a și predicat. După Sfânta Liturghie fiecare s-a înapoiat la casa sa și am rămas singur, cu Dumnezeu Cel singur. Voiam ca, rămânând în liniște, să mă adâncesc înăuntrul meu spre a-l cerceta și a cere marea și bogata milă a lui Dumnezeu pentru mine, pentru mănăstirea mea, frații mei, fiii mei duhovnicești, pentru toți oamenii.

Am conștientizat dintr-o dată mulțimea faptelor mele cele cumplite, apoi mizerabilele, vrednicele de milă, vrednicele de osândă, vrednicele de plâns fapte ale oamenilor acestei generații viclene și desfrânate, perverse și stricate, care prin toate putințele aleargă către păcat, către depravare; și L-am rugat și L-am implorat pe Preabunul, Multimilostivul, și Atotmiluitorul nostru Părinte ceresc să nu ne răsplătească, nici mie nici tuturor celorlalți păcătoși, asemănători mie, după faptele noastre și să nu-și verse furia Sa peste noi, și nici cu dreapta Sa

mânie să nu ne certe pe noi, ci după nesfârșita-I milă, după mare milostivirea Sa și după nemăsurata bogăție a îndurărilor Sale să ne miluiască și să ne mântuiască pe noi.

„Preamilostive și Multîndurate Doamne, cu lacrimi în ochi îți vorbesc, cunoscând și crezând că orice rătăcire și neascultare își primește răsplata sa. Cum va fi cu puțință pentru noi, păcătoșii, rătăciții și neascultătorii, să scăpăm de pedeapsa viitoare, cea cuvenită nouă după dreptate ? Știindu-mă pe mine a fi următor păcatului, căci Te mâni și Te întristez în fiecare zi, Te rog primește-mă alături de Tine, aproape de Tine.

Mărturisesc că am păcătuit precum fiul cel pierdut. Te-am părăsit, dar Tu, ca un Părinte milostiv și iubitor de oameni, nu mă părăsi. Mărturisesc că pe toți i-am întrecut cu păcatele mele dar știu că n-ai venit să-i mântuiești pe cei drepți, ci ai venit să-i ridici pe cei păcătoși, spre a-i călăuzi spre pocăință. Și ca păcătos ce sunt, nu am fugit către dumnezei străini, ci numai la Tine scap, la adevăratul Dumnezeu, Păstorul cel bun, cerând precum cel căzut: Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului. Primește sufletul meu, căci nu mai vreau să trăiesc în această lume prea-păcătoasă. Nu vreau să mai văd urâtenia lumii, necinstea, indecența, nerușinarea, nesimțirea femeilor lipsite de minte, care sfidează orice bună-cuviință, orice curăție, bună purtare, bunătate creștinească, orice faptă de omenie; fiind ca niște diavoli întrupați, cutreieră cu nerușinare piețele, drumurile, intrând

până și în biserici și mănăstiri, deșănțate, fardate, cu țigara în gură sau în mână, spre a strica sufletele curate și nevinovate, spre a le târî în mlaștina depravării și pierzaniei, arătându-și goliciunea sufletului lor, lipsit de orice faptă bună sau virtute.

De această stare deplorabilă în care se află mulțime de femei sunt vinovați și responsabili majoritatea părinților și soților, care, în loc să le facă să se schimbe sau să-și strunească în vreun fel fiicele, soțiile, surorile, le îndeamnă tocmai ei la aceste necurății, privindu-le cu mândrie și bucurându-se să le vadă astfel împopoțonate, boite, rujate. Vinovat este și regele și ceilalți responsabili, miniștri, puterea, toți care sunt rânduți după voia lui Dumnezeu spre grija și păzirea societății de toate relele, care dăunează atât țării, cât și Bisericii. Si cea mai vinovată este Biserica care le îngăduie să vină la sfintele slujbe și nu le interzice să intre într-o astfel de îmbrăcăminte scandaloasă sau rujate să sărute icoanele sau să se împărtășească.

Nu vreau, Dumnezeul meu, să mai văd oamenii, laici sau clerici (cu puține excepții), în patimile lor: trufia, invidia, necinstea, necredința, desfrânarea, hoția, minciuna, viclenia, jurământul strâmb. Nu vreau să mai aud hulele murdare, vorbăria, judecarea, calomnia; temându-mă să nu mă îmbolnăvesc și eu ca un neputincios ce sunt de mulțimea relelor, Te rog, ia-mă ca să nu păcătuiesc. Te implor. Și dacă nu vei vrea să mă iei, dă-mi, te rog pocăință adevărată, dă-mi luminare și putere să mă împotrivesc păcatului până la sânge și să-Ți

slujesc cu râvnă cealaltă vreme a vieții mele. Dă-le pocăință și întoarcere tuturor păcătoșilor pământului, cei asemenea mie, clerici sau laici, bărbați sau femei, bogați sau săraci, mici sau mari. Pun mijlocitori și pentru mine și pentru toți ceilalți pe Preasfânta Cea Prea-milostivă Maică a Ta, pe cetele netrupeștilor îngeri, și pe toți sfinții, profeți, apostoli, mucenici și cuvioși.”

Acestea zicându-le, stăteam înaintea Sfintei Icoane a Mântuitorului și a tuturor sfinților. În noaptea care a urmat, de îndată ce m-am întins și am adormit am avut un vis înfricoșător și cutremurător. Am văzut cum mă aflam afară din Biserica Proorocului Ilie la vreo 40 metri și tot la vreo 40 de metri și de Biserica Tuturor Sfinților. Am auzit un zgomot înspăimântător și un glas coborându-se din cer, ca o puternică detunătură. Îngrozit, mi-am întors ochii către biserica Tuturor Sfinților, crezând că se va dărâma; privind mai atent am văzut că nici zidurile nu s-au mișcat. Mă întrebam, de unde să fi venit zgomotul și întorcându-mi curios ochii am văzut o priveliște înspăimântătoare. Am văzut deasupra bisericii, la o înălțime de vreo 100 metri cum stăteau îngrămădite pietre gata să cadă pe pământ, gata să strivească și să distrugă totul. Văzând acestea, așa o groază m-a cuprins încât era gata să-mi dau duhul; și căutam cu disperare să scap, unde să mă ascund de la fața mâniei Domnului. Pentru o clipă m-am gândit să alerg și să intru în biserica Proorocului Ilie, dar am văzut iar stâncile de deasupra, gata să se prăvălească și mi-am zis că

biserica nu va rezista sub o asemenea greutate și că voi fi strivit sub dărâmături. De atâta disperare și frică, m-am trezit îngrozit.

Acesta este visul înfricoșător. Sfinții Părinți ne îndeamnă să nu ne încredem în vise și ne sfătuiesc să fim foarte atenți deoarece foarte mulți au fost înșelați prin vise. Dar sunt și multe vise de la Dumnezeu pe care le descoperă Dumnezeu robilor Săi spre a-i înfricoșa și a-i întoarce spre pocăință. Astfel de vise au avut mulți dintre patriarhi, prooroci, apostoli precum și dumnezeieștii și cuvioșii Părinți, despre boli, cutremure, războaie, catastrofe. Precum descoperim și în istoria întregii Biserici, înțelegem că Preamilostivul Dumnezeu, Care vrea ca toți să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vină, le arată astfel de vedenii spre a-i întoarce, le descoperă grozăviile care-i așteaptă în urma păcatelor.

Mărturisesc că nu sunt nici profet, nici sfânt, sunt cel mai păcătos dintre cei mult păcătoși; de vreme ce nu sunt pocăit și nici nu mă pocăiesc încă după cum trebuie, mi-a descoperit Dumnezeu primejdia în care mă aflu, spre a ne duce și pe mine și pe ceilalți păcătoși asemenea mie la pocăință. Ne-a descoperit primejdia care ne amenință datorită nenumăratelor noastre păcate, primejdie descoperită de Domnul și în Sfânta Scriptură, prin prooroci și apostoli, mai apoi și Sfinților Părinți. Și El însuși ne spune învederat: „Dacă nu vă veți pocăi, așa veți sfârși cu toții”.

Bolovanii care stau deasupra capetelor noastre, gata să cadă, arată marea mânie a lui Dumnezeu care va veni peste noi pentru păcatele noastre. Aceasta, care ne-ar strivi și spulbera, este oprită deocamdată de rugăciunile și mijlocirile, de grija și pavăza celei ce este cu adevărat ajutor și scăpare oamenilor, a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, a Maicii noastre duhovnicești, precum și ale prietenilor lui Dumnezeu, ale tuturor sfinților.

Iubiții mei frați, deoarece sfârșitul se apropie și marea mânie a lui Dumnezeu stă deasupra capetelor noastre, „să stăm bine, să stăm cu frică”. Să luăm aminte, să nu ne înșelăm singuri, spunând că Dumnezeu este doar binevoitor și multmilostiv și că nu ne va pedepsi dacă păcătuim și călcăm poruncile Sale. Să nu ne înșele și pe noi vrăjmașul cel preaviclean precum I-a înșelat și pe protopărinții noștri de i-a făcut rătăciți și neascultători ai poruncii lui Dumnezeu și fugari din Rai. Să nu rătăcim, căci *„dacă s-a adevărat cuvântul grăit prin îngeri și orice călcare de poruncă și orice neascultare și-a primit dreapta răsplătire, cum vom scăpa noi, dacă vom fi nepăsători la astfel de mântuire?”*, spune Sfântul Apostol Pavel, gura Domnului (Evrei 2, 3). Dumnezeu este binevoitor și multmilostiv, dar este și drept. Ca multmilostiv, dăruiește binefaceri, miluiește, îi rabdă pe păcătoși, iar ca drept, ceartă și pedepsește pe călcătorii poruncilor dumnezeiești.

Este cu neputință ca păcătuind să scăpăm de mânia lui Dumnezeu. Trebuia ca cele pătimate să ne fie învățătură de minte. Câte n-am pățimit în ultimii

ani, războaie, boli, naufragii, cutremure, persecuții și în Tracia și în Asia Mică, îngroziri, primejdii, nenorociri, mahniri, precum același apostol zice: „*Necaz și strâmtorare peste sufletul oricărui om care săvârșește răul, al iudeului mai întâi, și al elinului*” (Romani 2, 9). Dar Același Dumnezeu zice prin Isaia cel cu glasul puternic: „Dacă veți vrea să mă ascultați, vă veți hrăni cu bunătățile pământului, iar de nu veți vrea și nu Mă veți asculta, sub loviturile tășurilor veți fi doborâți, căci gura Domnului a grăit acestea”.

Trebuie ca toate cele ce ni se întâmplă să ne fie spre învățătură și să încetăm a-L mai mânia pe Dumnezeu cu păcatele noastre. Faraon, pentru neascultarea de Dumnezeu, a primit zece pedepse; după fiecare pedeapsă se pocăia, dar pocăința lui nu era adevărată, era doar de moment. Noi, pentru neascultarea de Dumnezeu și pentru lipsa dragostei, am primit și noi zece de pedepse. Si degeaba ne-am pocăit după fiecare pedeapsă, căci apoi mai răi ne-am făcut. Vine mânia cea mare a Domnului, Atotțiitorului, de care nimeni nu va putea scăpa. Numai atunci vom scăpa, când ne vom pocăi. Să ne pocăim, deci, să ne întoarcem către Preamilostivul nostru Părinte ceresc, de care ne-am îndepărtat, cu inimă înfrântă și smerită; și cu lacrimi să-L rugăm fierbinte să treacă cu vederea păcatele noastre cele multe, să ne ierte, să ne miluiască și să ne mântuiască pe noi, după marea și bogata Sa milă. Și când ne vom pocăi cu adevărat, ne va primi cu brațele deschise, ne va ierta precum și pe niniviteni

și ne va milui ca un bun și iubitor de oameni și milostiv Dumnezeu. Fie Doamne mila Ta spre noi, precum am nădăjduit întru Tine.

*Testament duhovnicesc*⁵⁷

În generația actuală, „vicleană, prefăcută, nerecunoscătoare și păcătoasă”, în care „*toți s-au abătut, împreună netrebnici s-au făcut, nu este cel ce face bunătate, nu este până la unul*” (Psalmul 13, 3), „și nu este în vremea aceasta cârmuire și prooroc și egumen”, toate forțele cârmuitoare au slăbit cu desăvârșire, pe când puterile vrăjmașului au crescut uimitor și ghearele acestuia s-au înmulțit și, ca fiarele sălbatice, s-au năpustit cu toate, amenințând să nimicească Sfânta Biserică, să-i ia prizonieri pe puținii ostași înrolați în armata lui Hristos, să-iucidă pe străjuitorii sfintei noastre credințe, să smulgă și să murdărească Sfintele vase ale Bisericii și să facă să dispară temeliile dreptei credințe, distrugând astfel credința ortodoxă, curată și desăvârșită, în Hristos.

*Credința noastră este în primejdie. Dar de ce?*⁵⁸

---

⁵⁷ *Testament Duhovnicesc – Mărturisirea Credinței Ortodoxe*, Editura Bunavestire, Galați, 2003, pag. 30, 31-32, 35-37, 49-50, 63-66, 75-79.

⁵⁸ Parintele Filotei Zervakos, *Testament Duhovnicesc – Mărturisirea Credinței Ortodoxe*, Editura Bunavestire, Galați, 2003, pag. 30, 31-32, 35-37, 49-50, 63-66, 75-79.

Pentru că aceia care au fost înrolați de Stăpânul Împărăției Cerurilor să lupte, s-au moleșit. Și nu numai că au slăbit, ci s-au adâncit în somnul greu al trândăviei și al nepăsării. Dorm și s-au făcut nevăzuți, iar vrăjmașii se văd peste tot, veghează neîncetat, lucrează, pătrund în orașe, comune, sate, „împresoară pământ și mare”, se zbat, cheltuiesc bani nenumărați ca să ia ostateci și să adune prozeliți, partizani, ucenici, pentru a ucide sufletele creștinilor ortodocși și a dezrădăcina credința noastră ortodoxă, fără de care este cu neputință să ne mântuim.

Dar vrăjmașii și potrivnicii noștri nu au puterea nici să dezrădăcineze credința ortodoxă și nici să distrugă Sfânta Biserică a lui Hristos. N-au decât să se lupte ca turbații! Să scornească și să născocească uneltiri și viclesuguri. Să lupte și să se căznească. Să cheltuiască miliarde de lire și dolari. Se vor strădui în zadar și fără folos.

Credința ortodoxă este puternică și nu se va clinti. Este stâncă nemișcată. Este piatra din capul unghiului despre care Domnul nostru a spus în Evanghelie: „*Cine va cădea pe piatra aceasta se va sfărâma, iar pe cine va cădea îl va strivi*” (Matei 21, 44). Este piatra neclintită pe care Hristos a întemeiat Biserica Sa „una Sfântă și desăvârșită” și care va rămâne nemișcată în veci, după cum iarăși spune Domnul nostru în Evanghelie: „*și porțile iadului nu o vor birui*” (Matei 16, 18).

Toți cei care au luptat împotriva Sfintei noastre Biserici de la întemeierea ei încoace, au fost

nimiciți, și pe cei care în ziua de azi și pe viitor vor lupta împotriva ei, Dumnezeu îi va distruge ca pe niște vase de lut. Trebuie să credem cu toții că credința noastră ortodoxă va triumfa în lumea întreagă și că Stăpânul, întemeietorul și Ziditorul acesteia, învingătorul morții și al păcatului, Cel ce a coborât la iad, ca Dumnezeu, și pe cei legați din veacuri i-a eliberat de legăturile morții, „Cel tare și puternic în războaie”, care i-a zdrobit pe vrăjmași cu brațul Său cel înalt, îl va învinge și de unul singur, fără nici un ajutor, pe stăpânul întunericului, și va distruge până la sfârșit puterile lui. Dar totdeauna trebuie să credem că și noi, cei ce facem parte din armata lui Iisus Hristos, am fost înrolați cu scopul de a lupta, de a ne război vitejește, de a-l învinge pe vrăjmaș, având desigur ajutor și aliat pe Însuși Hristos, Cel ce ne-a dat nouă puterea să călcăm „peste șerpi și scorpioni și peste toată puterea potrivnicului”, noi, care suntem avangarda legiunii alese... noi? Vai și amar! Unii dintre noi s-au temut și au dat înapoi. Pe alții i-a cuprins somnul și au adormit, și alții s-au predat fără luptă în mâinile vrăjmașului.

* * *

E vremea să vă treziți din somn. Sculați-vă, aruncați departe somnul nepăsării, ca să nu vă găsească vrăjmașul dormind și să vă omoare. Treziți-vă, căci ne îndreptăm spre sfârșit, spre moarte, pentru că ziua celei de-a doua Veniri a Domnului se apropie. Treziți-vă ca să luptați în puținul timp care v-a mai rămas, căci „vine ceasul

când nimeni nu va mai putea lucra”. Treziți-vă, ascultați glasul gurii lui Hristos, pe dumnezeiescul propovăduitor Pavel; „*Iată vreme potrivită, iată ziua mântuirii...*”. Treziți-vă, îndepărtați somnul nepăsării, îmbrăcați-vă cu armele luminii. Loviți-i cu bărbăție și vitejie pe vrăjmașii văzuți și nevăzuți care, stăruiți și neobosiți, ne înconjoară și ne lovesc din toate părțile, din dreapta, din stânga, din față, de sus, de jos, zi și noapte și în fiecare clipă și ceas.

Nu vă fie frică! Nu vă înspăimântați de mulțimea vrăjmașilor noștri. Nu uitați că sfinții apostoli erau numai doisprezece, mult mai puțini decât suntem noi și aveau mai mulți vrăjmași. Nu aveau nici un prieten. Toată lumea, tot pământul, toți oamenii erau vrăjmașii lor, dar L-au avut prieten, aliat și ajutor pe Hristos. Aveau doar trei arme. Arma credinței, arma iubirii și arma smereniei. Cu ajutorul lui Hristos și cu aceste trei arme i-au învins pe toți vrăjmașii, pe toată lumea; și acești lăudați întru Hristos spuneau: „cu aceasta am învins lumea, cu credința noastră” și cu dragostea pentru Învățătorul și Stăpânul nostru Hristos. Nu noi am învins, ci harul lui Dumnezeu a învins și ne-a ajutat, fără de care nu am fi putut face nimic.

Iubiții mei frați,

Îndrăzniți! Aveți credință! Aveți dragoste! Hristos trăiește. Niciodată nu moare; Iisus Hristos ieri și azi și în veci este același (Evrei 13, 8). Cel

care i-a ajutat pe Sfinții Apostoli să învingă lumea ne va ajuta și pe noi; e de-ajuns să ne trezim și să ne îndepărtăm de somnul nepăsării. Acest strigăt al dumnezeiescului Apostol Pavel, pe care îl trâmbițez și îl amintesc acum, în clipa cea târzie a vieții mele, nu îl trâmbițez ca să vă treziți numai voi, frații mei iubiți, tovarăși de drum, împreună-luptători și războinici, îl trâmbițez și pentru mine, căci și eu am mare nevoie să lupt și să mă războiesc, fiindcă vrăjmașul nu încetează să ne războiască nici pe mine, bătrânul, nici pe voi și nici pe nimeni altul, până la ieșirea sufletului omului din trup, precum este vădit, deoarece și de Stăpânul cel desăvârșit al credinței noastre, Mântuitorul, Izbăvitorul și Scăparea sufletelor noastre, Domnul nostru Iisus Hristos a îndrăznit să se apropie și să-L războiască după Botezul din Iordan, când Se afla în pustie (Matei 4, 1-12); dar și la urmă, cu puțin înainte de moartea Sa pe Cruce, în seara Cinei celei de Taină: „vine stăpânitorul acestei lumi și el nu are nimic în Mine” a zis Domnul (Ioan 14, 30).

Așadar, dacă și de Dumnezeu cel atotputernic a îndrăznit, nerușinatul și neobrăzatul, să se apropie, dacă vine până și spre Acela Care l-a aruncat ca pe un fulger din ceruri în prăpastie, cu atât mai mult spre noi cei slabi, pe care ne războiește cu și mai multă sălbăticie la sfârșitul vieții, când plecăm din trupul acesta stricăcios, dar și atunci când suntem adormiți. De aceea avem mare nevoie să ne trezim și să apucăm cu multă dorire armele luminii, armele credinței și iubirii, și cu ele să-l lovim pe vrăjmaș.

Și când acesta ne va vedea înarmați cu armele credinței și iubirii, cu armele smereniei și Sfintei Cruci, se va înspăimânta și va fugi tremurând și „neputând suferi această putere”.

E necesar însă ca înainte de a începe războiul cu vrăjmașii din afară, văzuți și nevăzuți, să avem grijă să-i războim mai întâi pe vrăjmașii dinlăuntru nostru și după ce îi vom birui pe de-a-ntregul, atunci să îi lovim și pe cei din afară. Pentru că dacă nu-i învingem pe vrăjmașii lăuntrici și avem de gând să-i lovim pe cei din afară, e cu neputință să învingem. Vrăjmașii lăuntrici sunt patimile care se adună împotriva noastră, împotriva sufletului nostru, și ne războiesc. Acestea sunt multe, dar cele mai grele dintre ele sunt egoismul, mândria, iubirea de plăceri trupești, iubirea de arginți și nepăsarea din care se nasc multe altele, mari și mici. Pe toate acestea, creștinul, ostaș al lui Hristos, după ce se trezește din somnul nepăsării, trebuie să le biruiască, trebuie să le supună; să supună trupul duhului și atunci îi va învinge cu ușurință pe toți vrăjmașii văzuți și nevăzuți.

Sabia ce va să vină

De ce națiunea noastră e amenințată de primejdie?

Ne paște primejdie mare; există izbăvire? Simțim cu toții primejdia aceasta care ne amenință, în afară de câțiva cu totul nesimțitori, și ne întrebăm pe noi și pe alții cum și în ce fel am putea scăpa de ea? Cum ne vom salva? Guvernul, văzând primejdia,

a alergat la stăpânii pământului, aliații noștri, nădăjduind că ne vor scăpa. Însă chinurile, nenorocirile, necazurile și supărările au crescut și până acum nici o nădejde de salvare din partea stăpânilor pământului. Bine a spus Proorocul și împăratul David în Psalmul 145: *„Nu vă încredeți în cei puternici, în fiii oamenilor, în care nu este izbăvire”*.

Guvernul și noi toți, dacă vrem izbăvirea noastră, o vom găsi numai în pocăință și întoarcere la Dumnezeu, de la Care ne-am îndepărtat. Sfântul Sinod al Bisericii grecești, simțind la rândul lui primejdia, a hotărât într-o circulară să se facă în sfintele biserici paraclise și rugăciuni către Dumnezeu și Preacurata Maica Lui, neobosita apărătoare a creștinilor, nădejdea și mântuirea păcătoșilor. Dar e acest lucru suficient pentru izbăvirea noastră? Căci puține femei și câțiva bărbați aleargă la paraclise, pe când mii de oameni creștini hulesc numele Prea înaltului Dumnezeu și al Prea Sfintei Maicii Sale și aleargă cu dorință însetată și plăcere nemăsurată la teatre, la filme, în taverne și cafenele, își pierd nopțile cu jocuri de cărți, mese bogate, beții, dansuri, distracții și destrăbălări? Nu! Nu! Iubiți frați creștini, suferințele pe care le încercăm astăzi provin de la noi. Noi singuri le-am adunat în inimile și în ținuturile noastre. Păcatele noastre cele multe L-au mâniat și L-au înfuriat pe Preabunul, Preamilostivul și Iubitorul de oameni Dumnezeu, cum zice și dumnezeiescul Apostol Pavel: *„Necaz și*

strâmtorare peste sufletul oricărui om care săvârșește răul...” (Romani 2, 9).

*Smerenia adevărată aduce odihnă
în sufletul omului*

Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi. Luați jugul Meu asupra voastrăși învățați-vă de la Mine, că sunt blând și smerit cu inima, și veți găsi odihnă sufletelor voastre(Matei 11, 28-29).

De la începutul acestui secol viclean pe care aproape că l-am traversat, s-au petrecut și se petrec întâmplări înfricoșătoare care cutremură pământul, amenință cu distrugerea întregii lumi și prevestesc mari suferințe și nenorociri.

Căci se va ridica neam peste neam și împărăție peste împărăție și va fi foamete și ciumă și cutremure pe alocuri. Căci va fi atunci strâmtoare mare, cum n-a fost de la începutul lumii până acum și nici nu va mai fi (Matei 24, 7, 21). Dumnezeuiesc Apostol Pavel, glasul lui Hristos, scriind către Timotei, spune: Și aceasta să știi că, în zilele din urmă, vor veni vremuri grele; că vor fi oamenii iubitori de sine, iubitori de arginți, lăudăroși, trufași, hulitori, neascultători de părinți, nemulțumitori, fără cucernicie, lipsiți de dragoste, neînduplecați, neînfrânați, cruzi, neiubitori de bine, trădători, necuviincioși, îngâmfați, iubitori de desfrânări mai mult decât iubitori de Dumnezeu, având înfățișarea

adevăratei credințe, dar tăgăduind puterea ei (II Timotei 3, 1-5).

Văd primejdia, sabia ce va să vină, mânia provocată de păcatele noastre cele multe. În viitor va veni furie și suferință mare, despre care Domnul ne-a înștiințat, ca Prooroc desăvârșit ce este, și despre care ne-au vestit și mulți dintre Sfinții Profeți, Apostoli și Părinți purtători de Dumnezeu. Deci, după cum ne-au spus aceștia și după cum era cunoscut și din Sfintele Scripturi, pentru a scăpa și a ne păzi de primejdiile, nenorocirile și suferințele îngrozitoare ce vor veni, doar pocăința adevărată, sinceră și curată, și întoarcerea către Dumnezeu, precum au făcut în vechime ninivitenii, îl vor îndemna la îndurare și milă pe Îndelung-răbdătorul, Preamilostivul, Iubitorul de oameni Dumnezeu, Părintele nostru ceresc, și vor face să înceteze mânia, furia și supărarea prea-îndreptățită împotriva noastră, a păcătoșilor.

Părintele Serafim Rose⁵⁹ (1934-1982)

„...întreaga rațiune a Bisericii este aceea de a-L purta pe Hristos în inimă...” „Poate că aceștia sunt ultimii câțiva ani în care mai putem continua să răspândim liber cuvântul”

---

⁵⁹ Părintele Serafim Rose, Arhiepiscopul Averchie Taușev, *Apocalipsa în învățătura Sfinților Părinți*, Editura Icos, 2000, pag. 21-25; 252-255.

„Într-un asemenea veac”, scrie el⁶⁰, „pentru a fi un adevărat creștin ortodox, gata de a-și păstra credința în Mântuitorul Hristos chiar și în fața morții, este mult mai greu în zilele noastre, decât în primele secole ale creștinismului” (p. 17). Deși de cele mai multe ori fățișă (în țările aflate sub ocârmuire comunistă), prigonirea creștinilor din zilele noastre este mult mai bine disimulată. „Sub haina unei împărății înșelătoare, care arată minunat și îi duce pe mulți în rătăcire, se arată, de fapt, o prigoană ascunsă împotriva creștinismului... Această prigoană este mult mai primejdioasă și mai înfricoșătoare decât prigoana fățișă, căci amenință cu adevărat să dea cu totul pierzării sufletele – ceea ce înseamnă moarte duhovnicească” (p. 18). Arhiepiscopul Averchie citează adeseori cuvintele Sfântului Teofan Zăvorâtul, despre vremurile din urmă: „Deși numele de creștin va fi auzit pretutindena și peste tot vor fi biserici și slujbe, toate acestea nu vor fi decât părelnicie, căci într-o aceste se va sălășlui o adevărată apostazie” (p. 21).

Pentru a arăta împlinirea acestor cuvinte în zilele noastre, Arhiepiscopul Averchie scrie: „este înfricoșător a spune, însă lumea creștină ne înfățișează azi o imagine întunecată, înspăimântătoare, a celei mai adânci decadente religioase și morale” (p. 22). Ispita belșugului și a

---

⁶⁰ Arhiepiscopul Averchie Taușev în lucrarea *Adevărata Ortodoxie și lumea contemporană* (în limba rusă), Jordanville, 1971.

confortului îndepărtează sufletul de la Dumnezeu, «slujitorii lui Antihrist se străduie mai mult decât orice să Îl scoată pe Dumnezeu din viața oamenilor, astfel încât aceștia, mulțumiți cu belșugul lor material, să nu simtă în nici un fel nevoia de a se întoarce la Dumnezeu, să nu-și mai aducă aminte de El, ci să poată trăi ca și cum Acesta nu ar exista defel. Așadar, întreaga rânduială a vieții din zilele noastre, în așa numitele „țări libere”, unde nu este o prigoană fățișă împotriva credinței, unde fiecare are dreptul de a crede așa cum dorește, este o primejdie și mai mare pentru sufletul unui creștin (decât o prigoană la arătare), căci îl leagă cu desăvârșire de pământ și-l face să uite de Rai. Întreaga „cultură” contemporană, îndreptată numai către cunoștințe cu desăvârșire lumești și vârtejul nebunesc al vieții legate de această „cultură”, îl țin pe om într-o stare neîncetată de sterpiciune și de tulburare, care nu lasă nimănui puțină de a-și cerceta, doar puțin mai adânc sufletul, în acest fel stingându-se, încetul cu încetul, viața duhovnicească» (p. 29).

Întreaga trăire din zilele noastre, la nivelul ei public, este o pregătire pentru venirea lui Antihrist: „toate lucrurile care se întâmplă în zilele noastre – la cel mai înalt nivel în religie, guvernământ și în viața publică – [...] nu sunt altceva decât o lucrare intensă a slujitorilor lui Antihrist pentru pregătirea și instaurarea împărăției sale” (p. 24), iar această lucrare este înfăptuită tot atât de mult de către „creștini”, ca și de către necreștini (p. 18).

După înfățișarea unui tablou atât de înfiorător al zilelor noastre și al viitorului omenirii, Arhiepiscopul Averchie strigă cu glas mare către toți creștinii ortodocși să se lupte din răzputeri împotriva duhului acestei lumi, care zace în miasma răutății. «Toți cei care în aceste zile râvnesc să nu-și piardă credința în Mântuitorul Hristos, trebuie să se păzească și să stea împotriva oricărei doriri a lucrurilor materialnice și pământești și împotriva amăgirii ce vine prin bunurile lumești. Este peste măsură de primejdios să se învoiască cineva cu orice dorință de a-și face o carieră, de a-și făuri un nume, de a dobândi stăpânire și trecere înaintea oamenilor, de a-și agonisi bogății, de a se înconjura de lux și confort» (p. 28).

Celor care sunt osârdnici și luptători în a nu-și pierde credința, Arhiepiscopul Averchie le arată calea împărătească a mărturisirii: «Acum este vremea mărturisirii – a unei atitudini hotărâte, dacă este nevoie chiar a morții pentru credința ortodoxă, care pretutindenea este o țintă a atacurilor fățișe sau dosnice, a asupririi, a prigoanei ce vine din partea slujitorilor lui Antihrist» (p. 28). Trebuie să fim adevărați creștini și să nu ne plecăm în fața duhului acestui veac, ci să facem din Biserică temelie și izvorul vieții noastre (p. 26)...

Calea pe care lumea ne-o așterne în față, în ciuda făgăduințelor amăgitoare ale „progresului”, este o cale a suferințelor: «Mântuitorul a spus limpede că ceea ce ne așteaptă nu este „progresul”, ci năpaste și cazne mult mai mari, ca urmare a

înmulțirii fărădelegii și a răcirii dragostei; când El va veni, abia dacă va mai găsi credință pe pământ (Luca 18, 8)».

Puterea unui adevărat creștin, în vremurile pline de grozăvii care vor veni, este așteptarea celei de-a Doua Veniri a Mântuitorului Hristos – Parusia: «duhul așteptării statornice a celei de-a Doua Veniri a Domnului Hristos este adevăratul duh al viețuirii creștinești, care strigă în rugăciune „Amin! Vino, Doamne Iisuse!” (Apocalipsa 22, 20). Iar duhul potrivit acestui chip de viață este, fără de nici o îndoială, duhul lui Antihrist, care se sârguiește prin orice mijloc să prăvălească mintea creștinilor de la gândul Parusiei și de la răsplătirile care vor urma acesteia. Cei care se pleacă în fața acestui duh se pun pe ei înșiși în primejdia de a nu-l recunoaște pe Antihrist când acesta va veni și de a fi vânați de acest cumplit vrăjmaș. Cu osebire acesta este cel mai înspăimântător lucru al lumii zilelor noastre, plină de toate înșelăciunile și amăgirile. Slujitorii lui Antihrist, așa după cum Mântuitorul ne-a spus mai înainte, se vor sârgui „ca să amăgească, de va fi cu puțință și pe cei aleși” (Matei 24, 24). Totuși, gândul la acestea nu trebuie să ne arunce în deznădejde, ci, dimpotrivă, după cum însuși Mântuitorul zice: „prindeți curaj și ridicați capetele voastre, pentru că răscumpărarea voastră se apropie” (Luca 21, 29)».

Un asemenea om, un adevărat Sfânt Părinte al acestor vremuri din urmă, plin de duhul așteptării celei de-a Doua Veniri a lui Hristos și de duhul cumpătat al gătirii pentru aceasta este autorul

tâlcuirii care urmează, a cărții ce încununează Noul Testament – Apocalipsa Sfântului Ioan Teologul. Deși tâlcuirea la această carte se folosește din plin de scrierile Sfinților Părinți ai Bisericii din primele veacuri, însuși faptul că este atât de mult în duhul lor și în duhul Sfântului Ioan Evanghelistul este pentru noi o cheazășie a negreșelniciei acestei tâlcuirii, dar și a faptului că vorbește nu numai minților noastre iscoditoare, pe cât inimilor noastre credincioase. Arhiepiscopul Averchie a fost un dascăl ortodox întemeiat în tradiția neîntreruptă a gândirii patristice, tradiție care își are izvorul la Sfinții Părinți ai primelor veacuri și care ajunge până în zilele noastre și de care Arhiepiscopul Averchie s-a umplut cu prisosință de la dascălii săi Teofan Zăvorâțul (+1894) și un alt Teofan, al Poltavei (+1940). Învățător neînșelător al vieții duhovnicești și morale în duh ortodox, Arhiepiscopul Averchie este, de asemenea, un călăuzitor neasemănat în teologhisirea patristică.

Puțini sunt Sfinții care au rămas printre noi în vremurile acestea prea vrednice de plâns, dar chiar dacă nu vedem printre noi asemenea drepti, ca și Arhiepiscopul Averchie, învățăturile sale rămân cu noi și ne pot fi lumina călăuzitoare prin bezna zilelor care vor urma, când Biserica este cu putință să fie silită să fugă în pustie, asemeni Femeii din Apocalipsă (cap. 12) – Biserica vremurilor din urmă.

* * *

Dar acum, în cel de-al XX-lea veac al erei creștine, au apărut „înțelepții” – „neocreștinii”, așa

după cum își spun unii dintre ei – care nu doresc să audă despre cele spuse mai sus. Propovăduiesc un soi nou de creștinism dulceag, sentimental și trandafiriu, deșertat de toată făptuirea și lupta, o imaginară, atotcuprinzătoare dragoste pseudo-creștină și îmbucurarea fără de nici o opreliște din toate deliciile acestei trecătoare vieți pământești. Ignoră cu desăvârșire nenumăratele pilde din Sfânta Scriptură, care lămurit și cu tărie vorbesc despre lupta duhovnicească, despre râvna cu care suntem îndatorați să-L urmăm pe Mântuitorul Hristos în a ne răstigni pentru lume, despre multele dureri prin care trebuie să treacă creștinul în această viață, începând cu cuvintele pe care Însuși Mântuitorul Hristos le-a spus ucenicilor Săi la Cina cea de Taină: „*În lume necazuri veți avea*” (Ioan 16, 33). Și aceasta se întâmplă deoarece, după cum Însuși Domnul ne spune, adevărații creștini nu sunt din lume (Ioan 15, 19), pe când „*lumea întreagă zace sub puterea celui rău*” (I Ioan 5, 19). Din această pricină creștinii nu trebuie să iubească această lume și „*cele ce sunt în lume*” (I Ioan 2, 15); „*prietenia lumii este dușmănie față de Dumnezeu*” și „*cine va voi să fie prieten cu lumea se face vrăjmaș lui Dumnezeu*” (Iacov 4, 4).

Acești „înțelepți” moderni într-un anume fel nu reușesc să vadă că dumnezeiescul cuvânt nu făgăduiește nicăieri în mod hotărât creștinilor satisfacții duhovnicești depline și fericire paradisiacă în această viață, ci, dimpotrivă, pune înaintea faptului că viața pământească se va îndepărta

tot mai mult de la legea lui Dumnezeu, că în ceea ce privește morala, omul va cădea tot mai jos (vezi II Timotei 3, 1-5), că „*toți care voiesc să trăiască cucernic în Hristos Iisus vor fi prizonieri. Iar oamenii răi și amăgitori vor merge spre tot mai rău, rătăcind pe alții și rătăciți fiind ei înșiși*” (II Timotei 3, 12-13) și că, în cele din urmă, „*cerurile vor pieri cu vuiet mare, stihiiile, arzând, se vor desface și pământul și lucrurile de pe el se vor mistui*” (II Petru 3, 10). Dar atunci se vor arăta „*ceruri noi și pământ nou, în care locuiește dreptatea*” (II Petru 3, 13) – un minunat „*nou Ierusalim, pogorându-se din cer de la Dumnezeu*” (Apocalipsa 21, 2), care i-a fost arătat lui Ioan, văzătorul tainelor, în timpul descoperirii ce i s-a făcut.

Toate acestea nu sunt pe placul neocreștinilor. Ei vor deplinătatea fericirii în această lume împovărată cu nenumăratele ei păcate și nelegiuiri și așteaptă cu nerăbdare această stare de fericire deplină. Și una dintre cele mai sigure căi de a o dobândi li se pare a fi „mișcarea ecumenică”, uniformizarea și unirea tuturor oamenilor într-o singură nouă Biserică, ce va cuprinde nu numai romano-catolici și protestanți, ci și evrei, musulmani și păgâni, fiecare păstrându-și propriile convingeri și greșeli. Această imaginară „dragoste creștină”, în numele viitoare stări de fericire a omului pe pământ, nu poate decât să calce în picioare Adevărul.

Nimicirea acestui pământ cu tot ceea ce zace pe el, cu toate că este mai înainte spusă cu limpezime de Cuvântul lui Dumnezeu, este socotită de către ei a fi ceva atât de groaznic, încât nu poate fi înfățișat, ca și cum nu ar fi la îndemâna atotputerniciei lui Dumnezeu și aparent aproape de nedorit. Consimt în silă să admită nimicirea acestui pământ (căci cum ar putea cineva să nu primească un lucru proorocit în Sfânta Scriptură?), dar cu condiția că va avea loc într-un viitor foarte, foarte îndepărtat, învăluit în ceață; nu secole, ci milioane de ani de acum înainte.

Care este motivul acestei credințe a lor? S-ar putea spune: din cauză că sunt slabi în credință sau le lipsește cu desăvârșire credința în învierea din morți și în viața veacului ce va să vină. Pentru ei totul este în această viață pământească, iar când aceasta ajunge la sfârșit, toate se termină. În câteva puncte – mai ales în așteptarea unei vieți fericite în această lume – un asemenea cadru al gândirii se aseamănă îndeaproape cu larg răspândita erezie din primele secole ale creștinătății, numită hiliasm. Aceasta este așteptarea unei împărății de o mie de ani pe pământ a lui Hristos; așadar manifestarea din zilele noastre a acestei erezii poate fi calificată drept neohiliasm.

Trebuie avut în vedere și păstrat în minte că hiliasmul a fost osândit de cel de-al doilea Sinod Ecumenic în anul 381; așadar, a crede din nou în hiliasm, acum în secolul XX, chiar și numai în parte, este de neiertat. Trecând peste acestea, neohiliasmul

este mult mai rău decât vechea erezie hiliastă, prin aceea că fundamentele sale, fără nici o tăgadă, se află în necredința în viața veacului ce va veni..., iar dorința pătimasă de a dobândi fericirea aici, pe pământ, întrebuițează toate îmbunătățirile și izbânzile progresului material ale vremurilor noastre. Această învățătură mincinoasă își varsă răul înspăimântător, încercând să „liniștească” (legene) și să adoarmă trezvia duhovnicească a credincioșilor și să-i convingă că sfârșitul lumii este departe (de cumva va fi un sfârșit) și, așadar, nu este neapărată trebuință de priveghere și rugăciune, lucruri pe care Mântuitorul Hristos le cere neîncetat de la cei care-I urmează (vezi Matei 26, 41), de vreme ce totul în lume devine tot mai bun și mai bun, progresul spiritual ținând pasul cu cel material. Iar fenomenele înfiorătoare pe care le putem vedea în lume, chiar în zilele noastre, sunt vremelnice; toate s-au mai întâmplat înainte și toate în cele din urmă vor trece și vor fi înlocuite de o nemaipomenită înflorire a creștinismului în care, desigur, ecumeniștii vor ocupa cele mai de cinste locuri.

Așadar, totul este peste măsură de frumos! Nu mai trebuie să lucrăm asupra părții noastre lăuntrice și nu ni se mai cere nici un fel de luptă duhovnicească; posturile pot fi desființate. Totul va deveni mai bun numai prin sine însuși, până ce „împărăția lui Dumnezeu” este în cele din urmă instaurată întru toată fericirea și deplinătatea ei pământească.

Fraților! Nu se vede cu limpezime unde se află izvorul acestor ademenitoare învățături mincinoase? Cine bântuiește cu toate aceste gânduri mințile creștinilor de azi, cu scopul vădit de a înfrânge întreaga creștinătate? Ca de ciumă, ca de foc trebuie să ne temem de acest „neohiliasm” care e atât de adânc potrivit învățăturii cuvântului lui Dumnezeu, învățăturii Sfinților Părinți și tuturor învățăturilor vechi de secole ale Sfintei noastre Biserici, prin care nenumărați drepti s-au mântuit. Fără luptă duhovnicească nu este și nu poate fi creștinism adevărat! Așadar, calea noastră nu se potrivește cu nici una dintre aceste mișcări moderne, fie ecumenismul, fie „neohiliasmul”.

Credința noastră este credința Sfinților nevoitori, credința apostolilor, credința Sfinților Părinți, credința Ortodoxă care a ținut neclintită întreaga lume. Acestei credințe și numai acestei credințe îi vom fi următori în aceste zile covârșite de răutate în care trăim astăzi.

* * *

Este unul din marile semne ale vremurilor de pe urmă acesta:⁶¹ ...și spaime și semne mari din cer vor fi (Luca 21, 11). Nu mai departe decât acum o sută de ani, Episcopul Ignatie Briancianinov nota în cartea sa *Despre semne și minuni*: „... cu câtă aviditate caută creștinii noștri să vadă minuni, sau

---

⁶¹ Ieromonah Serafim Rose, *Ortodoxia și religia viitorului*, FEP – Tipografia Centrală Cartea Moldovei, Chișinău, 1995, pag. 156-159, 211, 214-215, 221, 236-237.

chiar să facă ei înșiși minuni! Această căutare nu dă altceva la iveală decât înșelăciunea de sine, care se naște din buna părere de sineși din slava deșartă, și care se sălășluiește în suflet punând stăpânire pe el”.

„Adevărații făcători de minuni aproape că au dispărut, dar oamenii sunt mai setoși de minuni ca niciodată. Ne apropiem de timpurile când calea va fi larg deschisă pentru o mulțime de minuni mari și grozave, care să ducă la pierzare nenorocita înțelepciune cea după trup, care se va lăsa atrasă și înșelată de ele”.

Iată în această carte și câteva rânduri pentru cercetătorii fenomenului extraterestru: „Antihrist va face mai cu seamă minuni în văzduh, adică acolo unde își are satan împărăția. Minunile vor izbi cel mai tare simțul văzului, pe care îl vor fermeca și înșela. Sfântul Ioan Teologul, văzând în duh semnele ce au să fie înaintea sfârșitului lumii, afirma că antihrist va face semne mari încât și foc să pogoare din cer, pe pământ, înaintea oamenilor (Apocalipsa 13, 13). Sfânta Scriptură indică această minune ca fiind cea mai mare dintre minunile lui Antihrist, iar locul apariției ei este văzduhul. Va fi un spectacol splendid și înfricoșător” (Sfântul Ignatie Briancianinov).

***

„Oamenii nu vor înțelege că minunile lui Antihrist nu au în ele nici un fel de noțiune de bine sau scop rațional, nici un înțeles clar, că sunt străine de adevăr și pline de minciună, de toată sălbăticia și răutatea, că sunt scamatorie goală menită să uluiască

și să lase cu gura căscată, mai ales pentru a-i da pradă uitării ca să-i poată înșela, seduce și fascina cu efecte spectaculoase, găunoase și prostești”.

„Toate înșelăciunile diavolești au în comun aceea că, dacă li se dă cea mai mică atenție, ele devin periculoase; această mică atenție, chiar dacă este lipsită de simpatie pentru ceea ce se vede, poate să ducă pe omul respectiv în ispită și poate să lase asupra lui o influență rea”.

* * *

„Noi trăim la capătul acestei perioade înspăimântătoare de triumf demonic în care „umanoizi” siniștri (noile întruchipări diavolești) se arată la mii de oameni și pun stăpânire, prin aparițiile lor absurde, pe sufletele aceloră de care harul lui Dumnezeu s-a îndepărtat. Fenomenele extraterestre sunt pentru creștinii ortodocși un semn că trebuie să calce cu mult mai multă hotărâre, trezvie și băgare de seamă pe calea mântuirii, cunoscând că putem fi ispitiți și înșelați nu doar de religiile mincinoase, ci și de fenomene fizice care uimesc privirea”.

* * *

„Biserica Ortodoxă respinge total aceste practici și „mișcări harismatice” sectare, care sunt amăgiri diabolice din veacurile de pe urmă, ce înșală în diferite chipuri și forme pe cei ce s-au rupt de Biserica lui Hristos întemeiată de Duhul Sfânt. Că cei ce nu ascultă de Biserică și de sfinții Apostoli și nu au cele șapte Taine, Sfânta Liturghie, Preoția și

Sfânta Cruce, nu pot avea Duhul Sfânt, ci numai duhul diavolului”.

* * *

„Pentru creștinii ortodocși, fenomenul contemporan al „vorbirii în limbi” este și el un „semn”; dar nu este semnul începutului Evangheliei mântuirii pentru toate popoarele, ci semn al sfârșitului ei”.

* * *

„Mișcarea harismatică, produs al unei lumi lipsite de Taine și de har, al unei lumi ce însetează după „semne”, fără a fi în stare „să deosebească duhurile” prin care se fac aceste semne, este ea însăși un „semn al lumii apostaziale în continuare, o mișcare a „intențiilor” și a „faptelor bune”, ce emană dintr-un umanitarianism anemic și lipsit de substanță. Ce se va întâmpla, însă, atunci când lui i se va alătura o mișcare care să aibă cu adevărat „putere”?

* * *

„Deci, [...] până și elita constituită din acești adevărați aleși, această „turmă mică”, vor fi atacați și ispitiți de „marile semne și minuni” ale lui Antihrist. Marea masă a „creștinilor” în schimb, îl vor accepta pe falsul Mesia – adică pe Antihrist, fără întrebări și fără probleme pentru că „noul său creștinism” este exact ce caută mulțimea”.

* * *

Cu atât mai mult trebuie să lupte astfel creștinii din ziua de azi, care sunt înconjurați din toate părțile de un creștinism fals, care are propriul său arsenal de experiențe ale „harului” și „Duhului Sfânt”, putând cita pe de rost din Sfânta Scriptură și din Sfinții Părinții, pentru a-și „întări” propriile erezii! Cu siguranță trăim vremurile de pe urmă, când înșelăciunea este atât de subtilă încât amăgește, de este cu puțință, și pe cei aleși (Matei 24, 24).

Falșii prooroci ai timpurilor noastre anunță cu glas din ce în ce mai puternic apropierea „noii ere a Duhului Sfânt”, a „noii Cincizecimi”, a „punctului Omega”. Este exact ceea ce se numește, în adevăratele profeții ale Bisericii Ortodoxe, domnia lui Antihrist. Această profeție, tocmai acum în zilele noastre, începe să se împlinească, cu forța unei puteri demonice.

Întreaga atmosferă spirituală contemporană se încarcă cu puterea experimentelor de inițiere demonică și aceasta, pe măsură ce „taina nelegiurii” intră în faza penultimă, în care începe să posedă sufletele oamenilor și, într-adevăr, nu numai pe ale lor, ci chiar pe ale celor aleși ai Bisericii lui Hristos, de-i va fi cu puțință.

Împotriva acestei „experiențe religioase” de mare forță, creștinii ortodocși trebuie să se trezească și să se înarmeze cu adevărat, să devină pe deplin conștienți de ceea ce înseamnă Ortodoxia creștină și în ce chip scopurile sale sunt total diferite de ale tuturor celorlalte religii, fie ele „creștine” sau necreștine.

Creștini ortodocși, păstrați cu sfințenie harul ce vi s-a dat! Nu îngăduiți ca el să devină o chestiune de obișnuință! Nu-l măsurați după măsura omenească și nu vă așteptați ca el să pară logic sau pe înțelesul celor care nu sunt capabili să pătrundă nimic din ceea ce depășește omeneșul sau celor care cred că îl pot obține altfel decât arată predania Sfintei Biserici a lui Hristos dintotdeauna! Căci adevărata Ortodoxie, în mod necesar, apare cu adevărat „nelalocul ei” în aceste vremuri satanice; o minoritate din ce în ce mai accentuată a celor disprețuiți și cam „nebuni”, siliți să trăiască în mijlocul unei mase al cărei „revivalism” religios este inspirat de un cu totul alt fel de duh.

Noi însă să ne mângâiem cu cuvintele cele tari și sigure ale Domnului nostru Iisus Hristos: Nu te teme, turmă mică, pentru că Tatăl vostru a binevoit să vă dea vouă Împărăția (Luca 12, 32).

Fie ca toți creștinii ortodocși să se întărească pentru marea bătălie care îi așteaptă, și să nu uite niciodată că, în Hristos, victoria este deja a noastră. Căci El ne-a promis că porțile iadului nu vor birui Biserica Sa (Matei 16, 18) și că pentru cei aleși El va scurta zilele urgiei și strâmtorii celei de pe urmă (Matei 24, 22). Și apoi, cu adevărat, „dacă Dumnezeu este cu noi, cine este împotriva noastră?” (Romani 8, 31). Chiar în mijlocul celor mai sălbatice ispite, nouă ni s-a poruncit: „Îndrăzniți! Eu am biruit lumea” (Ioan, 16, 33).

Să trăim deci și noi, așa cum au făcut-o toți adevărații creștini înaintea noastră, cu certitudinea

că toate cele ce se văd au un sfârșit și că Mântuitorul nostru va veni curând; căci „Cel Ce mărturisește acestea, zice: Da, vin curând! Amin! Vino, Doamne Iisuse!” (Apocalipsa 22, 20).

*Discernământul spiritual*⁶²

Cel mai important câștig pe care-l capeți citind literatura ortodoxă fundamentală este virtutea numită discernământ. Atunci când avem în fața ochilor două fenomene care par să fie identice sau foarte asemănătoare între ele, virtutea numită discernământ ne ajută să vedem care dintre ele este adevărat și care este fals. Altfel spus, care are în el spiritul lui Hristos și care ar putea avea spiritul Anticristului.

Prin însăși natura lui, Anticristul, care urmează să fie ultimul mare conducător al lumii și ultimul mare adversar al lui Hristos, este anti-Hrist, iar aici „anti” nu înseamnă numai „împotrivă”, ci și „sub masca, în locul lui”. Anticristul, după cum afirmă toți Sfinții Părinți care au scris despre el, va fi cineva care-L va imita pe Hristos, adică va căuta să înșele oamenii prefăcându-se a fi Hristos revenit pe Pământ. De aceea, dacă ai o idee foarte vagă despre creștinism sau dacă citești Scripturile exclusiv după propria ta concepție (iar concepția ți-o culegi din

---

⁶² Ieromonah Serafim Rose, *Pentru o Viziune Ortodoxă asupra Lumii*, Editura EIKON, Cluj-Napoca, 2003, pag. 20-21, 32-34, 36, 39-45.

aer, dintr-un aer care, în prezent, nu este creștin, ci anticreștin), atunci vei ajunge la concluzii foarte anticreștine. Când vei vedea chipul Anticristului, te vei lăsa păcălit, crezând că este vorba de Hristos.

Să dăm o serie de exemple despre felul în care ne poate ajuta virtutea discernământului să înțelegem câteva fenomene relativ complicate. Unul dintre acestea este mișcarea harismatică. Această mișcare din Biserica Ortodoxă este promovată de un preot grec din Indiana, Părintele Eusebiu Stephanou, și are un număr destul de mare de adepți și simpatizanți. Promotorul ei a vizitat și Grecia, unde există deja o serie de oameni care se lasă pe mâna lui.

Este limpede că succesul lui se datorează, în parte, faptului că acest preot provine dintr-o atmosferă bisericească ortodoxă, astfel încât oamenii aceia, născuți ortodocși, care merg la biserica ortodoxă și care se împărtășesc, iau de bun tot ce spune el. Și cum, pentru ei, problema devine una de obișnuință, nu-și mai dau seama că întreaga rațiune a Bisericii este aceea de a-L purta pe Hristos în inimă, dar că omul poate trăi o viață întreagă în Biserica Ortodoxă fără ca inima lui să fie vreodată trează. Oamenii de felul acesta sunt exact ca păgânii. De fapt, ei sunt chiar mai vinovați decât păgânii, pentru că păgânii nu au auzit niciodată de Hristos, în timp ce un ortodox care nu știe ce este aceea viață spirituală nu s-a trezit încă întru Hristos.

*De ce trebuie să avem o
viziune ortodoxă asupra lumii?*

Deci reluăm prima idee. Urmărim semnele vremurilor pentru a-L recunoaște pe Hristos atunci când va veni, pentru că au fost mulți falși Hristoși și vor veni încă și mai mulți, iar la sfârșitul lumii va veni, în cele din urmă, unul care va fi denumit Anticrist. Anticristul îi va uni pe toți cei care s-au lăsat înșelați crezând că el este Hristos, iar printre aceștia se vor număra toți cei care au interpretat creștinismul după cum au vrut ei. De multe ori vezi oameni care mărturisesc creștinismul și ai impresia că multe dintre ideile lor sunt corecte și conforme cu Biblia, dar, la o analiză mai atentă, îți dai seama că greșesc flagrant.

De curând, Părintele Dimitri Dudko spunea, în foaia pe care o publică, că a venit la el cineva care pretindea că este creștin. Când au început, însă, să stea de vorbă, și-a dat seama că respectivul nu era ortodox și l-a întrebat: „De ce confesiune ești dumneata?”. – „A, asta nu contează, suntem cu toții creștini. Cel mai important este să fim creștini”. – „Ba nu, ba nu, a zis el, trebuie să fim mai preciși. De exemplu, dacă dumneata ești baptist, iar eu sunt ortodox, eu cred în Trupul și Sângele Domnului, iar dumneata nu crezi. Trebuie să știm precis, pentru că sunt multe diferențe. Este bună atitudinea aceasta. Eu te respect pe tine și nu vreau să impietez asupra credinței tale, dar, chiar și așa, există o cale

adevărată a credinței și multe căi care se abat de la adevăr. Eu vreau să mă țin de adevăr”.

La fel, vedem că mulți oameni care nu sunt ortodocși au, totuși, multe părți bune, dar până la urmă tot greșesc în anumite privințe. Sigur că sarcina să judecăm nu ne revine nouă, ci lui Dumnezeu. Dar este limpede ce se va întâmpla dacă toate aceste abateri minore prin care oamenii greșesc astăzi vor fi proiectate în vremurile de pe urmă, dacă oamenii vor gândi la fel și la venirea acelor vremuri de pe urmă. Greșelile mărunte sunt cele care îi fac pe oameni să creadă când îl văd pe Anticrist că acesta este Hristos. Sunt o mulțime de secte care cred că Hristos va veni să domnească o mie de ani din Templul de la Ierusalim. De aceea, când evreii vor începe să reconstruiască Templul, aceste secte se vor bucura, pentru că, pentru ele, acesta va fi semnul venirii lui Hristos. Dimpotrivă, știm că acesta este semnul venirii Anticristului, pentru că Hristos nu va mai veni niciodată la Templu. Templul a fost distrus. Hristos va veni numai la sfârșitul lumii pentru a începe împărăția eternă a cerurilor. Singurul care va veni la Templu va fi Anticristul. Iată de ce o corectă înțelegere creștin – ortodoxă și o pregătire care să plece de la această înțelegere sunt absolut necesare. Cu cât ne apropiem mai mult de vremurile de pe urmă, cu atât această înțelegere și pregătirea devin mai indispensabile.

Răcirea treptată a iubirii

Un alt semn foarte simptomatic al vremurilor noastre este următorul menționat în capitolul 24 din Evanghelia după Matei: faptul că iubirea multora se răcește. Aceasta pare a fi o caracteristică definitorie a epocii noastre, într-o mai mare măsură decât în orice altă epocă din istoria trecută și se vede limpede în ceea ce se numește nihilism.

Templul de la Ierusalim

După aceea, avem semnul cu urâciunea pustiirii și tot ce se referă la Templul din Ierusalim. Pentru prima oară în istorie, a apărut acum această posibilitate. S-a mai încercat o dată reconstruirea Templului, în secolul IV. Iată, cunoașterea acestui episod este un foarte bun exemplu despre ce putem învăța citind istoria Bisericii. Găsim câteva izvoare despre el chiar în secolul IV. Sfântul Chiril îl pomenește, la fel ca alți istorici ai Bisericii de pe vremea aceea. Iulian Apostatul, care punea atâta pasiune în desființarea creștinismului, a decis că, din moment ce Hristos profețise că nici o piatră din Templu nu avea să mai rămână la locul ei, reconstruind Templul, ar fi putut dovedi că Iisus fusese un impostor și că deci religiile păgâne puteau fi repuse la locul lor. Astfel încât i-a chemat pe evrei, în mod deliberat, înapoi la Ierusalim și i-a lăsat să-și reconstruiască Templul, dându-le chiar și binecuvântarea lui. Ce construiau găseau a doua zi la pământ. La a doua încercare, au ieșit din pământ bulgări de foc. Toți istoricii sunt de acord în această

privință. Iar istoricii raționaliști moderni, realizând că nu pot contrazice aceste texte și că ceva trebuie să se fi întâmplat acolo, ajung să spună lucruri de genul: „Probabil că au dat de petrol” sau „Erau pungi de gaze subterane”. De bună seamă, ceea ce s-a întâmplat acolo a fost o minune a lui Dumnezeu, care a vrut să împiedice reconstruirea Templului pentru că nu venise încă timpul –Templul urmează să fie reconstruit atunci când va veni sfârșitul lumii.

* * *

Semnul acesta al Templului este unul foarte puternic. Când vom vedea Templul reconstruit, vom putea trage concluzia că a sosit momentul, pentru că acesta este, cu siguranță, unul dintre semnele de la sfârșitul sfârșitului. Deocamdată, bineînțeles, nu s-a pus problema reconstruirii lui, dar circulă tot felul de zvonuri că planurile ar fi deja făcute, că s-ar aduna piatra etc. Este clar că evreii se gândesc la el.

Alte semne

Un alt semn se referă la Anticristul care, atunci când va veni, va deveni conducătorul lumii. Abia în epoca noastră a devenit o realitate ideea că un singur om poate stăpâni întreaga lume. Toate imperiile mondiale de până acum s-au întins numai pe o parte a Pământului și, până la apariția comunicațiilor moderne, ar fi fost imposibil ca un singur om să conducă întreaga lume.

Mai mult decât atât, odată cu larga răspândire a comunicațiilor, cu descoperirea bombelor atomice

și a armelor avansate, posibilitatea apariției unor suferințe la scară globală este mult mai mare decât în orice alt moment istoric. Este limpede că viitorul război va fi cel mai distrugător din istoria omenirii și, probabil, va provoca, încă din primele zile, distrugerii mai mari decât toate celelalte războaie din istorie la un loc. Pe lângă armele atomice, care ar putea fi aruncate în luptă în cazul unui război generalizat, există diferite arme bacteriologice, care pot răspândi printre, oameni molime, gaze otrăvitoare și tot felul de substanțe cumplite.

*Un avertisment către cei împătimiți
de ziua de apoi*

Toate aceste semne ale vremurilor sunt cu totul și cu totul negative. Sunt semne care spun că lumea se prăbușește, că sfârșitul ei se apropie și că Anticristul va veni negreșit. Este foarte ușor să privești toate aceste semne negative ale vremurilor și să cazi într-o asemenea stare de spirit, încât să cauți numai ceea ce este negativ. Adevărul este că poți dezvolta o întreagă personalitate – o personalitate negativă în esența ei – bazată pe așa ceva. Ori de câte ori apare câte o știre nouă, zice câte unul: „Aha, da, sigur că da, așa se întâmplă și o să fie și mai rău”. Vine altul și spune: „Da, da, este limpede că așa o să fie, ba chiar și mai rău decât atât”. Toate lucrurile din jur sunt văzute ca niște împliniri nihiliste ale unor vremuri teribile.

Este adevărat că trebuie să fim conștienți de toate acestea și să nu afișăm un optimism nejustificat în legătură cu evenimentele contemporane, pentru că se întâmplă tot mai rar astăzi să auzim o veste bună. În același timp, însă, nu trebuie să uităm care este motivul esențial pentru care urmărim semnele vremurilor. Le urmărim nu numai pentru a vedea când și unde va veni Anticristul. Acest lucru este, mai degrabă, secundar. Urmărim semnele vremurilor pentru a vedea când și unde vine Hristos. Acesta este un lucru fundamental pe care nu trebuie să-l uităm, ca să nu ne lăsăm copleșiți de amărăciune, de tristețe, să nu ne retragem în noi înșine, făcând depozite de alimente pentru marea calamitate. Nu este înțelept să facem așa ceva. Dimpotrivă, trebuie să fim și mai creștini, adică să ne gândim la ceilalți și să încercăm să-i ajutăm. Dacă și noi suntem reci, abătuți și pesimiști, înseamnă că participăm la răceala generală care este un semn al sfârșitului. Trebuie să fim calzi și să ne ajutăm unii pe alții. Iată care este semnul creștinismului din noi.

Dacă luăm istoria – iată, de fapt, un alt motiv sănătos pentru a citi istoria Bisericii –, vom vedea că de-a lungul întregii istorii a omenirii, a Vechiului și Noului Testament de-a lungul tuturor împărățiilor creștine de mai târziu – este valabil chiar și pentru lumea păgână –, suferințele s-au ținut lanț. Oriunde au trăit, creștinii au avut parte de judecăți și persecuții. Datorită acestora, creștinii au atins împărăția cerurilor.

Iată de ce, atunci «când va veni vremea» persecuțiilor, noi va trebui să ne bucurăm. Ziarul Părintelui Dimitri Dudko relatează un mic incident: o femeie din Rusia a fost internată într-o clinică psihiatrică fiindcă își făcuse cruce într-un loc nepotrivit sau fiindcă purta cruce la gât – ceva de felul acesta. Părintele Dimitri și fiii săi spirituali s-au deplasat la Moscova, au mers la clinică, au stabilit o întâlnire cu doctorul și au discutat cu el. Au reușit să-l convingă că femeia nu avea ce căuta acolo. „De fapt se tem de noi, pentru că atunci când faci presiuni asupra lor, recunosc și ei că nu există nici o lege prin care s-o poată ține acolo”, spune Părintele Dimitri. În cele din urmă, după o săptămână cât au ținut-o pe femeie în clinică, doctorii au fost de acord să-i dea drumul. Cât timp le fusese pacientă, îi dăduseră diverse medicamente și „injectabile”, pentru a-i învinge rezistența și a o determina să renunțe la religie. Când i-au dat drumul, biata femeie era destul de slăbită. S-a așezat pe o bancă, undeva în afara clinicii, și a spus: „Cât timp am stat acolo și mi-au făcut toate tratamentele alea oribile, am fost liniștită, știind că era Cineva care veghea asupra mea, dar acum, nici n-am ieșit bine și deodată mi s-a făcut frică. Acum sunt tulburată și mă tem să nu vină după mine din nou, mă tem ca poliția secretă să nu mă pândescă de după colț.”. Este limpede de ce vorbea așa. Când ești persecutat, Hristos este alături de tine, fiindcă suferi pentru El. Odată scăpat, capeți un sentiment de nesiguranță, pentru că nu știi dacă vei mai putea

reveni la starea respectivă, începi să te întorci la propria-ți înțelegere lumească. Atunci când te afli înăuntrul, nu ai pe cine altcineva să te bazezi, deci trebuie să te bazezi pe Hristos. Dacă nu-L ai pe Hristos, nu ai nimic. Când ești afară, începi să-ți faci socoteli și să te încrezi în tine însuși și atunci îl pierzi pe Hristos.

*Mai aproape de Dumnezeu*⁶³

– Vreți să ne vorbiți de atitudinea ortodoxă față de religiile necreștine?

– Hristos a venit să lumineze neamul omenesc. Există multe religii în afara revelației Sale în care adepții sunt sinceri – nu neapărat practicanți ai vreunui cult demonic – și încearcă să ajungă cu adevărat la Dumnezeu. Aș putea spune că, înainte ca oamenii să audă de Hristos, aceste religii erau bune, dar nu puteau conduce la adevăratul țel. Iar țelul este viața veșnică și Împărăția Cerurilor și Dumnezeu a venit în trup ca să ne-o deschidă. De aceea creștinismul este adevărat; putem lua în discuție diferite elemente comparative ale adevărului în alte religii și adesea observăm că sunt foarte profunde, dar acestea nu ne deschid raiul. Numai când Hristos a venit pe pământ și i-a spus tâlharului: „Astăzi vei fi cu mine în rai”, raiul s-a deschis cu adevărat pentru oameni.

---

⁶³ Preot Serafim Rose, *Mai aproape de Dumnezeu*, Editura Bunavestire, Galați, 2003, pag. 42-43.

– Prin urmare, oamenii care nu au aflat nimic despre Hristos nu au acces la adevăr?

– Cei care nu au auzit niciodată de Hristos? Numai Dumnezeu poate să judece. Nici în Vechiul Testament oamenii nu au ziseră de Hristos, dar El a venit și le-a predicat în iad. De asemenea, înainte de Învierea lui Hristos, a venit la iad și a predicat că Hristos va veni acolo să-i elibereze pe cei care doreau să creadă în El. Așa că Dumnezeu poate descoperi adevărul și celor care nu au avut niciodată șansa să-l audă, adică celor care nu au respins Evanghelia, ci doar nu au auzit de ea. Dar odată ce ai primit revelația, atunci ești, bineînțeles, mult mai responsabil decât toți ceilalți. Un om care a primit revelația că Dumnezeu a venit în trup și nu trăiește potrivit cu aceasta – este mult mai rău decât orice preot păgân sau de cât oricare altul.

* * *

– În seara trecută ai ținut o conferință despre Apocalipsă. Ați pute să o rezumați pentru noi?

– Am interpretat toate evenimentele care se întâmplă astăzi ca pe niște semne ale sfârșitului și am încercat să văd care ar trebui să fie atitudinea noastră creștină față de acest sfârșit. Nu trebuie să numărăm anii sau să vă gândiți cine este „Regele de la miazăzi”, „Regele de la miazănoapte” ș.a.m.d., ci să priviți mai în profunzime. Toți apostolii lui Hristos au scris, în Epistolele lor, despre nevoia de a crede că Hristos e aproape, de a ne pregăti, fiind în primul rând pregătiți din punct de vedere spiritual. Dacă ne aflăm în această stare de așteptare a venirii

lui Hristos, într-un sens spiritual, fie în sufletele noastre, prin har, fie în ceasul morții noastre, atunci întrebarea cu privire la venirea Lui fizică pe pământ la sfârșitul timpurilor nu ne va mai tulbura într-o asemenea măsură încât să ne alăturăm vreunei noi secte care se duce în creierii munților și așteaptă ziua acestei veniri. Nu cunoaștem nici ziua nici ora. Prioritatea fundamentală este pregătirea duhovnicească.

Vremurile noastre, totuși, sunt atât de pline de ceea ce am putea numi evenimente „apocaliptice”, încât ar trebui să fim foarte conștienți de ele. Domnul nostru Iisus Hristos spune că, deși nu cunoaștem nici ziua, nici ora, trebuie să luăm exemplu de la smochin, care atunci când înverzește, știm că vara e pe sfârșite. Tot astfel, atunci când aceste lucruri încep să se întâmple, când devine posibil să existe un singur stăpân pentru toată lumea, când Evanghelia e propovăduită tuturor neamurilor, când atât de multe curente spirituale care sunt, în mod evident, amăgitoare iau ființă – atunci semnele că ceva iminent e pe cale să se petreacă sunt limpezi și se leagă de sfârșitul lumii.

Pentru a fi pregătiți duhovnicește, e extrem de instructiv pentru noi să citim despre ceea ce se întâmplă oamenilor din lagărele de concentrare. Asemenea istorisiri ne arată că nu contează ce s-ar putea întâmpla – chiar dacă ne aflăm sub stăpânirea lui Antihrist însuși și suntem aruncați în închisoare –, putem supraviețui pentru că Îl avem pe Hristos. Viețile sfinților au fost întotdeauna o sursă de

instruire și de edificare și chiar și astăzi există oameni care au fost martirizați și despre care putem primi învățătură.

* * *

„Noi⁶⁴, cei ce ne numim creștini, nu trebuie să așteptăm nimic altceva decât să fim răstigniți⁶⁵. Căci a fi creștin înseamnă a te răstigni, în aceste vremuri și în oricare alte vremuri, de când Hristos a venit întâia dată. Viața Sa este model - și avertisment - pentru noi toți. Trebuie să fim răstigniți individual, mistic, căci răstignirea deplină este singura cale către înviere. Dacă vom învia cu Hristos, trebuie mai întâi să ne smerim împreună cu El - chiar până la umilința cea din urmă, cea de a fi devorați și scuipați afară de lumea care nu ne înțelege.

***

Dumnezeu ne dă tărie să urmăm calea răstignirii; nu există altă cale de a fi creștin.”

* * *

Grăbește⁶⁶, așadar, să împlinești lucrarea Domnului, căci e mult mai târziu decât îți închipui tu!

---

⁶⁴ Preot Serafim Rose, *Ne vorbește Părintele Serafim Rose. Scrisori*, Editura Bunavestire, Galați 2003, pag. 7-8.

⁶⁵ Că s-a ajuns deja la această stare de lucruri în lumea ortodoxă de astăzi, a se citi cartea *„Martirologii contemporane-Mărturii cutremurătoare ale unor întemnițați pentru credința lor”*, Editura Bizantină, 2004 (Nota edit.) .

⁶⁶ *Formula AS* nr. 377 din 30 aug. – 6 sept. 1999, Ierom. Seraphim Rose.

***

*Concluzie*⁶⁷

Este limpede, pentru orice creștin ortodox conștient de ceea ce se întâmplă în jurul lui în ziua de astăzi, că lumea se apropie de sfârșit. Semnele vremurilor sunt atât de evidente încât s-ar putea spune că lumea se sfârșește prăbușindu-se. Care sunt aceste semne? Anormalitatea lumii. Niciodată nu s-a mai întâmplat să fie acceptate manifestări și comportamente ciudate și nefirești ca și cum ar fi de la sine înțelese, cum se întâmplă în zilele noastre. Priviți lumea din jurul vostru: ce scriu ziarele, ce filme rulează, ce se arată la televizor, ce consideră oamenii interesant și distractiv, la ce râd - totul absolut nefiresc. Și există oameni care promovează în mod intenționat aceste lucruri, bineînțeles, pentru propriul lor avantaj financiar și pentru că așa este moda, pentru că există o cerere perversă pentru acest gen de lucruri. Sunt, apoi, războaiele și amenințările cu războiul, unul mai rece și mai nemilos decât altul, toate umbrite de amenințarea de neconceput a războiului nuclear generalizat, care ar putea fi declanșat prin simpla apăsare a unui buton. Au loc nenumărate dezastre naturale: cutremure și, mai nou, vulcanii - cel mai recent dintre ei tocmai se formează nu departe de aici, în centrul Californiei, lângă Parcul Yosemite - care au și început să modifice tiparele climatice ale planetei. Un alt exemplu este centralizarea din ce în ce mai

---

⁶⁷ Ieromonah Serafim Rose, *Pentru o Viziune Ortodoxă asupra Lumii*, Editura EIKON, Cluj-Napoca, 2003, pag. 73-79.

voluminoasă a informațiilor despre individ și a puterii asupra acestuia, reprezentată în special de acel nou și uriaș computer din Luxemburg, care este capabil să stocheze informații despre fiecare individ în viață. El are numărul de cod 666 și a fost poreclit de cei care lucrează cu el „Fiara”. Pentru a extinde utilizarea acestor computere, guvernul american preconizează să introducă, începând din 1984, un sistem de asigurări sociale bazat pe atribuirea unui număr fiecărei persoane (se spune că acel număr va include și codul 666), imprimat pe mâna dreaptă sau pe frunte - adică exact situația prevăzută să funcționeze, potrivit *Apocalipsei* (capitolul 13), în timpul domniei Anticristului. Desigur, nu înseamnă că prima persoană care va fi ștampilată cu 666 este Anticristul sau sluga Anticristului, dar odată obișnuit cu această condiție, cine îi va mai putea rezista? Mai întâi ești antrenat, după care ești obligat să i te închini. O dată în plus, este vorba de înmulțirea falșilor Hristoși și a falșilor Anticriști. Cel mai recent candidat a cheltuit probabil milioane de dolari pe reclame care să-i anunțe iminenta apariție pe toate posturile de televiziune ale lumii, cu promisiunea că va lansa, la momentul respectiv, un „mesaj telepatic” către toți locuitorii planetei. Făcând abstracție de puterile oculte care ar putea fi utilizate cu prilejul acestor apariții, știm prea bine că, prin intermediul radioului și, mai ales, prin televiziune există posibilitatea transmiterii de mesaje subliminale și că, de altfel, acest lucru e la îndemâna oricui are la dispoziție tehnologia necesară interceptării semnalelor de radio și

televiziune indiferent de legile restrictive din acest domeniu. În aceeași categorie se înscrie și atitudinea cu adevărat nefirească față de noul film „E.T.” pe care toți americanii l-au văzut și-l comentează. Milioane de oameni, aparent normali, au ajuns să-și exprime afecțiunea și iubirea pentru un erou, un „salvator” din spațiul cosmic, care este, fără nici un dubiu, un demon - vizibilă pregătire pentru iminenta adulare a Anticristului, (întâmplător, editorul de film al ziarului Arhidiocezei Grecești din America, un preot ortodox, a recomandat din toată inima acest film tuturor ortodocșilor, spunând că este un film minunat, din care putem învăța ce este iubirea și că toată lumea ar trebui să meargă să-l vadă. Ce contrast există între cei care încearcă să rămână conștienți de ce se întâmplă și cei care se lasă antrenați în starea de spirit a vremurilor!) Aș putea continua cu astfel de detalii, dar scopul meu nu este să vă înspăimânt, ci să va atrag atenția la ceea ce se petrece în jurul nostru. **Zău că este chiar mai târziu decât credeam cu toții. Apocalipsa se întâmplă chiar acum.** Și cât este de trist să vezi creștini, mai ales tineri ortodocși, peste capetele cărora plutește amenințător această tragedie incalculabilă și care cred că pot duce mai departe ceea ce ei numesc „o viață normală”, în aceste vremuri cumplite, devenind parte integrantă a capriciilor acestei generații stupide, care se autodivinizează, absolut inconștientă de faptul că paradisul nebunilor în care trăim este pe cale să se prăbușească, absolut nepregătită pentru

vremurile de disperare spre care ne îndreptăm. Nici măcar nu se mai pune problema de a face diferența între cine este un „bun” creștin-ortodox sau unul „prost”, întrebarea care se pune acum este dacă va mai supraviețui măcar credința noastră, în multe cazuri, ea nu va mai supraviețui. Anticristul care va veni va fi mult prea atrăgător, mult prea în spiritul preocupărilor lumesci după care tânjim, pentru ca majoritatea oamenilor să-și dea măcar seama că și-au pierdut creștinismul închinându-se în fața lui. Si totuși, chemarea lui Hristos răzbate până la noi. Să pornim în întâmpinarea ei!

***

Biserica lui Hristos este vie și liberă, în ea ne mișcăm și trăim, prin Hristos, care îi este Capul, în El cunoaștem libertatea deplină, în Biserică învățăm adevărul, iar adevărul ne eliberează (*Ioan*, 8, 32). Te afli în Biserica lui Hristos ori de câte ori îl ajuți pe cel căzut să se ridice sau când dai de pomană celor săraci, când îi îngrijești pe cei bolnavi. Te afli în Biserica lui Hristos când ești bun și răbdător, când refuzi să te superi pe fratele tău, chiar dacă el ți-a rănit sentimentele. Te afli în Biserica lui Hristos când te rogi spunând: „Doamne, iartă-1”. Când muncești cinstit la locul tău de muncă, iar seara, când te întorci obosit acasă, încă îți mai vine să zâmbești, când răsplătești răul cu bine, și atunci te afli în Biserica lui Hristos. Vedeți, așadar, dragi prieteni tineri, cât de aproape este Biserica lui Hristos? Voi sunteți Petru și Domnul își construiește Biserica Sa pe umerii voștri. Voi sunteți piatra Bisericii Lui, înaintea căreia nimic nu poate

prevala. Să construim biserici cu credința noastră, biserici pe care nici o putere omenească nu le poate demola, o biserică a cărei temelie este Hristos... Întindeți mâna către fratele vostru de lângă voi și nu întrebați niciodată: „Cine e ăsta?“, ci, mai degrabă, spuneți: „Nu este un străin, este fratele meu, este Biserica lui Hristos, la fel ca și mine.“. Cu o asemenea chemare în suflet, să începem cu adevărat să aparținem Bisericii lui Hristos, Bisericii Ortodoxe. Apartenența de suprafață nu este suficientă; trebuie să ne miște ceva pe dinăuntru, ceva ce să ne facă diferiți de lumea din jurul nostru, chiar dacă lumea își spune „creștină” sau chiar „ortodoxă”. Să păstrăm și să hrănim aceste calități ale adevăratei viziuni ortodoxe asupra lumii despre care am vorbit mai devreme: o viață și o atitudine normală, iubitoare și iertătoare, nu gravitând în jurul sinelui, ci păstrându-ne inocența și spiritualitatea chiar și cu o deplină conștiință a propriului nostru păcat și a puterii ispitelor lumești din jurul nostru. Dacă trăim cu adevărat această viziune ortodoxă asupra lumii, credința noastră va supraviețui șocurilor care ne așteaptă și va fi o sursă de inspirație și de mântuire pentru cei care îl vor căuta în continuare pe Hristos, chiar și în toiul naufragiului umanității, care a început deja în zilele noastre.

Mihai Urzică

(1902-1988)

Trăim o epocă în care poziția între Bine și Rău, poziția comodă a celor căldicei trebuie să dispară. Și va dispărea chiar în istorie, la Judecată, căci cei căldicei nu își vor mai găsi locul și vor trebui să-și aleagă starea: ori arzând ca focul, ori reci ca sloiul de gheață. Pentru că la Judecată nu vor fi trei stări, ci numai două: ori de-a dreapta lui Hristos, cu binecuvântații Tatălui, ori de-a stânga Lui, cu blestemații focului veșnic. Căci așa a fost și pe Golgota cu cei doi tâlhari; unul care L-a slăvit și altul care L-a hulit!

În nepăsarea religioasă care ne caracterizează veacul, este nevoie ca Hristos să fie cu tărie mărturisit, cu vreme și fără vreme, și la toate răspântiile pământului. Creștinismul nu trebuie să reprezinte privilegiul unei caste de inițiați și de puritani, care se izolează îndărătul unor îngrădiri protecționiste, de restul lumii păcătoase, de vameși și de curvari, de cei care L-au uitat sau Îl reneagă pe Dumnezeu. Fiecărui creștin îi revine sarcina de a fi vestitorul Învierii și de a duce mai departe solia Evangheliei. Căci este inadmisibil, acum mai mult ca oricând, să-ți constitui o existență făcând abstracție de mediul în care trăiești, de omul cu care vii în contact în fiecare zi, fără să-ți pese dacă îl vezi rătăcindu-se sau nu. Orice creștin purtător de Hristos peste care s-a coborât Duhul Sfânt prin ungerea cu Sfântul Mir, a fost investit cu pecetea împărătească a harului și a devenit, implicit, un mărturisitor al lui Hristos. El este ucenic al lui Hristos și trebuie să contribuie la opera de mântuire a lumii, după cum

spune atât de frumos Clément Olivier: Preoția împărătească și profetică a laicului îl fac coliturghisitor și păzitor-răspunzător al adevărului.

Întrucât am fost răscumpărați prin jertfa Fiului lui Dumnezeu, orice absență față de Hristos ar însemna o dezertare de la un post de veghe, prin care lăsăm o poartă deschisă Stăpânitorului Întunericului. Când omul este bine intenționat față de împlinirea misiunii lui creștine, atunci și Duhul Sfânt îl ajută. Prin cele mai imperceptibile impulsuri, El ne inspiră să facem voia Domnului. El ne îndeamnă când spre o faptă generoasă, când spre o mărturisire de credință sau spre o înfrângere a iubirii noastre de sine. Și cu cât omul ajunge mai spiritualizat, mai desprins de cele pământești și mai mortificat, cu atât mai mult el poate percepe, cu o mai ascuțită sensibilitate intuitivă, glasul Duhului Sfânt, pentru a-I da ascultare și a-I urma îndemnurile. De atitudinea pe care înțelegem să o avem față de aceste impulsuri, putem avea parte de multe și mari daruri mântuitoare sau, dimpotrivă, de nebanuite păgubiri duhovnicești. Uneori, tot rostul și viitorul vieții noastre pământești și veșnice atârnă de o singură clipă, de felul în care am înțeles să răspundem la o anumită chemare, prin care ni se poate hotărî mântuirea sau pierzarea în eternitate.

* * *

Lipsa de atitudine creștină dospește răul din lume și germinează în sufletele oamenilor toate necurățiile. „Vai ție, spune cuvântul, de vezi pe fratele tău greșind și nu-i vei zice să-și cuoască

greșala, caci din mâinile tale se va căuta sângele lui.” În acest ceas al istoriei, mai mult ca oricând creștinul trebuie să fie conștient că are de îndeplinit o permanentă și sfântă misiune față de toți semenii lui, față de toată lumea, căci toată lumea ne-a fost încredințată de Dumnezeu, fiecăruia dintre noi, în măsura în care am primit cuvântul Evangheliei, vestirea divină și consfințirea de creștin în Cartea Vieții.

* * *

În evoluția istorică a omenirii, noi nu pășim spre un nou ev, după cum se crede, ci spre sfârșitul apropiat al lumii.

* * *

A propovădui pe Iisus pentru a-i aduce la Iisus pe cei necredincioși și a-i catehiza în cele ale credinței înseamnă, în primul rând, a-i lămuri cine este Iisus și care este relația dintre El și celelalte ipostasuri al Sfintei Treimi. Aceasta este, de fapt, prima dogmă care deschide calea înțelegerii credinței creștine. Deci fără dogme nu poate fi concepută o credință. Dar nu prin orice fel de criterii poate fi considerată și înțeleasă o dogmă. Așa se întâmplă, în primul rând, cu învățătura despre Sfânta Treime, care într-un fel este predicată în Ortodoxie, într-un fel apare în Catholicism, altfel a fost mărturisită în Arianism, în Dohetism sau în alteerezii. Și totuși Adevărul unul singur este, și lui trebuie să-i slujească creștinul.

Fără o structură dogmatică precisă nu se poate contura o credință, iar o credință ciuntită față de integritatea Adevărului la care se referă reprezintă o falsă credință. Ca urmare, nu orice fel de credință poate conduce la Adevăr, căci Adevărul nu poate fi sofisticat după criteriile subiective și după împrejurări ocazionale. Așadar, nici indiferent nu poate fi cum credem și nici totuna nu poate fi în care staul ne-am afla! Pentru că fără dreapta credință descoperită prin Duhul Sfânt de la Mântuitorul Hristos, de la Apostoli și de la Sfinții Părinți, și fără plenitudinea Sfintelor Taine, nealterate, nu poate fi mântuire adevărată.

Arsenie Pustnicul⁶⁸

(1886-1983)

- Vai, Părinte, noi vom merge în iad căci nu putem face nevoița Sfinției Voastre.

- Nu, nu este așa. Nu vă uitați la noi. Dacă veți face și voi două lucruri, Hristos ne va pune pe toți împreună. Ascultare și îndatoririle voastre cele duhovnicești. Cât despre metanii, starețul va hotărî potrivit cu puterile fiecăruia.

---

⁶⁸ Monahul Iosif Dionisiatul, „*Bătrânul Arsenie Pustnicul (1886-1983)*”, Editura Evanghelistos, București, 2003, pag. 145-146)

Să vă mai spun încă două lucruri. Să luați aminte pe cât puteți la limbă. Să nu vorbească în deșert și să nu judece, ci să roștiți neîncetat rugăciunea ca niște slujitori ai lui Hristos. Sunt grele aceste lucruri?

- Nu, Părinte.

- Hai, să aveți binecuvântarea mea și dacă veți împlini acestea, Hristos ne va pune pe toți împreună. Înger păzitor să meargă înaintea voastră⁶⁹.

Părintele Arsenie Boca⁷⁰

(1910-1989)

Nici o patimă nu vrea să părăsească firea fără nevoie, adică silințe ale conștiinței întărite de voință. Din pricina acestei lupte între convingeri și patimi călugăria e dătătoare de har și e numărată la Taina Pocăinței.

* * *

Proorocii mincinoși din zilele noastre sunt de o îndrăzneală nemaipomenită și pălmuesc smerenia, dându-se pe ei de ceva mai mare: Ilie, Ioan, Hristos, Fiul Omului, Dreptul Judecător și așa mai departe. Pretind ascultare de la oameni pentru că

---

⁶⁹ *Arsenie Pustnicul* a fost unul dintre ucenicii lui Gheron Iosif Athonitul.

⁷⁰ Părintele Arsenie Boca – *Mare îndrumător de suflete din secolul XX*, Editura Teognost, Cluj Napoca, 2002, pag. 61, 136-137, 180-182.

„Dumnezeu” i-a trimis să spună la lume lucruri de care îți țiuie urechile, și-ți îngheață inima auzindu-i.

* * *

Ceea ce odinioară era corabia lui Noe peste puhoaiile potopului, aceea e Biserica lui Hristos – Cel cu cruce – peste puhoaiile pierzării.

Astfel, după trecere de vreme, îngăduind Dumnezeu, vrăjmașul mântuirii oamenilor s-a iscusit tot mai mult în rele: a scornit și el corăbii și cu ele dă târcoale peste apele potopului, ca să culeagă el pe cei ce-ntind mâinile să scape, dar scuipă Biserica. Pentru ei, pentru fiii pierzării, îngăduie Dumnezeu amăgirea nelegiuită a Satanei (2 Tesaloniceni 2, 10), care li s-a făcut până acum în peste 800 de hristoși mincinoși (Matei 24, 24), care de fapt sunt diavoli. Căci până acum nelegiuitul a scornit peste 800 secte (800 în 1946, acum cca. 3000), luntri sau biserici mincinoase, în care pe mulți îi ia de minte și-i duce cu el. Înșelăciunea e ușor de prins: corăbierul vrăjmaș și hristoșii mincinoși nu au crucea pe catarg, iar înlăuntru nu au cele șapte Taine, înșelăciunea e și mai vădită, întrucât oricare din hristoșii mincinoși, luat în parte, nu e fiul Tatălui; dovadă că nu-și lasă ucenicii să zică „Tatăl nostru”, deși scrie: „Așa să vă rugați” (Matei 6, 9). Prin urmare, hristoșii mincinoși își scot ucenicii dintre fiii Tatălui și-i fac fiii pierzării.

* * *

Iisus Hristos, Dumnezeu-Omul, (...) umblă nevăzut de oamenii cu ochi de lut, căutând mereu pe

frații Săi (Matei 28, 10), pândind și alergând după fiecare ins, „până-i va prinde pe toți cei ce se vor mântui, ca pe Pavel” (Sfântul Maxim Mărturisitorul, Capete despre dragoste, Filocalia, Sibiu, 1947, ed. I, vol. 2, pag.77), și neavând odihnă până nu-i adună pe toți Acasă. Și aceasta o face mereu, în fiecare veac de oameni, până la sfârșitul lumii. Asta nu se poate tăcea. Iar cine L-a și văzut pe Domnul și neasemănata-I Cruce, pe care încă o tot duce printre oamenii ce-L pălmuiesc cu ură de fiară până la sfârșitul veacului de-acum, unul ca acela sare ca ars din orice iubire conservatoare de sine și se roagă, strigând să aibă în lumea aceasta soarta lui Dumnezeu. Unul ca acesta trăiește ca un dezlegat de viață și nici o urgie a vremii nu-i poate face nimic, decât a-l desăvârși, lămurindu-l ca aurul.

* * *

Asupra diavolului avem aceste trei arme: Numele Domnului și al Maicii Domnului, despre care zice Sfântul Ioan Scărarul că: „Armă mai tare în cer și pe pământ nu avem, ca numele lui Dumnezeu”. Iar a doua armă pe care o avem împotriva puterii vrăjmașe este Sfânta Cruce (I Corinteni I, 18). (Aș întreba pe cei ce nu au cruce: cu ce semn vă apărați voi de diavol ?) Ei însă nu au semn, că nu-i lasă (diavolul n.n.) să-l facă. Nu în zadar semnul Crucii îl numește Biserica.– „Armă nebiruită asupra diavolului, Crucea Ta ne-ai dat”. Iar a treia armă de apărare este smerenia sufletului. Deci, chiar în ceasul tulburării tale, să zici în adâncul inimii: „Pentru păcatele mele pătimesc

acestea, Doamne, izbăvește-mă de cel rău”. Și întoarce-te cu inimă bună către Dumnezeu, orice gânduri rele ai avea, pălmuindu-ți mintea, căci vede Tatăl osteneala fiului și nicidecum nu-l lasă.

* * *

Îngăduie Dumnezeu ispitorului să se apropie, ca un vameș al văzduhului, de robii lui Dumnezeu ca să-i cerce nu cumva să se mai afle la ei ceva iubire de sine, ceva mândrie, sau părere înaltă, și prin aceasta sa-i întineze iarăși în cele dintâi, sau în mai mari să-i cufunde.

* * *

Să nu vorbești niciodată despre proiectele tale, căci cel rău știe doar ce vorbești nu și ce gândești și ți le nimicește.

* * *

Diavolul știe și el Scriptura, însă diavolește, deoarece mintea lui fiind nebună, strâmbă înțeleșul oricărui cuvânt, de vreme ce el nu stă în adevăr, ci în minciună.

* * *

„Acela” nu se mulțumește numai să înșele pe oameni cu amânarea pocăinței pe mâine, pe poimâine, la bătrânețe, ci luptă nebun cerând: 1. moarte lui Dumnezeu; 2. moarte învățăturii Sale; 3. moarte creștinilor, ucenicilor Săi; 4. pustiire Bisericii Sale și oprirea Sfintei Jertfe celei de-a pururi, care este Sfânta Liturghie.

* * *

Toată strădania potrivnicului aceasta este: să desfacă dragostea și cunoștința noastră de Dumnezeu și să le dea, prin patimi, ca obiect de preocupare nimicul și absurdul. De aceea, vicleanul nu se dă la o parte de a reduce la nimic și la absurd chiar și virtuțile. Drept aceea, e destul să izbutească o mutare mai încoace, mai aici, a scopului ultim al virtuților și cu asta a redus la nimicul slavei deșarte și la absurd toată strădania virtuții. Iată-ne, printr-o singură întorsătură măiastră a vicleanului, deșertând virtuțile în sacul spart al patimilor și culegând, în schimb, vorbe goale de la oameni și rânjetul lui sinistru. Trebuie, deci, multă și adâncă deosebire a gândurilor.

* * *

Știți cum sunt nebunii: se dau pe sine de ceva mare și pretind să li se supună oamenii, se cred pe sine stăpâni și împărați, că așa cere boala lor; cu atât mai vârtos o cere Lucifer, începătorul nebuniei. Deci, orice iubire, în păruta lui împărăție, e o risipire; și orice ură – după voia lui cea rea – o mare faptă bună. Dar, împărăția fiind de drept a lui Dumnezeu, care este lumea întreagă, chivernisită de oameni cu ură, nu cu iubire, îngrămădește pe cheltuitoarii ei cu o mare datorie de plată lui Dumnezeu. Orice ascultare de Stăpânul adevărat al lumii e o daună în împărăția „stăpânului” nebun și orice ascultare de stăpânul nebun al pământului îngrămădește pe oameni sub povara unei datorii sau greșeli făcute lui Dumnezeu.

* * *

Cum zice un părinte, Antihrist – care nu se mulțumește numai cu necredința sa, ci vrea necredința tuturor – nu va avea astâmpăr decât în ziua când ar izbuti să ucidă pe Dumnezeu și să-L azvârle din inima și mintea celui din urmă credincios rămas pe pământ; și nu râvnește, nebunul la o mândrie mai mare, decât aceea de a termina o dată cu Dumnezeu, iar în locul Lui să-și împlânte în sufletul omului ca pe o sabie a iadului, chipul său de fiară.

* * *

Chinurile cele de pe urmă, cele de la Antihrist, în care va lucra toată puterea Satanei, vor întrece toate prigoanele câte s-au întezit asupra creștinilor, de la început până în zilele acelea.

Monahul Nicolae Steinhardt⁷¹ (1912-1989)

Lepădarea de Hristos

Așa cum îmi e obiceiul și potrivit firii mele vă voi vorbi și astăzi foarte deschis și pe șleau. Și aceasta cu atât mai vârtos cu cât și textul evanghelic al zilei nu e ticluit din cuvinte amabile,

---

⁷¹ Nicolae Steinhardt, *Dăruind vei dobândi*, ediția a IV-a, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2000, pag. 238-248.

mângâietoare și sfioase, ci este și el redactat cu vorbe dure și foarte pe șleau.

Socotesc că e mai bine să citim din nou, împreună, textul evanghelic aflat în Evanghelia Sfântului Apostol Matei, capitolul 10, versetele 32-33 și 37-39:

„Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi și Eu pentru el înaintea Tatălui Meu, care este în ceruri. Iar de cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor și Eu Mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri.

Cel ce iubește pe tată ori pe mamă mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine; cel ce iubește pe fiu ori pe fiică mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine. Și cel ce nu-și ia crucea și nu-Mi urmează Mie nu este vrednic de Mine. Cine ține la sufletul lui îl va pierde, iar cine-și pierde sufletul lui pentru Mine, îl va găsi”.

Textelor acestora li se adaugă un altul, care nu v-a fost citit în cadrul Sfintei Liturghii, dar care le completează și stă în legătură nemijlocită cu ele. Să-l citim și pe acesta, aflat în Evanghelia Sfântului Apostol Luca la capitolul 14, versetul 26:

„Dacă vine cineva la Mine și nu urăște pe tatăl său și pe mamă și pe femeie și pe copii și pe frați și pe surori, chiar și sufletul său însuși, nu poate să fie ucenicul Meu”.

Iar versetul 27 aproape că repetă versetul 38 din capitolul 10 al Evangheliei după Matei:

„Și cel ce nu-și poartă crucea sa și nu vine după Mine nu poate să fie ucenicul Meu”.

Stranii și spăimântătoare cuvinte, frați creștini, stranii și spăimântătoare cuvinte!

Cum adică, Domnul Hristos cel bun, blând și milostiv, Domnul care întotdeauna ne-a propovăduit iubirea, care e însuși Dumnezeu-iubirea, a cărui învățătură dă iubirea drept pivot al lumii și esență a credinței, dintr-o dată și în chipul cel mai neașteptat ne predică ura, ne îndeamnă să urâm și să vrăjmășim? Și încă pe cine, pe soție, pe copii, pe părinți, pe frați și surori, casa noastră, sufletul nostru, pe noi înșine?

Greu îmi vine a crede că Dumnezeul iubirii a putut să ne voiască dușmănoși. Eu unul cred că textul evanghelic de astăzi nu trebuie înțeles numai după ce pare a propovădui, altfel spus după înfățișarea sa strict literară. Cred că trebuie tălmăcit și înțeles în adâncime.

Iar înțelesu-i adânc și ziditor îl bănuiesc a fi în conformitate cu învățătura creștină: se cuvine a ne iubi soția, frații, surorile, copiii, părinții, casa. Da, a-i iubi. A nu ne urî nici pe noi înșine (numai păcatul sălășluitor în noi). Dar – și repet adverbul acesta – dar: la nevoie, la o adicăteala (cum se zice în limbaj popular), în momentele grave și hotărâtoare ale vieții, când se pune pentru noi problema de a da pe față cine suntem și ce credem, ei toți – soția, copiii, tatăl, mama, frații, surorile și așa mai departe – nu trebuie să ne fie piedică pentru mărturisirea cu glas puternic și înalt a lui Hristos.

Zic unii oameni: ce vreți? ce pot face? ce vreți să fac? Am nevastă am copii mici, am părinți bătrâni, am și eu o căsuță, o brumă de bunuri, o oarecare situație, ce vreți, n-am ce face! De voie, de nevoie, n-am încotro, mă lepăd de Hristos, măcar de formă și numai cu vorba.

Acesta, fraților, nu este un raționament creștinesc. Adevăratul raționament creștinesc, conform textului evanghelic și fidel atât literei cât și spiritului său este: deși am nevastă, copii ș.a.m.d., măcar că nevastă, copii ș.a.m.d. ș.a.m.d. eu tot nu mă lepăd de Hristos, eu Îl mărturisesc. Pe nimeni altcineva nu iubesc mai mult în lumea aceasta decât pe Hristos, la nimic în lumea aceasta nu țin mai mult decât la Hristos. Nevasta, copiii ș.a.m.d. nu-mi sunt mie piedică în mărturisirea lui Hristos. Îmi iubesc familia, rubedeniile, ființa dar stabilesc o ierarhie: în primul rând Îl așez pe Hristos, iar pentru dragostea ce o port alor mei nu vreau să le dau o pildă rea, să ajungă a se rușina de mine.

Zic unii oameni: nu mă lepăd de Hristos, Îl iubesc, Îl mărturisesc, Îl venerez, însă în inima și sufletul meu, înlăuntrul sinei mele, în ascunzișul persoanei mele intime. Cu gura, cu glas puternic și înalt nu-mi dă mâna să o fac. Ei și! nu aceasta trage greu la cântar. Esențialul nu-i oare ce credem, ce mărturisim în sinea noastră, în adâncul ființei noastre spirituale? Vorbele nu-s decât sunete și părelnicii, alcătuirii șubrede și de suprafață, zboară, se pierd în vremelnicie.

Nici raționamentul acesta nu-i creștinesc. Luați aminte: nu ajunge credința lăuntrică, nu ajunge dragostea nemărturisită în afară, oricât de sinceră, de fierbinte. E fățarnică. Cum adică fățarnică de vreme ce este sinceră, ba și caldă? E fățarnică pentru că nu se dă pe față, e pe jumătate: numai înăuntru, e drămuită. Fățarnică este aceea manifestată doar la exterior. Înjumătățită, necompletă, necurată este și aceea care se ascunde în interior, se pitește în găoace și se teme de lumină. Că așa este, că am dreptate rezultă din însuși textul Sfintei Scripturi. Mă refer la Epistola către romani a Sfântului Apostol Pavel, capitolul 10, versetul 10. Să citim și textul acesta, cum nu se poate mai limpede:

„Căci cu inima se crede spre dreptate, iar cu gura se mărturisește spre mântuire”.

Auțiți, frați creștini? Mărturisirea lăuntrică e bună pentru sporirea noastră duhovnicească, pentru mântuire însă e nevoie, neapărată nevoie de una exterioară, cu gura, cu vorba. Nu ajung iubirea sau credința cu gura, oricare ar fi riscurile.

Un mare scriitor rus contemporan ne spune că atunci când ne aflăm la ananghie, în mare primejdie, într-o situație-limită (cum se exprimă limbajul cult), în pericol de a ne trăda pe noi înșine și de a săvârși acte ori a grăi cuvinte de care apoi ne vom căi amarnic, în asemenea momente există o singură soluție eficace și fără greș: să ne considerăm morți!

Dacă ne socotim morți nu ne mai paște nici un pericol. Nimic nu ne mai poate speria, cu nimic nu mai putem fi momiți, la nimic nu mai luăm aminte

în afară de credința noastră: suntem doar morți! Ce ne-ar mai putea ispiti?

A! spune același mare scriitor, pot striga: păcat de tinerețile mele (sau vai de bătrânețile mele), păcat de cărțile pe care nu le voi mai citi, păcat de plimbările pe care nu le voi mai putea face, păcat de muzica pe care nu o voi mai asculta, de mâncărurile pe care nu le voi mai mânca, de băutura pe care nu o voi mai bea, păcat de toate frumusețile și minunile acestei lumi pe care nu le voi mai vedea, însă altă cale nu există pentru mine: mai bine îmi este să mor o dată cu Hristos decât să-L reneg.

Nimic nu poate fi pus în balanță cu Hristos: nici nevasta, nici copiii, nici părinții, nici rudeniile, nici casa, nici bunurile, nici situația, nici slujba, nici chiar viața. Când e vorba de Hristos, El trebuie mărturisit indiferent de faptele cele mai apropiate și mai dragi nouă; și anume trebuie mărturisit cu vorba, cu gura.

Cu vorba, cu gura.

De ce oare? Cum adică, pot obiecta unii oameni, sunt oare atât de importante vorbele, cuvintele? Vorbulițele, cuvintele, formulele, vorbele goale? Au ele o atât de mare însemnătate? Se cade să le acordăm precăderea?

Răspuns: da, sunt însemnate, da, importanța lor e covârșitoare. „Ca-n basme-i a cuvântului putere”, spunea poetul Alexandru Vlahuță, iar un poet contemporan, Adrian Păunescu, a consacrat un întreg poem puterii cuvântului. Nu ajunge să crezi cu inima. Ni se cere o declarație publică. Nu-s puse

în discuție numai oarecari cuvinte și formule, oarecare cuvintele și vorbe de clacă. Mărturisirea cu glas puternic e altceva, e cu totul altceva. E tot una cu o luare de atitudine, cu adoptarea unei ținute, cu vădirea ființei noastre lăuntrice, darea noastră pe față și în vileag, arătând cine și ce suntem, de ce parte suntem, unde ne situăm, ce hram purtăm, ce căutăm pe acest pământ, ce sens dăm prezenței noastre în lume, cum ne definim.

Nu putem fi și cu Dumnezeu și cu Mamona. La nevoie trebuie să știm – dacă suntem cu adevărat ai lui Hristos – să acceptăm suferința, sărăcia, necazul, crucea, chiar și moartea.

Moartea!

Ei, în secolul nostru și în societatea contemporană nu prea este vorba de moarte. Problema nu se mai pune în termeni atât de categorici. Pe vremuri, da, când împărații romani îi prigoneau pe creștini, exista pericolul apostaziei, adică al lepădării publice și solemne de Hristos, cerându-li-se creștinilor, sub amenințarea morții și a celor mai groaznice chinuri, să se dezică de Hristos și să se ducă să se închine idolilor.

Acum nu mai stau lucrurile așa. Creștinii nu mai sunt amenințați cu moartea și chinurile, nu li se mai cer acte solemne de apostazie și lepădare publică de Hristos. Ceea ce nu înseamnă însă că nu mai există și acum lepădarea de Hristos. Există lepădări indirecte, nu mai puțin reale totuși decât apostazia de odinioară. Ne lepădăm de Hristos aderând la o doctrină, participând la adunări ateiste,

dându-ne în orice fel consimțământul la o mișcare ateistă. Sau rușinându-ne și ferindu-ne să ne facem semnul sfintei cruci, rușinându-ne și ferindu-ne să fim văzuți intrând într-o biserică ori rostind acele cuvinte sau făcând acele gesturi care ne-ar putea descoperi drept creștini.

Atunci când ni se cere o lepădare, fie ea doar indirectă și bine camuflată, de Hristos, atunci, da, e bine să ne urâm pe noi înșine, familia noastră, bunurile noastre. Atunci să-L mărturisim pe Hristos cu orice preț. Asta-i examenul, asta-i proba, asta-i Judecata de Apoi pe pământ.

„Încă nu v-ați împotrivit până la sânge”, grăiește apostolul neamurilor, iar noi ne ferim de necazuri, neplăceri, de oarecare suferințe, de vorba lumii, de mărunte pierderi.

În vreme ce Hristos ne cere curajul, fermitatea, neclintirea, puterea de a putea privi crucea.

Da, frați creștini, așa e cu Hristos. Cu Hristos e pe viață și pe moarte, nu-i de joacă, nu-i de șagă, nu-i cu jumătăți de măsură, nu-i cu fofârlica, nu-i cu uite popa nu e popa, nu-i cu „să vezi că”, nu-i cu „ce putem face”, cu „împrejurările m-au silit”...

Hristos e bun, blând, milostiv, mângâietor și dulce. Dar nu e numai atât. E tot una cu Acela care S-a suit de bună voie pe cruce și Și-a vărsat sângele pentru noi, murind în chinuri cumplite. Hristos e bun, blând, milostiv, mângâietor și dulce, dar e și teribil, e Cel care n-a pregetat a Se lăsa răstignit. El ne cere să luăm foarte în serios situația noastră de creștini. Cu El nu-i de șagă și de joacă. Pe oameni îi

putem minți, înșela, amăgi, duce cu vorba și cu muia. Pe Domnul nu-L putem minți, înșela, amăgi, duce cu vorba și cu muia. Dacă ne lepădăm și ne rușinăm de El, El se va lepăda și rușina de noi la Judecata din urmă.

Există, frați creștini, o imagine înfiorătoare, cer voie să o evoc înaintea dumneavoastră. Vă mărturisesc că-mi vine adeseori în gând, că mă obsedează cutremurându-mă și îngrozindu-mă. Iat-o: Hristos stă pe scaunul de judecată în ziua de apoi, pe tronul Său nepărtinitor, și oamenii vin toți în fața Lui. Și El îi împarte în două cete: de-a dreapta și de-a stânga, oile și caprele. Pe cei din dreapta îi binecuvântează și-i trimite în rai, acolo unde este fericirea veșnică. Pe cei din stânga, blestemații, îi trimite în gheena focului, acolo unde-i plângerea și scrâșnirea dinților.

Dar mai există o a treia ceată!

E a celor pe care înainte de a-i osândi îi trimite în iad, Domnul, de cât Îi este silă și scârbă de ei, nici nu vrea să-i vadă, să se uite la ei: și când I se înfățișează, El își ridică brațul drept, săltându-și cotul și acoperindu-și ochii cu palma. De cât Îi este silă și scârbă de ei. Nici măcar o privire nu le aruncă!

Pe cei care s-au lepădat de El, pe hulitorii Sfântului Duh, pe prietenii, urmașii și credincioșii lui Iuda (pe vânzători adică, pe delatori, pe turnători) El îi trimite acolo unde le este locul fără a-i socoti vrednici măcar de căutătura Sa cea mai aspră.

Imaginea aceasta mă obsedează și vă mărturisesc, iubiți credincioși, că adesea mă rog lui Dumnezeu să nu fie așa și pentru mine când voi veni la Judecată. Să ne rugăm cu toții fierbinte să nu fie așa pentru nici unul dintre noi. Să nu-Și ridice Judecătorul brațul spre a-Și acoperi ochii, spre a nu fi silit să privească. Să nu avem parte de această supremă lepădare și această înfricoșătoare rușine. Să nu fie așa.

Curajul

Este o prea rareori pomenită și totuși esențială însușire creștină. Poate că, îndată după virtuțile teologale, ocupă locul de frunte. Fără de curaj existența Bisericii nu ar fi de conceput: a fost nevoie, ca să ia ființă, de curajul Întemeietorului ei; ca să dureze, de cel al discipolilor Săi.

Ni se vorbește de blândețea Domnului, care-I asemuit unui miel blând și lipsit de glas. Metafora e îndreptățită și înduioșătoare. Nu mai puțin este aceea ce adoptă drept cuvânt-imagie un leu viteaz. Cine oare s-ar fi urcat pe cruce, primind de bună voie una din morțile cele mai cumplite din câte se pot închipui, de nu un viteaz cu inimă de leu? Care fire, de nu una de inflexibilă tărie ar fi îndurat vreme de trei ani și jumătate, senină și calmă, ura, vrajba, perfidia, ambuscadele vrăjmașilor? Ar fi stat, neclintită și neînfricată, în fața dregătorului și a sinedriului? (A nepăsării unuia și înverșunării celorlalți?). Și cum altfel decât act de îndrăzneală ar

putea fi socotită plecarea Apostolilor la propovăduire printre oameni ostili fără a duce cu ei nici traistă, nici toiag, nici pâine, nici bani? Și care înși de nu dintre cei mai dârji și mai neștiutori de teamă ar fi răbdat chinuri cu adevărat atroce mai degrabă decât să-și lepede, fie și în schimbul celor mai ademenitoare făgăduieli, credința? Nu-i deloc neexact din punct de vedere istoric ori exagerat din punct de vedere psihologic a spune că sângele martirilor constituie podoaba, purpura și vizonul Bisericii; e și temeiul ei, în sensul cel mai strict și mai tehnic al cuvântului.

Că așa stau lucrurile o dovedește nu numai procesul evolutiv al instituției ecleziastice, ci și textul însuși al Scripturii care, parcă prevestitor, a pus accentul pe această calitate intrinsecă și sine qua non a creștinismului. Mântuitorul și ucenicii Lui direcți au știut prea bine și ab initio unde sălășluiește marea taină a creșterii și durabilității Legii noi. De aceea și aflăm nenumărate referiri – în Evangheliile, în Faptele Apostolilor, în Epistole – la socotirea curajului drept trăsătură fundamentală a caracterului unui creștin.

Martir înseamnă martor, dar sinonimul substantivului este: erou. Desigur că mucenicii au depus mărturie de fidelitate, smerenie, statornicie, putere de pătimire. Și-au mărturisit deopotrivă inimoșia, vrednică de a celor mai bravi dintre eroii vieții profane (militare și civile). Și voi sunteți niște militari, le rostește colonelul Chabert, personajul titular al unei frumoase nuvele de Balzac,

călugărițelor căminului de pensionari unde e găzduit. Și nu încapă îndoială că pentru militari curajul e particularitatea specifică. Mucenicii, anticipând cuvintele lui Saint-Just, au confirmat cu mult înainte de revoluția franceză spusa că împrejurările nu sunt grele decât pentru cei care se dau înapoi din fața mormintelor lor. Ei, mucenicii, nu s-au dat înapoi, ba au și mers, nu o singură dată, către ele, fără a fi constrânși, plini de încredere, de voieșie și de hotărâre. Pentru ei n-au existat împrejurări dificile, situații imposibile, greutate de neînving. Lor, fraza lui Brice Parain, filologul francez din veacul nostru, pare să le fi fost cunoscută: e simplu, dacă vrei să fii liber trebuie să nu-ți fie frică de moarte. Iată de ce aurul, vizonul, purpura și podoaba Bisericii se confundă cu sângele de pe Cruce și cu sângele martirilor. Paralel celor mai strălucite victorii militare ale istoriei profane. De la Duhul Sfânt și din sângele acesta s-a întrupat și a dăinuit și de-a pururi va dăinui Biserica lui Hristos.

În textele scripturistice, îndemnurile la curaj ale Domnului sunt numeroase.

Nu te teme îi spune (Marcu 5, 36; Luca 8, 50) mai marelui sinagogii, lui Iair, când vin unii și-i vestesc că fiica lui a murit. Nu te teme, crede numai și se va izbăvi. (Credința este, prin urmare, recunoscută a fi o faptă de curaj, iar curajul e declarat, aidoma credinței, o taină.) Lui Simon, la fel i se grăiește: Nu te teme, de acum înainte vei fi pescar de oameni (Luca 5, 10). Ucenicilor și

mulțimii, tot așa: Nu te teme, turmă mică (Luca 12, 32). Nu te teme găsim și în Apocalipsă (1, 17). Același îndemn apare și în formă plurală: Deci nu vă temeți (Matei 10, 26); așadar nu vă temeți (Matei 10, 31); îndrăzniți, Eu sunt, nu vă temeți (Matei 14, 27; Ioan 6, 20): toate către Apostoli, când s-au speriat văzându-L că umblă pe mare. La Schimbarea la Față, după trecerea norului luminos, se apropie de Petru, Iacov și Ioan și atingându-i le zice așijderea: sculați-vă și nu vă temeți (Matei 17,7). Îngerul către femeile venite la mormânt: Nu vă temeți (Matei 28, 5), iar Domnul repetă și El, acelorași: Nu vă temeți (Matei 28, 10).

Îngerul Domnului către păstori: „Nu vă temeți” (Luca 2, 10), „căci iată vestesc vouă bucurie mare”. Când Iisus se arată celor unsprezece și ei se înfricoșează crezând că văd duh (Luca 24, 36-37), nu rostește aceleași cuvinte, dar sensul vorbelor: „Pace vouă” și „De ce sunteți tulburați?” – este identic cu „nu vă temeți”. („Să nu se tulbure inima voastră, nici să se înfricoșeze” stă scris la Ioan 14, 27). Când scena umblatului pe apă pe vreme rea este povestită de Ioan (6, 19-20), cuvintele folosite sunt aceleași ca la Matei: „Ei s-au înfricoșat; iar El le-a zis: Eu sunt, nu vă temeți”.

Alteori întâlnim: nu vă înspăimântați. Astfel, la Marcu 16, 6 (Îngerul către femei, în dimineața Duminicii de după răstignire).

Frica e vrednică de certare și dojana: de ce vă este frică, puțin credincioșilor? li se spune (Matei 8, 26) celor din corabie, spăimântați de valurile ce o

acopereau. La fel la Marcu 4, 40: „Pentru ce sunteți așa de fricoși? Cum de nu aveți credință?”. Fără frică își dorise să primească darurile cerești și Zaharia, tatăl Înaintemergătorului, după ce a scris numele copilului pe tăbliță. Formele negative nu te teme, nu vă temeți, nu vă înspăimântați, să nu se tulbure inima voastră sunt adesea înlocuite prin imboldul la curaj: Îndrăznește, fiule (Matei 9, 2: către un slăbănog); îndrăznește, fiică (Matei 9,22; Luca 8, 48: către femeia cu scurgere de sânge); Îndrăzniți (Matei 14, 27; Ioan 10, 33); „În lume necazuri veți avea; dar îndrăzniți. Eu am biruit lumea”; Îndrăzniți (Marcu 6, 50); Îndrăznește, scoală-te! (Marcu 10, 49: către orbul Bartimeu).

Care este efectul principal al fricii? Îndepărtarea de Hristos. Relatarea de la Luca 8, 37 e pe deplin edificatoare: după ce scoate duhurile rele din omul demonizat, iar porcii se aruncă în lac, mulțimea din ținutul Gadarenilor „e cuprinsă de frică mare”. Urmează consecința: „L-au rugat pe El toată mulțimea să plece de la ei.” (Matei 8, 34 și Marcu 5, 17 zic: L-au rugat să treacă – sau: să se ducă – din hotarele lor). Legătura de cauzalitate e limpede: îi cer să plece pentru că le este frică. Frica, așadar, aduce cu sine ruperea de Hristos.

Dacă „nu vă tulburați,, este echivalentul lui „nu vă înfricoșați”, căci îngrijorarea e tot o formă a fricii, probabil că Marta a fost certată și din pricina aceasta, Domnul știind că îngrijorarea zămislește simțăminte și stări ale minții străine învătăturii Lui.

La Faptele Apostolilor apar mereu aceleași povește: îndrăznește, îndrăznește Pavele, iar el (ei) îndrăznind...

De asemenea, în mai toate Epistolele Sfântului Pavel: „De aceea nu ne pierdem curajul (II Corinteni 4, 16); „îndrăznind deci totdeauna (II Corinteni 5, 6); „Fără să vă înfricoșați întru nimic (Filipeni 1, 28); „Căci Dumnezeu nu ne-a dat duhul temerii” (II Timotei 1, 7: frica, așadar, e de la diavol, ca și păcatul, ca și moartea; textul acesta e capital, ne dă posibilitatea să deprindem adevărata sorginte a fricii). Apostolul, creștinilor, mai înainte de orice le cere să fie îndrăzneți. „Drept aceea, fraților, având îndrăzneală, să intrăm în Sfânta Sfintelor, prin sângele lui Iisus” (Evrei 10, 19). Tot el adoptă în repetate rânduri stilul și tonul cel mai militar cu putință: „În lupta voastră cu păcatul, nu v-ați împotrivit încă până la sânge” (Evrei 12, 4); David, Hanibal, Cezar, Napoleon, nu le-ar fi vorbit altminteri ostașilor lor); „Luptă-te lupta cea bună a credinței, cucerește viața veșnică...” (I Timotei 6, 17) „Luptă... ca un bun ostaș al lui Hristos Iisus (II Timotei 2, 3).

Textul de la Efeseni 6, 11 și urm. e plin de cuvinte cu iz ostășesc: ...întăriți-vă întru puterea... îmbrăcați-vă cu toate armele... luați toate armele... toate biruindu-le... stați deci tari... având mijlocul vostru încins... îmbrăcându-vă cu platoșa... pavăza... credinței... luați și coiful mântuirii și sabia Duhului... S-ar zice că răsfoim un regulament militar, că citim un ordin de al unui căpitan de oști.

Există în Noul Testament un stil imperativ al curajului, obârșia căruia se află în porunca dată lui Avraam: „Ieși din pământul tău, din neamul tău și din casa tatălui tău” (Facere 13, 1) – și Avraam ascultă, plin de curaj, neștiind încotro merge și unde se va opri, ca un bun ostaș ce se află (vezi și Evrei 11, 8). Stilul evanghelic militar se manifestă și prin verbele „active”, verbe îmbolditoare, imperioase, răsunătoare ca: stăruiți, întrebați, vegheați, privegheați, treziți-vă, cuceriți, priviți cu luare aminte, fiți gata, mergeți, cereți, căutați, bateți, încingeți-vă.

Acestea toate din partea Mântuitorului și Apostolilor Săi. Dar și creștinul, având bună îndrăzneală, le spune în același mod, în aceea tonalitate a neînfricării: „Nu mă voi teme!” (Evrei 13, 6). De ce? Pentru că știe două lucruri: mai întâi că „partea celor fricoși... este iezerul care arde cu foc și pucioasă” (Apocalipsa 21, 8 – însușirea osândiților începe cu fricoșii, ei mai întâi; necredincioșii, spurcații, ucigașii, desfrânații, fermecătorii, închinătorii la idoli și mincinoșii sunt menționați în urma lor) – iar apoi, și mai ales, că „În iubire nu este frică, ci iubirea desăvârșită alungă frica” (I Ioan 4, 18). În felul acesta curajul ajunge a fi alături de dragoste, singura virtute în veci nepieritoare.

Domnul ne scoate din robia păcatului și totodată ne eliberează din tirania fricii. Ne dăruiește cele două nestemate: libertatea și curajul. Așa fiind, creștinului nici nu-i incumbă îndatoriri mai sfinte și

mai de seamă decât a iubi și a-și dovedi curajul. Ca unii care suntem urmași prin credință ai celor care L-au văzut pe Dumnezeu întrupat, ni se aplică textul de la Evrei 11, 27, reprodus pe statuia amiralului de Coligny, pe una din străzile pariziene: „A rămas neclintit ca unul care a văzut pe nevăzutul împărat”. Covârșitoarea însemnătate acordată curajului atât de Domnul Hristos cât și de Biserică rezultă și din aceea că precum scrie la Matei 11, 12 „împărăția cerurilor se ia prin străduință și cei ce se silesc pun mâna pe ea”. Cerurile, spune limbajul popular (tot în stil marțial), se cuceresc. În traducerea Radu Vasile și Gala Galaction se folosesc termeni mai tari, o grăire mai directă: împărăția se ia cu năvală și cei ce dau năvală pun mâna pe ea. Francezii spun și ei că împărăția e silită și că violenții o înșfacă (s'en emparent). Tot de violență și forță pomenesc versiunea veche și versiunea nouă a Bibliei englezești. Verbul to seize este concordant cu a înșfăca, a pune mâna pe. În tălmăcirea lui Luther substantivul Gewalt nu e deosebit de forță și violență nu e deosebit de weg reisen e aprig și expresiv, aproape de a răpi.

Drept concluzie aș cere voie să afirm: Dacă vechea Lege a putut fi rezumată în două porunci: să iubești pe Dumnezeu și să iubești pe aproapele tău (Matei 22, 37; Marcu, 12, 30-31; Luca 10, 27), Legea nouă poate – sub aspectul ei operațional – fi conspectată astfel: crede, iubește și nu te înfricoșa. Frica: păcat urât în ochii Domnului; curajul: virtute

mult plăcută Lui și consubstanțială situației de creștin.

Traian Dorz⁷²
(1914-1989)

Nu te mira că te urăște lumea (Ioan 15, 18-19).

Nu-ți pară rău că toți cei care te înconjurau
îndeaproape cândva te înconjoară pe departe acum.

Nu face înlesniri lumii acesteia!

Nu merge de la Hristos, la lume și apoi de la
lume, iarăși la Hristos, căutând să nu te strici nici cu
lumea, dar să rămâi și cu Hristos.

Căci cu lumea vei rămâne în acest fel, dar cu
Hristos nu vei putea.

Diferența dintre Hristos și lume este din ce în
ce tot mai mare.

Ura lumii pentru Hristos crește din ce în ce tot
mai mult.

Lupta diavolului împotriva lui Hristos se va tot
adânci. Atât de hotărât încât nu va mai fi cu puțință
nici o cale de mijloc, nici cât pare că poate fi acum.

Așa că trebuie să alegi clar și tu: ori una, ori
alta.

Alege-L, frate, pe Hristos, oricât de mare va fi
ura cu care lumea se va năpusti asupra ta.

---

⁷² Traian Dorz, *Hristos – Mijlocitorul nostru*, Editura
„Oastea Domnului”, Sibiu, 1999, pag. 79.

Căci dragostea lui Dumnezeu nu numai că te va însoți acum, dar te va răsplăti cu o despăgubire veșnică pentru tot ce ai suferit pentru El.

Hristos să te ajute așa!

Părintele Epifanie Teodoropulos⁷³ (1930-1989)

– Ascultă, fiule! „Hapurile” pe care le luăm spre înfruntarea ispitelor trupești sunt rugăciunea, postul, privegherea, mărturisirea, Sfânta Împărtășanie... Acestea ne țin și pe noi, și pe tinerii necăsătoriți, curați. Urmează și tu această „rețetă” și vei vedea cât de eficace este înfrânarea. Noi singuri nici o secundă nu putem rămâne curați. Dar cu harul și cu ajutorul lui Dumnezeu toate se izbutesc.

* * *

Pentru sporire trebuie multă rugăciune.

* * *

Păcatul ne împiedică să credem, nu rațiunea. Dacă un necredincios trăiește șase luni după morala Evangheliei, devine credincios.

* * *

Lucrarea principală a preotului nu este asistența socială, ci a forma creștini adevărați.

---

⁷³ Părintele Epifanie Teodoropulos, *Crâmpeie de viață*, Schitul românesc Lacu, Sfântul Munte Athos, 2000, pag. 124, 163, 196-198, 201, 221, 233.

Lucrarea socială va ieși, în continuare, de la creștinii înșiși.

* * *

Dumnezeu mântuiește mai întâi pe cei ce cred în El și-L urmează, și apoi pe cei ce nu-L cunosc dar au totuși bunăvoință.

* * *

Singura problemă este absența lui Hristos din viața noastră.

* * *

Celor ce-l întrebau mereu despre vremea celei de-a doua veniri a Domnului, le spunea:

– Nu vă preocupați prea mult cu aceste lucruri: La ce vă va folosi cunoașterea timpului celei de A Doua Veniri? Oare, ca să vă apucați să vă pocăiți? Să știți că ziua morții fiecăruia dintre noi este în esență și Ziua Judecării sale, deoarece de atunci înainte nu vom putea adăuga la cele făcute, nici vom putea lua ceva din ele. Și deoarece ziua morții noastre poate fi și cea de azi, să fim gata.

* * *

Să nu încercăm a socoti faptele noastre cele bune, ci să cerem mila lui Dumnezeu.

* * *

Păziți-vă de mijloacele de orbire în masă.

* * *

Trăim într-un stat idolatru, ateu, masonic, etc., și să fim mulțumiți că încă nu ne-au lovit cu pietre și nu ne-au răstignit. Acesta este adevărul amar.

* * *

Nu avem nevoie de duhovnici sfinți, ci de sfânta ascultare și de sfânta smerenie.

Părintele Benedict Ghiuș⁷⁴
(1904-1990)

Cea mai cumplită persecuție împotriva Bisericii este nevrednicia propriilor ei slujitori.

Părintele Iacov Tsalikis⁷⁵
(1920-1991)

Pe data de 15 Iulie 1990, în ziua de Duminică, dimineața, Părintele Iacov cobora de la chilia sa spre biserică pentru Dumnezeiasca Liturghie. Intrând în Sfântul Altar, a observat printre părinții mănăstirii și pe dumnezeiescul Ioan Rusu⁷⁶ în stare duhovnicească.

În noaptea trecută acesta îi spusese Starețului, în fața sfintei racle cu moaștele întregi, în biserica lui, la Procopi:

---

⁷⁴ Andrei Scrima, *Timpul Rugului Aprins*, Editura Humanitas, București, 1996, pag. 146.

⁷⁵ *Un stareț sfânt Fericitul Părinte Iacov*, Editura Bunavestire, Bacău, 2000, pag. 101-102.

⁷⁶ Sfântul Mucenic Ioan Rusul (1690-1730) are Sfintele Moaște în Insula Evvia din Grecia.

– Dumnezeu știe! Creștinii cred că dorm, că sînt mort și că nu-i pot ajuta. Eu însă sunt viu! Îi văd întotdeauna. Trupul meu este în raclă, dar eu ies de multe ori din racla mea. Alerg printre oameni ca să-i ajut. Multă durere! Ei nu mă văd, eu însă îi văd și îi aud ce zic. Și iarăși mă întorc în racla mea. Dar ascultă-mă, părintele meu, ce-ți spun: multe sînt păcatele lumii; multă necuviință și multă necredință.

– Pentru ce spui acestea, Sfinte al meu, i-am răspuns. Nu vezi câtă lume vine la darul tău și se închină?

– Vin mulți, Părinte Iacove, dar puțini sînt copiii mei, a zis Cuviosul. Apoi a continuat: Pentru aceasta trebuie să vină război, deoarece multe păcate sunt în lume.

– Nu, Sfinte al meu, i-am zis imediat și neliniștit. De mic copil tot în război și în suferință am petrecut în Asia Mică unde m-am născut, dar și când am venit în Grecia. Apoi, după aceea, Sfinte al meu, dacă se face deodată război se vor pierde multe suflete înainte de a se pocăi.

– Trebuie să se facă război! Trebuie să se facă război! Trebuie să se facă război! a răspuns cu tristețe Cuviosul, dar cu voce hotărâtă.

Părintele Porfirie Bairaktari⁷⁷

(1906-1991)

---

⁷⁷ Părintele Porfirie – *Antologie de sfaturi și îndrumări*, Editura Bunavestire, Bacău, pag. 51-55.

L-am întrebat, într-o zi, pe Părintele, în chilia sa:

– Părinte, se vorbește mult despre 666 și venirea antihristului, care se apropie – unii zic că deja a venit –, despre inscripția electronică de pe mâna dreaptă sau frunte, de ciocnirea dintre Hristos și antihrist și zdrobirea celui din urmă, despre a Doua Venire a Domnului. Ce spuneți în legătură cu toate acestea?

– Ce să spun? Eu nu spun că am văzut-o pe Maica Domnului, că va fi război sau alte din astea. Știu că va veni antihristul, că va fi a Doua Venire a Domnului, dar când, nu știu. Mâine? Peste o mie de ani? Nu știu. Dar nu mă neliniștesc, pentru că știu că ceasul morții este, pentru fiecare din noi, a Doua Venire a Domnului. Și ceasul acesta e foarte aproape (Y 290).

* * *

Luându-mă de mână și ținându-mă strâns, părintele Porfirie mi-a zis:

– Părinte Athanasie, acum sânt orb, ochii mei trupești nu mai văd – am cancer la hipofiză –, dar cu ochii cei duhovnicești văd destul de bine. Înainte să pleci, vreau să-mi spui ce crede Părintele Emilianos al nostru despre 666 și antihrist!

Era imediat după catastrofa de la Cernobâl. Lumea era tulburată; zilnic, oamenii veneau cu zecile la Părintele, care se afla atunci aproape de Atena, și-l întrebau înspăimântați ce va fi, dacă va veni antihristul și-i va însemna cu 666.

I-am răspuns:

– Părintele Emilianos ne-a sfătuit alaltăieri, la o adunare, să nu ne neliniștim. Noi să ne îngrijim să avem o relație vie cu Hristos, iar antihristului să nu-i dăm prea mare importanță; altminteri, *el* va deveni centrul vieții noastre, iar nu Hristos.

Părintele Porfirie plesni patul cu mâinile și exclamă:

– Slavă Ție, Doamne, c-am găsit un fiu duhovnicesc care să fie de acord cu mine! Uite, copilul meu, ce-au făcut duhovnicii ăștia aici, în lume! Au tulburat sufletele, au creat atâtea probleme familiale și psihologice cu 666-ul ăsta! Nu mai pot oamenii dormi, au început să ia calmante și somnifere ca să doarmă! Ce-i asta? Hristos nu vrea astfel de lucruri, copilul meu! Și știi ceva? Pentru noi, creștinii, atunci când viețuim în Hristos, nu există nici un antihrist. Ia spune-mi, poți tu șede aici, pe pat, unde șed eu?

– Nu, părinte.

– Păi, de ce?

– Pentru că m-aș așeza deasupra și v-aș strivi.

– Când ai putea să șezi tu aici, în locul meu?

– Doar dacă ați pleca cuvioșia voastră, doar atunci aș putea să vă iau locul.

– Vezi! Așa se întâmplă și cu sufletul. Când îl avem pe Hristos înlăuntrul nostru, unde să mai încapă și antihristul? Poate, oare, vreo altă existență străină să încapă în sufletul nostru? Dar noi, astăzi, copilul meu, nu-L mai avem pe Hristos în noi și de aceea ne temem de antihrist. Unde e Hristos, acolo e

și Raiul. Hristos este totul, asta să le spui oamenilor. Să nu se teamă. Și încă ceva: dacă ar veni acum antihristul în persoană cu un aparat cu raze laser și mi-ar spune că vrea să mă însemneze cu 666, eu aș sta. O să-mi răspunzi: „Bine, Părinte, dar nu-i ăsta semnul lui?”. Ba da, și să mă însemneze cu încă o mie de 666 cu raze laser, și aș accepta⁷⁸. De exemplu, când ți se însemnează pașaportul sau mâna, în timpul unei călătorii într-o țară necreștină, cu simbolurile acelei țări, oricare ar fi ele, nu le accepți ca și credință, nu mărturisești nimic. Când ești sigur că nu mărturisești nimic contrar iubirii lui Hristos și că pe El Îl iubești profund și puternic, nu ai nici o teamă că ai putea să te lepezi de El prin acțiunile altora asupra ta. De ce? Pentru că pe primii mucenici îi dădeau fiarelor, iar ei făceau semnul crucii și fiarele deveneau mieluși; erau azvârliți în mare, iar ei făceau semnul crucii și marea se preschimba în uscat; erau azvârliți în foc, iar ei

---

⁷⁸ Nota editorului: Trebuie să băgăm de seamă că Bătrînul nu spune că se va lepăda de Hristos. Este necesar să facem distincția dintre însemnarea pe care o acceptăm ca mărturisire de supunere față de cel care ne însemnează și însemnarea ce se petrece fără această mărturisire de supunere. În calitate de creștini, am fost „însemnați”, pecetluiți, cu Sfântul Mir, după Botez, la Taina Mirungerii. Când preotul spune: „*Pecetea darului Duhului Sfânt*”, atunci noi ne mărturisim supunerea față de Hristos. Când însemnarea nu este însoțită de mărturisire de credință și de supunere, ea e lipsită de semnificație morală pentru cel ce se însemnează. E nevoie de multă atenție pentru a nu se strecura nici o supunere ascunsă, din interes sau din dorință a voinței. Distincția este foarte fină și cere multă atenție.

făceau cruce și focul se prefăcea în răcoare. Dar noi, astăzi, copilul meu, mai credem în Hristos, mai credem noi în crucea noastră? De ce S-a pogorât Hristos? Oare nu ca să întărească slăbiciunea noastră? Asta să-i spui și Părintelui Emilianos și oamenilor: **să nu se teamă de antihrist**. Suntem fiii lui Hristos, fiii Bisericii.

Eram foarte impresionat. Și Bătrânul adăugă:

– Cum a venit Patriarhul Dimitrios în Atena?

– Cu avionul.

– Lasă, asta știu, că doar n-o fi venit înot omul! Dar ce fel de documente avea la el?

– Păi, avea pașaport.

– Grecesc sau turcesc?

– Nu știu...

– Ei, nu știi! Avea pașaport turcesc! Și care-i simbolul național al Turciei?

– Nu știu, Părinte!

– Hai, că ești culmea! Semiluna e simbolul național turcesc, măi! Și ce au spus despre semilună Părinții Bisericii noastre, după ce a apărut Mahomed?

– Nici asta nu știu, Părinte!

– Ei, o să-ți iau diploma și-o să ți-o fac bucăți! Ce fel de teolog ești?, a glumit Bătrânul.

– Văd că posedăți cuvioșia voastră această diplomă.

– Da, că o am în inimă. Semiluna e simbolul antihristului. Dacă semiluna e simbolul antihristului, iar Patriarhul nostru are pe pașaport acest simbol, cu toate însemnele sale, înseamnă oare că Patriarhul este slujitorul lui antihrist? Nu, copilul meu, nicidecum!

Hristos nu este îngust la minte, așa cum suntem noi, oamenii, care vrem să ne „apărăm drepturile”. **Asta să-i spui părintelui și oamenilor: să nu se teamă nici de antihrist, nici de 666!**

Am fost foarte impresionat și ușurat (Ger. 118).

Părintele Sofronie de la Essex⁷⁹ (1896-1993)

Din vreme în vreme, mulți oameni sunt cuprinși de panică pentru sfârșitul lumii⁸⁰. Se preocupă de lecturi și tâlcuiri amănunțite ale Scripturii și vorbesc despre date calendaristice și situații, despre când și cum va fi sfârșitul, unii socotind că este chiar „la uși”. Că trebuie să fie asta sau aia, într-un cuvânt despre toate cele cunoscute de toți. Dacă se întâmplă războaie între creștini, stabilesc anul și ziua, etc. Totdeauna mă oboseau toate acestea, și nu mai vroiam nici să le aud, nici să le discut.

Într-o seară, împreună cu două prietene, stăteam în sufrageria mănăstirii și am vorbit despre aceste lucruri fără a putea evita discuția. Când părintele s-a apropiat de noi, am luat binecuvântare

---

⁷⁹ Dimitra V. Daviti, *Amintiri despre Starețul Sofronie de la Essex*, Mănăstirea Piatra Scrisă, Județul Caraș-Severin, 2002, pag. 105-106, 113-115; 61-63).

⁸⁰ Formularea aparține autoarei Dimitra V. Daviti.

și i-am spus despre ce vorbeam. I-am spus că acum și savanții se preocupă de acestea. Ba chiar și în ziare se publică articole despre sfârșitul lumii, iar ceea ce este de-a dreptul ciudat, este faptul că Biserica nu vorbește despre această amenințare.

Mă privi ironic și îmi spuse:

– Ei le spun acum. Biserica le propovăduiește de-a lungul veacurilor. Acum au înțeles ei. Mai degrabă „a disprețuit părerea lor și deșteptăciunea lor. Și continuă să ne spună:

– Da, toate acestea se vor întâmpla. Hristos a spus-o, după care, precum fulgerul, va veni Domnul.

Am întrebat iar:

– Dar, bine, Părinte! Ca să vedem toate acestea, trebuie să vedem toate semnele prevestitoare. Când vor începe să se întâmple?

– Oh, ne răspunse, toate acestea se întâmplă! Nu le vezi?

* * *

Când ne sfătuia și ne descria pericolele duhovnicești, totdeauna spunea: „Vrăjmașul face cutare sau cutare, dar Hristos va învinge”.

* * *

„Există pronie, există pronie, nu te teme, ci bucură-te! Să ai pronia lui Dumnezeu ca o umbrelă și să stai sub ea”.

* * *

Odată, când un monah din Sfântul Munte m-a rugat să-l întreb pe Părintele ce trebuie să facă cei de acolo dacă statul îi obligă să primească noile

buletine (1987), răspunsul părintelui a fost scurt și sever:

– Eu nu știu despre acestea. Să le spui să facă ceea ce le va spune Biserica.

* * *

Toți știm că, din vreme în vreme creștinii au astfel de neliniști ciudate: fie – pentru cum va fi unirea Bisericilor, fie – pentru 666.

Într-o întâlnire cu Părintele, am vrut să știu ce crede el însuși despre toate acestea. Nu îmi amintesc exact ce am întrebat și cum. Dar îmi amintesc foarte bine atitudinea lui în momentul în care mi-a răspuns. A stat neclintit, m-a privit cu atenție și înfățișarea i s-a schimbat. A devenit severă și s-a umplut de durere. Își mișca încetișor capul, arătându-și astfel mirarea, sau mai curând supărarea, și mi-a spus:

„Lucrurile stau așa: chiar dacă se face unirea, precum spun «ei», eu voi fi ortodox. Biserica este sfântă. Știm cum să trăim și, prin urmare, ce creează probleme?!”.

* * *

Noi⁸¹ știm că și pe el [pe Sfântul Siluan Athonitul – *n. edit.*] puțini îl vor crede, așa cum puțini au crezut în mărturia părinților de mai înainte; și acest lucru se întâmplă nu pentru că mărturia este falsă, ci pentru că adevărata credință ne obligă la nevoință.

---

⁸¹ *Viața Sfântului Siluan Atonitul*, Schitul românesc Lacu, Sfântul Munte Athos, 2001, pag. 10.

Adesea afirmăm că timp de nouăsprezece veacuri ale istoriei creștine s-au perindat mulțimi întregi de mărturisitori ai iubirii lui Hristos și totuși, în oceanul imens al omenirii ei sunt atât de puțini, atât de rari.

Sunt rari astfel de martori pentru că nu este nevoie mai grea, mai dureroasă decât nevoia și lupta pentru iubire; pentru că nu este mărturie mai înfricoșată ca mărturia pentru iubire; și nu este propovăduire mai provocatoare decât cea a iubirii.

Schimonahia Macaria⁸² (1926-1993)

Proorocii

Previziunile maicii Macaria despre viitor erau fie răspunsuri la întrebările oamenilor, fie avertizări oferite cu scopul de a-i apăra pe cei apropiați de ea de la dezastre sau neazuri iminente. Vorbind despre viitor, ea se limita adesea la scurte remarci, explicații sau înștiințări. Vom prezenta mai jos câteva dintre ele. Le-am grupat după o temă anume; datele când au fost pronunțate de către schimonahie sunt prezentate în paranteze.

---

⁸² Ghenadie Durasov, *Schimonahia Macaria, preaiubită muceniță a lui Hristos, ajutătoarea celor în suferință*, Editura Bunavestire, Bacău, 2001, pag. 217-221; 214.

Timpuri grozave ne așteaptă

Acum e bine, dar vara viitoare va fi rău. Am mai spus-o și înainte: acesta este un întuneric care nu va fi spre mai bine; va fi un fel de vărsare de sânge (28 iunie 1989). Domnul nu promite nimic; vom merge înainte cât mai bine cu putință (17 decembrie 1989). Maica Domnului și-a retras harul de la noi (e vorba de pământul rusesc [aut.]). Mântuitorul i-a trimis pe Sfinții Apostoli Petru și Pavel și pe Sfântul Ioan Teologul la ei (la alte popoare creștine [aut.]) ca să ia harul de la ele. E nevoie de multă rugăciune! (3 martie 1989). De acum înainte nu va mai fi nimic mareț (7 iulie 1989). Moneda noastră nu va merge spre bine, ea va scădea la jumătate din valoarea ei actuală, iar mai târziu se va devaloriza și mai mult (11 februarie 1989).

– Matiușca, noi ne simțim atât de slăbiți în anul acesta – poate că îmbătrânim?

– Nu, e din cauza vremurilor; tăria noastră e subminată de vrăjitori. Situația se va înrăutăți – facă bunul Dumnezeu să nu ajungem să trăim până atunci (5 octombrie 1988). Curând omul nu va mai valora nimic; se va întâmpla totul rapid. Sfârșitul lumii nu înseamnă nimic, dar la vremea aceea va fi sfârșiere și zidire, iar oamenii – totul va fi întinat, și veți fi până la genunchi în sânge (25 martie 1989).

– Ceva se va întâmpla în curând...

– Ce anume, Matiușca?

– Război, război va fi pretutindeni; vor începe să se bată unii pe alții cu bâtele și mulți vor fi uciși. Când se bat cu bâtele, toți vor râde, dar când încep să se împuște, toți vor plânge (4 martie 1992). Morții sunt așezați după datină, dar noi vom fi cu toții dați peste cap. Nu va mai exista nimeni care să îngroape morții – vor fi aruncați în șanț și acoperiți cu pământ (28 mai 1992). Vedeți cât de întuneric s-a făcut? Vrăjitorii au întunecat totul. Am spus chiar mai înainte: curând va fi întuneric, vă veți împiedica unii de alții în întuneric (17 noiembrie 1987). Soarele strălucea și iarna, dar acum nu mai strălucește nici vara – vrăjitorii citesc blesteme asupra soarelui (27 august 1987). Vrăjitorii au întunecat cerul pentru ca faptele lor să nu fie văzute; lor le place întunericul (5 octombrie 1987). Oamenii întunericului au întunecat totul pe pământ și forțele răului sunt în creștere. Curând toată lumea va cunoaște această lucrare urâtă (vrăjitoria [aut.]). Toate duhurile necurate se vor strânge în jurul celui rău. El le va aduna pe toate și ele vor începe lucrarea lor întunecată. Se apropie o viață rea (28 octombrie 1987). Acum se apropie vremea lor, iar vremurile cele bune sunt pe sfârșite (27 martie 1987). Ele vor zăpăci oamenii, care se vor acuza unii pe alții. Acum e insuportabil să mai trăiești în apartamentele din blocuri. E mare aglomerație, iar oamenii răi sunt pretutindeni; acum credincioșii sunt chinuiți de intențiile lor necurate (18 februarie 1989).

Triumful întunericii

Vrăjitorii vor acoperi întreaga lume de întuneric și fără soare nimic nu poate crește. Dar nimeni nu va da vreo importanță acestui lucru (18 februarie 1988). Soarele va ieși de patru ori și apoi va fi iar întuneric. Noi ne vom afla în întuneric (27 august 1987). Nu ni se va îngădui să facem lumină; atunci vor spune că trebuie să facem economie de energie (28 iunie 1988). Acesta este doar începutul – apoi se va face rece. Curând va fi zăpadă de Paști, iar iarna va începe odată cu Sfântul Acoperământ al Maicii Domnului (1 octombrie). Nu va mai fi iarbă până de ziua de prăznuire a Sfinților Apostoli Petru și Pavel (29 iunie). Soarelui îi vor slăbi puterile la jumătate (27 august 1987). Va fi rău vara și mai rău iarna. Zăpada se va strânge în mormane mari și nimeni nu o va curăța. Atunci va fi un ger cumplit (29 aprilie 1988).

O mare foamete

În curând veți rămâne fără pâine (29 ianuarie 1989). În curând nu veți mai avea apă, mere, cartofi (19 decembrie 1987). O mare foamete, fără pâine – vom rupe cojile pentru a le împărți (18 februarie 1988). O mare răscoală va avea loc. Oamenii vor începe să fugă din orașe. Vor alerga pretutindeni; nimeni nu va mai rămâne în casa sa. Nu va mai fi posibil să stai acasă – nu va mai fi nimic de mâncare, nici măcar pâine (28 decembrie 1990). Dar

dacă ne rugăm Mântuitorului, Maicii Domnului și Proorocului Ilie, nu vom fi lăsați să murim de foame; vor supraviețui cei ce au crezut în Dumnezeu și s-au rugat sincer (27 iunie 1988). Când monahii vor fi alungați, nu vor mai fi recolte de cereale (18 februarie 1988).

Neorânduială în Biserică

Se va tipări o biblie incorectă. Ei (se pare că ea vorbește despre iudeii fariseici [aut.]) vor scoate din ea tot ceea ce-i atinge și îi nemulțumește. Ei n-au nevoie de nici un fel de îndreptare (14 martie 1989). Se pregătesc schimbări în Credință. Atunci când se va întâmpla acest lucru, sfinții ne vor părăsi și nu se vor mai ruga pentru Rusia.

Cei ce rămân credincioși cu adevărat vor fi luați de Domnul la Sine. Episcopii care îngăduie acest lucru nu-L vor vedea pe Domnul – nici aici și nici acolo (pe lumea cealaltă [aut.]) (3 august 1988). În curând slujbele vor fi înjumătățite. Ele vor fi scurtate (11 noiembrie 1988). Se vor păstra slujbele întregi doar în mănăstirile mari, dar în alte părți se vor face schimbări (27 aprilie 1988). Pot spune doar un singur lucru: va fi vai și amar de preoți; ei se vor împrăștia unul câte unul și vor trăi singuri (28 iunie 1989). În curând vrăjitorii vor distruge prescurile și nu va mai exista nimic cu care să se poată sluji (Dumnezeiasca Liturghie [aut.]). Nu se va mai putea primi împărtășania decât o dată pe an.

Maica Domnului le va spune credincioșilor care se roagă ei unde și când să primească Sfânta Împărtașanie. Noi trebuie doar să ascultăm! (28 iunie 1989).

Maica Domnului, nădejdea mea

Când va fi întuneric ca noaptea la ora 4.00 după amiaza, atunci Maica Domnului va veni. Ea va umbla peste tot pământul, ea va veni în toată slava ei și va veni și în Rusia pentru a îndrepta Credința. Atunci când va veni Maica Domnului, ea va îndrepta totul, nu după voința lor (a celor la putere sau a vrăjitorilor), ci după voia sa, precum poruncește Mântuitorul. Va veni vremea când toți se vor gândi nu la ceea ce au mâncat în ziua respectivă, ci la cât de mult s-au rugat. Ea va restabili Credința pentru puțină vreme (11 iulie 1986).

Se apropie vremea persecuțiilor

Ei vor încâlci lucrurile atât de mult, încât nu-ți vei mai putea mântui sufletul (ianuarie 1990). Vor fi notați cei ce se duc la biserică (10 februarie 1988). Vor fi persecutați cei ce se roagă la Dumnezeu (20 mai 1989). Va trebui să vă rugați în așa fel încât nimeni să nu știe; rugați-vă în tăcere! Vor începe să-i urmărească pe credincioși și să-i închidă (15 mai 1987). Mai întâi vor lua cărțile, apoi icoanele. Apoi icoanele vor fi confiscate (1 iulie 1988). Vor începe torturile: „Nu avem nevoie de credincioși”, vor

spune ei (14 iulie 1988). Cu cât vremurile înaintează, cu atât lucrurile se vor înrăutăți. Vor închide bisericile. Nu vor mai exista slujbe; oamenii se vor putea bucura de slujbe pe unde vor putea. Vor face în așa fel încât bisericile să se afle departe, acolo unde să nu poți ajunge la ele. Ele vor fi așezate în orașe aflate în locuri de nepătruns (14 iulie 1988). Aceste biserici ce se construiesc acum sau sunt restaurate vor căpăta alte destinații; ele nu vor putea fi folosite de credincioși. Înregistrarea va fi foarte vicleană: ele se vor numi în continuare biserici, dar înăuntru va fi cine știe ce anume, ceva inventat de ei – se vor gândi ce să facă acolo (11 iulie 1988).

Cei ce sunt ai lui Dumnezeu nu-l vor vedea pe antihrist (7 ianuarie 1988). Vor fi multe revelații și credincioșii vor fi înștiințați de sus unde să meargă. Domnul știe cum să-i ascundă pe aleșii Săi și nimeni nu-i va afla (17 noiembrie 1987).

*Fericiți sunt cei ce respectă și
împlinesc poruncile lui Dumnezeu*

Noi trăim timpurile biblice numite ale „Desăvârșirii” (2 iulie 1987). În curând toate se vor apropia – pământul și cerul vor fi mai apropiate, totul va exista din belșug, și va veni un astfel de Stăpân (se pare că Mântuitorul [aut.]). Ea (Maica Domnului [aut.]) a spus că a rămas încă puțină vreme. Ea va pogori pe pământ împreună cu

Mântuitorul și vor sfinți totul; iar pe pământ va fi ca în Rai (4 aprilie 1988).

* * *

Postiți și vă rugați – aici veți afla mântuirea [Ultimele cuvinte ale Schimonahiei Macaria – *n.* edit.].

Cuviosul Paisie Aghioritul⁸³ (1924-1994)

– *Părinte, peste cât timp se vor petrece aceste evenimente?*

– *Întârzie din pricina ta și a mea, ca să dobândim o stare duhovnicească bună.*

Dumnezeu încă mai rabdă, pentru că de se vor întâmpla acum ne vom pierde amândoi.

Semnele timpului

– Părinte, spuneți-ne ceva despre Antihrist.

– Să spunem mai bine despre Hristos... Cât putem, să fim lângă Hristos. Dacă suntem cu Hristos, ne vom teme de Antihrist? Oare nu există duh antihristic acum? Răul face duhul antihristic. Și dacă se va naște și un monstru antihrist și va face unele neghiobii, va fi luat în răs la sfârșit. Se vor

---

⁸³ Părintele Paisie, *Trezire duhovnicească*, Schitul Lacu, Sfântul Munte Athos, 2000, pag. 173-189.

petrece multe evenimente. Poate veți apuca să trăiți și voi multe din semnele scrise în Apocalipsă. Încet-încet destule încep să iasă la iveală. Strig și eu netrebnicul de atâția ani! Situația este înfricoșătoare, ciudată. Nerozia a întrecut limitele. A venit lepădarea și rămâne ca acum să vină „fiul pierzării” (II Tesaloniceni 2, 3). Totul va deveni un spital de nebuni. În harababura ce va stăpâni, fiecare stat se va ridica să facă orice-i spune cugetul. Dumnezeu să ajute, ca interesele celor mari să fie astfel încât să ne ajute. Din ce în ce vom auzi de ceva mai nou. Vom vedea făcându-se lucrurile cele mai neașteptate, mai neraționale. Numai că evenimentele se vor derula cu repeziciune.

Ecumenism, piață comună, un stat mare, o religie după măsurile lor. Acesta este planul diavolilor. Sioniștii pregătesc pe cineva de Mesia. Pentru ei Mesia este împărat, adică va stăpâni aici pe pământ. Martorii lui Iehova și ei visează la un împărat pământesc. Sioniștii vor prezenta unul și martorii lui Iehova îl vor primi. Vor spune „Acesta este”. Se va face mare zăpăceală. În mijlocul acestei zăpăceli toți vor cere un Mesia, ca să-i mântuiască. Și atunci vor prezenta pe unul care va spune: „Eu sunt Imam, eu sunt al cincilea Buda, eu sunt Hristos pe care-l așteaptă creștinii, eu sunt acela pe care-l așteaptă Martorii lui Iehova, eu sunt Mesia evreilor”. Va avea cinci „eu”-ri!...

Evangelistul Ioan atunci când în prima sa epistolă spune: „Copiii mei... că vine antihristul, iar acum mulți antihriști s-au arătat...” (I Ioan 2, 18), nu

înțelege că așteptatul Antihrist va fi ca prigonitorii Maximian și Dioclețian, ci că Antihristul cel așteptat va fi într-un fel ca un diavol întrupat, care se va prezenta poporului israelitean ca Mesia și va înșela lumea. Vin ani grei, vom avea încercări mari. Creștinii vor avea mare prigoană. Și uită-te: oamenii nici nu înțeleg că trăim în semnele vremurilor, că pecetluirea înaintează. Trăiesc ca și cum nu s-ar întâmpla nimic. De aceea spune Scriptura că va căuta să înșele, de va fi cu puțință, și pe cei aleși (Matei 24, 24; Marcu 13, 22). Cei care nu vor avea intenție bună, care nu vor fi luminați, se vor înșela în anii apostaziei. Pentru că cel ce nu are harul dumnezeiesc, nu are claritate duhovnicească, asemeni diavolului.

– Părinte, sioniștii cred cele despre Antihrist?

– Aceștia vor să stăpânească toată lumea. Ca să le reușească scopul, folosesc vrăjitoria și satanismul. Satanolatria o văd ca pe o putere, care îi va ajuta în planurile lor. Adică vor să stăpânească lumea cu putere satanică. Pe Dumnezeu nu-L pun în socoteala lor. Se vor binecuvânta așadar de Dumnezeu? Din asta Dumnezeu va scoate multe lucruri bune. Celelalte teorii satanice au ținut cel puțin 70 de ani; ale acestora nici 7 ani nu vor ține.

– Părinte, atunci când aud despre Antihrist simt o frică înăuntrul meu.

– De ce te temi? Va fi mai înfricoșător decât diavolul? Acesta este om. Sfânta Marina l-a bătut pe diavol și Sfânta Iustina a alungat atâția. La urma urmei noi n-am venit să ne aranjăm în această lume.

Pecetea 666

– Părinte, peste cât timp se vor petrece aceste evenimente?

– Întârzie din pricina ta și a mea, ca să dobândim o stare duhovnicească bună. Dumnezeu încă mai rabdă, pentru că de se vor întâmpla acum ne vom pierde amândoi. Nu se spune nicăieri în învățătura lui Hristos despre un anumit timp (Matei 24, 36; Marcu 13, 32; Fapte 1, 7; I Tesaloniceni 5, 1). Însă Scriptura spune că semnele vremurilor vor înștiința despre venirea lor (Matei 24, 29 ș.u.; Marcu 13, 24 ș.u.; Luca 21, 25 ș.u.). Să fim întotdeauna gata și le vom vedea atunci când se va apropia timpul. Atunci vom fi mai siguri. „Timpul și experiența le vor descoperi celor trei” (Sfântul Andrei al Cezareii, „Explicarea Apocalipsei Sfântului Ioan Evanghelistul”, Cap. 38, PG. 106, 340C) – spune Sfântul Andrei al Cezareii.

* * *

Lucrurile înaintază în mod programat. În America câinii umblă fiind pecetluiți cu un emițător și, pac!, îi găsesc. Așa știu unde se află fiecare câine. Câinii care nu au marcaj și sunt fără stăpân, îi omoară cu raze laser. După aceea vor începe să-i omoare și pe oameni. Au pecetluit tone de pești și-i urmăresc din satelit în ce mare sunt. Acum iarăși a apărut o boală, pentru care au aflat un vaccin care va fi obligatoriu și, ca să-l poată face cineva, îl vor pecetlui. Câți oameni nu sunt deja pecetluiți acolo

cu raze laser, unii pe frunte și alții pe mână. Mai târziu, cel care nu va fi pecetluit cu nr. 666 nu va putea nici vinde, nici cumpăra, sau să ia împrumut, să fie numit într-un post etc. Îmi spune gândul că Antihrist cu acest sistem vrea să prindă toată lumea și, dacă cineva nu este în sistem, nu va putea lucra etc., fie el roșu, fie negru, fie alb, adică toți. Va supraveghea astfel printr-un sistem economic care va controla economia mondială și numai aceia care au primit pecetea cu numărul 666 vor putea avea acces la schimburi comerciale.

Dar ce vor păți oamenii care se vor pecetlui!... Mi-a spus un specialist că prin razele laser se pricinuesc vătămări. Oamenii care se vor pecetlui vor atrage astfel razele soarelui și vor fi atât de vătămați, încât își vor mânca limbile de durere (Apocalipsa 16, 10). Cei care nu se vor pecetlui vor petrece mai bine decât ceilalți, pentru că Hristos îi va ajuta pe cei ca nu s-au pecetluit. Acesta nu este puțin lucru!

– Părinte, când îi va ajuta? După aceste evenimente?

– Nu, chiar atunci.

– Părinte, dacă nu vor putea vinde și cumpăra, cum vor putea petrece mai bine?

– Să vezi, Dumnezeu știe un mod, îl știu și eu. Așadar..., m-a preocupat mult subiectul acesta și mi-a trimis după aceea... o telegramă. Măi, măi, cum ne iconomisește Dumnezeu!

– Părinte, de ce pecetluirea se numește și încreștare?

– Pentru că nu este la suprafață. Ce înseamnă „a încresta”? Nu înseamnă a trage linii adânci, creștături? Pecetluirea va fi încreștere, pe care o vor pune mai întâi pe toate produsele și după aceea vor impune să se facă și cu raze laser pe mâna sau pe fruntea oamenilor. Acum doi ani i-am spus unui medic din Toronto despre pecetluire și acum, mi-a spus acela, a citit într-un ziar că în loc de cartelă cer amprente (Starețul se referea la imaginea palmei ce înlocuiește cartela) de la mână. Ei înaintează dar nu putem spune că va fi asta sau aceea. Unele televizoare trimise în ultimul timp în Grecia au și un aparat care urmăresc pe cei ce privesc la televizor. Peste puțin toți cei ce vor avea televizor vor privi la televizor, dar vor fi văzuți și ei.

* * *

– Părinte, vor putea impune pecetluirea cu sila?

– „Politețea” lor nu va ajunge până acolo! Vor fi politicoși pentru că vor fi... europeni. Vor arăta că sunt la înălțime. Nu vor chinui pe oameni, dar omul nu va putea trăi, dacă nu are pecetea. Vor spune: „Fără pecete vă chinuiți! Dacă ați fi primit-o, nu ați fi trăit așa de greu. Nu vor putea folosi nici monezi de aur, nici dolari dacă vor avea. De aceea, dacă fiecare se va îngriji să trăiască de pe acum simplu, în cumpătare, va putea trăi în acei ani. Să aibă un ogoraș, să cultive grâu, cartofi. Să pună puțini măslini și atunci, cu vreun animal, cu vreo capră, cu puține găini va putea înfrunța nevoile familiei sale. Pentru că și provizii de ar face, nu-i vor folosi mult,

deoarece alimentele nu țin mult, ci se strică repede. Firește, greul va dura puțin, trei-trei ani și jumătate. Pentru cei aleși se vor scurta zilele (vezi Matei 24, 22; Marcu 13, 20). Nu-și vor da seama când au trecut. Dumnezeu nu va lăsa pe om neajutorat.

– Părinte, în acești ani grei va interveni Hristos?

– Da. Vezi, dacă aici unui nedreptățit, care are dispoziție bună, fiindcă este îndreptățit să primească ajutorul dumnezeiesc, i se arată de multe ori sfinții, Maica Domnului, Hristos, ca să-l mântuiască, cu cât mai mult atunci când sărmana lume se va afla într-o situație atât de grea. Va fi o vijelie, o mică ocupație a lui Satana – Antihrist.

* * *

– Părinte, dar dacă cineva primește pecetea din neștiință?

– Aceasta se va putea întâmpla numai din nepăsare. Ce neștiință să fie, atunci când lucrurile sunt atât de clare? Chiar dacă nu ar ști cineva, trebuie să se intereseze și să afle. Dacă spunem că n-am știut și pentru asta am primit pecetea, Hristos ne va spune: „Fățarnicule, fața cerului știți s-o judecați, iar semnele vremilor nu puteți!” (Matei 16, 3). Chiar de s-ar pecetlui cineva din neștiință, pierde harul dumnezeiesc și primește lucrarea diavolească. Vezi, copilașul, la Sfântul Botez, atunci când preotul îl afundă în apă primește pe Sfântul Duh, fără ca acela să-și dea seama de asta și după aceea sălășluiește în el harul dumnezeiesc.

* * *

– Părinte, unii spun: „Ceea ce este scris de la Dumnezeu, aceea se va face. Ce ne mai interesează altceva?”

– Da, o spun, dar nu este așa, bre copile! Și eu aud pe unii spunând: „Evreii nu sunt așa de proști să se trădeze cu 666, când Sfântul Ioan Evanghelistul o spune clar în Apocalipsă. Dacă ar fi fost așa, ar fi făcut-o într-un mod mai inteligent, mai ascuns”. Ei bine, cărturarii și fariseii nu știau Vechiul Testament? Anna și Caiafa nu știau mai bine ca toți că era scris că Hristos va fi trădat pentru „treizeci de arginți”? De ce n-au dat 31 sau 29 de arginți și au dat „treizeci”? Deci erau orbiți. Știa Dumnezeu că așa se vor petrece lucrurile. Dumnezeu toate le cunoaște de mai înainte, dar nu hotărăște de mai înainte – numai turcii cred în ceea ce este scris, în Kişmet (în soartă, în destin – n.ed. rom.). Dumnezeu știe că un anumit lucru se va face așa, însă omul îl face din lipsa lui de minte. Nu Dumnezeu a dat poruncă, ci vede până unde va ajunge răutatea oamenilor și că părerea lor nu se va schimba. Nicidecum că așa a rânduit Dumnezeu.

Alții se ocupă cu proorociile și fac propriile lor tâlcuiri. Cel puțin nu spun: „așa îmi spune gândul”, ci spun: „așa este”, și apoi își expun o serie de teorii proprii. Unii, iarăși, le explică după cum vor ei, ca să-și îndreptățească patimile lor. Răstălmăcind ceea ce a spus Sfântul Chiril: „mai bine să nu se petreacă semnele lui Antihrist în zilele noastre” (Sfântul Chiril al Ierusalimului, „Cateheze”, „Cateheza a

XV-a către cei ce vor să se lumineze”, cap. 18., Ed. Inst. Biblic, 1943, p. 415), unul care vrea să se îndreptățească pe sine și frica sa, spune: „A, vezi Sfântul Chiril s-a temut ca nu cumva să se lepede; sunt eu mai presus de Sfântul Chiril? Prin urmare, chiar de m-aș lepăda de Hristos, nu e nimic...” Dar Sfântul a spus să nu se petreacă, nu pentru că se temea, ci pentru ca să nu-l vadă pe Antihrist cu ochii săi. Vezi ce face diavolul?

Din păcate, unii „cunoscători” înfașă pe fiii lor duhovnicești ca pe niște prunci, chipurile, ca să nu-i mâhnească. „Nu vatămă asta; nu-i nimic. E suficient să credeți launtric”. Sau spun: „Nu vorbiți despre subiectul acesta – despre buletine și pecetluire – ca să nu se mâhnească oamenii”. În timp ce de le-ar spune: „Să încercăm să trăim mai duhovnicește, să fim mai aproape de Hristos și să nu vă temeți de nimic, și de va trebui vom și mărturisi” – îi vor pregăti oarecum. Dacă cineva cunoaște adevărul, își face probleme și se trezește. Îl doare pentru situația de astăzi, se roagă și ia aminte să nu cadă în cursă.

Acum însă ce se întâmplă? În afară de faptul că unii își dau propriile lor tâlcuiri, se tem și ei ca oamenii lumesci, în timp ce ar fi trebuit să se neliniștească duhovnicește și să-i ajute pe creștini, aducându-i la neliniștea cea bună și întărindu-i în credință ca să simtă mângâierea dumnezeiască. Mă mir cum de nu-și fac probleme după toate aceste evenimente ce se întâmplă? De ce nu pun cel puțin un semn de întrebare la tâlcuirile minții lor? Și dacă îl ajută pe Antihrist în pecetluire, cum nu se gândesc

că atrag și alte suflete la pierzanie? Atunci când Sfânta Scriptură spune: „...să înșele, dacă e cu putință și pe cei aleși” (Marcu 13, 22), se referă la faptul că se vor înșela aceia care le explică pe toate numai cu mintea lor.

Așadar, în spatele „sistemului perfect”, al „cartelei de ajutorare”, al computerului de asigurare, se ascunde dictatura mondială, sclavia lui Antihrist. „...ca să-și pună semn pe mâna lor cea dreaptă sau pe frunte, încât nimeni să nu poată cumpăra sau vinde, decât numai cel ce are semnul, adică numele fiarei, sau numărul numelui fiarei. Aici este înțelepciunea. Cine are pricepere să socotească numărul fiarei, căci este număr de om. Și numărul ei este șase sute șazeci și șase” (Apocalipsa 13, 16-18).

* * *

- Părinte,⁸⁴ astăzi mulți oameni tineri nu vor să facă copii, deoarece se gândesc în ce fel de lume vor aduce pe copiii lor. Poluare de chimicale, de la centrale nucleare, viață plină de stres, societate sălbatică, războaie... Dacă suntem deja în timpul lui Antihrist, mă gândesc și eu, că nu s-ar merita ca cineva să se căsătorească și să facă copii.

- Nu, Atanasie, nu este așa!... Creștinii din timpul prigoanelor nu se căsătoreau? Nu făceau copii? Se căsătorea și făceau și copii! Își aveau nădejdea în Hristos... și nu în oameni.

---

⁸⁴ Atanasie Rakovalis, *Părintele Paisie mi-a spus...*, Editura Evanghelismos, București, 2002, pag. 30, 122-123.

Acest gând arată puțină credință. Dumnezeu într-o clipă le poate îndrepta pe toate; le poate șterge pe toate cele rele. Oamenii își fac planuri, dar și Dumnezeu are planurile Lui.

Dacă ai ști de câte ori a învăluit diavolul pământul cu coada lui ca să-l distrugă... Însă nu-l lasă Dumnezeu, ci îi strică planurile. Iar răul pe care diavolul îl face, Dumnezeu îl pune în valoare și scoate din ele un mare bine. Să nu te neclintești!

– Părinte, până unde merge îndatorirea pe care o are un părinte față de copiii lui? Se gândește să le lase ceva, dar nu știe cât. Una, două sau trei case?

– Știi ce a făcut un cunoscut de-al meu, patron, care avea mulți bani, blocuri și altele? Și-a dat copiii la studii, au terminat universitatea, au și studii în străinătate și le-a lăsat câte un apartament. Celelalte le-a dat muncitorilor lui și altora care au avut nevoie.

Mai înainte de toate trebuie dată copiilor o educație bună, creștinească. Aceasta este provizia cea mai bună pentru viața lor. Apoi să-i dea și la școală să învețe și puțină carte. Dacă vor să înainteze la universitate, și la alte studii, să-i ajute, dacă nu, să învețe un meșteșug. Să-i ajute adică să-și câștige pâinea lor. Apoi dacă are posibilitatea, să le lase și câte ceva... vreun teren, vreo casă. Să aibă și aceștia un culcuș.

* * *

– Părinte, astăzi există atâția oameni, atâtea miliarde care nu-L cunosc pe Hristos și atât de

puțini care Îl cunosc. Ce se va întâmpla cu cei care nu-L cunosc?

– Se vor întâmpla lucruri de care se vor cutremura popoarele. Cu toate acestea nu va fi a Doua Venire, ci numai o intervenție dumnezeiască. Oamenii vor căuta pe cineva care să le vorbească despre Hristos. Te vor trage de mână și te vor ruga: „Vino aici, să ne vorbești ceva despre Hristos”.

– Părinte, majoritatea creștinilor stau și se preocupă de Antihrist și de pecetea lui și nu se preocupă de Hristos.

– Nu trebuie să ne temem și să intrăm în panică din pricina acestora, ci trebuie să fim numai informați, ca nu cumva să ne trezim pecetluiți, fără să ne dăm seama și apoi să nu se mai poată face nimic.

* * *

Cea mai mare bucurie o primește cineva atunci când se jertfește. Să presupunem că cineva lucrează și altul vine și îi spune: „Stai puțin și te odihnește”, și intră acesta la treabă și la osteneală în locul aceluia. Acela, deci, se odihnește omenește, iar acesta dumnezeiește.

Sau de exemplu, ai o banană și nu o mănânci, ci te lipsești de ea și o dai altuia. Acela se bucură, desfătându-se de acel fruct, iar tu ești mângâiat de Dumnezeu cu o desfătare mai înaltă, dumnezeiască.

Așadar cea mai mare bucurie o poate primi omul prin jertfă.

Părintele Dimitrie Bejan⁸⁵
(1909-1995)

– Ce ne spuneți despre semnele sfârșitului lumii?

– Fraților, despre sfârșitul lumii nu știu nici îngerii din cer, nici Fiul lui Dumnezeu în ipostasul Lui de om, cum citim în Sfânta Evanghelie: Nu este al vostru a ști vremile și anii când va fi sfârșitul – zice Hristos. Acestea le păstrează Tatăl ceresc în atotștiința Lui!

Poate că știa; nu pot să spun. Dar așa a spus El, și eu trebuie să cred. Numai Bunul Dumnezeu știe când va veni sfârșitul lumii! Poate să treacă și 5-6 milenii, însă când vei auzi că evreii își construiesc templul, și ai să vezi mata, că ești om tânăr, că încep iar tăierile de capre roșii, de iepuri, de viței, atunci este aproape! Da. Ei au un partid al lor foarte aplecat spre a pune mozaismul total în funcție. Și vor face și templul. Nu-i poate opri nimeni!

– Este semnul sfârșitului acesta?

– Nu! Întâi de toate trebuie să se boteze marea majoritate a evreilor. Toate popoarele întâi vor fi creștinate. Nu în totalitate. Va fi dusă învățătura Evangheliei la toate popoarele și la evrei. Acum la Ierusalim sunt două parohii de evrei creștinați. Și în București era prin 1940-1960 o parohie cu un preot evreu creștinat!

---

⁸⁵ Părintele Dimitrie Bejan, *Bucuriile suferinței, Viața unui preot martir*, Hârlău-Iași, 2002, pag. 188-189.

Da, sunt mari tulburări chiar în rândul popoarelor mai civilizate decât noi. Însă să știți că sunt douăsprezece semne premergătoare venirii Domnului. Ultimele două sunt: creștinarea evreilor și semnul Fiului Omului, adică Crucea, care se va arăta pe cer. Crucea! Ai văzut-o? Evreii sunt creștinați?

Primele semne sunt războaiele, ciumele, foametea, cutremurele, semnele de tot felul. Doar a zis Mântuitorul: Acestea sunt începutul durerilor. Însă de 2000 de ani sunt războaie, cutremure, ciume, secte și greutăți peste popoare, dar încă nu a venit sfârșitul. Cele trei Evanghelii sinoptice sunt de acord. Semnele venirii Mântuitorului se găsesc la Evanghelia după Matei capitolele 24 și 25 și la Luca, 21. Nu ne conducem după altceva. Acolo sunt date clar semnele venirii Mântuitorului.

Poate să fie sfârșitul lumii în cataclism pe o parte a Europei. Mor oamenii sub ape, sub dărâmături, dar sfârșitul lumii înseamnă cele douăsprezece semne premergătoare. Nu s-a ivit nici unul din acele mari semne, decât războaie, răzmerițe, foamete și secte. Atât. Dar astea sunt de 2000 de ani. Nu-s un fenomen care-i numai acum. Războaiele? Totdeauna au fost războaie, ca urmare a păcatelor noastre. Dar sfârșitul lumii nu este acum. Însă se apropie!

– Ce cuvinte testament doriți să lăsați după moarte celor ce vă iubesc?

– Sfântul Ioan Teologul la bătrânețile sale atât le spunea ucenicilor lui: „Fiilor, iubiți-vă unul pe altul, căci iubirea poate totul!” Amin.

Părintele Cleopa Ilie

(1912-1998)

Știți dumneavoastră ce vremuri trăim noi? Noi suntem cei de pe urmă! Ar trebui numai să plângem în toată ziua, dar nu simțim! Trăim în nesimțire, că așa au trăit și cei dinainte de potop.

– Părinte, în Apocalipsă spune de pecetea lui Antihrist, 666, care este puterea lui Antihrist⁸⁶.

– Frate, tu crezi că se ia așa după slovă, 666?

Acești trei de șase simbolizează trei patimi cumplite care vor stăpâni lumea în vremea de pe urmă, și anume:

1. Pofța fără de minte, adică desfrâu și beție cum n-a mai fost niciodată pe pământ;

2. Închipuire pripită sau imaginație pripită, care duce la secte, dezbinări de tot felul, boli sufletești, vrăjitorie, deznădejde și sinucidere;

3. Și al treilea șase înseamnă mânie fără judecată, adică ură între oameni, războaie, răzbunare, crime de tot felul, ceartă și tulburare între creștini, între părinți și copii, așa cum scrie la Sfânta Evanghelie.

---

⁸⁶ *Ne vorbește Părintele Cleopa*, vol. 3, pag. 69-71, 99.

Toate aceste patimi, care sunt simbolizate prin cifra 666 stăpânesc astăzi tot pământul, până când va veni sfârșitul lumii și judecata de apoi. Atunci fiecare va lua după faptele sale.

Păi voi credeți că o să fie o pecete cu cifra 666? Prostii! La Apocalipsă, dacă ceri tu 666, eu îți cer ție „jivină gândită” și „cal galben” și „cal roib” și „cal negru”, și „cetatea care naște”. Cetatea se face femeie și naște.

Ia să-mi spui tu mie ce-s acelea? Cele șapte cupe ale mâniei lui Dumnezeu, cele șapte trâmbițe, ce-s acelea? Păi spune, măi!

* * *

Deci răul din draci acesta este: poftă fără minte, închipuire pripită și mânie fără judecată. Asta înseamnă 666!

* * *

Astfel, primul 6 – spune acest sfânt – simbolizează mânia fără judecată; al doilea șase simbolizează mintea plină de tulburare; iar al treilea șase simbolizează pofta fără rațiune. Toate aceste trei patimi vor stăpâni pe multi creștini în veacul de pe urmă, adică, răzburarea, necredința și desfrânarea⁸⁷.

***

Deci, dacă vreți să fiți adevărați fii ai Bisericii Ortodoxe, nu primiți să stați de vorbă cu sectarii, nu

---

⁸⁷ Ierom. Ioanichie Bălan, Convorbiri duhovnicești, Episcopia Romanului și Hușilor, 1984, pag. 140

primiți cărți de la ei. Că acești creștini lepădați de Biserică și hulitori de Dumnezeu, care vin din Apus, vor să ne strice și credința și neamul și unitatea noastră națională. Să țineți minte! Suntem fii ai țării românești și fiii adevărați ai Bisericii Ortodoxe! Nu avem nimic cu antihriștii aceia care sunt împotriva Sfintei Cruci, împotriva Sfințelor Icoane.

Apoi, acum la sfârșitul lumii o să apară hristoși mincinoși și prooroci mincinoși să înșele lumea. Slugile lui Antihrist.

* * *

Acum⁸⁸ la sfârșitul lumii o să apară hristoși mincinoși și prooroci mincinoși să înșele lumea. Slugile lui Antihrist.

Ai citit de războiul Sfântului Ioan Evanghelistul cu Chinops vrăjitorul? Ai văzut că unui vrăjitor îi slujeau o mie de draci! Dar în fața puterii lui Dumnezeu nimic nu pot.

* * *

Așa au să vină și pe timpul lui Antihrist. Băgați de seamă, poate eu sunt în groapă. Voi fi putred pe atunci. Să vă aduceți aminte când învățam eu aici. Să vă însemnați cu Sfânta Cruce, cea mai puternică armă, de care se cutremură tot iadul, și nu veți fi biruiți de nimic.

Auzi cum cântă Biserica la Sfântul Maslu: Doamne, armă asupra diavolului, Crucea Ta o ai dat nouă, că se scutură și se cutremură, nesuferind a

---

⁸⁸ *Ne vorbește Părintele Cleopa*, vol. 7, pag. 117-124.

căuta spre puterea ei; că moartea ai călcat și morții ai sculat. Pentru aceasta ne închinăm îngropării Tale și Învierii.

Deci să nu credeți în descântece, în tot felul de vrăji, în cei ce caută în bobi, în cafea, în palmă; cei ce sting cărbuni, cei care deschid cărți sfinte, cei care descântă cu numele lui Hristos și pomenesc sfinții. Toți sunt împotriva lui Hristos! Toți sunt în slujba satanei!

Nici o vedenie să nu primiți. O vedenie care-i de la Dumnezeu, v-am spus că nu se supără Dumnezeu dacă nu o primești, că El știe că tu te temi să nu primești lup în loc de păstor.

Vedenia, știți care este? Ai auzit care-i vedenia noastră? Care o spune Sfântul Efrem Sirul: Așa, Doamne, Împărate, dăruiește-mi ca să-mi văd păcatele mele, să nu osândesc pe fratele meu, că binecuvântat ești.

Și iarăși ceea ce spune Duhul Sfânt prin Proorocul David: că fărădelegea mea eu o cunosc și păcatul meu, înaintea mea este pururea (Psalmul 50, 4). Să ne vedem păcatele, nu vedenii. Că Sfântul Isaac Sirul spune: De mii de ori mai fericit este cel ce-și vede păcatele, decât cel ce vede vedenii; că vedeniile pot fi draci și te duc la pieire vremelnic și veșnic.

Să ne vedem păcatele noastre, să petrecem în smerenia minții și a inimii și să nu ne socotim vrednici că putem vedea vedenii, că asta este cea mai mare mândrie și cutezanță.

Dacă de pe acum crezi în vedenii, când va veni Antihrist, ce-ai să faci atunci? Că spune la II Tesaloniceni, cap. 2, despre venirea lui Antihrist: a cărei venire este întru toată puterea satanei, făcând semne și minuni mari, de va putea să înșele și pe cei aleși.

Sfântul Andrei al Cezareei, în tâlcuirea Apocalipsei, spune: „Când vor veni ucenicii lui Antihrist, vor face pe femei și bărbați să zboare pe sus”. Ai să vezi tu atunci! Când vei vedea că din paie uscate de grâu îți face pâine proaspătă și, din viță uscată de vie, îți face să curgă vinul cel mai bun.

Vor face multe minuni cu puterea satanei, încât cei care nu sunt întemeiați în credință vor zice: „Măi,ăștia sunt de la Dumnezeu!”.

Vor merge cu tine la cimitir și vor întreba:

– Unde-i mama ta îngropată?

– Aici!

– Unde-i tatăl tău îngropat?

– Aici!

Și vor zice slugile lui Antihrist:

– Ieși, măi Gheorghe! Ieși, măi Ioane! Ieși, Vasile! Ieși, Mărie! Ieșiți din morminte!

Și o să-ți iasă tatăl tău și o să te sărute; și mama ta o să te ia în brațe, cu hainele cu care-i pusă în mormânt, și îți va zice:

– Dragul tatei, credeți în aceștia, că de la Dumnezeu sunt! Credeți, că ei ne-au scos pe noi din iad!

Toți vor fi draci! Și cei scoși din morminte și cei care vin cu dânșii.

Luați aminte! Să nu credeți în proorocii mincinoși, că fac minuni cu puterea satanei și pe cei slabi în credință o să-i înșele. Ei lucrează cu satana, iar noi suntem cu Hristos!

Atunci ce-ai să faci, dacă începi a crede de pe acum în vrăji, în descântece și în ghicitorii de tot felul?

Eu umblu prin credință, nu prin vedere. Așa ne învață Biserica în Simbolul Credinței. N-am nevoie să văd. Că zice Hristos: Fericiți cei ce n-au văzut și au crezut! (Ioan 20, 29). Așa este.

Acum aproape de sfârșitul lumii vor apare mulți hristoși mincinoși și prooroci mincinoși să înșele lumea. Voi țineți-vă de mama voastră spirituală, Biserica Ortodoxă, care v-a născut prin apă și prin Duh! Nimic să nu primiți de la sectanți. Când vine un sectant sau cineva la tine, întâi pune-l să facă cruce și să spună Crezul; „Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atotțiitorul, Făcătorul cerului și al pământului...”.

Dacă spune Crezul, vorbește cu el; dacă nu, zi-i: „Fugi, satană, că nu ești fiu al Bisericii, ci ești al lui Antihrist!”.

Eu am scris o carte – „Despre credința Ortodoxă” –, care s-a tipărit în două ediții, unde am pus și pe martorii lui Iehova și toate sectele.

Spune Evanghelistul Ioan: Fiilor, ați auzit că vine Antihrist? Tot duhul care nu mărturisește pe Iisus Hristos că este Dumnezeu, Antihrist este! (I

Ioan 4, 3). Deci înaintemergătorii lui Antihrist, tăgăduiesc dumnezeirea lui Hristos.

Să nu ne speriem! Noi una să știm: „Că Piatra Hristos este temelia Bisericii și porțile iadului nu o vor birui”. Ai văzut ce spune Sfântul Atanasie cel Mare: „Vezi căderea iudeilor din credință? Câți prooroci au avut ei până la Sfântul Ioan Botezătorul! Iar de atunci nici unul! „Că Legea și proorcii până la Ioan Botezătorul sunt”.

S-a ridicat Duhul Sfânt de la ei, să nu mai aibă prooroci până la sfârșit. Tot el spune: „Să nu vă temeți când se vor înmulți vrăjmașii Bisericii! Că și în vremea sfârșitului și oricând Hristos va sprijini pe cei credincioși”.

Și zice: „Dacă are să împărătească Antihrist 1260 de zile, trei ani și jumătate, pentru cei aleși se vor scurta zilele”. Are să ți se pară că a trecut într-o lună împărăția lui Antihrist. Ce? Dumnezeu nu știe pe cei aleși, ca să-i cruțe?

Deci, totdeauna să țineți credința cu statornicie. Un Domn, o credință și un Botez. În ceea ce ne-am născut, în aceea să murim!

Enoh și Ilie

Acești doi prooroci au să se pogoare, să vină din Rai, trimiși de Dumnezeu, fiind luați cu tot cu trup la cer. Când vor predica ei cu mare putere și vor înfrunta pe Antihrist trei ani și jumătate, cât va împărați el, Sfinții Enoh și Ilie vor avea mare putere să străbată tot pământul cu fel de fel de minuni. Au

să facă minuni mari și semne în Ierusalim ca să întoarcă pe evrei, căci ei nu se întorc până nu vine Ilie și Enoh. Vor întoarce inimile către fii și sinagoga satanei către Hristos.

Când vor predica ei, îi va auzi tot pământul și-i va vedea toată lumea. Și acestea sunt scrise de 2000 de ani, de când i s-au descoperit Sfântului Ioan Evanghelistul. Și cine ar fi crezut? Ar zice cineva că este o nebunie asta. Și se întrebau oamenii: „Cum o să-i vadă pe Enoh și Ilie? Din continentul Asia sau Africa, cum o să-i audă în America?”

Acum, dacă ar predica, îi vede la televizor toată lumea și îi aude la aparate toată lumea. Cum să nu! Dumnezeu știe toate, ca și cum ar fi venit. Când vor predica și vor face minuni, tu ai să te uiți aici și ai să-i vezi cum fac minuni, cum învie morții, și ai să auzi de aici ce predică Enoh și Ilie și cum muștră pe Antihrist, când va împărați peste toată lumea, timp de 1260 de zile.

Vezi? Ceea ce era atunci de necrezut și de neînchipuit, acum se poate realiza! De aici se poate vedea și auzi la Ierusalim. Da! Și uite, stăm aici și vedem la Ierusalim cum slujesc acolo, cum predică și auzim toate! Și la Muntele Sinai și în Italia și în Belgia și în Olanda și în Bulgaria și în Grecia și în Serbia. Deci stau aici și văd slujba de la Ierusalim! Vezi că-i posibil acum? Dumnezeu știa de mai înainte cât are să se înmulțească mintea, adică știința.

Că Daniil prorocul a spus la capitolul doi: în vremea de apoi se va înmulți mintea foarte, și se vor

înțelepți oamenii și vor zbura prin văzduh și vor înconjura lumea. Toate câte le vezi acum, Biblia le-a spus cu mii de ani înainte.

Vezi Proorocul Isaia, care trăiește cu 850 de ani înainte de venirea Domnului, la capitolul 60 întreabă de avioane, că el le vedea acum 2800 de ani: Doamne, ce sunt acestea care zboară și se întrec cu norii; și zboară ca porumbeii spre porumbarele lor și de huietul aripilor lor se tulbură văzduhul? (Isaia 60, 8).

Ai auzit? Cu 2800 de ani înainte a spus de avioane. Ce-a zis? „Că zboară ca porumbeii spre porumbarele lor”. Că ei nu zboară, decât de la un aerodrom la altul, ca să alimenteze.

Dar și Proorocul Ieremia a văzut mașinile astea fără cai, care le vedeți acum că aleargă pe drum. Și întreabă pe Dumnezeu: Doamne, ce sunt acestea, care huruie pe drum și întrec carele oamenilor?

Vezi, că spune de bomba cu neutroni la Apocalipsă: Iată au ieșit de la fața Mielului niște lăcuste și acestea aveau putere mare de vătămat în cozile lor. Și am auzit un glas de la tronul Mielului: Nu vătămați iarba pământului, nici copacii, nici florile, nici toate cerealele lumii, numai pe oameni să-i vătămați cinci luni de zile. Războiul neutronic. Bomba cu neutroni îți lasă pomii înfloriți.

Eu am la mărturisire pe cel mai mare profesor de fizică atomică din București.

– Domnule, zic, ce rău poate face această bombă?

– Aceasta distruge numai viața, și-ți lasă orașul complet. Că ce folos dacă l-ar distruge? Ei ce să mai câștige când vin să ocupe? Au nevoie să ucidă pe oameni, ca să ocupe orașe și toate bunurile lumii.

– Dar dacă eu sunt închis într-o casă de fier și bomba cu neutroni explodează afară, ce poate să-mi facă, dacă zici că nu distruge materia? Eu nu sunt în siguranță?

– Dumnezeu dacă ai avea o casă de fier fără ușă, cu pereții de zece metri grosime în jur și te-ai băgat acolo, neutronii rapizi nu sunt împiedicați de fier să treacă. Trec prin fier și vin la dumneata și-ți distrug numai viața.

Am grăit cu dânsul. Soția lui este mare bibliotecară la cărțile de limbi vechi. Un om credincios!

Așa ne-a spus Dumnezeu, că acestea sunt scrise la Apocalipsă. Nu vor vătăma copacii, nici florile, nici sadurile, nici ierburile, ci numai pe oameni cinci luni de zile. Atât o să dureze războiul neutronic. Cinci luni de zile n-ai să te poți păzi nici în casă, nici în beci, nici în apă, nicăieri, nicăieri. Unde te-a ajuns... Tot ce-i viu distruge. Asta-i bomba cu neutroni.

Toate-s scrise, frații mei. Și Mântuitorul a spus: Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece (Matei 24, 35). Da. Noi suntem cei de pe urmă! ...

* * *

Știți⁸⁹ dumneavoastră ce vine asupra noastră? Poate n-am crede ce spune presa. Dar ce spun ziarele acum, au spus Sfinții Prooroci cu mii de ani înainte, că lumea se termină prin foc. Cu mii de ani au spus.

Toate încărcăturile atomice care sunt pe glob, pot distruge 300 de miliarde de oameni odată, și noi suntem 5 miliarde. Știți dumneavoastră ce vremuri trăim noi? Noi suntem cei de pe urmă! Ar trebui numai să plângem în toată ziua, dar nu simțim! Trăim în nesimțire, că așa au trăit și cei dinainte de potop!

* * *

Știți⁹⁰ dumneavoastră ce vremuri trăim noi? Noi suntem cei de pe urmă! Ar trebui numai să plângem în toată ziua, dar nu simțim! Trăim în nesimțire, că așa au trăit și cei dinainte de potop.

* * *

Uneori veneau la sfinția sa⁹¹ oameni tulburați și-l întrebau despre războaie și semnele sfârșitului lumii. Iar Părintele Cleopa le spunea cu glas tare: „Tata-i la cârmă!”, și cita versetul 10 din Psalmul 32: *Domnul risipește sfaturile și leapădă sfatul boierilor, iar sfatul Domnului rămâne în veac și gândurile inimii Lui, în neam și în neam.* Apoi îi îmbărbăta: „Nu vă tulburați și nu vă temeți, că nu va

---

⁸⁹ „*Ne vorbește Părintele Cleopa*”, vol. 8, pag 105.

⁹⁰ *Ne vorbește Părintele Cleopa*, vol. 11, pag. 135.

⁹¹ Arhim. Ioanichie Bălan, *Viața Părintelui Cleopa*, Editura Trinitas, 2002, pag. 279, 301, 258, 265, 274, 276, 294, 309, 310.

fi cum vor ei. Ehei, câte vor ei să facă! Voi nu vă temeți. Rugați-vă și faceți Sfânta Cruce cu credință și fug toți dracii!”.

***

Fiind întrebat de frați cum a petrecut în pustie și ce mânca, Părintele Cleopa le spunea: „Învățați-vă să postiți! Eu am mâncat un cartof la zi, dar va veni vremea când veți fi bucuroși să aveți un cartof la săptămână, dacă-l veți avea și pe acela!”.

***

Cu puțin înainte de plecarea Părintelui Cleopa la Domnul, au venit la el două creștine din comuna Poiana Teiului și au primit binecuvântare. Apoi, cerând cuvânt de folos, bătrânul le-a zis: „Eu mă duc la Domnul de-acum, dar pe voi vă așteaptă vremuri grele!”.

* * *

Când cineva se îngrijora pentru vremurile de acum și îl întreba: „Ce-o să fie, părinte?”, sfinția sa răspundea: „anii și vremurile le-a pus tatăl întru a Sa stăpânire. Cum vrea Tatăl, așa face!”. Iar dacă cineva zicea: „Afară este vreme rea”, părintele răspundea: „Tot ce dă Domnul este bun!”.

* * *

Un alt frate a zis bătrânului:

– Părinte, dacă o să fim în închisoare pentru credință și dacă ni se schimbă gândirea prin hipnoză, avem vreo vină?

– Nu te poate schimba nimeni dacă ai în inima ta pe „Doamne Iisuse...”. Când zici „Doamne Iisuse...” se cutremură tot iadul, numai să zici din inimă!

* * *

Părintele Cleopa a fost întrebat odată de un părinte din mănăstire:

Prea Cuvioase Părinte, ce se va întâmpla cu Mănăstirea Sihăstria dacă vă duceți Sfinția Voastră la Domnul?

Iar bătrânul, privind în jos, a zis:

– Ziduri, ziduri, ziduri...!

* * *

Mai zicea că în jurul anului 2000 se vor arăta semne dumnezeiești și îl cita pe Sfântul Agatanghel, care a prezis aceasta.

* * *

Spunea bătrânul: „Odată am fost arestat de securitate la Mănăstirea Slatina și apoi dus la Fălticeni. Aici am fost bătut și băgat într-un beci în care ardeau câteva sute de becuri. Toți care intrau acolo, ieșeau aproape nebuni. M-au băgat și pe mine, ca să-mi pierd mințile. Nu mai vedeam cu ochii și nu mai puteam de căldură. Atunci mi-am coborât mintea în inimă cu rugăciunea lui Iisus. După o oră m-au scos și s-au mirat cu toții că încă mai vorbeam și mergeam fără să mă țină nimeni”.

* * *

Un frate l-a întrebat pe Părintele Cleopa dacă este mai bine să rămână în mănăstire, sau să se întoarcă în lume. Iar părintele i-a răspuns: „Rămâi aici, nu te mai duce în lume. Acolo este Sodoma și Gomora!”.

* * *

Odată era părintele în cimitir și a spus unor frați aceste cuvinte: „Măi băieți, sunteți înalți ca brazii, dar tot ca brazii puteți cădea la o furtună, pentru că nu vă înfingeți rădăcinile în Sfânta Scriptură și în viețile Sfinților Părinți, care sunt ca o carte pentru noi”.

***

„Într-o⁹² zi l-a întrebat ucenicul:

- Părinte Cleopa, cum se cuvine să mă comport duhoniceste între oameni?

- Să fii la arătare cu pogorământ și cu dragoste, iar în ascuns să ai lucrare duhovnicească. Aceasta este taina vieții noastre! Sau, cum spune la Pateric: „Folosul fratelui este roada ta”. Ajutând, miluind, mângâind și iubind pe aproapele, te mântuiești pe tine. Rugăciunea mea este să te hrănesc pe tine, să te adăp, pe tine, să te odihnesc și folosesc pe tine. Că mai înaltă este dragostea într-un rânduială decât rugăciunea. Că rugăciunea este una din faptele bune, iar dragostea este

---

⁹² Ieromonah Ioanichie Bălan, „Convorbiri Duhovnicești”, ed. Episcopia Romanului și Hușilor, 1984, pag. 150, 151-152, 163, 315)

legătura desăvârșirii. Dragostea pe toate faptele bune le cuprinde.”

***

„Un părinte duhovnicesc l-a întrebat pe bătrânul:

- Părinte Cleopa, după experiența pe care o aveți, unde se găsește astăzi credință mai curată, între credincioșii simpli, sau între cei învățați?

- Să ascultăm pe Sfântul Ioan Gură de Aur care spune: „Dacă vrei să găsești credință curată, în poporul de jos o găsești...”. Sinceritatea, smerenia și căința lor pentru păcate, asemenea păcătoasei din Evanghelie, o primește Dumnezeu ca pe o jertfă. Credință mai curată, mai sinceră și mai devotată ca la credincioșii noștri de la țară, nu vei găsi în altă parte. Că deși greșesc, ei știu mai mult ca alții să se smerească și să-și mărturisească păcatele. Să ascultăm și pe Sfântul Efreem Sirul, care, în cuvântul pentru vameș și fariseu, spune printre altele: „Înjugă la două care dreptatea cu mândria și păcatul cu smerenia și vezi care ajunge mai repede la Dumnezeu?”. Fariseul a înjugat dreptatea cu mândria, dar nu a ajuns la Dumnezeu, dar vameșul a înjugat păcatul cu smerenia, și a luat-o înaintea fariseului. Pentru că Dumnezeu „celor mândri le stă împotrivă, iar celor smeriți le dă Har”(Iacov 4, 6; Petru 5, 5). Iar în alt loc: „Fără de Mine nu puteți face nimic” (Ioan 15, 5). Este un fariseu lăuntric în inimile noastre, care nu ne lasă să ne smerim. Pe acela de-l vom scoate afară din noi, repede ajungem la Dumnezeu. Apoi să nu uităm că Dumnezeu este un Dumnezeu al inimilor! El știe inima

fiecăruia. De aceea este un mare păcat a judeca pe cineva.

La fel și Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Dumnezeu nu se slăvește în cei mulți, ci în cei puțini; nu în cei tari, ci în cei slabi, dar sinceri și credincioși. Altfel, s-ar crede că El este neputincios. Că pe cei ce conduc și sunt puternici, obicei are satana să-i biruiască cu mândria, cu ura, cu iubirea de argint, cu trufia și necredința.”

– Care este cea mai înaltă cugetare a creștinului? I-a întrebat același duhovnic.

- Unii dumnezeiești Părinți spun că cea mai înaltă cugetare este a-ți cunoaște neputința ta. Că zice Hristos: „Când veți face toate câte am poruncit vouă, să ziceți că slugi netrebnice suntem, că ce eram datori să facem, aceea am făcut.” (Luca, 17, 10). Dar face cineva toate câte ne-a poruncit Hristos? Numai prin smerenie le poate face!

După Sfântul Isaac Sirul smerenia este de două feluri: smerenia din păcat, care abia este cunoștința de sine; smerenie din dreptate. Prima este doar mărturisirea păcatelor personale. Dar să nu creadă cineva că aceasta este smerenie, că își cunoaște păcatele sale. Ci numai aceea este adevărata smereni, când cineva are toate faptele bune și ajunge și a face și minuni, iar el se socotește praf și cenușă. Dar la măsura adevăratei smerenii ajung numai sfinții.

***

„Eu socotesc că cel mai de preț în această viață este să lași toate și să-ți plângi păcatele tale, pentru că cea mai scumpă pentru noi este veșnicia. Deci trebuie

să facem totul ca să n-o pierdem, că atunci degeaba am trăit pe pământ”.

***

„Dacă te jefuiește vrăjmașul de rugăciune, te jefuiește de orice”

Părintele Sofian Boghiu⁹³ (1912-2002)

– Părinte, credeți ca sunt exagerate afirmațiile care susțin că astăzi sunt destul de evidente semnele vremurilor de pe urma?

– Poate sunt exagerate într-un fel. E vorba de Antihrist, de numărul lui, de anumite lucruri care vor veni. Mai întâi anul 2000. A trecut un mileniu și vine acum cestălalt, al doilea, și lumea se așteaptă la un cataclism, la ceva care e un fel de asemenea iad. Un astfel de cataclism a început astă-noapte în Iugoslavia⁹⁴.

Noi nu știm ce gânduri are Dumnezeu cu acest sfârșit al lumii. Chiar apostolii l-au întrebat pe Iisus: „Spune-ne nouă când vor fi acestea și care este semnul venirii Tale și al sfârșitului veacului?”; Mântuitorul le-a răspuns: „De ziua aceea și de

---

⁹³ Părintele Sofian Boghiu, *Smerenia și dragostea, însușirile trăirii ortodoxe*, Fundația Tradiția Românească, ASCOR, București, 2001, pag. 52-56, 145-148.

⁹⁴ Referire la declanșarea bombardării Serbiei în seara zilei de 24 martie 2001, în *ajunul Bunevestiri* [Nota edit.].

ceasul acela nimeni nu știe, nici îngerii din ceruri, nici Fiul, ci numai Tatăl”. El ca om, Iisus Hristos ca om nu știa când va fi sfârșitul lumii. Într-una din cele două scrisori ale sale Sfântul Apostol Petru scria că, dacă se amână acest timp al sfârșitului lumii, este pentru că Dumnezeu vrea să poată câștiga mai multă lume pentru cer. Printre cei care se nasc și care nu sunt uciși prin avort, cine știe ce sfinți ne va rândui Dumnezeu. Așa încât, dacă Mântuitorul nu-și permite să le răspundă apostolilor, cum pot să-mi permit eu? Aceasta este o taină a lui Dumnezeu.

Însă sfârșitul lumii pentru mine și pentru fiecare dintre dumneavoastră este atunci când mor eu și când muriți dumneavoastră. Atunci totul este sfârșit. După moarte nu putem face nici o faptă bună. Murim pentru veșnicie. Cred că acesta este răspunsul. Sfârșitul lumii, de fapt, e sfârșitul nostru. Până atunci însă trebuie să ne pregătim ca să ne facem vrednici cât de cât pentru ce ne așteaptă în veșnicie.

– Legat de întrebarea anterioară, din experiența dumneavoastră ca duhovnic, cum puteți aprecia în momentul de față starea spirituală a românilor sau în general a umanității, comparativ cu alte perioade ? Unele afirmații referitoare la sfârșitul lumii pleacă de fapt și de la felul cum este percepută atmosfera spirituală din zilele noastre.

– Despre Antihrist, de pildă, vorbește Sfântul Pavel și Sfântul Ioan Evanghelistul. Însă de-a lungul istoriei, fără îndoială că au fost vremuri mai evlavioase, cu mai multă credință. Mă gândesc la

Evul Mediu. Dar între ei, în mijlocul lor, creșteau mulți sfinți, dar erau și mulți oameni răi. Proporția însă parcă era mai mare a celor buni decât a celor răi. Diavolul îi vâna și atunci pe creștini, îndemnându-i spre pieire. Dar parcă acum, în vremea noastră, diavolul a căpătat foarte multă putere în conștiințele lipsite de evlavie și de Dumnezeu ale oamenilor. Am aflat, nu de mult, că în America de pildă, într-un oraș, e un templu al diavolului cu șase etaje. Un templu al diavolului! Sunt sataniști – îi știm – în societatea noastră de astăzi, sataniști care au niște jurăminte, un învățământ și un crez al lor cu totul potrivit creștinismului. În vechime erau păgânii și aveau temple cum sunt acum, de pildă, templele masonice. Cine a fost în America a văzut că în orice oraș e o biserică a Bunei Vestiri, un templu masonic, o biserică a înălțării, un templu masonic. Multe temple masonice pe străzile sau marile bulevarde ale Americii. Masonii nu sunt prietenii creștinilor, sunt dușmanii lor. Acum sute și sute de ani erau templele păgâne, dar venea creștinismul năvală peste aceste temple. Ori le dărâmau, ori le pustiau de credincioșii lor, care treceau la creștinism. Or, acum sunt aceste instituții care vor răul total al creștinilor. În primul rând este diavolul cu templele lui. Așa că trăim într-o epocă foarte primejduită, și de aceea trebuie să fim tari, să fim smeriți. De aceea smerenia este foarte necesară mai ales acum; diavolul este mândru, pe când Dumnezeu este smerit. Și în numele mândriei diavolul cucerește, pentru că

omului îi place să fie mândru, nu să fie smerit. Și-atunci trec foarte mulți – cu duiumul trec – de partea diavolului și se întărește împărăția lui. De aceea trebuie să ne păzim pe noi înșine, dar și pe cel de lângă tine să-l păzești, să-l ajuți să meargă pe calea lui Dumnezeu, care este calea vieții. Cealaltă este calea morții, a întunericii, a nimicniciei. Asta pot să vă spun.

– În mass-media românească ni se spune că masoneria este o organizație filantropică care dorește binele umanității. Pe cine să credem?

– Ei fac și bine, dar nu știm ce rău se ascunde în acest bine. De pildă..., tot la biata Americă mă gândesc. Am fost acolo pentru ochi – sunt bolnav de ochi – și, deși ochii erau bolnavi, am văzut magazine foarte bogate, de câte o sută de metri lungime sau mai lungi, cu de toate: de la ac până la elicopter; într-un magazin american găsești și bunuri, bucate, fructe, toate bunurile materiale. Tot acolo este și templul diavolului, acolo sunt și demonizați sau satanizați și acolo sunt și templele acestor masoni. Așa încât sunt amestecate lucrurile. Bietul pește, săracul, din ape, din ocean, se agață și el de o bucățică de pâine sau de ceea ce e acolo în undiță și-o mănâncă cu lăcomie, că-i flămând, și-i rămâne undița în gât și-l trage pescarul afară și-l pune la frigare. Cam așa sunt aceste bunuri pământești care ni se oferă. Cine ni le oferă vrea să ne închidă mintea și ochii să rămână numai la ele. Și sufletul, care este de o valoare extraordinară – ce dă omul pentru sufletul său, spune Mântuitorul – acest

suflet este ca un cerșetor, nu se ocupă nimeni de el, stă ca-ntr-o temniță în acest trup al nostru. Nu e bine ce facem. Să nu ne mărginim numai la aceste bunuri materiale, pentru că aceste bunuri materiale hrănesc numai trupul, care după aceea devine hrana viermilor. Și sufletul care rămâne în veșnicie și se va uni cu trupul transfigurat și înviat, trup pentru veșnicie, acest suflet rămâne gol de fapte bune, gol de virtuți, gol de Dumnezeu. De aceea, să nu ne amăgim ca peștele care, pentru o bucățică de hrană, își pierde viața.

* * *

– Cum să ne raportăm la așa-zisa intrare în Europa, mai ales că acum ni se impune, ca o condiție la această integrare, să legalizăm homosexualitatea ?

– Da, aceasta-i o problemă foarte spinoasă pentru mine. Și pentru Europa. Desigur Europa Occidentală are niște lucruri frumoase cu adevărat, dar nu când e vorba să acceptăm niște lucruri de acestea, despre care Biblia de la început ne spune că sunt periculoase în așa măsură că, pentru asemenea păcat, se coboară îngerii din cer să ardă, să desființeze niște orașe împreună cu locuitorii lor și să se aleagă din ele niște fum de pucioasă... Am fost până la Marea Moartă, am băgat degetul în apă și l-am pus pe limbă; e o apă groasă, amară și pe acolo miroase a sulf. Atât a mai rămas din civilizația celor două orașe Sodoma și Gomora, despre care ni se povestește în Biblie. Și vedem cât dispreț arată Dumnezeu pentru asemenea lucruri, asemenea

patimi. Pentru nici una din patimile pe care le au bieții oameni, care poartă chipul lui Dumnezeu, nu se coboară cineva din cer să pedepsească aceste păcate. Și tocmai cu aceste păcate ne cere această Europă civilizată și mândră să se spurce neamul nostru. Au făcut oamenii greșeli – niște lucruri de astea; că homosexuali sunt și la noi, fără să fie legiferati de Parlament. Sunt probleme de spovedanie, de canon; dar dacă sunt legalizate aceste patimi, le faci fără grijă, sub acoperirea „Sfântului Parlament”. Da, parlamentarii noștri sunt liberi să facă ce vor, iar ei, neținând seama de credința acestui neam, de sensibilitatea acestui neam, aprobă asemenea fărădelegi, pentru a putea să fie prieteni cu așa-zisa Europă, în concluzie, nu sunt de acord ca, pentru niște bunuri pământești, să primim o pedeapsă dumnezeiască. Dacă atunci s-au coborât îngerii din cer și-au ars Sodoma și Gomora, acum Dumnezeu va trimite din cer niște pedepse asupra țării noastre, prin care să fie sancționate asemenea păcate legiferate. Dar ai noștri nu sunt convinși; ei spun „dar astea sunt popești”.

Pe de altă parte, omul este o personalitate bivalentă, care face parte dintr-un stat pământean, dar face parte și dintr-un stat ceresc, este și cetățeanul lui Dumnezeu. Și el trebuie să pună accent pe esențial. El trebuie să știe că are două componente: omul material, pe care-l mănâncă viermii în mormânt, și partea spirituală, care merge la judecată după ce se termină viața asta pământească și așteaptă undeva să învie și trupul și

să se unească unul cu altul și să-și continue viața în veșnicie. Dar, dacă acest trup a păcătuit și cu acest păcat care e împotriva lui Dumnezeu, printre altele, calcă o poruncă veche, de la creația lumii. Când îl face pe om, Dumnezeu îi spune: „Creșteți și vă înmulțiți”. Cu aprobarea homosexualismului această poruncă este călcată, pentru că bărbatul nu poate naște copii și nu se poate continua neamul omenesc așa cum a hotărât Dumnezeu de la început. Deci se încalcă această poruncă esențială, dacă se deprinde omul cu această patimă care nu-i dă copii, ci îi dă probleme, își satisface plăcerile sub forma aceasta, fără să se gândească la Dumnezeu.

– Ce atitudine ar trebui să avem față de Masonerie ?

– Să ne facem datoria creștină până la capăt. Masoneria este o asociație și o mișcare universală care are mijloace de a te obliga să taci. Și încât nu se pot lua măsuri împotriva acestei mișcări universale, nu avem decât să ne păstrăm credința și să-L mărturisim pe Dumnezeu până-n ultima clipă a vieții noastre. Că va veni Antihrist și sigur că el are libertatea aceasta de a face fel de fel de minuni, de scamatorii ca să înșele lumea; și multă lume va fi de acord cu el, încât majoritatea celor care vor lua măsuri împotriva acestei mișcări vor fi suprimați. Și vor rămâne mai departe doar cei care trăiesc pentru viața aceasta. Că nu toți or să fie împotriva masoneriei, când va intra ea în acțiune. Așa încât eu nu mă pot lupta cu lumea ca să fie de acord cu mine. Eu îmi fac datoria mea. Că toată lumea știe cum să

facă un bine, dar nu-i convine totdeauna pentru că asta obligă la niște lucruri grele și omul este dispus să rezolve mai simplu aceste probleme ale vieții. Și dacă masoneria îți va da un număr cu care poți cumpăra orice, poți să mănânci, poți să te îmbraci, poți să petreci, poți să călătorești unde vrei, foarte multă lume va fi de acord: „Gata, dragă, mulțumesc!”. Și atunci lumea va fi împărțită: fiecare își va alege ceea ce-l interesează. Și va fi o turmă mică, așa cum spune Scriptura, cei care vor alege să sufere orice numai să fie alături de Hristos. Este cuvânt în Evanghelie în care Mântuitorul se întreabă dacă va mai fi credință pe Pământ.

– „Când va veni Fiul Omului, va mai găsi credință pe Pământ”?

– Da, da... Aceste probleme vor fi, dar mântuirea și credința și atașamentul față de Mântuitorul vor rămâne la alegerea fiecăruia.

Bruno Wurtz⁹⁵

Chiar și a doua Venire a personajului hristic exprimă ideea de încheiere, iar nu pe cea de reluare și iterativitate. Mântuitorul nu mai vine călare pe asin, nici ca „Ecce homo” sau ca Răstignit, ci ca Judecător pentru a nimici răul din lume și lumea cea

---

⁹⁵ Bruno Wurtz, *New Age Paradigma Holistă sau Revrăjirea Vărsătorului*, Editura de Vest, Timișoara, 1994, pag. 16-17, 253.

rea, incapabilă de alternativă. Cerul cel nou și Pământul cel nou nu sunt o reluare ciclică, ci o creație nouă (II Petru 3, 13). Fenomenele premergătoare sfârșitului sunt consecințe ale păcatului anti-ecologic, ale păcatului împotriva legilor vieții, dar ele reprezintă concomitent și un ansamblu de măsuri punitive; Matei 24 și Apocalipsa 6 prorocesc, în limbajul vremii, războaie, scumpete, inflație, epidemii, foamete, diferite catastrofe naturale. Credincioșii sunt preveniți că vor apărea profeți și hristoși falși, că iubirea va slăbi, necredința va lua amploare, prigoana va fi dezlănțuită împotriva creștinilor, că va apărea Antihristul în chipul unui dictator, om politic nelegiuit. Toate acestea trebuie să vină (Marcu 13, 7 și urm.) pentru că Satan, deși învins, încă nu e nimic și unelțește în continuare împotriva creaturii, ispitindu-i și seducându-i pe oameni, îndrumându-i la necredință, împotrivire și hulă. Înainte de a fi nimic definitiv, răul trebuie să ajungă în pârgă.

Nu se știe exact când va veni sfârșitul (Matei 24, 36). În orice caz, credincioșii nu trebuie să-l grăbească. Dimpotrivă, ei trebuie să contribuie la evitarea răului în orice chip (I Tesaloniceni 5, 22), ei sunt chemați la mărturisire, vestire și pocăire. În numele speranței, momentul escatologic e tratat ca și cum nu ar exista, căci, fiind efectul păcatului, el are consecințe fatale numai pentru păcătoși. Astfel că pentru credincioși ocrotirea naturii constituie în continuare o preocupare, până în ajunul dezastrului,

provocat nu de ei, ci de cei care au refuzat alternativa creștină, nașterea din nou.

Escatologii se cred realiști: omul și natura sunt imperfecti, ba chiar autodestructivi. Natura nu trebuie idealizată, omul nu trebuie considerat „bun de la natură”, utopia societății umane drepte și perfecte trebuie respinsă. Dacă omul va fi bun vreodată, el va fi bun numai de la Dumnezeu; motiv din care rânduiala divină trebuie promovată de pe acum. Realismul escatologilor susține perspectiva perfecționistă de pe poziții dedublate, adică știind de inevitabilitatea dezastrului iminent.

Literatura escatologică a avut un ciudat efect invers: în loc să ducă la descurajare, la pasivitate, la desperare, ea a generat un feed-back și, o dată cu acesta, o sumedenie de alternative la dezastru. Ea a provocat mai mult decât orice alt fenomen spiritual proliferarea împotrivirii new-age-iste și și-a adus involuntar contribuția la conturarea paradigmei viitorului.

* * *

Impresionant castel aerian, străfulgerat de luminile stridente ale Fiului Pierzării, filosofia New Age ne fascinează astăzi până la sacrificarea lucidității în numele lucidității și pe altarul ei. Oare nu a avertizat încă apostolul vizionar: *videte ne quis vos decipiat per philosophiam?*⁹⁶ (Coloseni 2, 8).

---

⁹⁶ „*Luați aminte să nu vă fure mințile cineva cu filozofia și cu deșarta înșelăciune din predania omenească, după*

Dar omenirea mai are o alternativă: să-l urmeze pe cel ce a afirmat despre sine: Ego sum lux mundi. Qui sequitur me ... habebit lucem vitae⁹⁷ (Ioan 8, 12).

Arhimandrit Mina Dobzeu⁹⁸

Fețele Antihristului

– Părinte Mina, cum vedeți dumneavoastră acum, în 1999, fețele antihristului?

– Una din fețele antihristului a căzut prin focul pe care îl pregătea pentru omenire. Uniunea Sovietică, vreme de mai bine de 40 de ani, a construit armament atomic, rachete, avioane și submarine. Dar acum a venit mizeria și sărăcia peste popoarele sovietice, imperiul s-a dezmembrat și ateii bolșevici, care erau principalii susținători ai lui antihrist, au intrat sub povara focului pe care îl pregăteau pentru alții. Puterea comunistă s-a spulberat peste noapte, ca și cum nu ar fi fost. Astfel s-a arătat voia lui Dumnezeu, care îi iubește pe creștini și nu i-a lăsat la nesfârșit sub talpa ateilor.

înțelesurile cele slabe ale lumii și nu după Hristos” [Nota edit.].

⁹⁷ „Eu sunt Lumina lumii; cel ce-Mi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina Vieții” [Nota edit.].

⁹⁸ Arh. Mina Dobzeu, *Pentru o Biserică dinamică*, Editura Bunavestire, Bacău, 2001, pag. 60-65.

– Antihristul are multe măști. Puteți indica o față mai nouă decât comunismul a spiritului care se manifestă împotriva lui Hristos?

– Acum a apărut o formă nouă de ateism, sub numele de New Age. Aceasta include mai multe direcții: magia, spiritismul, parapsihologia, paranormalul, satanismul, yoghinismul, bioenergia. Unele au existat în lumea păgână și sunt reactivate acum pe scară largă. Altele se bazează pe descoperiri noi. Ei susțin ideea că s-a încheiat epoca peștelui și vine aceea a vârsătorului de ape, deci era creștinismului e gata și vine Era Nouă, aceea pe care o propovăduiesc ei sub forma sincretismului rezultat din talmeș-balmeș-ul enumerat mai sus. Este calea prin care se formează o conștiință largă, anulând deosebirea dintre bine și rău, dintre moral și imoral. Pentru ei există numai rațiunea, rațiunea și rațiunea, de trei ori, închipuind omul drept centru al universului. El insistă ca paranormalul să fie considerat o știință, ba chiar e ridicat la rang de religie. Antihristul din trecut, comunismul, se impunea forțat, prin constrângere. Această formă nouă a antihristului se impune prin vrajă, prin seducerea omului, prin înșelăciunea difuzată în numeroase publicații și posturi de televiziune. Pe tineri și pe oamenii care se lasă amăgiți de senzationalul cu conținut New Age din toată mass-media îi sfătuim să fie atenți, să se întoarcă la credința în care au fost botezați, să cunoască învățătura sfântă, să se întoarcă la Dumnezeu, să nu se lase înșelați. Această învățătură ateistă a

paranormalului este de natură diabolică și va cădea prin sabia cuvântului lui Dumnezeu. Va fi o confruntare între Evanghelia dreaptă și aceea falsificată de sectari și de acești magicieni și ei se vor prăbuși, așa cum a căzut și comunismul, însă deocamdată n-au ajuns la apogeu, ca atunci când la va da Dumnezeu o lovitură să fie definitivă. Acestea sunt lucruri care se desfășoară în timp; o vreme îi îngăduie Dumnezeu.

– Dar mai întâi se va face unitatea statelor și după aceea unitatea religiei...

– Există în planul lui Dumnezeu acest lucru, ca să fie „pământ nou și cer nou”, adică o lume în care să predomine dreptatea. Planurile oamenilor sunt multiple, dar Dumnezeu le dejoacă proiectele lor: „Orice sfat veți sfătui risipi-l-va Domnul; că iarăși de veți putea, iarăși veți fi biruiți, căci cu noi este Dumnezeu”. De se va afirma păgânismul la putere, va fi biruit de puterea lui Dumnezeu.

– Ce alte lucrări antihristice ați mai depistat dumneavoastră în societatea contemporană?

– O lucrare satanică este masoneria, alta este Martorii lui Iehova. Aceasta din urmă este proiectată tot de iudei, ca să facă o religie universală fără Hristos. Practic, multe voiește omul, multe proiectează, dar vor cădea toate la vremea cuvenită, pentru că Domnul împărățește peste toate. Mai țineți minte că, în perioada păgânismului comunist, s-a arătat pe cer semnul Fiului omului. Ce înseamnă aceasta? Că spiritualitatea creștină a fost răstignită? La răsărit soarele s-a întunecat ca și cum ar fi fost

acoperit cu un sac. Luând geografic expresia, rezultă că soarele Hristos a fost întunecat în partea de răsărit a pământului. Luna în sânge s-a prefăcut, adică generația aceasta a pierit însângerată. Stelele din cer au căzut, ceea ce înseamnă că ierarhii bisericii, în special în Rusia, au fost exterminați, bisericile au fost închise, mănăstirile pustiite, s-a scos învățământul religios din școală, mulți preoți și călugări au ajuns la închisoare, chiar și mirenii au suferit pentru credința lor. Asta fiindcă au purtat pecetea lui antihrist pe frunte sau pe mâna dreaptă.

– Ce era pecetea lui Antihrist părinte?

– Pecetea lui antihrist vizează mintea și lucrarea. Pe frunte înseamnă să accepți ideologia lor, adică să fii robit cu mintea și pe mână înseamnă să lucrezi conform acestei ideologii. Întâi cu mintea și apoi cu mâna; comuniștii nu au mai făcut cruce și au interzis crucea. Au făcut, cum se zice la Scripturi, „icoana fiarei celei dintâi”, adică au construit un imperiu asemenea celui roman care a prigonit creștinismul.

– Atunci cum explicați cifra 666, care se pune pe frunte sau pe mână? Că iată am auzit că în America erau deja anul trecut 7000 de inși care purtau pe mână un cip, sub piele, cu cifra 666...

– Aceia sunt sataniști, nu putem generaliza. Implanturile acestea țin de progresul științei. Cifra 666 se explică astfel: omul are un al șaselea simț, care este rațiunea. Revelația Vechiului Testament este cifra șapte. Revelația Noului Testament este cifra opt, Legea Harului. Nouă reprezintă ierarhia

cerească, cele nouă cete. Zece este divinitatea. Când a venit comunismul la putere, nu a rămas la cifra opt, adică la Hristos, nici la cifra șapte, la revelația Vechiului Testament, ci a coborât la cifra șase care este a rațiunii omului, adică a păgânismului. Nu au coborât nici mai jos, la cele cinci simțuri, nici nu au urcat. Comuniștii s-au fixat stabil în șase, adică rațiune, rațiune, rațiune sau 666. Au repetat, asemănător cu creștinii care spun de trei ori Amin. Amin. Amin.

– A dispărut comunismul. Înseamnă că a dispărut și 666, rațiune, rațiune, rațiune, promovat de ei? Nu cumva ateismul se perpetuează și vine din altă parte acum?

– Am spus mai sus că New Age a preluat ștafeta atee, dar nu se mulțumește numai cu rațiunea, ci reînvie formele magice ale păgânismului. Este tot lucrarea satanei, într-o formă puțin diferită.

– Părintele Ioanichie Bălan de la Sihăstria Neamț ne-a tâlcuit într-un interviu că primul 6 este îndoiala în credință, al doilea 6 desfrâul generalizat și al treilea 6 violența. Sunt trei direcții de acțiune, provenite din Vest, care prăbușesc lumea în păcat și o despart de Dumnezeu.

– Rațiune, rațiune, rațiune nu are nimic de a face cu revelația divină. Ține de știința pozitivă și e deformată prin promovarea magiei actuale. Nu trebuie să ne îngrijoreze emfaza unor mari guru care se cred protectorii lumii, prin invocarea spiritelor. Acelea sunt spiritele rele. Noi invocăm puterea care guvernează, care binecuvântează și care pedepsește.

Știința e dar de la Dumnezeu, dar dacă omul o folosește în scopuri rele, tot omul trage consecințele.

– Ce părere aveți despre proiectatul control asupra omului prin intermediul calculatoarelor și sateliților? Printr-un cip implantat în mână orice individ va putea fi controlat de la distanță orice ar face...

– Când Dumnezeu a zis omului: „Stăpâniți pământul!” a avut în vedere știința care este un dar divin. Depinde de om cum o folosește, în bine sau în rău. Fiți convins însă că orice ar inventa omul, dacă este folosit împotriva voinței lui Dumnezeu, împotriva firescului, împotriva binelui, va fi răsturnat cu puterea Celui Preaînalt. Nimic nu poți să stăpânești fără voia lui Dumnezeu. Nu trebuie să ne îngrozească vraja cu care vin ei acum spre noi. Comunismul ne persecuta, ne constrângea să facem ce nu vrem.

– Aveți dreptate, acum se duc oamenii de bunăvoie la noua formă de ateism...

– Îi înșeală cu ușurință pe cei lipsiți de educație religioasă, că nu s-a făcut jumătate de secol așa ceva, îi înșeală cu bunuri materiale, apoi pe naivii care aleargă după senzațional. Oamenii sunt derutați întrucât Dumnezeu îngăduie multe. Îi lasă pe om să cerceteze multe, să se ispitească, să se scufunde în întuneric pentru a avea de unde se întoarce. Dar să nu uităm că Hristos este puterea și că El hotărăște toate, că în mâna Lui se află totul. Ceea ce fac magii de la New Age e praf și pulbere în fața lui Dumnezeu.

* * *

Biserica lui Hristos nu se apără prin compromisuri, nici prin fățarnicie, ci prin credință tare și mărturisirea adevărului. Hristos este Adevărul. Îl iubește pe Hristos numai cel ce rămâne în adevăr și persistă în adevăr.

Înaintea lui Dumnezeu, nu există altceva, decât da și nu; ceea ce este da, să fie da, și ceea ce este nu, să fie nu. Ceea ce este mai mult decât da și nu, aceea este de la diavolul. Înțelepciunea și prudența să nu fie confundate cu fățarnicia, care este osândită de Dumnezeu.

Î.P.S. Serafim Joantă⁹⁹

Mitropolit al Germaniei și Europei Centrale

Eu sunt un om optimist. Am o structură optimistă și cred cu toată puterea mea și cu toată convingerea că Biserica renaște pentru că Hristos lucrează pentru renașterea ei. Mulți, puțini, câți sunt, eu sunt convins că oamenii aceștia buni care se nevoiesc, se străduiesc și urmăresc o renaștere a Bisericii sunt tot mai mulți astăzi. Sunt foarte mulți tineri curați la suflet, foarte mulți doritori de înnoire. N-au experiența necesară, pentru că n-au vârsta, dar eu cred că deși, pe de-o parte, observăm că lumea se

---

⁹⁹ *Părintele Teofil – amintiri despre duhovnici pe care i-am cunoscut*, Editura Teognost, Cluj Napoca, 2003, pag. 30-31.

îndreaptă spre o apocalipsă, să-i zicem așa, spre o pierzare, spre o descreștinare, spre o secularizare tot mai profundă, pe de altă parte întâlnești în lumea de astăzi oameni, care cred eu că se înmulțesc și aceștia – deși sunt o minoritate totuși și vor rămâne o minoritate întotdeauna –, care adâncesc, aprofundează credința, au o exigență duhovnicească deosebită. Deci, pe de-o parte, valul lumii care vine ca un tăvălug și cuprinde tot ce-i stă în cale, lumea mare care merge spre pierzare, calea largă despre care vorbește Sfânta Evanghelie și apoi calea aceasta strâmtă, dar care astăzi și mai mult ca altădată devine tot mai exigentă, tot mai curată, tot mai sfântă, tot mai pretențioasă și tot mai conformă cu voința lui Dumnezeu și înnoirea Bisericii. Așa încât eu cred în biruința acestei laturi pozitive, a căii îngerești, strâmte, și că Dumnezeu nu va părăsi Biserica și lumea niciodată și că rămășița aceasta se va mântui și din rămășița aceasta se va produce o renaștere mai mare.

Hieroteos Mitropolit de Nafpaktos¹⁰⁰

*Interpretare la parabola
bogatului nemilostiv și săracul Lazăr*

---

¹⁰⁰ Hieroteos Mitropolit de Nafpaktos, *Viața după moarte*, Editura Bunavestire, 2000, pag. 24-26, 212-214, 230-231.

Avraam, care nu este de acord cu rugămintea bogatului nemilostiv de a-l trimite pe Lazăr pe pământ pentru a-i îndemna pe frații acestuia la pocăință, și-a justificat poziția spunând că, dacă oamenii nu-i dau ascultare lui Moise și Proorocilor, „ei nu vor crede nici dacă ar învia cineva din morți”.

Omul trupesc nu se poate pocăi, oricât de multe minuni ar vedea de-a lungul vieții sale. El trăiește într-un somn de moarte. Aceasta este realitatea. Dacă libertatea omului nu este valorificată, atunci nu poate fi vorba de pocăință. Totul se face prin voia lui Dumnezeu și conlucrarea omului.

Cel mai de seamă eveniment din istorie este întruparea lui Hristos, Învierea Sa și întemeierea Bisericii, care este de fapt Trupul Celui Înviat din morți. Dacă omul nu se lasă insuflat de această realitate cutremurătoare, dacă omul nu se lasă convins de viețile atâtor sfinți care sunt părți ale Întrupării lui Hristos, omul nu va fi convins nici de cea mai mare minune.

Mântuirea și renașterea omului nu sunt rezultatul unor prestidigații, ci sunt rodul liberei expresii a voinței sale, rodul suferinței, al luptei și al unei munci istovitoare. Din păcate, mulți oameni ai timpurilor noastre se mulțumesc cu evenimentele magice, aparente. A fi convins de existența vieții de apoi este o problemă de sensibilitate duhovnicească lăuntrică. Chiar dacă cineva ar învia din morți, unii ar putea spune că este vorba de o nălucire.

Astăzi se vorbește foarte mult despre așa-numitele „trăiri de după moarte”. Unii oameni afirmă că sufletul le-a părăsit trupul sau era pe punctul de a-l părăsi și apoi s-a întors înapoi în trup. Ei povestesc înspăimântătoarele lucruri pe care le-au văzut și trăit.

În cadrul Bisericii Ortodoxe se afirmă faptul că au existat cazuri când sufletul s-a reîntors în trup. Cu alte cuvinte, oamenii au fost înviați prin puterea lui Dumnezeu. Acestea sunt însă cazuri excepționale; nu se întâmplă oricui. Există sfinți care au trăit experiențe înspăimântătoare, în care au cunoscut iadul și raiul, au trăit chinurile flăcărilor iadului, au văzut îngeri și demoni. Când și-au revenit, au dus o viață de pocăință și au propovăduit-o și celorlalți. Totuși, considerăm că majoritatea experiențelor în afară de trup sunt de inspirație demonică sau reprezintă fructul trăirilor refulate, ori nu sunt decât fantezii sau rezultatul sedativelor sau drogurilor date pentru combaterea durerii din pricina suferințelor produse de bolile care îi afectau pe respectivii oameni. Desigur că în aceste caz se cere mult discernământ pentru a putea deosebi aceste stări – dacă ele vin de la Dumnezeu, de la diavol sau dacă sunt datorate anomaliilor psihologice și somatice.

În cadrul Bisericii nu așteptăm învierea sfinților sau trăirea acestor stări pentru a crede în Dumnezeu. Avem Sfânta Scriptură, viețile Proorocilor, ale Apostolilor și ale Sfinților, avem cuvintele și învățăturile lor, precum și sfintele lor

moaște, și credem că viața veșnică există cu adevărat. Uneori, fiecare dintre noi este învrednicit de Dumnezeu să trăiască în inima sa experiența raiului și a iadului.

Dincolo de acestea, urmăm îndemnul lui Hristos pentru a ne vindeca sufletele, astfel încât să ne putem rezolva multe probleme existențiale, interpersonale, sociale și ecologice. Ascultând poruncile lui Dumnezeu devenim oameni echilibrați.

* * *

Dacă analizăm cu atenție „ascetismul” apusean, vom vedea că acesta are ca scop să îl îndrepte pe om spre vederea lui Dumnezeu. Dar nu aceasta este problema, de vreme ce cu toții Îl vom vedea și Îi vom vorbi. Domnul Iisus chiar descrie acest lucru într-un pasaj despre Judecata de Apoi. Dar ceea ce este important pentru om e faptul ca acesta să fie mântuit atunci când Îl vede pe Dumnezeu.

Ortodoxia posedă o metodă de vindecare. Aceasta apare printre altele, într-un subtitlu al Filocaliei. Acolo se scrie: „Filocalia sfinților trezvitori în care, prin făptuire și vedere duhovnicească, mintea omului e curățită, luminată și desăvârșită”.

Nu ar trebui ca noi să avem acea dorință vie de a vedea slava dumnezeiască, așa cum o au foarte mulți oameni, și care prin urmare folosesc diferite metode orientale de meditație. O astfel de curiozitate, în afară de faptul că ne poate duce pe un drum greșit, poate să urmeze o altă cale. Și acest

lucru se întâmplă mai precis în Biserica Ortodoxă, tocmai pentru că Dumnezeu devine iad pentru cei păcătoși, simțim că prima noastră grijă este aceea de a ne purifica sufletele. Curățirea este legată de mântuirea omului și desigur că această mântuire constituie dobândirea iubirii altruiste.

Iadul nu reprezintă absența lui Dumnezeu, așa cum se spune de obicei, ci este prezența și perceperea lui Dumnezeu ca foc. Și desigur, așa cum am mai spus într-un alt capitol, putem să trăim deja raiul și iadul. Ba mai mult, așa spune că modul în care vom trăi cea de-a Doua Venire a lui Hristos depinde de felul în care Îl percepem pe Dumnezeu acum, în această viață.

Potrivit Sfântului Ilie Presviterul, raiul reprezintă vederea unor realități înțelegătoare (inteligibile).

În această viziune gnosticul, adică cel care a dobândit cunoașterea lui Dumnezeu, „intră în rugăciune ca în propria-i casă”. Omul angajat deja în practicarea ascezei, adică acela care se află în starea de curățire, „este privit doar ca un trecător”, de vreme ce dorește să intre în acea stare, dar este împiedicat de o barieră, cea a vârstei duhovnicești. Raiul este atins prin biruința asupra patimilor și desprinderea de cele lumești, ceea ce înseamnă că trebuie să ne schimbăm sufletul, dominându-ne partea sensibilă și suferințele. Ilie Presviterul spune că raiul, ca stare de spirit lipsită de emoții și dureri pământești, este ascuns în noi și este „un chip a locului unde dreptii vor sălășlui”.

Potrivit Sfântului Grigorie Sinaitul, focul și întunericul, viermii și tartarul, adică iadul, se caracterizează prin „obștească patimă a dulceții și neștiința întunericului și plăcerea moliciunii din toți și tremurul și miasma cea împuțită a păcatului”. Așadar, patima dulceții, întunericul și moliciunea, tremurul și miasma împuțită a păcatului sunt primele experiențe ale iadului, și ele sunt resimțite chiar și acum. Toate aceste lucruri sunt deja „prezente și reprezintă primele semne ale chinurilor iadului”.

Concluzia acestei analize este aceea că Biserica este aïdoma unui așezământ de sănătate care îl vindecă pe om. Aceasta este de altfel și preocuparea de bază a preoților. Din această perspectivă, ei își pot îndrepta atenția și spre alte lucruri. Spre exemplu, preoții se pot implica în toate problemele oamenilor, în acțiuni filantropice ș.a.m.d., dar principala lor preocupare este aceea de a-l vindeca pe om.

Aceasta reprezintă adevărata acțiune filantropică, ce va avea urmări pe veșnicie. Căci ce rost are să avem grijă doar de nevoile materiale ale oamenilor, dacă nu ne interesăm de viața veșnică a acestora? Dacă o Biserică ar proceda așa, ea ar putea fi considerată, și de fapt și este, o Biserică lumească. Omul nu a fost creat doar pentru această viață și această lume, ci și pentru a evolua spre o împlinire mai înaltă.

Există voci care acuză Biserica de indiferență față de problemele sociale și de neimplicare în frământările sociale. Și nimeni nu neagă faptul că

Biserica ar trebui să-și sporească implicarea. Dar atunci se pune întrebarea: Oare moartea nu reprezintă o problemă crucială? În afară de faptul că fiecare om este chinuit de propria sa moarte, care îi este dată încă de la naștere, de vreme ce se naște pentru a muri, în același timp el este chinuit și de moartea celor dragi lui. Nu produce moartea probleme sociale și personale? Biserica se preocupă tocmai de această problemă a morții, și îl ajută pe om să o depășească prin trăirea în Hristos.

Dar când Biserica se preocupă de mântuirea sufletului omenesc, atunci aceasta are implicații sociale directe. Omul care este mântuit este împăciuitor, sincer, liniștit, și prin urmare un bun familist și cetățean. Mai mult chiar, așa cum în vremuri de restriște spitalele continuă să vindece, tot așa Biserica nu-și pierde caracterul terapeutic și puterea de a mântui oamenii și în momente mai grele ale istoriei.

Așadar, trăind întru Biserică, noi trebuie să căutăm a ne mântui pe toate căile pe care Biserica ni le arată, prin sfintele taine și asceză, și prin toate celelalte mijloace folosite de către Biserică, astfel încât chiar și acum, dar mai ales atunci, la a Doua Venire a lui Hristos, slava dumnezeiască să aibă putere de mântuire asupra noastră, și nu de osândire.

* * *

Multe și felurite osânde se vor abate asupra celor ce nu își schimbă felul în care trăiesc. În viața ce va să vie, cei păcătoși vor trăi alte chinuri decât cele din această viață. Sfântul Grigorie spune că în

viața ce va să vie ei vor cunoaște osânda prin foc, și nu renașterea. El scrie cu hotărâre: „Atunci când auziți cuvântul foc, ați fost învățați să vă gândiți la un altfel de foc decât cel care poate fi văzut, căci în acel foc există ceva ce nu se găsește în focul lumesc”. Focul prin care oamenii vor trece în viața viitoare va fi diferit de focul pe care îl cunoaștem acum. Focul lumii noastre poate fi stins în multe feluri, în vreme ce focul din viața ce va să vie va rămâne pururea aprins. „Așadar, acel foc va fi altceva decât focul lumii acesteia”.

Iar dacă cineva aude vorbindu-se despre viermii care îl vor mânca pe om, să fie încredințat că este vorba despre alt fel de vierme decât acela care trăiește sub pământ. Căci „expresia el (viermele – n.t.) nu moare niciodată ne duce cu gândul la alte târâtoare decât cele pe care le cunoaștem pe pământ”.

* * *

Iadul există cu adevărat, și este stăpânit de foc și viermi, care însă nu seamănă cu focul și viermii pe care îi cunoaștem din lumea reală, ci sunt realități necreate. Faptul că lucrurile Vieții de Apoi nu vor semăna cu cele ale vieții de acum, și faptul că viermele „nu moare niciodată”, arată că atât focul curățitor cât și viermele cel neadormit prezintă energia necreată a lui Dumnezeu, la care trebuie să se aștepte cei care nu s-au curățit în această viață.

* * *

Dumnezeu este adevăr, iar acest adevăr este lumină. Viața întru credință și virtute duce la cunoașterea acestei negrăite lumini. Pentru a nu crede că Sfântul Grigorie¹⁰¹ vorbește despre virtutea umanistă, trebuie să arătăm că prin virtute el înțelege curățirea sufletului. Nu este cu puțință ca oamenii cu picioarele legate să se ridice la înălțimea la care pot atinge lumina adevărului. Așadar, sufletul trebuie eliberat de aceste legături. Nu vrem să spunem că trupul trebuie lăsat deoparte, ci sufletul trebuie eliberat din hainele de piele în care firea omenească a fost închisă după nesupunerea Primului Om. Astfel vom vedea lumina adevărului și vom dobândi cunoașterea existenței, fiindcă non-existența este minciună și închipuire. Potrivit Sfântului Grigorie, ceea ce este afară de Dumnezeu este non-existență, prin aceasta înțelegând că omul trăiește în minciună și închipuire, și nu faptul că el încetează să ființeze.

În lumina acestei interpretări, este evident că prin curățire omul dobândește cunoașterea existenței și alungă non-existența, care este minciună și închipuire.

Părintele Efrem Athonitul¹⁰² (1912-1998)

---

¹⁰¹ Sfântul Grigorie Palama [Nota edit.].

¹⁰² Părintele Efrem Athonitul, *Despre credință și mântuire*, Editura Bunavestire, Galați, 2003, pag. 11, 16.

Dacă citiți cărțile Sfinților Părinți veți vedea că mulți s-au sfințit cu ușurință fără să-și facă prea multe griji, și-au sfințit sufletele fără să facă osteneli, fără să facă jertfe, fără să ducă lupte ascetice. Dar cum s-au sfințit? Au ales ascultarea.

Preamărit și fericit este omul creștin, drept-credinciosul care va mărturisi în fața tiranilor, în fața ateilor, în fața materialiştilor și raționaliştilor, dumnezeirea Hristosului nostru. Biserica noastră crede și mărturisește că va naște sfinți până în vremurile cele mai de pe urmă, până la sfârșitul veacurilor, că va arăta fii sfinți și vrednici de cunună.

După cum vedem, astăzi nu avem oameni care să se nevoiască precum vechii asceți și pustia nu mai arată ca atunci sfinți făcători de minuni și purtători de duh. Care vor fi, deci, sfinții timpurilor de pe urmă, de vreme ce nu lucrăm nevoița și virtutea vechilor asceți și monahi? Trebuie să credem neclintit că în vremurile de pe urmă, în care am intrat deja, oamenii sfinți vor fi aceia care vor da mărturie despre Iisus al nostru și vor propovădui și vor spune răspicat că Hristosul nostru este Dumnezeu adevărat, întrupat în om. Prin această mărturisire se vor încununa și se vor sfinți.

* * *

Văzând cum evoluează lucrurile în lume și crezând în cele spuse de Biserica noastră, ne dăm seama că se apropie vremuri grele. Poate că suntem în cercul din exterior și în continuare vom înainta în

următorul și în următorul, și vom ajunge în centru. Să ne preocupe în mod deosebit *lucrul care trebuie*.

Să ne pregătim în întregime și cu duhovnicie, să ne pregătim sufletește, să ne curățim pe dinăuntru de orice păcat. Să ne pocăim pentru păcatul pe care îl avem sau pentru ceea ce vom înfăptui mai târziu, încât să ne comportăm cât se poate mai bine în fața acestui sfârșit. Nu știm dacă în zilele noastre vom ajunge la mucenicie. Părinții trebuie să se îngrijească de credința copiilor lor. Să sădească și să transmită copiilor dreapta-credință. Să le vorbească despre dumnezeire, să creadă în Dumnezeu ca să nu se clatine de duhul necredinței care domnește pretutindeni. Căci dacă copiii noștri nu vor avea credință vitejească în suflet, cum îl vor înfrunta mâine pe Antihrist? Cum îi vor înfrunta pe antihriștii de acum care sunt diferitele erezii? Dacă nu avem credință curată în Hristos, nu avem temelie și, fără temelie, casa se prăbușește. Să dobândim în noi temelia puternică, serioasă și statornică a credinței, încât mâine să facem față nevoinței pe care o va cere mărturisirea dumnezeirii Hristosului nostru... Prin urmare trebuie să întărim și să însuflețim propria credință, și aceasta ne va fi o mare binefacere.

***

- Eu, Părinte, i-a spus un ieromonah, am fost 20 de ani simplu monah, iar când am devenit preot, nu puteam să mă obișnuiesc cu gândul că sunt preot. Și chiar din următoarea zi după hirotonie, diavolul m-a luptat cu gânduri necurate, cu nerăbdare, cu frică.

- Diavolul își face treaba lui, dar și noi trebuie să ne-o facem pe a noastră. Fiul meu, s-o rogi pe Maica Domnului, pentru că toți sfinții s-au rugat ei. Omul nu primește nici o harismă de la Dumnezeu, fără mijlocirea Maicii Domnului. Maica Domnului împarte lumii harismele. Da, Maica Domnului le împarte.

*Despre preoție*¹⁰³

Când liturghisești, să ai în vedere că ești mijlocitor. Iei de la lume durere, lacrimi, boli, rugăciuni și le duci sus la tronul dumnezeirii. Și aduci apoi lumii mângâiere, vindecare și tot ceea ce are nevoie fiecare. Dumnezeu ți-a dăruit o mare vrednicie, fiul meu, de aceea să te silești să te ridici la înălțimea ei. Urechea lui Dumnezeu ia aminte la gura preotului.

* * *

Epitrahilul are mare putere. Prin el se face împăcarea omului căzut cu Tatăl, cu Ziditorul său. De aceea să pomenești cât de multe nume poți. Cât poți de multe.

* * *

În timpul stăpânirii turcești, mergeau mulți preoți prin casele credincioșilor, iar unul din ei aduna pomelnice și le pomenea la Sfânta Liturghie. Atunci caimacanul, văzând aceasta, și-a spus în sine sa: "Acesta incită lumea la răscoală". Și astfel l-a prins și l-a închis în temniță. Dar într-o noapte, în vis, i s-au

---

¹⁰³ Ieromonahul Iosif Aghioritul, *Starețul Efrem Katunakiotul*, Editura Evanghelismos, București, 2004, pag. 240-242, 244-245.

arătat turcului toți aceia pe care îi pomenea preotul și i-au spus: "Ascultă, sau îl scoți pe preot *afară*, deoarece acesta ne pomenește și ne dă mângâiere, sau îți vom lua primul copil". Atunci turcul s-a temut, deși era perioada stăpânirii turcești, și i-a spus preotului: "Hai, părinte, mergi cu bine, pentru că nu vreau să-mi pierd copilul". Epitrahilul are o mare putere, fiul meu. Mare putere! Să pomenești cât de multe nume poți.

* * *

Mai demult, părintele Arsenie, fratele duhovnicesc al bătrânului Iosif, mi-a dat să pomenesc niște nume, pe care le avea încă de când emigrase din Rusia în Grecia. Iar după o vreme mi-a spus:

- Știi, Părinte, ce am visat? Se făcea că am vizitat pe unul din creștinii ale căror nume ți le-am dat să le pomenești și l-am întrebat cum o duce. Iar acela mi-a spus: "Nu o duc prea bine, dar din fericire vine Părintele Efrem și ne mângâie". Apoi a venit altcineva și l-am întrebat și pe acesta: "Tu cum o duci?". Iar acela mi-a răspuns: "Așa și așa. Uneori plouă mai multă vreme și răcesc, dar din fericire vine Părintele Efrem și ne mângâie".

* * *

- Fratele meu, acestea sunt sufletele pe care le pomenesc.

* * *

Pentru care pricină oare s-a sfințit părintele Nicolae Planas? Pentru că pomenea foarte multe pomelnice. Și eu atunci când mi-am amintit niște nume, le-am lipit pe peretele de la Proscomidie, căci acolo îmi erau la îndemână. După o vreme am visat că

au venit la mine niște bătrâni de demult, îmbrăcați cu haine din acelea care se purtau pe vremuri. Aceia mi-au spus: "Fiule, tu ne-ai scris în pomelnic, dar starețul tău nu ne pomenește".

- Părinte, îi spun starețului, de ce nu pomenești acele nume de la Proscomidie?

- Pentru că nu pot să le descifrez, îmi răspunse acela.

- Părinte, uite ce am visat. Apoi i-am povestit visul.

Și de atunci m-am hotărât să pomenesc cât mai multe nume. Cu cât mai multe nume pomenești, cu atât este mai mare răsplata pe care o primești. Aceasta este cea mai mare milostenie: să îl unești pe om cu Dumnezeu. Iar lucrul acesta poți să-i faci.

***

Mare îndrăzneală are epitrahilul. Mare îndrăzneală! De aceea, fiul meu, străduiește-te să dobândești o stare duhovnicească. Să știi că dacă liturghisești și nu plângi, înseamnă că undeva ai greșit. Eu mă pregăteam toată ziua pentru vremea Sfintei Liturghii, iar când începeam Liturghia, nu puteam să-mi opresc lacrimile...De aceea, fiul meu dacă vrei să se mântuiască sufletul tău, în dar să pomenești cât mai multe nume.

Părintele Visarion Coman¹⁰⁴

---

¹⁰⁴ *Un chip al blândeții, Părintele Visarion de la Clocociov*, Editura Mitropolia Olteniei, 2003, pp. 59-60.

(1921 - 2002)

- În slujba tunderii călugărului, se cere celui care tocmai este făcut monah, ascultare: către stareț, către duhovnic, dar și către toată obștea. Această stare de smerenie în fața tuturor este posibilă dacă toți cei din obște au frica lui Dumnezeu, dacă slăbiciunile lor sunt trecătoare, au o limită.

În realitate, există în mănăstiri oameni fără frica lui Dumnezeu, căroră, din cauza slăbiciunilor lor și a neputinței tale, să nu le poți da ascultare. Ce e de făcut în acest caz?

- La sfârșitul lumii, călugări vor fi ca mirenii și mirenii vor fi ca dracii. Și acum este timpul acesta de pe urmă. Acum nu trebuie decât atât: răbdare; dar ascultarea are valoare ca și-nainte. Căci și-n vechime, în viețile sfinților scrie că erau sfinți care erau huliți, ocărâți, batjocoriți în mănăstire. Sfânta Isidora era sfântă, și aruncau maicile, surorile din mănăstire, zoi pe ea, spunând că este nebună, că e stricată la minte.

Ascultarea e bună; nu este rea decât dacă este un conducător fără frica lui Dumnezeu, rău, desfrânat, bețiv. Atunci se poate călca ascultarea.

- Care e cauza scăderii vieții duhovnicești din mănăstiri astăzi, așa cum o cunoașteți din experiența de duhovnic?

- Eu pun foarte mare bază pe ascultarea de duhovnic.

Dacă e conducător bun, trebuie să ascuți de el și la bine și la rău. Ascultarea este baza mântuirii în mănăstire.

Dacă am avut în viață câteva maici, care m-au ascultat ani de zile și la bine și la rău, le-am socotit sfinte față de celelalte; nu cuvioase, nu drepte, sfinte.

Mântuirea unui călugăr în asta stă: să se ferească de păcatul desfrânării și, cât poate, să asculte de cineva mai mare, dacă-i înțelept. Scrie într-o carte: nici o faptă nu este mai bună, decât cineva să se supună în fața unui dascăl corect.

Arhimandrit Daniil Gouvalis¹⁰⁵

Adesea, în ultimii ani, creștinii întrebă ce atitudine trebuie să aibă față de 666. Duhovnicii și, în general, clericii, sunt adesea întrebați despre aceasta. În anumite momente, episcopii chiar au fost nevoiți să dea enciclice speciale pentru turma creștinilor.

Trebuie să spunem că subiectul privind cifra 666 trece prin două faze. O gravitate și o semnificație are prima fază și o alta, a doua fază.

---

¹⁰⁵ Părintele Daniil Gouvalis, *Peregrin prin Sfânta Scriptură*, Editura Bunavestire, Bacău, 2002, pag. 355-360, 364-366.

În prima fază, cifra 666 o întâlnim ici și colo, fie pe monede, fie pe haine sau vase, fie pe buletinele unor organizații, fie pe calculator etc.

În cea de-a doua fază, cifra 666 va avea sens pur religios și va fi legată de poziția religioasă a fiecăruia dintre noi. Ea va arăta că este primită credința în dumnezeirea proorocului mincinos, că este adoptat ritualul și închinarea înaintea sa. Atunci proorocul mincinos va încerca să îi convingă pe toți să îl accepte ca stăpân, ca domn și dumnezeu. Desigur, însemnarea sau pecetluirea cu numărul 666 se va face în bisericile antihristului de către preoții săi, în cadrul unei ceremonii religioase oficiale.

Nu trebuie să ne scape această distincție între faze. Cât timp ne aflăm în prima fază, nu merită să pornim lupta împotriva faptului că cifra 666 se află pe o sticlă, pe o oală sau pe o cămașă. Să nu ne temem acolo unde nu avem a ne teme de ceva. Ce importanță are faptul că este pe o bancnotă? Noi cumpărăm cu acea bancnotă cinci cărți de suflet folositoare pe care le împărțim unor oameni care astfel se mântuiesc. Ce importanță are faptul că pe o cartelă de transport se află cifra 666? Nu cumva luarea și folosirea acestei cartele au folosit la o acțiune religioasă?

Dacă Cezarul, adică statul, dorește să pună ici și colo, la vedere sau mai ascuns, numărul 666, să fie sănătos. N-are decât. Atâta timp cât aceasta nu are legătură cu vreo pretenție de natură religioasă, ne este indiferent. *«Dați deci Cezarului cele ce sunt ale*

Cezarului și lui Dumnezeu cele ce sunt ale lui Dumnezeu» (Matei 22, 21).

Să mai fim atenți și la aceasta. Un creștin are pașaport și călătorește în mai multe țări. Inevitabil, pe pașaport i se vor pune diferite ștampile. Multe dintre ele au embleme și semne musulmane, atee, idolatre, budiste etc. Și ce-i cu asta? A pățit creștinul ceva? Același lucru este valabil și în ce privește timbrele pe care le folosim când trimitem scrisori.

Prin urmare, nu trebuie să ne înfricoșăm de lucruri neînsemnate și care nu-și au acum locul. Să nu cădem victime unei astfel de temeri. Există oameni, cu diferite obiective și interese care caută să semene în sufletele creștinilor o frică prematură și tulburare sufletească. După aceea, exploatează foarte bine situația creată și le iau acelor oameni toată averea. Ba chiar unii reușesc să convingă o mulțime de creștini să le dea bani ca să cumpere terenuri potrivite (!) unde să ridice case în care să se refugieze în vremea antihristului! Și încă spun că venirea antihristului este foarte aproape. Așa că cei păcăliți trebuie să dea imediat mari sume de bani!...

Unii, excesiv de «ortodocși», n-au altă treabă decât să cultive o frică prematură și neîntemeiată. Atâta timp cât nu se face nici un ritual religios, cifra 666 nu are nici o semnificație. Conform tradiției apostolice a Bisericii noastre, însemnarea cu cifra 666 se va face, așa cum am spus, în cadrul unui ritual religios oficial. Însă aceasta nu s-a petrecut încă.

Va trebui însă să susținem cele spuse și cu texte consacrate. De aceea trimitem la scrierile Sfântului Ipolit al Romei, care menționează numeroase tradiții apostolice. Să vedem ce scrie: «I-a trimis Domnul pe Apostoli la toate neamurile, iar el (antihristul) la fel își trimite apostolii săi mincinoși. Mântuitorul a adunat oile risipite. Tot așa și antihristul adună poporul risipit al iudeilor. A pecetluit Domnul pe cei ce cred în El. Și antihristul va face la fel» (Despre Hristos și despre antihrist, 6).

Pecețile pe care le dă Domnul creștinilor sunt Botezul și Mirungerea. În Vechiul Testament era tăierea-împrejur. Desigur, este vorba despre ritualuri religioase oficiale. Sfântul Ipolit subliniază, așadar, că și antihristul va lucra în același fel – «și el va face la fel». Adică, primirea pe mână sau pe frunte a cifrei 666 va constitui un ritual oficial, o taină a anti-botezului și a anti-mirungerii a anti-bisericii antihristului. Aceasta va arăta vădit că individul respectiv l-a primit pe antihrist ca dumnezeu adevărat și ca mântuitor.

Să cunoaștem bine lucrurile. Să nu facem ce spun toți nepricepuții. Există unii ce propovăduiesc că deja s-a născut mesia cel mincinos. Ba chiar susțin că știu numele său, data nașterii și data apariției sale. Dragi cititori, cei ce dau date cronologice în privința celor de pe urmă, fiți încredințați că sunt rătăciți sută la sută. Fie și numai precizarea unei date exacte constituie indiciu fără greș după care identificăm rătăcirea. Din sec. I d.Hr. și până astăzi au tot apărut oameni care preziceau,

cu date, evenimente eshatologice. Toți s-au dovedit rătăciți. Nimeni nu poate spune date exacte. Poate antihristul va veni în cincizeci de ani, dar poate apăsarea și în trei mii de ani. Aceasta numai Dumnezeu o cunoaște.

Printr-o stranie coincidență, toți cei ce în trecut vesteau date eshatologice, erau membri ai unor schisme sau secte.

Neîndoios, în zilele noastre se dezvoltă o eshatologie maladivă. În enciclica sa, Mitropolitul Antim de Alexandroupolis, exprimă aceasta foarte plastic: «Dacă toate aceste zvonuri răspândite și dacă toată «teologia» iresponsabil circulând în popor despre antihrist și 666 ar fi fost cât de puțin adevărate, credeți că Bisericile Ortodoxe recunoscute, din întreaga lume, ar fi rămas nepăsătoare și n-ar fi spus nimic? Atâtea sinoduri, atâtea facultăți de teologie, atâția clerici, atâția oameni cucernici și sfinți nu ar fi spus nimic?».

Într-o publicație cu conținut religios s-au publicat următoarele: «Atenție la exegeții improvizați ai proorocirilor și ai Apocalipsei... Se remarcă la aceștia contradicții flagrante, interpretări și răstălmăciri, cugetări și idei aberante, care ajung la extremisme, ducând chiar la despărțirea familiilor. Și cel mai trist este că se publică numeroase lucrări, cărți, reviste și altele, care îi fac pe cititori să devină fanatici, provocând confuzie și tulburând conștiințe... Numărul 666 nu ucide și nici nu poate vătăma pe nimeni. Nimeni nu se leapădă de Hristos și de sufletul său, dacă nu o face în chip voit, după

cum ne spune Sfântul Cosma Etolianul. Crediința nu este un număr teoretic, ca să poată fi distrusă și anulată automat de un alt număr. Crediința este legătura noastră nemijlocită și vie cu Mântuitorul nostru Iisus Hristos și, când suntem legați de El în smerenie și dragoste, absolut nici o forță nu ne poate despărți de El și nu ne poate vătăma» («Orthodoxos Typos», 21. 11. 1986).

Trebuie să pricepem că forța răului este un lucru profund, o dimensiune ce privește cele lăuntrice și nu cele exterioare. Poate omul să-și umple de însemne creștine toate obiectele pe care le folosește – cartea de identitate, pașaportul, carnetul de sănătate, carnetul de depuneri etc. poate pune cruci pe ele... și totuși, gândurile sale, sentimentele și dorințele sale să lucreze răul. Pe dinafară pare creștin, însă lăuntric s-a robit păcatului. Așadar, ce folos?

Când însă vom intra în a doua fază a lui 666, atunci când va fi întemeiată noua religie cu un nou dumnezeu, și când se va pretinde un nou botez, atunci lucrurile se vor schimba. Atunci 666 nu va mai fi o simplă cifră, ci un om-satană, care va face pe dumnezeul, care va săvârși un ritual religios și îi va pecetlui (însemna) pe închinătorii lui cu numărul menționat. Atunci 666 va însemna mărturisirea divinității antihristului și primirea ritualului botezului și a ungerii de către clerul dumnezeului mincinos. Atunci, dacă primești numărul 666, te lepezi de adevăratul Mesia și te închini, religios, unui hristos mincinos. Și atunci, antihristul nu se va

mai interesa dacă 666 este pus ici și colo, indiferent unde, ci va voi să fie marcat, însemnat pe trupul omului, în cadrul unui ritual religios.

Se înțelege de la sine că adevăratul creștin nu va primi niciodată acest număr satanic. Ci îl va lepăda, deși se așteaptă la consecințe dintre cele mai grave, chiar de-ar fi să moară.

Aici însă trebuie iar să menționăm ceva. Dacă în această a doua fază, te apucă trei-patru bărbați puternici, te imobilizează și, cu de-a sila, te pecetluiesc cu semnul (antihristului), tot nu se întâmplă nimic rău. Lăuntric vei rămâne neatins și nevătămat. Chiar de ți-ar însemna pe tot trupul numele sau numărul fiarei, nu vei fi vătămat. În sufletul tău va flutura tot steagul lui Hristos, iar buzele tale vor cânta «Unul Sfânt, Unul Domn, Iisus Hristos».

Dacă noi, creștinii, am prinde un ateu sau un om ce s-a lepădat de Domnul, om a cărui lume lăuntrică este sălaş satanei, chiar dacă l-am însemnat cu crucea pe tot trupul, cu pești, cu cifra 888, cu inițialele HS sau cu literele A și Ω, la nimic n-ar folosi. Căci contează doar voința. Iar voința izvorăște din adâncurile ființei noastre. Jocul se joacă în profunzime și nu la suprafață. De aceea și David spune «duh drept înnoiește întru cele dinlăuntru ale mele». Prin urmare, trebuie să voiești a-L urma pe Hristos. Inima ta trebuie să-ți ceară aceasta. Același lucru este valabil și în privința antihristului.

Întotdeauna accentul trebuie să cadă pe controlul inimii. Să ne întoarcem voința și dragostea către Dumnezeu nostru, și să nu stăm să cercetăm dacă pe bancnota de 5.000 de drahme este marcat numărul 666. Țelul nostru este să ne sădim în grădina inimii florile blândeții, răbdării, cumpătării, smereniei și dragostei. Astfel, ființa ni se umple de lumina lui Hristos. Și-această lumină alungă departe tot întunericul așternut de lumea antihristului.

Faptul că în zilele noastre vedem că numărul 666 este tot mai prezent, nu trebuie să ne facă să ne gândim doar la lucruri rele. Situația aceasta are și câteva aspecte pozitive. Acceptăm faptul că, pe ce se înmulțește în jurul nostru apariția numărului 666, ne apropiem de vremea celui fără de lege, deși nimeni nu poate stabili cu exactitate momentul cronologic al evenimentului. Știm însă, din a doua Epistolă a Sfântului Apostol Pavel către Tesaloniceni, că apariția sa echivalează cu o garantare a celei de-a doua veniri a Domnului – *«până ce mai întâi nu va veni lepădarea de credință și nu se va da pe față omul nelegiurii, fiul pierzării»* (II Tesaloniceni 2, 3). Mai întâi vine lepădarea prin antihrist și apoi a doua venire a lui Hristos.

Aici unii interpretează greșit. Susțin că întâi este vremea lepădării de credință, a apostaziei, și apoi cea a antihristului. Explicația corectă este aceea că vremea antihristului se identifică cu cea a apostaziei. Scrie Theodoret Cyril: *«Lepădare l-a numit pe însuși antihristul, luând numele de la lucru și dându-i-l lui»* (Erminia la II Tesaloniceni). Și

altundeva: «Apostazie numește însăși prezența antihristului». Același lucru îl susține și Fericitul Augustin. El identifică apostazia cu antihristul, pe care îl numește apostat (Despre cetatea lui Dumnezeu, 20, 19). Și Teofilact al Bulgariei interpretează la fel: „Nu va veni – spune – a doua venire (Parusia) a Domnului, dacă nu va veni mai întâi lepădarea de credință, adică antihristul. Și l-a numit «lepădare de credință» (apostazie), fiindcă este el însuși apostazia și pe mulți îi va îndepărta de Hristos, putând a-i îndepărta chiar și pe cei aleși” (Erminie la II Tesaloniceni).

Odată cu venirea antihristului, se apropie a doua venire a lui Hristos (Parusia), cea mult așteptată de creștini. Atunci va începe a se trâmbița: «Domnul este aproape» (Filipeni 4, 5). Domnul se apropie și nu întârzie. Vine în slavă să-i ia pe ai Săi în camera de nuntă a negrăitei bucurii.

***

Propoziția, «Ei vor porni război împotriva Mielului», dă impresia că ar avea o legătură cu legile Consiliului Europei ce contravin credinței și moralei creștine. De exemplu, scoaterea desfrâului de sub incidența legii, libertatea avorturilor, libertatea pornografiei, protejarea homosexualilor și altele asemenea¹⁰⁶.

---

¹⁰⁶ Pentru finalul lunii aprilie 2004, se anunțau pregătiri la București pentru un festival al homosexualilor. Televiziunile îi încurajează, ziarele fac promovarea imaginii lor, legile statului îi protejează, iar ei, în loc să se simtă o minoritate blestemată, se cred vedete și încearcă să racoleze alți tineri. Acum nu se mai feresc și se

Mulți zâmbesc, poate, la gândul că ar putea fi o legătură între Europa Unită și antihrist. Însă cine a studiat cu atenție Cartea Proorocului Daniel, în paralel cu Apocalipsa, acceptă cu ușurință această idee. La Daniel, marile împărății de pe pământ, cea a Babilonului, cea a Perșilor, cea a succesorilor lui Alexandru, cea romană, sunt prezentate ca fiare. Citiți capitolul 7. De asemenea, împărățiile sunt reprezentate ca niște fiare cumplite. În capitolul 8, împăratul perșilor este reprezentat ca un berbec înfricoșător, iar Alexandru cel Mare ca un țap groaznic.

Având în vedere toate acestea, cumplita fiară a Apocalipsei, cu cele zece steme împărătești, nu poate să reprezinte decât o împărăție puternică a zilelor de pe urmă. Ba chiar o «împărăție» puternică, alcătuită din mai multe împărății separate, simbolizate de cele zece steme.

Situația actuală arată că superputerea viitorului va trebui să fie Comunitatea Europeană, doar dacă nu cumva într-un viitor mai îndepărtat va apărea o nouă conjunctură și se va ivi o altă «împărăție».

---

laudă că în rândul lor intră actori, scriitori, politicieni și chiar prelați ai Bisericii. În ce ne privește credem că agresivitatea homosexualilor este expresia conștiințelor pătate, o formă a neputinței de a se împotrivi patimei, o cădere dureroasă. Pocăința, postul și rugăciunea ar fi vindecătoare și pentru ei. Dar vor să se lepede de focul Satanei și să vină la Hristos? Numai Domnul mai are mijloace să-i convingă....(**Revista Credința Ortodoxă**, aprilie 2004).

Festivalul s-a desfășurat în București sub denumirea de *„Zilele diversității”* între 3 și 9 mai 2004.

Dacă însă apariția celui fără de lege este legată direct de Comunitatea Europeană (azi Uniunea Europeană), atunci se clarifică și un pasaj dificil din Apocalipsa¹⁰⁷, privitor la două cetăți, în anii antihristu-

---

¹⁰⁷ **Revista "Porunca iubirii"** (vol 5-6, 2003, pag. 242-244) reproduce următoarea știre: **Chirac vrea să-l scoată pe Dumnezeu din Franța și apoi din toată Europa.**

Adunarea generală a Franței a votat, pe 27 mai 2003, crearea unei comisii cu rolul de informare asupra problemei purtării ostentative a semnelor religioase, filozofice și politice, comisie constituită pe 4 iunie, iar pe 12 noiembrie 2003 această misiune de informare a luat sfârșit, ajungând la concluziile previzibile. Se va elabora o dispoziție legislativă care va interzice în mod expres purtarea vizibilă în "sanctuarele laice" a oricărui semn care să indice apartenența religioasă sau politică. Chirac s-a pronunțat împotriva purtării simbolurilor religioase în școli, apoi în spitale s.a.m.d. Este vorba de voalul islamic, kippa evreiască și crucea. Dar și teologii (!) și specialiștii din SUA și Anglia au cerut bisericilor să renunțe la cruce iar în Germania sunt de asemenea dispute publice privind rolul crucii în biserică.

Un magistrat italian a hotărât scoaterea de pe zidul unei școli publice a crucifixului, ca urmare a unei plângeri înaintate de părintele unui elev musulman.

The Telegraph: Parlamentul Scoției a interzis și el orice referire la creștinism în ilustratele lui. Aceasta a fost prea mult chiar și pentru autodeclaratul agnostic Jim Sillars, care s-a plâns de această ofensivă într-un comentariu publicat în ziarul *Scottsman* din 3 decembrie 2003. «*O astfel de decizie nu urmărește o mai mare toleranță față de religiile necreștine. Încă nu am întâlnit evrei, musulmani, hinduși sau sikh care să fi obiectat vreodată împotriva faptului că Hristos este centrul sărbătoririi Crăciunului. Scoate-L pe Hristos și vei avea o sărbătoare păgână.*» afirmă el.

Revista Credința Ortodoxă (aprilie 2004), reproduce știrea despre ultimele evenimente din Kosovo: Este cutremurător faptul

---

că într-o Europă descreștinată nu mai reacționează nimeni la atrocitățile care se petrec în Kosovo. Pe unul din locurile cele mai sfințite ale bătrânului continent se produc, în prezent, cele mai cumplite violențe anticreștine. Trei zile, de groază au fost 17-19 martie 2004 când creștinătatea ortodoxă se afla în Postul Mare, iar albanezii musulmani din Kosovo au înscenat motive și apoi au făcut un progrom înfiorător împotriva sârbilor din zonă. Populația sârbă a fost alungată din casele cărora atacatorii albanezi le-au dat foc. Creștinii nu au putut să se refugieze nici în biserici și-au mănăstiri, pentru că acestea au fost dinamitate și dărâmate cu buldozerele. Cel puțin 13 sate sârbești au fost rase de pe fața pământului. Au fost distruse și trei cimitire mari. Practic unde au văzut crucea, acolo au lovit. Sunt aproape 1000 de răniți și 31 de morți, precum și mii de refugiați care au plecat în Serbia sau trăiesc prin corturi oferite de forțele internaționale. Forțe care, în mod tacit, au asistat „neputincioase” și complice la violențele și barbariile albanezilor. Deși, inițial, au fost creștini, albanezii acționează acum ca niște păgâni. Distrug încrâncenați tot ceea ce amintește de credința ortodoxă. Numai în aceste trei zile nefaste au sfârșit 35 de biserici și mănăstiri ortodoxe care se adaugă altor 117 locașe de cult creștin dărâmate în timpul războiului din Kosovo. Au căzut sub loviturile musulmane Catedrala ortodoxă a Sfintei Maici a Domnului din Ljevis (sec. al XIII-lea), Biserica Sfintei Mântuirii (sec. al XIV-lea), Mănăstirea Sfinților Arhangheli (sec. XIV-lea), sediul Episcopiei ortodoxe din Kosovo, Seminarul Sfinții Kiril și Metodie și multe, multe altele. Zidurile sunt la pământ, frescele și icoanele sunt profanate și pângărite, credincioșii sunt alungați sau omorâți. Nu vor să mai lase nici o urmă a lui Hristos. Kosovo și Bosnia au devenit capete de pod pentru antihriștii musulmani spre Europa. Ei sunt ajutați de forțele anticreștine occidentale, de bombardiere americane, de tancuri nemțești, de indolența soldaților nordici care vin aici să se distreze. Se strămtorează continuu cercul din jurul ortodocșilor. Și, culmea, noi căutăm ajutor doar de la oameni, uitând de Dumnezeu! De ce oare strigătele ortodocșilor din Kosovo nu se aud nicăieri?.

*

lui se vorbește despre «orașul cel mare», precum și despre «Babilon, cetatea cea mare».

Antihristul, ca stăpân religios, își va avea sediul la Ierusalim - orașul prin excelență. Ca lider al Europei Unite, adică în calitate de lider politic, își va avea sediul în orașul în care își va avea sediul atunci Parlamentul Europei.

În orice caz, «orașul cel mare» de la 11, 8 este, neîndoios, Ierusalimul. Reproducem aici fragmentul respectiv: «Și trupurile lor vor zăcea pe ulițele **cetății celei mari**, care se cheamă, duhovnicește, Sodoma și Egipt, unde a fost răstignit și Domnul lor» (Apocalipsa 11, 8). Desigur, Domnul a fost răstignit la Ierusalim.

Ministrul italian al Reformei, Umberto Bossi, a declanșat un scandal de proporții după ce a declarat într-un interviu dat unui important cotidian italian (Il Giornale), că reprezentanții elitei Uniunii Europene doresc “să facă pedofilia cât mai ușoară posibil”, fiind hotărâți să distrugă moștenirea creștină a Europei. Bossi, președintele grupării radicale Liga Nordului, membră a coaliției de guvernare de la Roma, a mai spus că Bruxellesul “transformă viciile în virtuți” și “promovează cauza ateismului cu fiecare zi”. El a continuat, arătând că mandatul european de arestare este un pas spre “dictatură, deportare și teroare, inspirând frica oamenilor, ceea ce este o crimă în sine”, care, potrivit oficialului italian, va conduce în cele din urmă la un regim stalinist “multiplicat de 25 de ori”.

Iar celălalt oraș, «Babilon, cetatea cea mare», este Roma. Dar Roma din vechime, capitala antihristului imperiului roman, preînchipuie pe teritoriul european tot capitala Europei Unite, care Europă, după unii comentatori ai Apocalipsei, evoluează așa cum am spus, foarte sigur, spre o împărăție anticreștină. Așa cum aceea a fost sediul împăraților romani care au prigonit Creștinismul în prima fază, tot astfel din ea vor ieși alți împărați și stăpâni care vor prigoni Biserica Creștină, în ultima sa fază pământească. «Iar femeia pe care ai văzut-o este cetatea cea mare care are stăpânire peste împărății pământului» (Apocalipsa 17, 18). «Și s-a găsit în ea sânge de prooroci și de sfinți și sângele tuturor celor înjunghiați pe pământ» (Apocalipsa 18, 24). Bărbați prooroci ca Sfinții Apostoli Petru și Pavel și mii de alți creștini au fost înjunghiați în Roma și poate ei preînchipuie viitoare junghieri în capitala Europei Unite...

Care va fi capitala politică a statului antihristului nu putem spune cu certitudine. Oricum, în această capitală vor exista multe ministere și toate conducerea, dotate cu calculatoare uriașe, ce vor controla orice mișcare pe tot pământul.

Deja există o clădire a Comunității Europene în Bruxelles, unde se află cel mai mare computer din lume. Supraveghetorul său, Harry Edelman, evreu, îi spune «fiara». După cum se vede, fără să vrea, proorocește. Poate că această «fiară» este menită a sluji altei fiare, cea cu șapte capete. Acest calculator are posibilitatea de a întocmi dosarele a cinci miliarde de

oameni, dând fiecăruia un număr alcătuit din optsprezece cifre.

Unele versete din Apocalipsă, dacă sunt bine interpretate, dau senzația că există o deplasare și o accentuare a evenimentelor. La început, cel fără de lege va fi liderul Europei Unite, dar apoi va fi liderul unui stat mondial. Iar capitala politică a Europei se va dizolva, astfel încât să fie cinstit Ierusalimul, care va deveni centrul politic și religios al lumii întregi.

Ieromonah Benedict Aghioritul¹⁰⁸

Cel ce duce viață împrăștiată se împotrivește nemijlocit, prin viața sa, poruncii Domnului Iisus Hristos.

Toți sfinții au fugit cu osârdie de împrăștiere. Ei se adunau în sine neîncetat sau cel puțin, cât de des puteau, luând aminte la mișcările inimii și minții și dându-le îndreptare potrivită cu poruncile Evangheliei...

Aflând prin cercare folosul luării aminte și vătămarea adusă de împrăștiere, *oarecare* dintre Părinții cei mari a spus: "*Fără să priveghem cu deadinsul asupra noastră nu putem spori în nici o faptă bună*" (Ava Aghaton)...

Este un lucru lipsit de judecată să ne petrecem scurta viață pământească, dată nouă spre pregătirea

---

¹⁰⁸ Ieromonah Benedict Aghioritul, *Gândurile și înfruntarea lor*, Schitul Lacu, Sfântul Munte Athos, 2000, pag. 49-51.

pentru veșnicie, doar în îndeletniciri pământești, în plăceri de nimic, în nenumărate pofte și dorințe neîmplinite, alergând fără seriozitate de la o desfătare a simțurilor la alta, uitând sau amintindu-ne arareori și superficial de veșnicia cea măreață și totodată înfricoșată, de care nu vom putea fugi.

Poruncile lui Hristos nu au fost date numai omului dinafară, ci mai vârtos celui lăuntric: ele cuprind toate gândurile și simțămintele omului, până și cele mai subțiri mișcări ale lui. A păzi aceste porunci este cu neputință fără priveghere statornică și adâncă luare aminte. Privegherea și luarea aminte nu sunt cu putință pentru cel ce duce viață împrăștiată.

Păcatul și cel ce folosește păcatul, diavolul, se furișează pe nesimțite în minte și în inimă. Omul este dator să stea neconținut de strajă împotriva vrăjmașilor săi nevăzuți. Cum va sta la această strajă, dacă este dedat împrăștierii?

Omul împrăștiat se aseamănă unei case fără uși și fără zăvoare: nici o comoară nu poate fi păzită într-o astfel de casă; ea e este deschisă pentru hoți, tâlhari și desfrânate

Ieromonahul Rafail Noica¹⁰⁹

---

¹⁰⁹ Ieromonahul Rafail Noica, *Cultura duhului*, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2002, pag. 88-90, 144, 168-170.

Pocăința: Să nu vă lăsați nici unul din voi opriți nicăieri în drum. Mai ales să nu ne lăsăm opriți la stagiul de moralitate. Cu moralitate și cu stagiile acestea primitive devenim buni, mai îndrăgiți de ceilalți, devenim o societate dreaptă, și așa mai departe. Și vă spun că: Toate un cer și un pământ! Parafrazez cuvântul poetului, fiindcă Mântuitorul a spus: „Cerul și pământul vor trece”. „Toate un cer și un pământ”, și toate pier! Încă nu am făcut nimic. Sufletele noastre flămânzesc și însetează de desăvârșirea lui Dumnezeu. Și e nevoie pentru fiecare dintre noi să găsim acele lucruri, să găsim măcar începutul acelei căi, măcar acea sărăcie în duh, ca să putem dintr-o inimă îndurerată să simțim adevărul concret al harului, al setei, al foamei acesteia duhovnicești, și să pornim călătoria noastră.

Aș fi vrut să mai adaug un element la această călătorie. Sărăcia duhului este prima treaptă. Sărăcia duhului, viziunea aceasta că suntem săraci până la moarte. „Cămara Ta o văd împodobită, dar îmbrăcăminte nicicum nu am, ca să intru într-însa”. Aceasta este realismul duhovnicesc. Începem să ne dăm seama că, orișicine am fi, nu suntem decât țărână, și țărână păcătoasă, păcatul fiind moarte. Suntem deja în stricăciunea morții. Și asta este starea pe care se înfăptuiește prima treaptă. Că atunci Dumnezeu poate să răspundă aceluia suflet cu nădejdea Împărăției și înfierii, începe drumul cel adevărat.

Dacă la orice treaptă pierdem viziunea sărăciei noastre și ne îmbătăm de ce avem, acolo ne-am oprit, și oprindu-ne, și de acolo cădem, și se va lua de la noi și ceea ce încă nu avem, și ceea ce credem că avem.

Dacă prima treaptă, prima Fericire, adică smerenia aceasta – acest realism duhovnicesc este primul element a ceea ce numim smerenie – dacă smerenia s-a dus, toate treptele cad dintr-o dată, de la orișice treaptă am fi. Dacă pierdem prima Fericire, totul cade ca un castel de nisip și se prăbușește. Deci este nevoie de smerenie – și de asta, să știți, cultivă toți Părinții noștri, toată Tradiția Bisericii noastre, mai întâi de toate smerenia, ca fiind cimentul acestei zidiri, fără de care nimic nu ține împreună.

Pocăința deci este un lucru – dacă-l înțelegeți așa cum am încercat să-l expun – de o frumusețe așa de deosebită, așa de mare, că în insuflarea lor dumnezeiască Părinții o numeau știința științelor și arta artelor. Și într-adevăr este știință, și într-adevăr este artă. Ce este arta? Este creativitate. Aicea omul în voința lui se naște pe sine într-o veșnicie. În voința lui își devine părinte, își devine tată, lui însuși, prin harul dumnezeiesc, care har are puterea de a naște. Așadar, prin voința pe care omul o dă lui Dumnezeu, adică: „Vreau, Doamne!”, prin voința asta se naște pe sine însuși ca tată. Și prin durerile prin care trece își devine, îndrăznesc să spun, maică sieși. Fiindcă în dureri se naște pe sine într-o vecinicie.

* * *

Cred că suntem la sfârșit de istorie¹¹⁰.

* * *

Vremea este a cernerii. Va trebui să pierdem pe mulți din rândurile preoților și din numărul credincioșilor: aceasta în Apus s-a și făcut, mai ales după război, îndeosebi din anii '50 înapoi; iar cei ce au rămas – dintre aceștia, sunt cei care acum recunosc, și iubesc – și primesc, acolo, ortodoxia.

Paradoxal, pe noi Comunismul ne-a păzit, într-o măsură, în felul lui; dar acum a venit vremea (cf. Ioan 17, 1). Vom fi nevoiți să vedem propășiri și izbâanzi din partea Catolicismului și a celorlalte secte, să ne vedem făcuți de răs și de rușine de către mass-media, și pe noi înșine și pe iubita noastră Biserică, și tot ce avem mai scump și mai sfânt în lume; să răbdăm ocări și prigoane din afară, iar dinlăuntru, smintiri, poticniri și vânzări (Apocalipsa 13, 7).

* * *

Acum va trebui să se lămurească credința noastră; acum se va vedea, în sfârșit, ce va fi fost Biserică – și ce nu; acum – care va fi fost acel „popor binecredincios de pretutindeni” (cf.

---

¹¹⁰ „În evoluția istorică a omenirii, noi nu pășim spre un nou ev, după cum se crede, ci spre sfârșitul apropiat al lunii. De pe acest prag al existenței umane, creștinul trebuie să-și revizuiască conștiința și să-și regăsească adevărata lui identitate spirituală pentru a-și cunoaște rostul și finalitatea pentru care a fost creat, răscumpărat și înfiat de Tatăl ceresc prin Iisus Hristos” (Mihai Urzică).

Liturghierele recente), și ce anume va rămânea „neclătit de porțile iadului” (cf. Matei 16, 18)... și ce va trebui să cadă. Nevoie este de acest „necaz” (cf. Tesaloniceni 5, 3), pentru că acum, în sfârșit, Vremea stă să nască Vecinicia.

Înfrișătoare lucruri... dar nu „băgându-ne capul în nisip”, ca struțul, ne vom pregăti pentru ceea ce nu vom putea stăvili. Înfrișată vreme, dar dacă de la Dumnezeu îngăduită – mântuitoare. „Acum mai aproape este nouă mântuirea decât am crezut” (Romani 13, 11) și decât când au crezut strămoșii noștri; că, dacă în zilele Sfântului Ioan Botezătorul doar „se apropiase” Împărăția Cerurilor (Matei 3,2), acum este „lângă uși” (Marcu 13, 29), și „mlădițele smochinului” vestesc vara (Marcu 13, 28). Acum a și început acea vreme când „cel ce nedreptățește – mai nedreptățească, și cel ce spurcă – mai spurce” (Apocalipsa 22, 11) – și oare nu s-a umplut întreg globul pământesc de „promiscuitate” și de libertinaj neînfrânat, că cele de negândit în urmă cu vreo 30 de ani – acum sunt „monedă curată”? – dar, deși mai puțin vădit, și vremea când „și cel drept mai facă dreptate, și cel sfânt mai sfințească-se”, că „Cel ce este să vie va veni, și nu va zăbovi”, și „plata Lui în mâna lui” (cf. Evrei 10, 37; Apocalipsa 22, 11-12) pentru fiecare.

* * *

Că astăzi, de ne vom afla despărțiți de Hristos, ce ne vom face, de la noi înșine, când ne vor întâmpina „porțile iadului”? (Ieremia 12, 5).

* * *

– În perspectiva realităților actuale, cum vi se pare mântuirea? Grea sau ușoară?

– Mult mai grea și aș aminti un cuvânt pe care Părintele Sofronie îl spune în cartea lui despre „Măsuri eclesiaste”: „Este un privilegiu înfricoșat”, întrucât cred că trăim ultimele clipe ale istoriei, analoge poate cu cele ale Domnului pe cruce.

Mântuirea este un lucru cu neputință la om și deci, dacă este cu neputință, Dumnezeu însuși o face și de aceea trebuie să ne lipim de rugăciune și de Tainele Bisericii, mai ales de Taina Sfintei împărtășanii. Și așa, ceea ce este cu neputință la om, este cu putință la, Dumnezeu.

***

Părintele nostru Sofronie, ne spune că nu există condiții și nu pot exista condiții în care cuvântul lui Dumnezeu să nu fie valabil și puternic. Nu există și nu pot exista condiții care să împiedice mântuirea, trăirea Cuvântului lui Dumnezeu¹¹¹.

Părintele Symeon de la Essex¹¹²

*Mă tem că New-Age este
o mișcare a lui Antihrist*

---

¹¹¹Din „*Porunca Iubirii*”, Nr. 1, 2004, pag. 24

¹¹² Părintele Symeon de la Essex, *Celălalt Noica*, Editura Anastasia, 1994, pag. 168-177.

– Spuneți-ne câteva cuvinte despre curentul New-Age, care, din nefericire, se face simțit și în România.

– Nu trăiesc în Africa, dar cred că în Africa, atunci când vezi că un elefant vine spre tine, îl vezi bine și aproape știi ce trebuie să faci. Când vezi că un nor de lăcuste vine spre locurile tale, nu știi câte sunt, dar ele pătrund peste tot. Spre deosebire de acestea însă, New-Age este o stare de spirit, care pătrunde peste tot, într-o manieră insesizabilă.

Nu există o mișcare New-Age, nu există un fondator al ei, dar toate aceste mișcări interesate de spiritualitățile orientale, de magie, de toate aceste lucruri, amestecate cu o răceală a credinței creștine sunt legate un pic de astrologie. Se crede că omenirea va intra într-o nouă eră, în care elementele pozitive din toate religiile lumii vor forma o nouă religie, în care capacitățile spirituale ale omului vor fi dezvoltate enorm. Dificultatea constă în faptul că există un mare amestec de elemente bune și rele. De exemplu, printre elementele pozitive se numără și acela de a recunoaște că raționalismul trebuie depășit, că trebuie să se redescopere sensul simbolic. Alte elemente care completează ceea ce am spus mai înainte sunt o redescoperire a sacrului și dorința de a duce o viață mai aproape de natură. Toate aceste elemente eu le numesc pozitive și ele încurajează pe oamenii care intră în curentul New-Age. Din nefericire însă, intrând în acest curent, oamenii devin sclavii multor spiritualități false. Și aici Ortodoxia ar avea de jucat un mare rol, pentru că ea

este mai bine plasată decât Catolicismul și Protestantismul, pentru a face o deosebire a duhurilor.

Am zis că acești oameni devin victimele New-Age-ului, dar adeseori ei nu sunt victime în totalitate. Căutările lor spirituale sunt adesea conduse de orgoliu. Și aceasta este total diferită de calea creștină pe care mergem cu pocăință adevărată și smerenie. Deci, în concluzie, mă tem că New-Age-ul este o mișcare a lui Antihrist.

– Ce ne mai puteți spune despre Noua Eră?

– Este aproape imposibil de a defini Noua Eră. Este mai degrabă o stare de spirit, spre care converge practic duhul lui Antihrist. Este ideea că, de fapt, creștinismul ar fi depășit și că ar trebui un fel de sinteză a principalelor elemente din toate religiile lumii, în această perspectivă, creștinismul este una din religiile lumii. Deci, Noua Eră nu respinge direct pe Hristos, dar îl deformează complet.

Eu cred că la rădăcinile acestei mișcări, o mișcare cu frontiere insesizabile, se află ceea ce în Istoria Bisericii se numește gnosticism. Gnoza nu este un curent materialist, ci spiritualist. După perioada de decădere materialistă, omul se întoarce către spiritual, fără să-și dea seama că există multe duhuri, care nu sunt Duhul Sfânt.

Preistoria acestei mișcări se leagă de căutarea în religiile orientale. Foarte mulți creștini botezați astăzi, în Occident, au părăsit creștinismul și au îmbrățișat budismul sau diferite forme de yoga.

Toate aceste manifestări nu sunt posibile decât acolo unde a slăbit trăirea creștină. Oamenii cred că pentru a-și trăi adevărata viață, trebuie să caute soluții în afara creștinismului, în ciuda industrializării excesive, a modernismului, oamenii caută o viață simplă, o hrană naturală, respectă natura. Toate acestea sunt adevărate.

* * *

– Ce implicații poate avea fenomenul New-Age asupra viitorului ?

– Ca denominațiune, New-Age este un fenomen relativ recent, dar el are rădăcini mai îndepărtate. El are legătură cu influențele religiilor orientale, care sunt rezultatul unei slăbiri a credinței creștine. Acolo unde Biserica este vie, cred că New-Age nu va avea nici o influență.

New-Age este un fel de căutare spirituală pentru cei care și-au pierdut rădăcinile creștine în Biserică. Și aici cred că trebuie să facem distincție pentru că există elemente pozitive și elemente negative, și în acest, să zicem, vid spiritual în care trăim, există o căutare de a depăși raționalismul sau o formă de viață prea materialistă. De asemenea, există o redescoperire a sensului sacralului. Toate aceste elemente sunt pozitive în ele însele. Dar când se îndreaptă spre aceste forme de New-Age, atunci ne îndepărtăm complet de Biserică.

Este o căutare spirituală, în care omul vrea să devină Dumnezeu prin el însuși. Deci, în realitate, aceasta este o formă de gnosticism care poate merge până la a lua forme de păgânism, ca de exemplu

cultul naturii, astrologia, magia și toate formele de spiritualitate orientală și credințe, care sunt foarte îndepărtate de tradiția spirituală a țărilor ortodoxe.

Calea duhovnicească creștină pune în centrul ei persoana divino-umană a lui Hristos, fără nici un fel de relativism și fără nici o asimilare a unor alți maeștri ai umanității. În calitatea Sa de Dumnezeu făcut Om, Hristos este absolut unic, în timp ce mișcarea New-Age caută să creeze un fel de suprareligie, cu elemente împrumutate din diferite religii, într-un fel de sincretism complet. Și aceasta, pentru noi, creștinii, este o provocare foarte periculoasă, întrucât New-Age este o stare de spirit care se infiltrează pretutindeni, fără să-ți dai seama. Poți spune: „Eu sunt creștin” și în același timp să adopți o mentalitate proprie New-Age-ului. Și astfel devii exterior, formal creștin, dar prin felul nostru de a gândi, de a acționa, poate chiar prin felul nostru de a ne ruga, aparținem unui univers total diferit de universul creștin.

Adesea, în Occident, trăim într-o stare de individualism extrem. Și atunci trăim ca într-un fel de super-market și fiecare își fabrică mica sa religie personală. Iei puțin de aici, puțin de dincolo și îți faci „salata ta orientală”. Aceasta corespunde unei mentalități moderne care este, în esența ei, refuzul tradiției. Și fiecare, refuzând orice regulă, orice tradiție, se simte capabil – crede el – să se dirijeze pe sine.

– Care este poziția Sfinției Voastre față de New-Age ?

– New-Age-ul este o expresie destul de nouă. Ea conține o realitate destul de greu de definit și exprimă mai ales o stare spirituală care poate să se manifeste în mai multe feluri.

În măsura în care creștinismul a slăbit destul de mult în societatea noastră modernă, vedem că locul său este progresiv ocupat de o multitudine de curente religioase care promit omului o dezvoltare spirituală fără precedent. Acest fapt a început prin prezența religiilor orientale necreștine în Occident, observându-se o adevărată atracție față de budism, zen, yoga și alte forme și tehnici spirituale de acest fel. Se dezvoltă, de asemenea, astrologia, o oarecare venerare a timpului, chiar magia, credința în reîncarnare și multe alte credințe de acest fel. Toate acestea erau mai mult sau mai puțin prezente înainte. Nou este că, adunate la un loc, au în comun o atitudine globală ce semnifică, pe scurt, că omenirea a intrat într-o perioadă nouă, epoca Vărsătorului, care urmează celei a Peștelui, în această epocă, omul va cunoaște o dezvoltare unică, originală, în fond aceasta este o formă a progresului modern, aplicată lumii spirituale. Se vorbea despre progres social, tehnic, intelectual, dar aici ai de a face cu un fel de mutație spirituală a omului. Și astfel, învață aceștia, va lua naștere o nouă „religie” care va folosi cele mai bune elemente din toate religiile lumii. Și această nouă „religie” va înlocui pe celelalte. Nu-L abandonăm pe Hristos, dar îl înțelegem într-o manieră cu totul diferită de cea pe care o prezintă Biserica.

Această mișcare are și elemente pozitive. De aceea, mulți oameni sunt atrași de „mutația” omului către o spiritualitate la care se ajunge fără eforturi prea mari. Vă vorbeam mai înainte că am fost atras în Ortodoxie de ideea sfințeniei. Dar, sfințenia creștină trece prin pocăință și cruce, însă omul, astăzi, nu vrea nici să sufere, nici să se pocăiască. New-Age-ul vine și spune: „Iată, vă veți dezvolta spiritual fără a fi nevoie să suferiți sau să vă pocăiți”, în puține cuvinte, aceasta este ispita pe care a suferit-o Adam prin șarpe în rai. Aici avem de-a face cu problema fundamentului naturii umane, fiindcă omul a fost creat de Dumnezeu ca să devină asemenea Lui. Dar sunt două căi: aceea pe care Dumnezeu ne-a indicat-o și arătat-o El însuși făcându-Se om, El fiind Calea, Adevărul și Viața. Dacă vrem să dobândim mântuirea și să devenim asemenea Lui, trebuie să urmăm exemplul și cuvântul lui Hristos. New-Age indică o altă cale: „Iată, veți fi dumnezei fără să fie nevoie să treceți prin cruce”.

Folosind un astfel de limbaj, aceștia găsesc în om un ecou favorabil pentru propovăduirea lor, pentru că, pe de o parte este adevărat că noi trebuie să devenim asemenea lui Dumnezeu, dar omul decăzut în păcat nu mai are puterea și nu mai simte nevoia să accepte suferința. În acest sens, cred, fiindcă mi-ați cerut părerea despre New Age, că acest fenomen reprezintă în epoca noastră cel mai mare pericol pentru viața noastră creștină.

* * *

Toate acestea sunt o deformare totală a creștinismului. Este, într-adevăr, renașterea vechiului vis al omenirii, al omului care vrea să devină dumnezeu fără Dumnezeu, grație unor anume tehnici, a unor metode spirituale care sunt străine de Hristos. Calea regală a mântuirii întru Hristos cred că este pocăința. Și în Biserica noastră aceasta se exprimă în mod individual în Rugăciunea lui Iisus: „Miluiește-mă pe mine, păcătosul”.

Și regina virtuților, în această perspectivă, este smerenia.

* * *

Pentru a conchide, trebuie să spunem că mișcarea New-Age este una din principalele provocări pentru creștinism, cu atât mai mult cu cât este greu de distins și se infiltrează într-un fel de care nu ne putem da seama.

Mi se pare imposibil a considera că acest monstru cu multiple capete ar fi dirijat de o organizație unică, cum ar fi masoneria sau altele. Rădăcinile sunt lungi și ele urcă până în perioada infiltrării în credința noastră creștină și în societatea occidentală a credințelor orientale.

Se împlinște anul acesta (1993 – n.ns.) un secol de când s-a ținut la Chicago un congres mondial al religiilor. Anumite opere ale religiilor orientale, cum ar fi Bhagavad-Gita, au influențat gândirea noastră. Ideologia masoneriei poate că nu este străină de viziunea New-Age-ului, dar nu cred că se poate spune că ea se află la originea acestui fenomen multiform. Cum aceasta coincide cu o

perioadă de mare apostazie față de creștinism, eu văd fenomenul în sine ca precedând mai degrabă venirea Antihristului, pregătind o perioadă de mari confuzii și tulburări spirituale. Și vedem aceasta în jurul nostru, acum din ce în ce mai mult. După părerea mea nu există decât un singur remediu, un singur antidot și anume să ne legăm cu toată ființa noastră de persoana divino-umană a lui Iisus Hristos.

– Atunci cine se află totuși în spatele New-Age-ului și cine ajută desfășurarea acestei mișcări ?

– New-Age-ul nu s-a născut din nimic. Cred că s-a născut din diferite căutări ale spiritualității orientale, însă, prin anumite elemente ale sale, îl are prezent și pe psihologul Jung, pe Rudolf Steiner, cu antroposofia, teosofia... Toate aceste mișcări, un pic oculte, au pregătit terenul apariției New-Age-ului. Însă, după câte știu eu, nu cred să existe în spatele acestei noi „religii” o organizație, o putere internațională care ar dirija-o. Însă cred că, așa cum am mai spus, este Antihrist care își pregătește încetul cu încetul condițiile venirii sale pe pământ. Și când Antihristul va veni, el își va fi pregătit deja condițiile ca să fie acceptat de oameni.

Deci, pentru noi, creștinii, există în toate aceste curente o exigență a deosebirii duhurilor. Și cred că la această se referă și una din cererile Rugăciunii domnești „Tatăl nostru”: *„Și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăvește de cel rău”*.

Diac. Ioan I. Ică Jr.¹¹³

A ne vedea păcatele noastre – spuneau Părinții – e un dar mai mare decât vederea Îngerilor. Ori această „vedere” nu se poate face decât într-o „lumină”. „Lumina dumnezeiască, Lumina Duhului Sfânt îmi arată „locul” spiritual în care mă găsesc. Și acest loc poartă un nume: iadul. Nu văd Lumina ca atare, dar ea îmi deschide ochii să-mi pot da seama în ce întuneric trăiesc”.

Pocăința ne pune pe calea nouă a iubirii de Dumnezeu și a iubirii de aproapele.

Dat fiind că la cea dintâi, culminând în rugăciunea curată se ajunge numai prin smerenie – arată arhimandritul Sofronie – „numele ei este: iadul pocăinței”, iar întrucât cea de-a doua culminează în iubirea de vrăjmași, „numele ei este: iadul iubirii”. Deși în calitate de chip al lui Dumnezeu, omul tinde în mod natural spre Dumnezeu, Arhetipul său, după cădere urcușul nostru începe – ca și „urcușul” - „pogorâre” al lui Hristos, despre care vorbește Sfântul Apostol Pavel în Efeseni 4, 9-10 – „prin pogorârea noastră în adâncurile iadului”. Pentru că apropierea de Lumina lui Hristos scoate în evidență în primul rând întunericul, iadul, păcătoșenia și nevrednicia noastră. Iar suferința aceasta sfântă îl face pe om să se roage cu o intensitate supremă.

---

¹¹³ Din *Studiu introductiv* la Cuviosul Siluan Athonitul *Între iadul deznădejzii și iadul smereniei*, Editura Deisis, Sibiu, 2001, pag. XLIII.

„Părinții au numit această stare „iadul pocăinței”, prin el ne facem asemenea lui Hristos Care coboară în „iadul iubirii”. Călăuziți de harul primit dintr-o experiență seculară ce se repetă din generație în generație, Părinții noștri afirmă categoric că nu există altă cale care să ducă la Părintele luminilor. Harul unei atari căințe a fost dat lumii prin rugăciunea lui Hristos din grădina Ghetsimani, prin moartea Sa pe Golgota și prin Învierea Sa”.

În fața unei umanități care a trecut în acest secol prin experiențele „infernale” (generatoare de spaimă și disperare în cantități inimaginabile) ale conflagrațiilor mondiale, revoluțiilor, totalitarismelor, ateismelor, consumerismelor, indiferentismelor, fanatismelor și ororilor celor mai atroce din istorie, este pe deplin plauzibil ca mesajul adresat oamenilor de Dumnezeu prin Cuviosul Siluan să fie într-adevăr, cum spunea părintele Sofronie în cartea sa despre el, ultimul cuvânt. Dacă nu va regăsi urgent „smerenia lui Hristos” și „iubirea de vrăjmași”, umanitatea nu va putea evita colapsul violenței generalizate ori al automacerării spirituale, morale, și în cele din urmă și fizice. Dacă singură nu poate, n-are voie să iasă din iad, în schimb „cu iadul pe iad călcând” ea poate însă afla calea ce schimbă iadul deznădejdiei absolute, al întunericii și al morții spirituale veșnice în iadul asumat și învins la Înviere prin smerenia, lumina și iubirea lui Hristos.

Pr. Prof. Dumitru Popescu¹¹⁴

Pentru Biserica lui Hristos orice tentativă a omenirii de a construi un paradis fără Dumnezeu, de la turnul Babel până la consumismul contemporan, e sortită eșecului. Ea nu poate genera decât, cel mult, un supermarket bine aprovizionat.

* * *

În Epistola către romani (cap. 1), creionând tabloul moravurilor antice, Sfântul Pavel dezvăluia însă ca nefiresc ceea ce omul căzut consideră a fi normal și dintotdeauna. Mai mult, a mărturisit că singurul criteriu axiologic e Hristos, Dumnezeu înomenit și om îndumnezeit, așa cum avea să spună mai târziu Sfântul Maxim, scopul și măsura (criteriul) tuturor fapturilor (cf. Răspunsuri către Talasie, 60).

* * *

Predica Bisericii trebuie astăzi să dezvăluie societății și culturii dominate de ceea ce se cheamă vitalism neopăgân, că actuala stare de lucruri nu e nici normală și nici de la început, că e condiția căderii, a vieții într-o moarte. Cu alte cuvinte, împreună cu Domnul, Capul și învățătorul ei, Biserica trebuia să „vădească lumea de păcat” (Ioan, 16, 8), să mărturisească, să arate „că tot ce

---

¹¹⁴ Pr. Prof. Dumitru Popescu, Doru Costache, *Introducere în Dogmatica Ortodoxă*, Editura Libra, București, 1997, pag. 153-154.

este în lume, adică pofta trupului și pofta ochilor și trufia vieții, nu sunt de la Tatăl, ci sunt din lume”, din firescul nefirescului, din cădere, și că „lumea trece o dată cu pofta ei, dar că numai cel ce face voia lui Dumnezeu rămâne în veac” (I Ioan, 2, 16-17).

Această predică nu vizează, de aceea, numai rememorarea stării primordiale, ci și evenimentul căderii ca început al nefirescului.

Aurel P. Savin¹¹⁵

Scopul acestei cărți nu este să stârnească curiozitatea cititorilor, ci mai ales să-i prevină de primejdia în care se găsesc, să-i deștepte, prin conținutul ei creștin, din letargia și din inconștiența lor de azi.

În zilele noastre se repetă, cu împietrire în păcat, starea de lucruri premergătoare Potopului lui Noe. Azi nu suntem numai ignorați, ci, mai ales, prin sarcasm, vădim același duh satanic ce va rodi și pe acei „hristoși” mincinoși, care vor face semne și minuni atât de mari încât să ne înșele, dacă va fi cu putință, chiar și pe cei aleși, toate acestea spre încântarea lui Antihrist... Pentru că puternicei chemări la mântuire îi întoarcem spatele, preferăm

---

¹¹⁵ Din „Pledoaria” cărții *Pr. Petre Chiricuță, Parusia sau despre A Doua Venire*, Fundația Anastasia, 2001, pag. 5-6, 10-11.

fața crispată a unei lumi corupte și mizerabile, a cărei mască politicoasă și prevenitoare ascunde, de fapt, o nepăsare înveninată de ură... Însă, citirea acestei cărți îți pune la îndemână înțelepciunea Bisericii, în care vei găsi harul de a te putea întări în lupta cu păcatul! Și atunci, autorul, ca și editorul, la fel vor zice: „Mulțumim Ție, Doamne!”...

* * *

Sfinții Părinți vorbesc de o Judecată pe care o va face Hristos îndată după cea de-a doua Venire a Lui și după învierea morților, într-o atmosferă de mare solemnitate. Criteriul Judecății va fi: practicarea sau nepracticarea iubirii de oameni, care își are temelia fermă în a-L vedea pe Dumnezeu în fiecare om, în înțelegerea semenului ca chip al lui Dumnezeu.

Faptul că Hristos judecă lumea ca om e o nouă cinste în care se arată omul, dar și o nouă îndumnezeire a umanului. Iar suprema apropiere a lui Dumnezeu de oameni, deci „suprema revelare a lui Dumnezeu în Hristos, ca și suprema slavă a umanității Lui și a tuturor drepturilor se arată în starea de continuă înălțare a noastră prin Judecată” (Dumitru Stăniloae, Dogmatica, vol. III, pag. 442).

Iubirea este scara sușului nostru către frumusețea fericirii evanghelice, iar această iubire este „admirația înțeleptului și mirarea zeilor” în care stă tot secretul păcii și al veșniciei.

Pr. Lector Univ. Nechita Runcan¹¹⁶

Având în vedere importanța lucrării caritative în Biserică, preoții devin slujitorii sau administratori ai Sfințelor Taine, ei înșiși săvârșitori ai milei creștine, în pofida tuturor greutăților din viață. Chiar dacă ar exista doar un singur om între păstoriții preotului care se luptă greu cu sărăcia și mizeria, inima preotului trebuie să sângereze de durere. Sfântul Ioan Gură de Aur se plângea într-una din omiliile sale (Omilia 84) că preoții sunt atât de ocupați cu administrarea averii bisericești, încât nu le mai rămâne timp să se ocupe de lucrarea samaritană sau caritativă. Despre Sfântul Grigorie cel Mare, ierarhul Romei, se spune că într-o zi voind să slujească Sfânta Liturghie a fost înștiințat că pe străzile Romei a murit de foame un cerșetor. Atunci marele ierarh, la auzul acestei știri a părăsit altarul, și-a dezbrăcat veșmintele și apoi a zis: „Se poate ca în orașul meu să moară de foame un om și eu să nu știu nimic?”. În acea zi Sfântul Grigorie s-a simțit nevrednic să stea în fața Sfântului Altar spre a săvârși Sfânta Jertfă Euharistică. Cu adevărat, un gest vrednic de un preot! Căci cine are mai des prilej să săvârșească lucrarea caritativă decât preotul?!? Mereu, el întâlnește lipsa și mizeria sub toate aspectele: la patul bolnavului, în școală, în închisoare, în spitale, în scaunul de spovedanie, în

---

¹¹⁶ Pr. Lector Univ. Nechita Runcan, *Cuvinte de învățătură creștină*, Editura Europolis, Constanța, 1996, pag. 47-49.

familii sărace, la azile de bătrâni, părăsiți de dragostea familiei, în casele văduvelor împovărate de durere și griji. Deci suferința trupească și morală îl întâmpină pe preot la orice pas, în fiecare zi. Iată de ce lucrarea caritativă, sau opera samariteană nu poate fi separată de misiunea preoțească. Clerul are valoare în măsura în care împărtășește dragoste.

Sfânta Scriptură ne oferă atâtea exemple de milostenie și ne îndeamnă, prin glasul Mântuitorului „*Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor... Voi sunteți lumina lumii și sarea pământului*” (Matei 5, 13-14).

În Noul Testament, dragostea față de aproapele nu este separată de dragostea față de Dumnezeu. Porunca cea nouă a dragostei trebuie tradusă în viața activă a fiecărui creștin, căci credința poate crește numai dacă devine lucrătoare prin fapte bune. Fapta creștină este cea mai destoinică predică pentru câștigarea sufletelor credincioșilor. Edificatoare, în acest sens, sunt cuvintele Sfântului Justin Martirul și Filosoful: „Cei cu bună stare dăruiesc din ale lor cât voiesc. Darurile astfel adunate se încredințează conducătorului (episcopului sau preotului) care distribuie din aceste ajutoare văduvelor și orfanilor sau aceluia care în urma unei boli sau din alte pricini au ajuns în strâmtorare ,precum și celor din închisori și călătorilor”. Sfântul Clement Alexandrinul explică rostul milosteniei astfel: „Viața întreagă a creștinului este o sărbătoare, o neîntreruptă jertfă de rugăciune, de laudă, de mulțumire și de milostenie”. Sufletele în care locuia

cu adevărat Hristos nu puteau rămâne pasive la vederea mulțimii de oropsiți ai vieții: flămânzi și goi, bolnavi și suferinzi, care se adunau în preajma Bisericii. Făcând referire la toți aceștia, Sfântul Ioan Gură de Aur spunea: „M-am ridicat azi să vă vorbesc despre un lucru drept și folositor vouă. Săracii orașului nostru sunt cei care m-au silit să vorbesc despre acest lucru. Și m-au silit nu prin cuvinte de rugăciune și nici prin hotărârile pe care le-ar fi luat la vreo întrunire de-a lor, ci prin priveliștea dureroasă pe care ei o oferă trecătorilor. Grăbindu-mă să vin la voi, cum treceam pe străzile strâmte și prin piețele mari, am văzut stând și cerșind mulțime mare de năpăstuiți: orbi, ciungi, oameni acoperiți de răni, și am înțeles că ar fi cea mai mare, cea mai îngrozitoare împietrire a inimii să nu vă vorbesc despre ei, făcând apel la dragostea voastră”. Sfântul Grigorie de Nazianz adaugă: „până ești sănătos și bogat, ajută pe cei lipsiți. Fii celor nenorociți Dumnezeu, imitând milostenia lui Dumnezeu!”.

Ajungem la concluzia că Biserica este, în esența sa, cea mai ideală asociație a dragostei. Convinși de acest adevăr, să facem cu toții – preoți și mireni – ca fiecare parohie să devină, în cel mai autentic înțeles al cuvântului, o instituție a dragostei. Realizând această operă samariteană ne achităm de o înaltă misiune ce ne-a fost încredințată.

O minune a Sfântului Nicolae¹¹⁷

În orașul Kuibisev trăia o familie: o mamă evlavioasă și fiica ei, Zoia. În seara ajunului Anului Nou (31 decembrie) 1956, Zoia a invitat șapte prietene de-ale ei și tot atâția tineri la cină și dans. Atunci era postul Crăciunului și mama Zoiei o rugase pe aceasta să nu dea petrecere cu dansuri și mâncăruri, dar fata a rămas neclintită în hotărârea ei. În seara aceea, mama ei s-a dus la Biserică să se roage.

S-au adunat invitații, dar logodnicul Zoiei nu venise încă. Numele lui era Nicolae.

Fetele și băieții s-au împărțit în perechi și au început dansul. Zoia a rămas singură. Din prosteală, fără să se gândească mult, a luat din perete icoana Sfântului Nicolae, făcătorul de minuni, și a zis: „Îl voi lua pe acest Nicolae și voi merge să dansez cu el”, fără să le asculte pe prietenele ei care au sfătuit-o să nu facă acest lucru hulitor, dar Zoia a răspuns cu îndrăzneală: „Dacă există Dumnezeu, să mă pedepsească!”.

A început să danseze, s-a învârtit de două ori, când în cameră s-a făcut deodată un zgomot înfricoșător, o vijelie, și a strălucit o lumină orbitoare ca fulgerul.

---

¹¹⁷ *Viața după moarte – Noi mărturisiri cutremurătoare*, Editura, Bunavestire, Galați, 2003, pag. 69-74. Un eveniment adevărat petrecut în anul 1956, care a cutremurat și a adus la pocăință sute de oameni din orașul Kuibisev (astăzi Samara), din Rusia Sovietică.

Petrecerea s-a preschimbat în groază și frică. Toți au plecat din cameră înspăimântați. Numai Zoia stătea nemișcată, cu icoana sfântă lipită de piept, încremenită și înghețată ca marmura. Medicii care au sosit repede, nu au putut-o face să-și revină, cu toate străduințele lor. Acele seringilor s-au strâmbat și s-au rupt în trupul ei ca de marmură! Au vrut să o transporte la spital, dar nu au putut să o miște din locul ei. Ca și când picioarele i-ar fi fost pironite în podea. Dar inima îi bătea! Zoia era vie. Însă nu mai putea nici să mănânce, nici să bea...

Când mama ei s-a întors și a văzut ce s-a întâmplat, a căzut în leșin și au dus-o la spital de unde a ieșit peste câteva zile.

Credința ei în mila lui Dumnezeu și rugăciunile fierbinți pentru iertarea nefericitei sale fiice, i-au înnoit cu harul lui Dumnezeu puterile acesteia.

Zoia și-a venit în simțiri, și cu lacrimi în ochi, a cerut iertare și ajutor.

În primele zile casa Zoiei era înconjurată de mulțime de lume: credincioși veniți de departe, curioși, medici și fețe duhovnicești. Dar foarte repede, la ordinul autorităților, casa a fost închisă pentru vizitatori. Doi polițiști străjuiau, schimbându-se la fiecare opt ore. Unii dintre ei, tineri încă (28-30 de ani), se albeau de frică atunci când o auzeau pe Zoia în fiecare noapte, scoțând țipete înfiorătoare.

Noapte de noapte, lângă ea se ruga mama ei.

– Roagă-te, mamă! Roagă-te că pier pentru păcatele mele! Roagă-te! striga Zoia.

A fost înștiințat și patriarhul de toate cele întâmplate și l-au rugat să facă rugăciuni pentru însănătoșirea Zoiei. Patriarhul a răspuns:

– Cel care a pedepsit-o, acela o va milui!¹¹⁸

Între persoanele cărora le era îngăduit de aici înainte să o viziteze pe Zoia erau:

1. Un vestit profesor de la medicină care a venit de la Moscova. Acesta a adevărit că inima nu a încetat să-i bată.

2. Preoții care au fost chemați de mama ei pentru a-l lua pe Sfântul Nicolae din mâinile Zoiei. Dar nici aceia nu au putut dezlipi icoana din mâinile înmărmurite ale ei.

3. Ieromonahul Serafim din pustia Glinsk, care a venit la Kuibisev de sărbătoarea Crăciunului și a săvârșit aghiazma și a sfințit icoana. Apoi a zis: „Acum trebuie să așteptăm vreun semn de Paște! Dacă nu se întâmplă nimic, înseamnă că se apropie sfârșitul lumii!”, arătând prin cuvintele acestea credința lui adâncă într-o minune.

4. Mitropolitul Nicolae care, de asemenea, a citit Paraclisul și a zis: „Să așteptăm o nouă minune la Paște!”, repetând vorbele evlaviosului ieromonah.

În ajunul sărbătorii Bunevestiri (care în anul acela a căzut în sâmbăta din săptămâna a treia de post), de paznicii Zoiei s-a apropiat un părinte bătrân și i-a rugat să-i îngăduie s-o vadă pe fată. Dar paznicii au refuzat să-l lase să intre. A venit părintele în ziua următoare, dar nici paznicii aceia

---

¹¹⁸ Sfântul Ierarh Nicolae.

nu i-au dat voie. A treia oară, la o zi după Bunavestire, paznicii l-au lăsat să intre. Straja a auzit cu câtă blândețe a vorbit cu Zoia, când a intrat: „Așadar, ai obosit de atâta stat în picioare?”.

A trecut un timp și când paznicii au vrut să-l scoată afară pe părinte, el nu era în cameră...

Toți erau siguri că acela a fost însuși Sfântul Nicolae. Așa a rămas Zoia în picioare vreme de patru luni (128 de zile), exact până la Paști, care în acel an a căzut pe 23 aprilie (6 mai după noul calendar).

În noaptea strălucitei Învieri a lui Hristos, Zoia a început să strige neobișnuit de tare:

– Rugați-vă!

Paznicii de noapte s-au înfiorat și au întreat-o:

– De ce strigi așa de înfricoșător?

Răspunsul a fost:

– E groaznic! Arde pământul! Rugați-vă! Lumea întreagă piere pentru păcatele ei, rugați-vă!

Din clipa aceea Zoia a început să revină la normal, mușchii au început să i se înmoaie și să lucreze. Au așezat-o pe o saltea dar ea continua să strige și să-i cheme pe toți la rugăciune pentru lumea ce piere în păcate, pentru pământul ce arde din cauza fărădelegilor ei.

– Cum de ai rămas în viață până acum? Cine te-a hrănit? au întreat-o.

– Porumbeii, porumbeii m-au hrănit, a fost răspunsul ei. De aici s-a văzut limpede că a primit milă și iertare de la Dreapta Domnului Atotputernic. Domnul a iertat păcatele Zoiei prin prezența

Sfântului Nicolae făcătorul de minuni, și datorită chinurilor grele ale statului în picioare timp de 128 de zile.

Toate aceste evenimente i-au cutremurat pe locuitorii din Kuibisev și din satele învecinate. Mulți oameni, văzând minunea, auzind țipetele și rugămințile ei de a se ruga pentru oamenii care pier din cauza păcatelor lor, și-au regăsit credința în Dumnezeu. S-au întors în Biserică pocăindu-se. Cei care nu purtau cruce au început să poarte în acea vreme când numai pentru acest lucru puteau să plătească cu viața lor. S-au întors la Dumnezeu atât de mulți încât cruciulițele din biserici nu au ajuns pentru toți cei care au cerut.

Poporul a cerut cu frică și lacrimi iertarea păcatelor, repetând cuvintele Zoiei: „E groaznic, arde pământul, pierim pentru păcatele noastre! Oamenii pier din cauza fărădelegilor lor!”.

A treia zi de Paști, Zoia a plecat la Domnul, după ce a îndurat chinul greu al statului în picioare în fața Domnului, vreme de 128 de zile, pentru iertarea păcatelor ei. Sfântul Duh a ținut-o în viață tot acest timp pentru ca sufletul ei să învieze din moartea păcatului și, în ziua convenită, să primească trup pentru viața veșnică. După cum, de altfel, o spune chiar numele ei: Zoia (viață).

***

Comentariu (al originalului rusesc): În presa sovietică din acea vreme, cazul Zoiei a fost viu comentat. Răspunzând scrisorilor sosite la redacția unui ziar vestit, un om de știință a susținut că

întâmplarea Zoiei a fost adevărată, dar totodată a anunțat că este o formă de acompsie necunoscută încă de știință. În mod sigur, această afirmație nu este adevărată deoarece mai târziu s-a văzut că, în cazul acompsiei, nu există o astfel de împietrire a pielii, încât medicii să nu poată face injecții bolnavului. În al doilea rând, pe Zoia nu au putut-o transporta; aceasta a stat în picioare, și desigur, mai mult decât poate îndura un om obișnuit. În al treilea rând, boala în sine nu îl întoarce pe om la Dumnezeu și nu aduce dezvăluiri din cer, pe când în cazul Zoiei, mii de oameni și-au regăsit credința în Dumnezeu și și-au arătat credința pe față, s-au botezat și au trăit creștinește. Nu numai că au crezut că există Dumnezeu, dar au devenit și creștini. Din aceasta reiese evident că nu a fost vorba de o simplă boală, ci de o iconomie dumnezeiască. Dumnezeu a întărit în mod vădit credința pentru a-i scăpa pe oameni de păcatele lor și de pedepsele provenite din acestea.

(Din periodicul „Sfântul Grigorie”, nr. 21 din 1996, al Mănăstirii Grigoriu, Sfântul Munte Athos).

Partea a doua

*

Texte ziditoare de suflet

Sfântul Ierarh Nifon al Constanțianeii¹¹⁹

(sec al IV-lea)

Milostenia

Odată, cum mergeam cu Sfântul Nifon prin piața orașului, văd la dreapta mea un om care aștepta ceva. Veneau după el mulți săraci cerându-i ajutor. Iar el, făcându-se că-i alungă, le punea repede în mână milostenia sa. Așa se ascundea de oameni. Cum l-am observat, l-am tras de mână pe Cuviosul și i-am spus despre virtutea acestui om. Iar el, mi-a zis:

Este mare înaintea lui Dumnezeu. Îl cunosc, pentru că de multe ori m-am întâlnit cu el. Apoi, după câteva zile iarăși l-am întrebat despre această virtute și el mi-a povestit despre această stranie minune:

„Eram copil, cam de 12 ani, mi-a zis el și m-am dus la biserica Sfântului Apostol Toma, să mă rog. Aici am găsit un preot învățând poporul și, între altele, a vorbit și despre milostenie. Zicea că cel ce dă milostenie la săraci este ca și cum ar pune în mână Domnului ceea ce dăruiește. Când am auzit

---

¹¹⁹ *Viața și învățăturile Sfântului Ierarh Nifon*, Editura Episcopiei Romanului și Hușilor, 1993, pag. 59, 81.

acest cuvânt m-am mirat și am judecat pe omul lui Dumnezeu, zicând că este mincinos. Pentru că, gândeam, de vreme ce Domnul este în ceruri de-a dreapta Tatălui, cum poate să fie pe pământ ca să ia ceea ce dăm la săraci.

Deci, pe când mergeam și mă gândeam la cele auzite, văd din întâmplare un sărac zdrențaros care avea deasupra capului lui, o, minune, chipul Domnului nostru Iisus Hristos. Și cum mergea săracul, s-a întâlnit cu un om milostiv, care i-a dat o bucată de pâine. Dar când acel iubitor de săraci a întins mâna sa către cerșetor, a întins și Domnul din icoană mâna Sa, a luat pâinea și a mulțumit, apoi a dat-o săracului. Însă nici acesta, nici cel milostiv nu au văzut nimic. M-am minunat și am crezut. De aici știu că cel ce dăruiește fraților celor nevoiași, pune darul Său cu adevărat în mâinile lui Hristos. Această icoană a lui Hristos o văd deasupra tuturor săracilor și de aceea mă străduiesc să fac cât pot milostenie, care atât de mult îi place Domnului”.

Despre puterea Smereniei

– Spune-mi, Părinte, de ce ai făcut aceasta și te-ai smerit în fața unui animal?

– Pentru ca să înveți puterea tainică a smereniei și că acesta este toiagul cel mai mare al lui Dumnezeu. Când ne smerim față de toți și ne socotim pe noi înșine foarte păcătoși, ca gunoiul, atunci coboară din cer acest toiag și ne stă în ajutor, zdrobind pe vrăjmașii noștri, pe cei ce ne urăsc, pe

diavoli, pe fiare, totul. Dar când începem să ne îngâmfăm, să ne umplem de mândrie, de slavă deșartă, atunci toiagul se întoarce asupra capului nostru și ne lovește, ca să ne pocăim și să dobândim inimă înfrântă și duh umilit.

Sfântul Cuvios Xenofont¹²⁰

Sfântul Xenofont era unul din cei mai de frunte boieri ai Constantinopolului, bogat cu averile cele din afară, dar mai bogat cu cele dinăuntru, adică cu credința, binecuvântarea și cu paza cea osârdnică a tuturor poruncilor lui Dumnezeu, slăvit pentru dregătoria și neamul său bun, dar mai ales slăvit pentru obiceiurile și pentru lucrurile cele bune; pentru că pe cât era de înalt cu slava, pe atât era de smerit cu mintea, neînălțându-se cu inima, neîndoindu-se pentru vremelnica slavă a lumii acesteia, ci își ascundea lui comoară în cer, trimițând acolo înainte bogățiile sale, prin mâinile săracilor.

Apoi avea ca soție pe Maria, următoare a tuturor faptelor lui celor bune, și în toate de un obicei cu dânsul, cu care viețuind Xenofont cu cinste, plăcea lui Dumnezeu, umblând în toate poruncile și îndreptările Domnului, fără de prihană.

---

¹²⁰ *Viețile Sfinților* pe luna ianuarie, Editura Episcopiei Romanului și Hușilor, 1993, pag. 533-535.

Cu ea a născut doi fii, pe Ioan și pe Arcadie. Și i-au crescut în învățături bune, nu numai în înțelegerea cărții, ci și în frica lui Dumnezeu, care este începutul înțelepciunii, învățându-i la toată fapta bună; pentru că doreau, ca nu numai averilor lor să-i aibă moștenitori, ci mai ales să fie următori vieții lor celei plăcute lui Dumnezeu. Apoi, i-au trimis în Berit (Beirut), cetatea Feniciei, ca să învețe elineasca înțelepciune, căci în aceea vreme era acolo o vestită învățătură.

Deci, acolo petrecând la învățătură câțeva vreme, s-a întâmplat că s-a îmbolnăvit Xenofont foarte rău, și aștepta să moară. Iar Maria nenădăjduind ca el să fie mai mult între cei vii, a trimis în Berit (Beirut) la fii săi, scriindu-le despre boala cea grea a tatălui lor și poruncindu-le ca degrabă să vină acasă până ce tatăl lor nu se duce din cele de aici, și astfel să se învrednicească de părinteasca binecuvântare cea de pe urmă și să fie și ei la îngropare. Ei, silindu-se, au venit degrabă, și văzându-i tatăl lor, s-a veselit și i s-a ușurat boala de bucurie. Apoi, poruncindu-le ca să șadă lângă patul său, a început a-i învăța, zicându-le: „Eu, fiii mei, precum mi se pare, mă apropii de sfârșitul vieții mele, iar ,voi, dacă mă iubiți pe mine, tatăl vostru, să faceți cele ce vă învăț: întâi să vă temeți de Dumnezeu și viața voastră s-o îndreptați după ale Sale sfinte porunci. Căci cele ce vă grăiesc vouă acum, nu din deșartă slavă vă grăiesc, ci ca să vă îndemn la fapta bună; pentru că de veți avea viața mea ca pildă, socotesc că nu vă va fi de trebuință alt

învățător; căci învățătura cea din casă prin cuvinte și închipuită prin fapte, mai folositoare este decât învățătura cea din afară.

Deci, știți cum am viețuit până acum, în toată cucernicia și dreptatea inimii mele, cum de toți am fost cinstit și iubit, nu pentru dregătoria cea mare, ci pentru blândețile și bunele obiceiuri; pentru că pe nimeni n-am năpăstuit cu ceva, nici am ocărât pe cineva, nici am clevetit, nici am urât, nici m-am mâniat în zadar, nici am vrăjmășit pe cineva, ci pe toți i-am iubit, cu toți am viețuit în pace, nu am părăsit bisericile lui Dumnezeu seara și dimineața; n-am defăimat pe sărac, nici pe străin, nici pe mâhnit, ci pe fiecare cu cuvântul și cu lucrul l-am mângâiat, pe cei ce sunt în temniță i-am cercetat totdeauna; apoi pe mulți robiți am răscumpărat și liberi i-am lăsat, și precum am pus pază gurii mele ca să nu grăiesc ceva rău și viclean, așa și ochilor mei le-am pus așezământ ca să nu caute la frumusețe străină, nici să o poftească pe dânsa.

Păzindu-mă pe mine Dumnezeu, n-am cunoscut altă femeie, afară de maica voastră; dar și cu dânsa numai atâta am fost împreună până ce v-am născut pe voi, iar după naștere, ne-am sfătuit ca să ne deosebim și ne-am păzit până acum în curăția trupească pentru Domnul.

Deci, urmați, o! fiilor, vieții părinților, urmați credinței, răbdării și blândeților noastre și așa viețuiți, ca să plăceți lui Dumnezeu, căci vă va învrednici pe voi Dumnezeu să trăiți mulți ani. La săraci să dăruiați milostenie, pe văduve și pe sărmani

să-i ajutați, pe bolnavi și pe cei din temniță să-i cercetați și pe cei năpăstuiți și cu nedreptate osândiți să-i izbăviți; și să aveți pace cu toți. Prietenilor voștri să fiți credincioși, iar vrăjmașilor bine să le faceți, nerăsplătindu-le rău pentru rău.

Către toți să fiți buni, blânzi, iubitori și smeriți; curăția voastră cea sufletească și trupească s-o feriți neprihănită. Bisericiilor lui Dumnezeu și mănăstirilor bine să le faceți, pe preoți și pe monahi să-i cinstiți, că pentru aceia Dumnezeu arată milostivire la toată lumea. Iar mai ales să nu uitați pe cei ce rătăcesc pentru Dumnezeu în pustietăți, prin munți, în peșteri și în prăpăstiile pământului, ci să le dați cele de trebuință. Pe cei săraci să-i hrăniți din destul, că nu vă veți lipsi. Căci știți aceasta: casa mea niciodată nu s-a lipsit de cele trebuincioase, deși multe se puneau înaintea săracilor.

Rugați-vă adeseori și la învățăturile săracilor luați aminte. Maicii voastre să-i dați cuvenita cinste, și s-o ascultați, totdeauna voia făcându-i, și niciodată porunca Domnului să n-o lepădați; cu slugile să fiți milostivi, iubindu-i ca pe fii; pe cei bătrâni în libertate să-i lăsați, dându-le hrana și cele trebuincioase lor până la sfârșit; precum m-ați văzut pe mine făcând, așa și voi să faceți, căci vă veți învrednici cinstei și slavei sfinților. Și să vă aduceți aminte de acestea totdeauna, că degrab va trece lumea aceasta și slava ei întru nimic va fi. Fiilor, poruncile Domnului și ale mele să le păziți, iar Dumnezeul păcii să fie cu voi”.

Acestea auzindu-le Ioan și Arcadie, au plâns și ziceau: „Să nu ne lași pe noi, tată, ci te roagă lui Dumnezeu ca să-ți faci parte să mai petreci puțin cu noi; căci știm că de-L vei ruga, ca un milostiv te ascultă Dumnezeu. Și de foarte multă trebuință este nouă celor tineri viața aceea, ca desăvârșit să ne povățuiești pe noi la lucruri bune și singur să rânduiești pentru viața noastră, precum se cade”. Iar tatăl suspinând și lăcrimând, a zis: „De când m-am cercetat Dumnezeu cu această boală și m-am culcat pe pat, mult m-am rugat de aceasta și mă rog lui Dumnezeu ca pentru tinerețile voastre să-mi dea mie ca puțin să mai petrec aici, până ce vă voi vedea în toate desăvârșiți“.

În noaptea următoare i s-a făcut lui Xenofont încredințare, prin vis, cum că Dumnezeu îi poruncește ca încă să mai fie în viața aceasta; și a spus despre aceasta soției sale și fiilor, și toți s-au bucurat, slăvind pe Dumnezeu. Apoi, a început bolnavul cu încetul a veni la sănătate, și a zis fiilor săi: „Fiilor, mergeți ca să vă sfârșiți învățătura voastră, și sfârșind-o, degrabă să vă întoarceți ca să vă însoțesc cu nunta cea legiuită“. Punându-i pe ei în corabie, cu toate cele de trebuință, i-au pornit iarăși la Berit (Beirut).

Sfântul Maxim Mărturisitorul¹²¹

(580-662)

Despre Maica Domnului

Voievodul chemând pe clericii cei mai întâi ai cetății Selimbria, pe prezbiteri, pe diaconi și pe monahii cei mai cinstiți, i-a trimis la fericitul Maxim, ca să afle de la dânsul dacă sunt adevărate cele grăite despre el, că hulește pe Maica lui Dumnezeu¹²². Deci venind ei, s-a sculat Cuviosul și li s-a închinat până la pământ, cinstind fețele lor. La fel și ei s-au închinat Sfântului și au șezut toți. Atunci un bărbat din cei ce veniseră, foarte cinstit, cu multă blândețe și cu cinste a grăit către sfântul: „Părinte, de vreme ce unii ne-au spus despre sfinția ta, cum că nu mărturisești pe Doamna noastră, Preacurata Fecioară, Născătoare de Dumnezeu, a fi de Dumnezeu Născătoare, deci, jură-te pe Preasfânta și cea de o ființă Treime, ca să ne spui adevărul, și vei scoate îndoiala din sufletele noastre, ca să nu ne vătămăm cu nedreptate, îndoindu-ne despre tine“.

---

¹²¹ *Viețile Sfinților* pe luna ianuarie, Editura Episcopiei Romanului și Hușilor, 1993, pag. 434.

¹²² Sfântul Maxim Mărturisitorul a fost cel mai mare apărător al doctrinei Hristologice ortodoxe din sec. al VII-lea. Hristologia Sfântului Maxim a stat la baza definiției doctrinare a Sinodului al VI-lea Ecumenic (681), privind erezia monotelistă. Pentru a fi denigrat și discreditat i s-a adus, printre alte învinuiri nedrepte, și pe aceea că hulește pe Maica Domnului.

Cuviosul Maxim întinzându-se pe pământ în chipul Crucii, și iarăși sculându-se, mâinile spre cer ridicându-și, a strigat cu glas mare și cu lacrimi: „Cela ce nu mărturisește pe Doamna noastră, cea întru tot cântată, și pe cea mai sfântă și fără de prihană, și decât toate mai cinstită, cum căci cu adevărat este adevărată Maică a lui Dumnezeu, Cel ce a făcut cerul și pământul, marea și toate cele ce sunt într-însele, să fie anatema de la Tatăl și de la Fiul și de la Duhul Sfânt, de la Treimea cea de o ființă și mai presus de fire și de la toate puterile cerești; cum și de la ceata sfinților apostoli și a proorocilor și de la mulțimea cea fără de sfârșit a mucenicilor, și de la tot duhul cel drept, care întru credință s-a sfârșit acum și pururea și în vecii vecilor”.

Sfântul Dimitrie al Rostovului¹²³

(1651-1709)

Maica milostivirii

*Pe cel ce se căiește, Dumnezeu
e gata să-l ierte. Însă pentru aceasta.
Îl înduplecă Maica Lui.*

---

¹²³ Sfântul Dimitrie al Rostovului, *Viața și omiliile*, Editura Bunavestire, Galați, 2003, pag. 27-29.

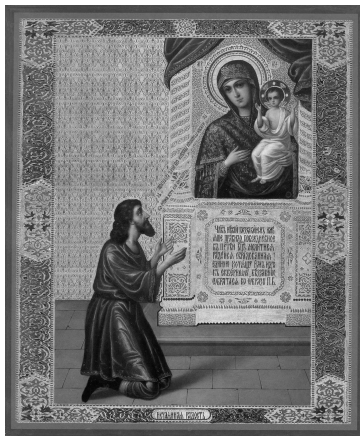
Un păcătos și-a rânduit ca praviță în fiecare zi să se roage de câteva ori către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, repetând cuvintele Arhanghelului Gavriil: „Bucură-te, ceea ce ești plină de har”. Odată, pregătindu-se să meargă la lucrul său lumesc, s-a îndreptat către icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu ca, mai înainte, să se roage după obiceiul său, iar apoi să meargă la lucrul său. Și iată, când a început să se roage după obicei, deodată l-a cuprins frica – mai presus de firea sa, vede cum chipul de pe icoană se mișcă și Preasfânta Născătoare de Dumnezeu i se arată vie împreună cu Fiul Său, pe Care Îl ține în preacuratele ei mâini...

Pruncului dumnezeiesc i se deschiseseră răni pe mâini, pa picioare și pe coastă și din răni curgea sângele în șiroaie, exact ca pe cruce...

Văzând acest lucru, păcătosul s-a îngrozit și a strigat: „O, Doamne! Cine a făcut aceasta?”.

Maica Domnului i-a răspuns: „Tu și ceilalți păcătoși; voi Îl răstigniți din nou pe Fiul Meu cu păcatele voastre, ca iudeii”.

Atunci păcătosul a izbucnit în plâns și a spus: „Miluiește-mă, o, Maica milostivirii!”.

Iar Ea a răspuns: „Voi mă numiți pe mine Maica milostivirii, dar prin faptele voastre mă batjocoriți și mă supărați”.

„Nu, Stăpână!, a strigat păcătosul. Să nu fie aceasta! Să nu biruiască răutatea mea bunătatea ta nespusă și milostivirea ta! Tu Singură ești nădejdea și mijlocitoarea tuturor păcătoșilor! Fie-ți milă, Maică Bună! Roagă-L pentru mine pe Fiul tău și Făcătorul meu!”.

Atunci Preamilostiva Maică a început să Îl roage pe Fiul Său, zicând: „Fiul meu cel bun! Pentru iubirea mea, miluiește-l pe acest păcătos!”.

Iar Fiul a răspuns: „Să nu te superi, Maica Mea, că nu te voi asculta. Și Eu L-am rugat pe Tatăl să ia de la Mine paharul suferințelor și El nu M-a ascultat”.

Maica Domnului a spus: „Adu-ți aminte, Fiule, de sânii cu care Te-am hrănit și iartă-l!”.

Însă Fiul a răspuns: „Și a doua oară L-am rugat pe Tatăl să-Mi ia paharul și El nu M-a ascultat”.

Maica Domnului iarăși a spus: „Adu-Ți aminte de durerile mele, pe care le-am îndurat alături de Tine când Tu erai pe cruce cu trupul, iar eu eram sub cruce și inima mi-era rănită, căci trecuse sabia prin sufletul meu!”.

Iar Fiul a răspuns: „A treia oară L-am rugat pe Tatăl să ia paharul, însă El nu a binevoit să Mă asculte”.

Atunci Maica Domnului s-a ridicat, L-a așezat alături pe Fiul ei și a vrut să se arunce la picioarele Lui...

„Ce vrei să faci, o, Maica Mea?”, a strigat Fiul.

„Voi sta – a răspuns ea – la picioarele Tale împreună cu acest păcătos până când îi vei ierta păcatele!”.

Atunci Fiul a spus: „Legea îi poruncește oricărui fiu să-și cinstească mama, iar dreptatea cere ca dătătorul legii să fie și împlinitorul legii. Eu sunt Fiul tău. Tu ești Maica Mea și Eu trebuie să te cinstesc, împlinind ceea ce Mă rogi: fie după dorința ta! Acum se iartă acestui om păcatele de dragul tău! Iar ca semn al iertării, se vor închide rănilor Mele!”.

Păcătosul s-a ridicat tremurând, s-a atins bucurios cu buzele de preacuratele răni ale Mântuitorului și abia atunci și-a venit în fire. Când vedenia s-a terminat, el a simțit în inima sa și frică și bucurie. Apropiindu-se de icoana Maicii Domnului, el i-a mulțumit și a rugat-o ca, așa cum a văzut în vedenie bunătatea Domnului că l-a iertat, tot așa și în veacul viitor să nu fie lipsit de această milă. Și de atunci el și-a îndreptat viața sa și a început să trăiască în chip plăcut lui Dumnezeu.

„Ia aminte – încheie această povestire Sfântul Dimitrie de Rostov – la grija, pe care o are Ocrotitoarea noastră pentru iertarea păcatelor noastre!”. Slavă milostivirii ei, slavă bunătății ei nespuse, slavă bogăției binefacerilor ei acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Sfântul Tihon din Zadonsk¹²⁴

(1724-1783)

Despre nădejde

Numele lui Dumnezeu este proslăvit prin nădejdea lipsită de îndoială în El, că astfel arătăm că Dumnezeu este Adevărat, care a făgăduit să izbăvească; Atotputernic, care poate să mântuiască; Preaînțelept, care știe cum să mântuiască; și Bun, care vrea să-i mântuiască pe cei ce nădăjduiesc în El. Și astfel, prin nădejdea lipsită de îndoială în Dumnezeu mărturisim adevărul, atotputernicia, înțelepciunea și bunătatea lui Dumnezeu. Și astfel, dându-I lui Dumnezeu ceea ce Îi este propriu, Îi dăm și slava Lui. „Cea mai mare slavă și cinste”, grăiește Sfântul Ioan Gură de Aur, „că nădăjduim în puterea Lui, chiar dacă asta pare a se împotrivi stării de lucruri pe care o vedem cu ochii cei trupești. Și de ce te minunezi că îi dăm mare cinste lui Dumnezeu dacă nu ne îndoim de El ? Și oamenii asemenea nouă socot că au parte de mare cinste din partea noastră atunci când nu ne îndoim, ci credem în făgăduințele lor, în care ei ne înfățișează ceva vremelnic și stricăcios” (Omilia 39 la Facere).

---

¹²⁴ Sfântul Tihon din Zadonsk, *Îndatoririle creștinului față de Dumnezeu*, Editura Sofia, București, 2002, pag. 144.

Stareța Taisia¹²⁵ (1840 - 1915)

*Despre ascultare*¹²⁶

Ce este ascultarea? În înțelesul obișnuit al cuvântului, ascultarea înseamnă să te supui voii altuia. Porunca ascultării este, de-a lungul vremii, prima și cea mai veche poruncă, căci încă pe când erau în Rai, în starea lor originară de curție, protopărinții noștri au primit porunca ascultării – să nu guste din rodul unui pom anume. Neascultarea acestei porunci le-a adus moartea.

În ceea ce privește viața monahală, cuvântul „ascultare” are un înțeles strict și foarte cuprinzător. Ea cuprinde nu doar sensul obișnuit de împlinire a poruncilor, ci și a celor mai înalte virtuți monahale care constau în lepădare de sine necondiționată și neîncredere în sine – adică supunerea desăvârșită a voii proprii față de voința unui îndrumător. Voința sau, ceea ce este același lucru, libertatea, este averea prețioasă fiecărui om, detă lui de Însuși Dumnezeu. Exact această mult iubită libertate o pun pentru totdeauna pe altar, oferind-o de bunăvoie ca jertfă Domnului, cei

---

¹²⁵ Stareța Taisia, „*Scrisori către o începătoare pe calea vieții întru Hristos*”, ediția a II-a, Editura Christiana, București, 2003, pag. 35-37

¹²⁶ Stareța Taisia a fost fiică duhovnicească a Sfântului Ioan de Kronstadt.

care îmbrățișează calea vieții monahale. Vai, câte necazuri, câte nevoițe îl costă câteodată această jertfă pe ucenicul cu adevărat ascultător! Iar aceasta a învățat-o cel ce a petrecut câțiva ani în tăierea desăvârșită a propriei sale voi, în supunerea necondiționată față de voia altuia. Însă pe de altă parte a gustat și a aflat din experiență cum că *jugul Domnului este bun și povara sa este ușoară* (Matei 11, 30).

„Nu sunt martiri doar cei ce acceptă moartea pentru credința lor în Hristos”, zice Sfântul Isaac Sirul (sec. VI), „ci și cei care mor pentru ținerea poruncilor sale.” Adevăratul ucenic este mort în fața voii, a dorințelor și a minții sale, adică mort vicleniei și zăbovirii cu minte împotrivoitoare asupra a ceea ce i s-a poruncit. El poate îndrăzni să exclame împreună cu Apostolul: *Nu eu trăiesc, ci Hristos trăiește în mine* (Gal. 2, 20), Care Însuși S-a făcut *ascultător până la moarte* (Fil. 2,8); *Pentru că nu caut voia Mea, ci voia Celui care M-a trimis* (Ioan 5, 30). Și Care, în clipele zdrobitoare dinaintea pătimirii pe Cruce, când *a căzut cu fața la pământ* (Matei 26, 39) rugându-Se Tatălui Cereșc, când *sudoarea Lui s-a făcut ca picături de sânge care picurau pe pământ* (Luca 22, 44), a fost ascultător cu adevărat față de Tatăl Său (Mat. 26, 39) zicând: *nu voia Mea, ci voia Ta să se facă* (Luca 22, 42). Sfântul Ioan Scărarul, adresându-se începătorilor spunea: „Voi, cei ce trăiți în ascultare, sunteți ucenici următori lui Hristos! Aflați că drumul pe care l-ați ales este cel mai scurt și mai nerătăcitor spre Împărăția cerurilor. Cu picioarele neudate treceți prin mare, căci

o străbateți înot nu prin propriile voastre mădulare, ci susținuți de mâinile celor ce vă conduc pe voi! De bunăvoință v-ați vândut robi și, cu prețul acestei sclavii, cumpărați-vă libertatea veșnică.” Preamărind mai departe virtutea ascultării, continuă: „, Ascultarea e lepădarea totală de sufletul tău, plutire fără de primejdii pe mare, călătorie ce se face dormind, netemere de moarte, înmormântarea voii, moarte de bunăvoie și învierea smereniei”. „Fii mort vieții tale, ca să fii viu după moartea ta” exclamă un alt Părinte purtător de Duh (Sfântul Isaac Sirul).”

Cuviosul Siluan Athonitul¹²⁷

(1866-1938)

Despre Maica Domnului

Sufletul meu se înfricoșează și se cutremură când se gândește la slava Maicii lui Dumnezeu.

Mintea mea este slabă și inima mea e săracă și neputincioasă, dar sufletul meu se bucură și e atras să scrie despre Ea măcar un cuvânt.

Sufletul meu se înspăimântă de o asemenea îndrăzneală, dar iubirea mă împinge să nu ascund recunoștința mea față de milostivirea Ei.

---

¹²⁷ Sfântul Siluan Athonitul, *Între iadul deznădejzii și iadul smereniei*, Ediția a IV-a, Editura Deisis, Sibiu, 2001, pag. 173-174.

Maica Domnului n-a așternut în scris gândurile Ei, nici iubirea Ei pentru Dumnezeu și Fiul Ei, nici durerile sufletului ei în vremea răstignirii pentru că nu le-am fi putut nicicum înțelege, fiindcă iubirea ei pentru Dumnezeu e mai puternică și mai arzătoare decât iubirea Serafimilor și a Heruvimilor, și toate Puterile cerești ale îngerilor și Arhanghelilor sunt mute de uimire față de ea.

Chiar dacă viața Maicii Domnului e ca învăluită într-o tăcere sfântă, Bisericii noastre Ortodoxe Domnul i-a dat să cunoască că iubirea ei îmbrățișează întreaga lume și că, în Duhul Sfânt, ea vede toate noroadele de pe pământ și, asemenea Fiului ei, îi este milă de toți și miluiește pe toți.

Ah, dacă am ști cum iubește Prea Sfânta pe toți cei ce păzesc poruncile lui Hristos și cât îi este de milă și se întristează pentru cei ce nu se îndreaptă. Am simțit acest lucru pe mine însumi. Nu mint, spun adevărul înaintea feței lui Dumnezeu, pe Care sufletul meu Îl cunoaște: cu duhul am cunoscut-o pe Prea Curata Fecioară. N-am văzut-o, dar Duhul Sfânt mi-a dat să o recunosc pe Ea și iubirea Ei pentru noi. Dacă n-ar fi fost milostivirea ei, aș fi pierit de mult, dar Ea a vrut să mă cerceteze și să mă lumineze să nu mai păcătuiesc. Ea mi-a spus: „Nu este frumos pentru mine să mă uit la tine să văd ce faci!”. Cuvintele ei erau plăcute, liniștite și blânde, și ele au lucrat asupra sufletului meu. Au trecut de atunci mai mult de patruzeci de ani, dar sufletul meu n-a putut uita aceste cuvinte dulci și nu știu ce i-aș putea da în schimb eu, păcătosul, pentru dragostea ei

față de mine, necuratul, și cum voi mulțumi bunei și milostivei Maici a Domnului.

Cu adevărat Ea este Ocrotitoarea noastră la Dumnezeu, și chiar numai numele Ei bucură sufletul. Ori tot cerul și tot pământul se bucură de iubirea Ei.

Lucru minunat și neînțeles. Ea viază în ceruri și vede neîncetat slava lui Dumnezeu, dar nu ne uită nici pe noi, sărmanii și acoperă cu milostivirea ei tot pământul și toate noroadele.

Și pe această Prea Curată Maică a Sa Domnul ne-a dat-o nouă. Ea este bucuria și nădejdea noastră. Ea este Maica noastră după duh și, ca om, e aproape de noi după fire și tot sufletul creștinesc e atras spre Ea cu iubire.

Sfântul Lavrentie, de la Cernigov¹²⁸

(1868-1950)

În timpul războiului, pe pământul mănăstirii a fost semănată secară și, iată, venise timpul culesului, dar nu puteau face nimic, căci pământul era bine păzit de soldați. Maica iconomă a mers cu plângere la primărie să ceară ajutor, dar au alungat-o cu rușine și au fugărit-o cu vorbe batjocoritoare. Cu

---

¹²⁸ Sfântul Lavrentie, de la Cernigov, *Viața, învățăturile și minunile*, Editura „Credința Strămoșească”, 2003, pag. 24, 27, 58, 75, 83-84.

lacrimi în ochi ea s-a întors la mănăstire și și-a vărsat tot necazul Părintelui¹²⁹.

A doua zi, spre dimineață, Părintele a binecuvântat-o și i-a spus să meargă din nou la primărie, poruncindu-i să nu vorbească cu nimeni pe drum. Cu credință în Dumnezeu și în rugăciunile Părintelui, păzind tăcerea, măicuța a mers din nou, la aceiași șefi. De îndată ce a ajuns la primărie și le-a cerut din nou să o ajute, a și primit permisiunea pentru strângerea roadelor, ba mai mult, toți s-au purtat foarte frumos cu ea și i-au vorbit amabil. Ea, bucuroasă, se întoarse repede la mănăstire și-i povesti Părintelui cum s-au schimbat în bine lucrurile, la care starețul zâmbi și-i zise:

– „Ei, iată, când omul este rău atunci cu el este satana, cel viclean, și îi întunecă sufletul, iar când te vei ruga pentru acela, dracul fuge de la el iar omul devine bun și înțelegător.

* * *

Rob al lui Dumnezeu e cel ce-I slujește Lui și cu cât Îi slujești Lui Dumnezeu mai mult, cu atât El îți va auzi rugăciunea mai repede.

* * *

– Vai, cât de mulți sunt în focurile iadului, și toți stau precum peștișorii puși la saramură în butoaie.

Măicuțele încercau să-l liniștească, dar el le zicea printre lacrimi:

---

¹²⁹ Sfântului Lavrentie

– Voi nu-i puteți vedea, căci dacă i-ați vedea, vi s-ar rupe sufletul de durere.

* * *

Pentru iubirea sa puternică față de oameni și smerenia sa, bunul Dumnezeu l-a învrednicit pe Părintele cu darul rugăciunii inimii, al înaintevererii și cu darul vindecării de boli sufletești și trupești.

Părintele tare plângea când păcătosul care se spovedea la dânsul descoperea păcate de moarte. Amare lacrimi vărsa când mama care se spovedea mărturisea marele păcat al uciderii de prunci (avortul). El spunea că:

– Mama ce a săvârșit acest păcat trebuie să verse multe lacrimi îndurerate și să se roage zi și noapte, căci greu este păcatul acesta. Să vă ferească Dumnezeu de el! Mai spunea că trebuie să ne fie frică de acest păcat ca de foc.

* * *

Tare îmi este milă de tinerii preoți fără experiență pentru că nu au destulă înțelepciune și curaj ca să întrebe. Stau la ei pomelnicele aruncate pe geam și peste tot prin toată chilia și toate pomelnicele pe care nu le citesc aici, la Sfânta Proscomidie, le vor duce în spate în viața cealaltă (viitoare) și va fi foarte grea povara lor. (Ei, fiind fără experiență, scot părțile, iar pomelnicele stau aruncate peste tot). Dacă ar ști ei ce îi așteaptă, atunci ar aduna toate pomelnicele aruncate și necitite, le-ar pune cu grijă unul peste altul, și cu

frică, făcând semnul Sfintei Cruci peste ele, ar spune: „Pomenește, Doamne, pe toți cei trecuți în aceste pomelnice nepomenite de mine la rugăciune pentru slăbiciunea omenească”¹³⁰. Și atunci ei n-ar mai răspunde înaintea lui Dumnezeu pentru marea dragoste pe care o are Mântuitorul pentru noi.

Starețul Antonie de la Optina¹³¹

(1795-1869)

„Nimeni nu poate dobândi nădejdea în Dumnezeu”, scrie Sfântul Isaac Sirul în Cuvântul 76, până când nu va împlini întocmai voia lui Dumnezeu. Căci nădejdea în Dumnezeu și tăria de suflet se nasc din mărturia cugetului, iar prin această mărturie a inimii dobândim îndrăznire către Dumnezeu. Mărturia cugetului stă în aceea ca să nu te mustre conștiința pentru nepăsare față de ce stă în puterea ta să faci. *Dacă inima noastră nu ne osândește, avem îndrăznire către Dumnezeu* (I Ioan 3, 21). Astfel, îndrăzneala se naște din agonisirea virtuților și a unei conștiințe curate.”

---

¹³⁰ Această posibilitate nu scutește pe preotul slujitor de a-și achita datoria pomenerii pomelnicelor în modul cel mai conștiincios [Nota edit.].

¹³¹ Ieromonah Clement Sederholm – „Starețul Antonie de la Optina”, Editura Bunavestire, Bacău, 1998, pag. 132.

Protosinghelul Ghervasie Hulubariu¹³²

Mânăstirea Agapia Veche (1888 - 1973)

- Părinte Ghervasie, mă muștră cugetul că nu mai pot face pravila și canonul călugăresc, așa cum îl făceam odată.

- Ei, nu mai ține atîta la literă și la formă ! Caută mai întîi slava lui Dumnezeu și folosul aproapelui și ai nădejde. Iată acum nici eu nu mai pot face aproape nimic. De aceea este bine ca orice călugăr să-și facă pravilă și canon mai mult la tinerețe, că la bătrînețe, oricît ar vrea, nu mai poate face.

- Prea cuvioase părinte, îmi zice gândul să mă întorc la metanie, oare ce să fac?

- Este și asta o ispită din iubire de sine. Fiecare vrea să se mântuiască numai pe el și uită de aproapele. Este o adevărată înșelare să zici că în cutare mânăstire nu mă mântuiesc, că oamenii sunt răi, că nu te simți bine. Acolo unde stai, acolo este și Dumnezeu cu tine. Căci acolo unde te rogi, unde faci ascultare și împlinești voia lui Dumnezeu, acolo este și mântuire. Deci, este păcat să cugeți altfel.

- Părinte Ghervasie, cum se mântuiesc călugării care nu au liniște, care trăiesc aproape de sate? Că nu te poți ruga în tulburare și zgomot.

- Mai mare este zgomotul minții decât zgomotul satului. De acela mai mult să te temi. Că mare război dă satana călugărului prin imaginație și gânduri. Satana întotdeauna caută să-și pună tronul în mintea și inima omului. Iar noi trebuie să-l alungăm prin post și rugăciune

---

¹³² Ieromonah Ioanichie Bălan „Convorbiri duhovnicești”, editată de Episcopia Romanului și Hușilor, 1984, pag. 346-347.

și să așezăm în noi tronul Etimasiei, al Mielului lui Dumnezeu și al Sfântului Duh.

- Prea cuvioase părinte Ghervasie, Dumnezeu știe când ne vom mai vedea față către față. Vă rog, dați-mi și mie un cuvânt înțelept de bătrân. Ce trebuie să fac ca să mă mântuiesc?

- Ce cuvânt să-ți dau eu, păcătosul! Să cauți pacea tuturor și să nu ții mai mult la rugăciune, la pravilă, ca la aproapele. Când cineva îți bate în ușă, lasă-ți pravila, deschide-i ușa, dă-i un ban, o haină, un sfat, o vorbă bună; dă-i dragostea ta, bunătatea inimii tale, tot ce ai mai de preț, ca el să plece mulțumit și folosit. Că mai mare este dragostea decât pravila. Că dacă îți rămâne pravila o poți termina pe urmă, după ce pleacă fratele; iar dacă fratele pleacă scârbit sau smintit de la ușa ta, nu știi dacă îl mai întâlnești în viață ca să-l ajuți. Și așa rugăciunea ta nu mai ajunge la Dumnezeu.

Părintele Porfirie Bairaktari¹³³ (1906-1991)

Iubirea lui Hristos alungă patimile

-Cu cât sporește iubirea lui Hristos, cu atât slăbesc patimile. Așa ca pe cântar. Pricepi?

-Nu-ți spun doar să-l iubești pe Hristos, ci să te îndrăgostești de El !

---

¹³³ *Părintele Porfirie – Antologie de sfaturi și îndrumări*, Editura Bunavestire, Bacău, pag. 280.

-Părinte, cum să-l iubesc pe Hristos?
-Prin smerenie!
-Și cum să mă smeresc?
-Făcând ascultare!
-Și cum să fac ascultare?
-Nu știi cum să faci ascultare?! (Și se supără puțin). Toți părinții spun cum, toate Scripturile, iar tu mă-ntrebi „Cum să fac ascultare”?!

Preot prof. Dumitru Stăniloae¹³⁴

(1903-1993)

„L-am căutat pe Dumnezeu în oamenii din satul meu, apoi în cărți, în idei și simboluri. Dar acest lucru nu mi-a dat nici pacea, nici iubirea. Într-o zi am descoperit în scrierile Sfinților Părinți ai Bisericii că e cu putință să-L întâlnești pe Dumnezeu în mod real prin rugăciune. Și atunci L-am auzit spunându-mi: ÎNDRĂZNEȘTE SĂ ÎNȚELEGI CĂ EU, DUMNEZEU, TE IUBESC!

Atunci, cu răbdare, m-am pus pe lucru. Astfel, am înțeles treptat că Dumnezeu e aproape, că mă iubește și că, umplându-mă de iubirea Lui, inima mea se deschide celorlalți. Am înțeles că iubirea e comuniunea cu Dumnezeu și cu celălalt. Și că, fără această comuniune, lumea nu e decât tristețe ruină, distrugere, masacre. Să vrea, numai, lumea să

---

¹³⁴ M. Costa de Beauregard, Dumitru Stăniloae, *Mică dogmatică vorbită – dialoguri la Cernica*” Ediția a doua, revăzută, Editura Deisis, Sibiu, 2000, pag. 219.

trăiască în această iubire, și atunci ar cunoaște viața veșnică...”.

***

Ascultarea de părintele duhovnic este ascultare de Dumnezeu. Prin gura duhovnicului vorbește Însuși Ziditorul nostru. El este „doar un martor”, care ascultă mărturisirea noastră și care ne transmite apoi voia Tatălui ceresc. Ascultarea înseamnă smerenie. Iar smerenia acoperă toate păcatele, după cum spune Sfântul Antonie cel Mare.

(Mihaela Ion, „Între raiul rugăciunii și iadul drogurilor”, Editura Biserica Ortodoxă, Alexandria, 2004, pag. 56)

Sfaturi duhovnicești

1. “Prin tăcere Îl trădăm pe Dumnezeu.”

(Sf. Grigorie Teologul)

2.” Unde este Biserica acolo este și Duhul Sfânt, iar unde este Duhul Sfânt acolo este și Biserica și tot harul, iar Duhul Sfânt este Adevărul.”

(Sf. Irineu de Lyon)

3.” A tăinui cuvântul Adevărului înseamnă a te lepăda de el.”

(Sf. Maxim Mărturisitorul)

4.” Părintele nostru Sofronie, ne spune că nu există condiții și nu pot exista condiții în care cuvântul lui Dumnezeu să nu fie valabil și puternic. Nu există și nu pot exista condiții care să împiedice mântuirea, trăirea cuvântului lui Dumnezeu.”

(Pr. Rafail Noica)

5.” Eu socotesc că cel mai de preț în această viață este să lași toate și să-ți plângi păcatele tale, pentru că cea mai scumpă pentru noi este veșnicia. Deci, trebuie să facem totul ca să n-o pierdem, că atunci degeaba am trăit pe pământ.”

(Arhim. Cleopa Ilie)

6.” Dacă citiți cărțile Sfinților Părinți veți vedea că mulți s-au sfințit cu ușurință fără să-și facă prea multe griji, și-au sfințit sufletele fără să facă osteneli, fără să facă jertfe, fără să ducă lupte ascetice. Dar cum s-au sfințit? Au ales ascultarea.”

(Starețul Efrem Katunakiotul)

POSTFAȚĂ

(O precizare necesară)

În ultima vreme s-au înmulțit aparițiile materialelor de orientare apocaliptică.

Fenomenul, pe cât este de complex, pe atât de controversat și cel mai mult presupune discernământ și Har pentru a-l percepe, prezenta și susține. Pe cât bine poți face prin angajarea și susținerea lui, pe atât de mult rău se poate face comunității creștine prin căderea într-o extremă: aceea de a provoca în mod exagerat înfricoșare și a descuraja, mai mult decât a cultiva curajul, nădejdea și optimismul creștin, prin biruința deja câștigată prin Iisus Hristos, Domnul nostru.

Să ne ferim deci, ca nu cumva în numele denunțării lucrării antihristice, să devenim proclamatori și susținători ai acesteia, din neștiință și angajare pătimasă în sfera unuia dintre cele mai delicate și sensibile fenomene, cum este eshatologia creștină.

Că trăim deja din plin semnele care confirmă la prezent Apocalipsa, este un adevăr ce se verifică zi de zi. Dar a merge și a accentua numai latura tragică a lucrurilor, fără a oferi soluții, șansa de ajutor și puterea lui Dumnezeu în orice împrejurare ar fi, aceasta este o greșeală gravă.

În orice încercare grea, Biserica și creștinul primesc un ajutor de la Dumnezeu, mai mare decât amploarea încercării. Condiția este aceea de a rămâne împreună cu Dumnezeu în răbdare și ascultare. Adică

aceea de a fi și a rămâne creștin cu orice preț. A trăi și a împlini poruncile lui Dumnezeu indiferent de condiții și împrejurări. El va rămâne cu noi și va birui orice ispită și lucrare potrivnică.

Sfântul Vasile cel Mare spune: “E de ajuns să ne numim creștini, ca să scăpăm de toată vătămarea vrăjmașului.”

Mântuitorul Iisus Hristos ne îndeamnă și ne cheamă: “Să nu se tulbure inima voastră; credeți în Dumnezeu și în Mine credeți”.(Ioan 14,1) și “fericit cine nu se va sminti întru Mine”.( )

Orice lucru poate fi bun sau rău, în funcție de motivația și consecințele pe care le are. Singura garanție că un lucru este bun, este aceea că este izvorât din Harul lui Dumnezeu. Acesta probează valoarea, calitatea și faptul că se face ceva plăcut înaintea lui Dumnezeu și după voia Lui.

Avem mărturii pentru acest aspect al problemei la Părintele Serafim Rose, la Părintele Porfirie, la Sfântul Apostol Pavel (to katehon) și este strict necesar să ne însușim acest punct de vedere, tocmai pentru a rămâne creștini autentici și realiști duhovnicește, indiferent de vremuri și de condițiile în care ne este dat să trăim . Pe măsura creșterii ispitelor, crește și Harul, iar Harul se dă și se primește prin Sfintele Taine și prin ascultare de Biserică.

Iar a fi creștin, înseamnă în primul rând spovedanie, împărtășanie, rugăciune și ascultare smerită în tradiția cea mai curată a Bisericii: cea a Sfinților Părinți.

Pe acestea avându-le, să le trăim zilnic și nu ne vom teme de nimic pentru că Dumnezeu este și rămâne cu noi "în toate zilele până la sfârșitul veacului. Amin."
(Matei 28, 20)

Bibliografie

1. Alexandru Trofimov, „Sfântul Serafim de Virița (1866-1949). Patericul Viriței”, Editura Biserica Ortodoxă, Editura Bunavestire, Galați, 2003.
2. Andre Scrima, „Timpul Rugului Aprins”, Editura Humanitas, București, 1996.
3. „Sfântul Andrei cel Nebun pentru Hristos”, Editura Evanghelismos, 2002.
4. Antonie Mărturisitorul, Arhiepiscop de Mihailov și Golânc – „Calea rugăciunii lăuntrice”, Editura Bunavestire, Galați, 2003.
5. „Părintele Arsenie Boca. Mare îndrumător de suflete din secolul XX”, Editura Teognost, Cluj-Napoca, 2002.
6. „Părintele Arsenie. Acuzatul «ZEK-18376». Un sfânt din lagărele comuniste”, Editura Bunavestire, Bacău, 2001.
7. Atanasie Rakovalis – „Părintele Paisie mi-a spus...”, Editura Evanghelismos, București, 2002.
8. Ieromonah Benedict Aghioritul, „Gîndurile și înfruntarea lor”, Schitul Lacu, Sfântul Munte Athos, 2000.
9. Bruno Würtz, „New Age. Paradigma Holistă sau Revrăjirea Vărsătorului”, Editura de Vest, Timișoara, 1994.
10. Sfântul Chiril al Ierusalimului, „Cateheze”, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003.
11. „Ne vorbește Părintele Cleopa”, vol.3, Editura Episcopiei Romanului, 1996.
12. Ieromonah Clement Sederholm – „*Starețul Antonie de la Optina*”, Editura Bunavestire, Bacău, 1998.
13. „Ne vorbește Părintele Cleopa”, vol.7, Editura Episcopiei Romanului, 1998.
14. „Ne vorbește Părintele Cleopa”, vol.11, Editura Episcopiei Romanului, 2001.
15. „Un sfânt printre noi, Părintele Constantin Sârbu”, Editura Bunavestire, Galați, 2002.

16. „Viața și învățăturile Cuviosului și Sfințitului Mucenic Cosma Etolianul, Luminătorul Greciei și Apostolul săracilor”, Editura Deisis, Sibiu, 2001.
17. Părintele Daniil Guvalis, „Pelerin prin Sfânta Scriptură”, Editura Bunavestire, Bacău, 2002.
18. Părintele Dimitrie Bejan, „Bucuriile Suferinței. Viața unui preot martir”, Hîrlău-Iași, 2002.
19. Dimitra V. Daviti, „Amintiri despre Starețul Sofronie de la Essex”, Mănăstirea Piatra-Scrisă, Județul Caraș-Severin, 2002.
20. Sfințul Dimitrie al Rostovului, „Viața și omiliile”, Editura Bunavestire, Galați, 2003.
21. Părintele Dimitrie Gagastathis, *Amintirile unui sfânt – Un preot de mir, prieten al Sfinților Arhangheli*, Editura Bunavestire
22. Dimitriu K. Skartsioni *Profeții despre Antihrist*, Editura Crediința Strămoșească, 2003
23. Preot Profesor Dumitru Popescu, Doru Costache, „Introducere în Dogmatica Ortodoxă”, Editura Libra, București, 1997.
24. Părintele Efrem Athonitul, „Despre credință și mîntuire”, Editura Bunavestire, Galați, 2003.
25. Părintele Epifanie Teodoropoulos, „Crîmpeie de viață”, Schitul românesc Lacu, Sfințul Munte Athos, 2000.
26. Părintele Filotei Zervakos, „Testament duhovnicesc. Mărturisirea Crediinței Ortodoxe”, Editura Bunavestire, Galați, 2003.
27. „Călător către cer” – Viața și predicile Fericitului Filotei Zervakos, Editura Biserica Ortodoxă, Alexandria, 2002.
28. Ghenadie Durosov, „Schimonahia Macaria, preaiubită muceniță a lui Hristos, ajutătoarea celor în suferință”, Editura Bunavestire, Bacău, 2001.
29. Hieroteos, Mitropolit de Nafpactos, „Viața după Moarte”, Editura Bunavestire, 2000.
30. „Un stareț sfînt. Fericitul Părinte Iacov.”, Editura Bunavestire, Bacău, 2000.
31. Sfințul Ignatie Briancianinov, „Ofrandă monahilor contemporani” sau „Binecuvîntare pentru ospățul Mirelui”, Fundația Dosoftei, București, 2002.

32. Sfântul Ignatie Briancianinov, „Despre înșelare”, Schitul românesc Lacu, Sfântul Munte Athos, 1999.
33. Sfântul Ioan Iacob Românul-Hozevitul, „Hrană duhovnicească”, Editura Lumină din Lumină, București, 2000.
34. Sfântul Ioan Maximovici, „Predici și Îndrumări duhovnicești”, Editura Sofia, București, 2000.
35. Ieromonahul Iosif Aghioritul, Starețul Efrem Katunakiotul, Editura Evangelismos, București,
36. Preot Iosif Trifa, „Cuvinte de aur, cugetări și îndemnuri duhovnicești”, Editura Oastea Domnului, Sibiu, 2001.
37. Arhimandrit Iustin Popovici, „Omul și Dumnezeu-Om”, Editura Deisis, Sibiu, 1997.
38. Arhimandrit Ioanichie Bălan, „Viața Părintelui Cleopa”, Editura Trinitas, 1999.
39. Arhimandrit Ioanichie Bălan, „Sfântul Episcop Ioan”, Editura Episcopiei Romanului, 1999.
40. Sfântul Lavrentie de la Cernigov, „Viața, învățăturile și minunile”, Editura Credința Strămoșească, 2003.
41. „Viața și minunile Sfintei Matrona din Moscova”, Editura Sofia, București, 2003.
42. „Mărturie Ortodoxă iubitoare de Dumnezeu”, Editura Orthodoxos Kipseli („Stupul Ortodox”), Caietul 64, 1995.
43. Protoiereu Mihail Polski, „Noii martiri ai pământului rus”, Schitul românesc Prodromu, Sfântul Munte Athos, 2002.
44. Arhimandrit Mina Dobzeu, „Pentru o Biserică dinamică”, Editura Bunavestire, Bacău, 2001.
45. Mitropolitul Meletie de Previza, „Starețul Varsanufie”, Editura Evangelismos, București, 2002.
46. „Viața Sfântului Nectarie de la Optina”, Schitul românesc Prodromu, Sfântul Munte Athos, 2002.
47. Pr. Lector Univ. Nechita Runcan, „Cuvinte de învățătură creștină”, Editura Europolis, Constanța, 1996.
48. Nicolae Steinhart, „Dăruind vei dobîndi”, ediția a IV-a, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2000.
49. Episcop Nicolae Velimirovici, *Răspunsuri la întrebări ale lumii de astăzi*, Editura, Sofia, Bucuresti, 2002.
50. „Viața și învățăturile Sf. Ierarh Nifon”, Editura Episcopiei Romanului și Husilor, 1993.

51. Cuviosul Nil Athonitul „Învățători și proocii” Editura Pelerinul, Iași, 1997.
52. Cuviosul Paisie Aghioritul, Cuvinte II, „Trezire duhovnicească”, Schitul Lacu, Sf. Munte Athos, 2000.
53. Petru Botsi, „Portretul unui sfânt, Ioan de Kronstadt”, Editura Bunavestire Galați, 2003.
54. Părintele Porfirie, „Antologie de sfaturi și îndrumări”, Editura Bunavestire Bacau
55. Porunca Iubirii, Asociația pentru Isihasm vol. 1-2, 2003.
56. Ieromonahul Rafail Noica „Cultura duhului”, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2002.
57. Pr. Serafim Rose, Arhiepiscopul Averchie Tausev „Apocalipsa în învățatura Sfinților Părinți”, Editura Icos, 2000.
58. Pr. Serafim Rose „Mai aproape de Dumnezeu” Editura Bunavestire Galați, 2003.
59. Ieromonah Serafim Rose „Ortodoxia și religia viitorului”, Tipografia Centrală, Cartea Moldovei, Chișinău, 1995.
60. Ieromonah Serafim Rose „Pentru o viziune ortodoxă asupra lumii”, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2003.
61. „Ne vorbește Părintele Serafim Rose”, Editura Bunavestire, Galați, 2003
62. Sf. Siluan Athonitul „Între iadul deznădejdii și iadul smereniei” Editura Deisis, Sibiu, 2001.
63. Arhimandrit Sofian Boghiu „Smerenia și dragostea, însușirile trăirii ortodoxe” A.S.C.O.R. București, 2001.
64. Fericitul Arhimandrit Sofronie „Viața Sf. Siluan Athonitul”, Schitul românesc Lacu, Sf. Munte Athos, 2001.
65. Stareța Taisia, „*Scrisori către o începătoare pe calea vieții întru Hristos*”, ediția a II-a, Editura Christiana, București, 2003.
66. Sfântul Tihon de Zadonsk „Îndatoriile creștinului față de Dumnezeu”, Editura Sofia, București, 2002.
67. „Părintele Teofil – amintiri despre duhovnicii pe care i-am cunoscut”, Editura Teognost, Cluj-Napoca, 2003.
68. Traian Dorz „Hristos, Mijlocitorul nostru”, Editura Oastea Domnului, Sibiu, 1999.
69. „Viața după moarte. Noi mărturisiri cutremurătoare”, Editura Bunavestire Galați, 2003.

70. Editura Bunavestire Galați, 2003.
71. Viețile sfinților pe luna Ianuarie, Editura Episcopiei Romanului și Hușilor, 2003.
72. Părintele Visarion Coman (1921-2002)
73. Monahul Zosima Pascal „Sfârșitul omului”, Editura Credința Strămoșească, 1998.

Cuprins

Cuvânt înainte la ediția a doua
Cuvânt înainte la ediția întâi

Partea întâi **Profeții și mărturii creștine pentru vremea de acum**

Sfântul Sfințit Mucenic Ipolit, papă al
Romei(260 d. Hr.)

Sfântul Chiril al Ierusalimului(313-386)

Sfântul Efrem Sirul (sec. al IV-lea)

Sfântul Ierarh Nifon al Constanțianeii (sec al
IV-lea)

Vedenie despre înfricoșata Judecată

Sfântul Cuvios Sava cel Sfințit (439-502)

În orice împrejurare trebuie să ne facem
datoria

Proorociile Cuviosului Andrei cel nebun
pentru Hristos

Începuturile durerilor

Împăratul cel evlavios

Stăpânitorul Aran

Împăratul închinător la idoli

Sfârșitul împărăției romanilor

Domnia comună

Împărăteasa cea scârbavnică

Sfârșitul lumii

Scufundarea Sfintei Sofii

Neamurile cele scârboase
 Antihrist
 Sfântul Nil Athonitul(1612-1692)
 Boierul Raguill
 Pentru al optulea sobor
 Înmulțirea fărădelegii
 Păcatul și munca sodomitenilor
 Alte profeții ale Sfântului Nil
 Sfântul Cosma Etolianul (1714-1779)
 Sfârșitul lumii
 Să ne pocăim!
 Despre preoți – harul și datoriile lor
 Bucurați-vă că sunteți ortodocși!
 Sfântul Tihon din Zadonsk (1724-1783)
 Sfântul Ignatie Briancianinov (1807-1867)
 O mărturie a Sfântului Ierarh Calinic de la
 Cernica (1787-1868)
 Sfântul Ioan din Kronștadt (1829-1908)
 Descoperire cerească arătată în vis
 Starețul Varsanufie de la Optina (1845-1913)
 Starețul Nectarie de la Optina (1853-1928)
 Sfântul Inochentie al Odesei (sec. al XIX-lea)
 Despre biruința Sfintei Cruci
 Sfântul Iona de la Odessa (1855-1924)
 Sfântul Tihon, Patriarhul Moscovei(1865-
 1925)
 Preot Iosif Trifa (1888-1938)
 Sfântul Serafim de Virița (1866-1949)
 Sfântul Lavrentie de la Cernigov (1868-1950)
 Ca ciupercile după ploaie
 Antihristul – un singur împărat

Sfântul Episcop Ioan
Sfânta Matrona (1881-1952)
Episcop Nicolae Velimirovici (1880 - 1956)
    Frăției „Sfântului Ioan”, despre
    fenomenele apocaliptice din vremea
    noastră
Sfântul Ioan Iacob Românul (Hozevitul)
(1913-1960)
    Nădejdea celui căzut
    Motivele care ne duc la patima
    deznădejzii
    Nădejdea mântuirii este stâlpul vieții
    noastre
    Cuvânt de nădejde celor fără de nădejde
    Ce înseamnă o mică clătinare din rădăcina
    creдинței
    Ispita creștinilor cu adevărat ortodocși
    Profeția Sfântului Moisi Arapul (Despre
    călugării din neamul cel de pe urmă)
    Descoperirea ce s-a făcut Sfântului Moisi
    Arapul despre nevăzutul război al
    Sfinților
Sfântul Ioan Maximovici (1896-1966)
    Discuție despre Judecata de Apoi
Părintele Arsenie (1894-1975)
Părintele Dimitrie Gagastathis (1975)
Părintele Constantin Sârbu (1905-1975)
    Previziuni
Antonie Mărturisitorul Arhiepiscop de
Mihailov și Golânsk (1889-1976)
Arhimandritul Iustin Popovici (1894-1979)

Fericitul Filotei Zervakos (1884-1980)

O povestire demnă de luat aminte

Cuvinte de învățătură

Pentru mulțimea păcatelor vine mânia lui

Dumnezeu

Mare urgie va veni, mai ales din cauza

desfrâului și a avorturilor

Vedenia a doua

Vedenia a șaptea

Testament duhovnicesc

Credința noastră este în primejdie. Dar de ce?

Sabia ce va să vină De ce națiunea noastră e amenințată de primejdie?

Smerenia adevărată aduce odihnă în sufletul omului

Părintele Serafim Rose (1934-1982)

Discernământul spiritual

De ce trebuie să avem o viziune ortodoxă asupra lumii?

Răcirea treptată a iubirii

Templul de la Ierusalim

Alte semne

Un avertisment către cei împătimiți de ziua de apoi

Mai aproape de Dumnezeu

Concluzie

Mihai Urzică (1902-1988)

Arsenie Pustnicul (1886-1983)

Părintele Arsenie Boca (1910-1989)

Monahul Nicolae Steinhardt (1912-1989)

Lepădarea de Hristos
Curajul
Traian Dorz (1914-1989)

Părintele Epifanie Teodoropulos (1930-1989)
Părintele Benedict Ghiuș (1904-1990)
Părintele Iacov Tsalikis (1920-1991)
Părintele Porfirie Bairaktari (1906-1991)
Părintele Sofronie de la Essex (1896-1993)
Schimonahia Macaria (1926-1993)

Proorocii
Timpuri grozave ne așteaptă
Triumful întinericului
O mare foamete
Neorânduială în Biserică
Maica Domnului, nădejdea mea
Se apropie vremea persecuțiilor
Fericțiți sunt cei ce respectă și împlinesc
poruncile lui Dumnezeu

Cuviosul Paisie Aghioritul (1924-1994)
Semnele timpului
Pecetea 666

Părintele Dimitrie Bejan (1909-1995)
Părintele Cleopa Ilie (1912-1998)
Enoh și Ilie

Părintele Sofian Boghiu (1912-2002)
Bruno Wurtz
Arhimandrit Mina Dobzeu
Fețele Antihristului
Î.P.S. Serafim Joantă
Hieroteos Mitropolit de Nafpaktos
Interpretare la parabolabogatului

nemilostiv și săracul Lazăr
Părintele Efrem Athonitul (1912-1998)
Despre preoție
Părintele Visarion Coman (1921-2002)
Arhimandrit Daniil Gouvalis
Ieromonah Benedict Aghioritul
Ieromonahul Rafail Noica
Părintele Symeon de la Essex
Diac. Ioan I. Ică Jr.
Pr. Prof. Dumitru Popescu
Aurel P. Savin
Pr. Lector Univ. Nechita Runcan
O minune a Sfântului Nicolae

Partea a doua
Texte ziditoare de suflet

Sfântul Ierarh Nifon al Constanțianeii (sec al
IV-lea)
Milostenia
Despre puterea Smereniei
Sfântul Cuvios Xenofont
Sfântul Maxim Mărturisorul (580-662)
Despre Maica Domnului
Sfântul Dimitrie al Rostovului (1651-1709)
Maica milostivirii
Sfântul Tihon din Zadonsk (1724-1783)
Despre nădejde
Stareța Taisia (1840 - 1915)
Despre ascultare
Cuviosul Siluan Athonitul (1866-1938)

Despre Maica Domnului
Sfântul Lavrentie, de la Cernigov (1868-1950)
Starețul Antonie de la Optina(1795-1869)
Protosinghelul Ghervasie Hulubariu
Mănăstirea Agapia Veche (1888 - 1973)
Părintele Porfirie Bairaktari (1906-1991)
Iubirea lui Hristos alungă patimile
Sfaturi duhovnicești
Postfață
Bibliografie
Cuprins